

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Η ΣΤΙΘΟΥ
ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΤΑ ΕΠΙΣΚΟΜΕΝΑ.

Η ΕΣΙΟΔΙ
ΑΣΚΡΑΙ
QUÆ EXTANT.

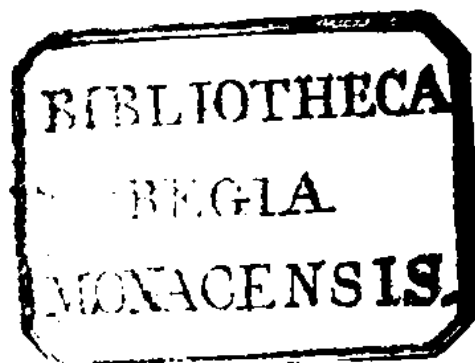
Ex recensione
JOHANNIS GEORGII GRÆVII,
Cum ejusdem animadversionibus & notis.

Accedunt notæ ineditæ
JOSEPHI SCALIGERI,
ET
FRANCISCI GUIETI.

Tom. I

AMSTELODAMI,
Apud DANIELEM ELZEVIRIUM.
MDCCLXVII.
Sumptibus Societatis.

B.

ILLUSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO
VIRO

CAROLG SANCTA-MAURÆO
DUCI MONTOZERIO,
REGI CHRISTIANISSIMO A CONSILIIS,
UTRIUSQUE ORDINIS REGII
TORQUATO EQUITI,
NORMANIÆ, ENGOLISMÆ, SANTONIÆ
PROVINCIIS PRÆFECTO,
JOHANNES GEORGIUS GRÆVIUS
D. D.

Magna & infinita quædam, Illustrissime Montoseri, studiorum, quibus varie ducuntur homines, est discrepantia: nec quicquam facile reperias, quod alii non mirerentur, alii contemnant. Si quid tamen est, quod sine exceptione mortalium omne genus expetit, id est amari. Nemo sibi unquam tam iratus fuit, ut si alterutrius optionem haberet, maluerit odio esse quam amor. Si ipsi, quos intemperantia libidinum, aut im-

* 2 poten-

E P I S T O L A

potentia dominationis humanitate quasi exuit, ut, si suis modo possint obsequi cupiditatibus & animo, nihili videantur æstimare graves ne & invisi, an cari sint & diligantur: quin ii ipsi, quibus dirus ille & execrabilis versus semper in ore est, oderint dum metuant, habent tamen a quibus amari volunt & quorum consuetudine delectantur & studiis. Si enim notis æque ignotisque essent exosi, ac eorum colloctiones & congressionem fugerent & averfarentur omnes, qui vivere possent, aut quem vitæ suæ caperent fructum? Atheniensis ille Timon, qui tam vasto & immani erat ingenio, ut nec se nec alios pati posset, & omnibus hominibus amicitiam & cunctarum rerum commercium renuntiaret, non vixisse existimandus est, sed se ipse vivum videntemque extulisse. Nam ejurare patriam, parentes, necessitudines; consenescere in æternis tenebris & solitudinibus, ad conspectum hominis fugere, non secus ac ad noxii animalis occursum, quid est nisi viva sepultura? Nati sumus homines ad societatem colendam, non ad silentium & latebras pecudum. Quo quis vero altiore animo est, & præstantiore indole, hoc pluribus abundat copiis & ornamentis ad societatem

DEDICATORIA.

tatem hanc juvandam, plurimumque voluntates alliciendas, ut natura consequatur, eum, qui maxime sit amabilis & carus plurimis, necessario multis magnisque ingenii & animi opibus excellere. Fons enim omnis amoris est decus & pulchritudo. Multorum sane conspiratio & consensus in ardentem amandam eadem re nullus esse potest, nisi ea pulchritudine & dignitate præstet. Nam sic comparatum est ut venustatis species muta quasi sui commendatione omnium animis insinuet, sui que eos amore inflammet, ut verissime censuerit ingeniorum Princeps, ei, qui tanta esset oris dignitate & præstantia, qualis tribuitur Deorum signis, omnes cives excellenti illa forma percussos summam imperii decreturos esse. Et sicut pulchritudo in se rapit animos; sic turpitudine & deformitas avertit & a se alienat. Quis est, etsi ab omni foeda cupiditate sit remotissimus, quem non elegans forma capiat? Insignes autem ad deformitatem homines & ad spectum tetros, quis non tanquam obscœnum ostentum abominatur? Hinc olim sapientissimorum hominum legibus cautum fuit, ut tales simul ac nati essent necarentur, aut in ultimas terras ac solas insulas deportarentur. Si vero facies

E P I S T O L A

honestâ, quæ deflorescit ætate, & febricula
levique alia causa sæpe conficitur, tantum
potest excitare amorem, quid existimandum
est de pulchritudine animi divinis virtutum
ornamentis collucente, quam nec ætas, nec
morbus, nec ipsa Fortuna potest corrumpere? Hujus demum incredibilis & mirifica
quædam vis est, quæ omnium mentes in se
convertit & quasi defigit, nec splendore suo
illorum tantum, qui prope sunt, coramque
fruuntur, ut eorum qui liberalis formæ ve-
nustate pascunt oculos, sed & eorum qui in
longinquis & disjunctissimis regionibus a-
gunt aciem præstringit. Virtus enim excel-
lens in tenebris & angustiis latere non po-
test: sed lucem suam longe lateque diffundit,
cujus claritas & elegantia cunctos ad sui a-
morem invitat, non hostes solum, sed illos
ipsos qui omnibus sceleribus & flagitiis co-
operti bellum ipsi virtuti videntur indixisse.
Quid enim fuit quod compulit legatos Ma-
cedonum, ut Pauli Æmilii, qui orbis eos im-
perio, omnique pristina dignitate & ampli-
tudine nudaverat, ut, qui antea fuerant o-
mnium gentium decus & terror, tum ludus
essent & fabula, lectum feralem manubiis
Macedonicis ornatum sponte sua, cum tum
forte

D E D I C A T O R I A.

forte essent Romæ, subirent, ac fercula suarum cladum, titulumque suæ servitutis ipsi circumferrent, mœstioresque funebrem pompam ducerent, quam ante triumphalem secuti erant? Quid fuit quod incitavit prædones, diis hominibusque infestum genus, ut a se ipsi degenerarent, depositaque immani illa rabie, qua efferati fortunis & capitibus omnium insidiantur, omnique scelere & parricidio se adstringunt, ut P. Scipionem in Linternensi exilio sibi suæque dignitati, quæ senio ac invidia civium ingratorum obsoleverat, superstitem adoratum venirent, & tanquam cœleste munus ejus expeterent conspectum, admissique reverentius ejus villam quam Deorum immortalium templum adirent? Quid fuit nisi virtutum excellentia, quam, etsi cupiditatibus eorum adversaretur, suspicere cogeantur & venerari? Sed pecco qui obsoletis antiquitate temporum exemplis utar, cum tu unus, Vir Illustrissime, sis instar omnium, istudque honoris & existimationis fastigium, in quod es evehctus, abunde testetur, quantum virtus valeat ad commovendam admirationem, ingentemque omnium amorem colligendum. Nam apud Regem unum omnium

E P I S T O L A

maximum & sapientissimum in tanta es gratia, tantaque dignatione, ut nemo sit cui invidere possis. Magni exercitus, ac florentissimæ provinciæ tuæ curæ ac potestati sunt creditæ, illique adscriptus es consilio, quod de summa republica cum Augusto Principe deliberat. Civibus vero tuis omnium ordinum nemo gratior existit, nemo carior. Exteri nullum magis admirantur, nullius laudes libentius audiunt, & effusius prædicant, quamvis nullam earum partem prædicando possint assequi. Hoc tantum decus, quod omnium animos in se convertit, incredibilique tui amore accendit, non tibi pepererunt tui natales, licet illi sint illustrissimi, sed in re militari summa virtus, summumque consilium, in administranda provincia justitia continentiaque, in omni genere prudentia singularis, divinæque aliæ animi ingeniique dotes, quæ in te effulgent innumeræ. Imperatorias artes tuas, a quibus nemo est paratior, commemorabunt annales vestri: in quibus posteri mirabuntur tantum in te fuisse consilii & rationis, ut fortunam in illo suo regno in tua manu & potestate videaris habuisse: tantam vero magnitudinem animi, ut nec ejus minis, nec injuria, cum aliena culpa non-

DEDICATORIA.

non nihil offensum esset aliquando, potuerit inflecti. Sed ut in hoc laudum militarium spatio qui tecum decurrant socios forsan habes : virorum enim fortium uberiore proventu vix unquam floruit tua patria, quam hoc tempore, quo tot imperatores egregios apud vos esse, quot ordinum fere sunt ductores, constante fama & omnium sermonibus celebratur : ita qui bellicam gloriam illustraverit tanta pacis artium accessione, & qui inter assiduum armorum strepitum largius te sapientiæ & omnium præclararum disciplinarum studiis impleverit pectus, frustra quæras. Fuerunt enim pauci ab omni memoria tam felices nati, quos togæ juxta & sagi decus posteris commendavit. Ad utriusque cupiditatem cum te divinum incitasset ingenium, non modo spem, quam de te conceperant omnes, qui te norant, ingentem, superasti ; sed tuis etiam ipsius votis majora consecutus es, & ambiguum reddidisti, præclarius ne partes geras imperatorias, an majoribus sapientiæ & eruditionis opibus affluas, eximio documento literas quoque telum esse acerrimum ad rem militarem, nec temere olim Minervæ clypeum & hastam assignatam, Herculi & Musis

E P I S T O L A

eandem ædem fuisse dedicatam. Alii, quos in tantam dignitatem, qua tu es, fortuna collocavit, omnes laudis & officii in hoc genere numeros impleſſe ſibi videntur, ſi literas, quas olim in pueritia delibarunt, ubi exceſſerunt ex magiſterio, non contemnant, illarumque ſtudioſos non negligant plane, quæ ſane, ut nunc eſt, in tanto artium optimarum faſtidio, non exigua laus eſt ducenda: Tu vero, Illuſtriſſime Montoſeri, quam longe ſupra illam es evectus! Tu non modo mirifica beneficentia & liberalitate, quam excelſior indoles tibi inſerit, & uſus ac doctrina confirmavit, omnes, qui virtutis & eruditionis aliquam habent opinionem, complecteris & ornas: ſed & ipſe, non contentus miſcuiſ illis, ut ita dicam, Muſarum ſacris, in earum ἐπιτήδεια quaſi penetraſti, omneſque literarum interiorum abſtruſos ſinus & recessus exploratos habes. Magnum hercle hoc eſt, & admirandum, in tanta fortunæ amplitudine tantos eruditionis reconditæ collegiſſe theſauros; ſed majus eſt, & ſupra ſæculi hujus captum, Virum Illuſtrem, qui in caſtris adolevit, omnes exquiſitæ doctrinæ delicias ſic imbibiſſe ut in ſuccum & ſanguinem verterit, & ipſe ſcribat tam eleganter &

tam

D E D I C A T O R I A.

tam polite , versusque pangat cum Latinos
 tum in vernacula lingua, tam terfos & lima-
 tos, ut cum antiquiorum felicitis ætatis scri-
 ptorum carminibus possint contendere, ru-
 boremque incutiant iis , qui huic uni stu-
 dio in omni vita incubuerunt, cum tam
 longe se ab hac emendatæ scriptiois laude
 abesse intelligant. Si quam tamen alii non
 inconcinne scribendi facultatem sibi com-
 pararunt , eam longo & assiduo usu, multif-
 que laboribus & vigiliis ægre sunt adepti: tu
 vero eam beata ingenii ubertate ludens qua-
 si jocansque inter perpetuam armorum tra-
 ctationem es consecutus. Hoc enim tuum
 a publicis curis diverticulum ; hoc illius
 temporis, quo sub pellibus, & deinde in præ-
 torio remisisti animum , liberalis fuit oble-
 ctatio. Nullas Musis alias impendisti horas,
 nisi quas reipublicæ administratio tibi reli-
 querat vacuas. Hujus pulcherrimæ laudis
 tibi propria esset possessio, nisi in ejus socie-
 tatem & consortium venisset Heroïna sine
 exemplo , uxor tua , non solum sanctitate
 morum & aliis matronalibus virtutibus ad
 invidiam instructa ; sed & præceptis sapien-
 tiæ ac egregiis istis artibus tam insigniter
 exculpta, ut sexus sui ornamenta longe post
 se

EPISTOLA DEDICATORIA:

se reliquerit, unaque inter tot Illustrissimas matronas sit merita, cui ex sequiore hoc sexu spes illa non tam Galliæ, quam Europæ, Magni Regis filius natus maximus committeretur. Hos omnes fructus tibi tulit sapientia tam religiose a te culta, quæ nunquam amatores sui destituit; sed omnibus & suis & fortunæ bonis, illa vel maxime refragante, cumulat. Hinc vetus iste sapientiæ antistes Hesiodus, cum propter antiquum usum & consuetudinem, qua ut cæteri omnes sapientiæ magistri tibi jam olim fuit devinctus, tum quod dulcedine & suavitate versuum, quos scribis, ei non concedas, maxime sub Illustris tui nominis patrocinio in publicum gestiit prodire: & ego qui id operam dedi, ut cultior paulo, deterfis non paucis maculis, quæ ei barbaries superiorum temporum inusserat, prodiret, commotus fama præstantis tuæ virtutis, doctrinæ & bonitatis, sub illius umbra ausus sum ad illustrem tuam gratiam adspirare, & hoc meæ in te observantiæ monumentum publicare. Quod studium meum si tibi probabitur, invidiosi voti me compotem esse factum existimabo. Vale, Dux Illustrissime. Trajecti ad Rhenum Eid. Januar. c l o l o c l x v i i.

CANDIDO LECTORI

IN Hesiodi hac nova editione quid praestitum sit, & quibus subsidiis instructus ei adornanda me accinxerim, paucis accipe. Græca verba non nisi ex antiquis codicibus & interpretibus, iisque scriptoribus, qui hujus poëta sententias olim laudarunt, emendavi locis non paucis, quorum rationem in lectionibus meis reddidi. Ex Latina quoque versione magnam vim errorum sustuli. De multis in iisdem egi notis, de æque multis non putavi verba esse perdenda, cum essent tam manifesti, ut in iis notandis paulo humaniores operam me luisse judicaturi fuissent. Et vereor jam ne fastidiosus & delicatus lectoribus nimis hic videri videar. Vsum duorum manuscriptorum librorum mihi prestitit Vir summi ingenii, plurimæque & multifariæ eruditionis, Isaacus Vossius, recentium eorum quidem & chartaceorum, sed qui tamen summopere mihi profuerunt. Ex bonis enim & antiquis libris eos fuisse descriptos apparet. In utroque vero solum illud carmen reperiebatur quod rei rusticæ & familiaris præcepta complectitur. Theogonia & Ἀῶνις desiderabatur. Alteri subjectus erat Tzeza commentarius & intersita fere versibus singulis explicatio verborum singulorum, tanquam quadam metaphrasis, quam sub glossarum veterum Vossiani codicis nomine nonnunquam laudo. Librum vero hunc primum appello. Alter qui secundus est, subnectitur aliquot Euripidis Tragædiis. Expositionem Procli, insignis illius Philosophi Platonici manu exaratam mecum communicavit Clarissimus & elegantissimus Vir, Marquardus Gudius, cui & hoc plurimisque nominibus aliis sum devinctus. Ineditas quasdam annotationes Illustris Scaligeri, & perpetuas fere notas eruditissimi Francisci Guæti, ex duobus exemplaribus, quorum marginibus eas adscripserat, excerptas ad me cura-

L E C T O R I.

vit Emericus Bigotius, decus illud sua Gallia, qui natus est ornandis literis, illorumque conatibus, qui in arte aliqua egregia illustranda elaborant, promovendis. Has Guieti curas (quas novissimas ei fuisse, & postremum librorum, quem evolvit, antequam in fatalem morbum incideret, is, cui eas debemus, nobis confirmavit Bigotius) si maturius vidissem, correctior hac editio non uno in loco prodisset. Sed cum mihi traderentur jam maxima pars Hesiodi operis, mearumque in id lucubrationum erat profligata, & descripta typis: certe qua in Εἴρω scripseram & in Aspidem omnia. Hinc non licuit annotare in quibus postea virum illum egregium mecum in easdem cogitationes & emendationes incidisse deprehendi, ne quis suspicetur ejus me compilasse scrinia. Norunt multi apud nos viri docti, dudum meis observationibus ultimam fuisse impositam manum, ut nihil post hac iis accesserit, cum Guieti liber ad me perferretur, quamvis postea per horum temporum, quibus vexamur, diritatem intervernerint, qua pæne confectam editionem diu retardarint. sed in secunda editione, quam cum Græcis interpretibus, & omnium qui huic præstantissimo poëta lucis aliquid attulerunt sua cura & industria, notis, publicare, si vivo, constitui, nihil eorum desiderabis. Interea his frui, & si quos codices antiquos, aut observationes ad secundam illam, quam sperare te jubemus, editionem ornandam conferre potes, noli quæso ea bono publico invidere. Faxo tibi constet officii ratio. Vale.

HESIODI VITA.

*Ex Lillii Gyraldi, de Poëtarum
Historia, Dialogo II.*

DE Homero jam satis. A quo non longe
abfuit senex, rusticana agrestique facie.
Jamdudum, inquit Piso, Hesiodum no-
bis affers. Ipsum, inquam, profecto He-
siodum, quem & aliquo tempore cum Homero
floruisse accurati quidam prodidere scriptores, ali-
cubi licet Cicero noster Homerum longe faciat an-
tiquiorem. Vetus certe disceptatio inter Gramma-
ticos, Gellio & Seneca & Pausania testibus, uter æ-
tate præcesserit: qua de re & dialogos duos Ponti-
cus Heraclides scripsit, & Cyrillus libro primo
contra Julianum Cæsarem, centesimo, inquit, LX
& quinto anno post captam Troiam, Homerum &
Hesiodum fuisse dicunt. & reliqua. Tum paulo
post subdit idem Cyrillus: Tradunt autem qui-
dam, quod Homerus non fuit coætaneus Hesiodi,
sed in illis fuerit temporibus, regnantibus apud He-
bræos Azaria & Ozia, apud Medos Arbace, apud
Latinos autem Proca Sylvio, ante scilicet consti-
tutionem Olympiadum. Quæ cum dixissem, Nos,
inquit Piso, summopere avemus de te audire, quæ
tu assidua lectione super hac re annotaveris. Qui-
bus ego, Libenter sic agam, inquam, remque ideo
altius aliquanto repetam. Porphyrius enim & ple-
rique alii, Hesiodum Homero juniorem annis cen-
tum

tum faciunt, atque ante primam Olympiadem. Quam opinionem sequi videtur Solinus, qui ita scribit: Inter Homerum & Hesiodum Poëtam, qui in auspiciis Olympiadis primæ obiit, centum xxx anni interfuerunt. Alii eadem Homeri ætate floruisse scriptum reliquere. quam opinionem & Philostratus habuisse videtur. Et Velleius non damnandus historicus, (tametsi quidam insulse nullum fuisse Velleium suspicantur) & M. Varro in primo de imaginibus, ut est apud Gellium, Non est, inquit, dubium, quin aliquo tempore eodem vixerint Homerus & Hesiodus: idque ex epigrammate comprobatur, quod in tripode inscriptum fuerat, qui in Helicone Musis positus erat. Epigramma quod apud Dionem legi, & inter Græca epigrammata, tale est:

*Hesiodus posuit Musis Heliconibus istum,
Cum cantu vicit divinum in Chalcide Homerum.*

Græcum vero si mavultis, hoc est:

*Ἡσίοδ' ὁ Μῆσαις Ἑλικωνίσι τόνδ' ἀνέθηκε,
Τῷ μὲν νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὅμηρον.*

Verum ubi in hunc sermonem incidimus, hanc vobis, utcunque meis verbis potero, historiam ex Plutarcho recitabo, qui eam tum in quinto Symposiacōn attigit, tum in eo, quod Septem Sapientum convivium inscribitur, copiose explicavit. Homerus, inquit, & Hesiodus in Oelyci Thessali exequiis & Amphidamantis Chalcidensis, carminibus certarunt, qua in re dubia atque anceps iudicium fuit sententia. Conversi, inquit, sunt ad huiusmodi interro-

terrogationes, & proposuerunt inanes, ut aiunt, quasdam nugas. (si modo recte interpretamur, ὡς φασι λέγας, non ὡς φησι Λέγης, ut passim legitur: non tamen decerno, conscius & Lesches nomen esse proprium Poëtæ Lesbii) Homerus quidem sic:

*Musa mihi referas, quæ non unquam ante fuere,
Neve futura retro.*

Tum vero ex tempore respondit Hesiodus:

*Verum cornipedes quando Iovis ante sepulcrum
Festinantes propter palmam plaustra terebant?*

Ob hoc ferunt Hesiodum maximæ omnibus fuisse admirationi, atque tripodis præmium assecutum. Sed Græca, inquit Piso, ipsa carmina audire cupio: dure enim admodum & incondite ea vertisse videris. Audite ergo ea Græce, inquam. non enim eo inficias quod ais. Homerus quidem ita:

*Μῦθόν μοι ἔννεπ' ἐκείνα τὰ μήτ' ἐγγύοντο πάροιθεν,
Μήτ' ἔσται μετόπισθεν.*

Sic vero Hesiodus:

*Ἀλλ' ὅταν ἀμφὶ Διὸς τύμβῳ καναχήποδες ἵπποι
Ἄρματ' αὖ σπείρωσιν ἐπειγόμενοι πρὶ νίκης.*

Porro ne & hoc vos lateat, judicem inter Homerum & Hesiodum Panidem Chalcidis regem fuisse, res usque in proverbium deducta ostendit, Πανίδας ψήφου, Panidæ suffragium: quod in eos ferri solet, qui inerudite minusque sapienter judicant. Pulchre, inquit Piso, & sane simul monstrasti, eadem Homerum & Hesiodum ætate fuisse: sed nihil vetat quo minus eadem diligentia reliquam ejus Poëtæ vitam, ab Atticis usque literis (quod aiunt) nobis

H E S I O D I

repetas. Faciam id libenter, inquam, quando parum hoc à nostris hætenus hominibus est, quod sciam, factum. Hesiodi igitur nomen, ut ab hoc incipiam, a caste & pudice loquendo deductum videtur, ἡσίοτος τὸ ἦσιν ἄδω. Patria vero illi Cuma: quæ urbs inter Æolicas numeratur, ante Lesbum sita. Num tu, inquit Piso, Hesiodum Ascræum fuisse negas? eo enim nomine a Græcis & Latinis vocatur. Recte tu quidem, inquam; sed si me vos audire volueritis, qua id ratione factum intelligetis. Hesiodi quidem patria Cuma fuit Æolica, ut ab Herodoto, Strabone & Stephano traditum est. Valerius quoque Probus, non alium, quam Hesiodum, intelligere Virgilium autumat, illo carmine:

Ultima Cumæi venit jam carminis ætas.

Quod scilicet Hesiodus Cumæus primus ætates ex metallis commentus est; ut liquido videtur in eo, quod Εἰσα inscribitur, poëmate. Natus ergo Hesiodus Cumæ, patre Dio Ampelidis filio, qui ex Menalopo Ithagenæo Critonis filio natus erat, matre vero Pycimede: qui utique parentes ære alieno oppressi, cum unde dissolverent nomina, non haberent, in Ascræ Bœotiæ vicum demigrarunt, ubi est puer Hesiodus educatus, atque inde Ascræus cognominatus. Plutarchus ex Ephori Cumæi sententia refert, Attelen, Mæona, & Dion, Cumæos, fratres fuisse, quorum Dius, quem nauticam exercuisse comperi, ob eam quam attulimus causam, in Ascræ migravit, ubi (ait) Pycimeden uxorem duxit, ex qua natum ferunt Hesiodum: qui dum pa-
terna

terna armenta puer custodiret, à Musis amatus fuisset perhibetur: quæ illi gustandam laurum dedere: eam enim lauri naturam esse scribit ipsius Poëtæ interpretes Proclus, & Isaacius Zeses, ut qui eam mandunt, vates fiant: unde & Lycophron Poëta ea causa *δαφνηφόρον* vatem nominat. Idem & in Cassandra Sophocles. Et noster Tibullus agens de Sibylla:

Vera cano, sic usque sacras innoxia laurus

Vesca, & æternum sit mihi virginitas.

Aphthonius quoque rhetor, laurum vaticinii symbolum esse prodidit: quare & laurum ipsam veteres *μανηρόν φυτόν* appellavere, hoc est, Vaticinam plantam. Et Claudianus ait:

— *Venturi præscia laurus.*

Eadem ratione Apollini sacra dicitur, qui vaticinii Deus a gentibus est creditus. Quin & hujus arboris foliorum crepitu, dum cremantur, antiqui futura (utinam non & hoc nostro tempore!) prædicebant: quod & Philosophus Porphyrius credidit. Si enim magno strepitu in igne crepuissent, felicitatem significabant: si siluissent, unde & Tacita laurus est dicta, infelicitatem. Et perinde de illa idem Tibullus:

Laurus ubi bona signa dedit, gaudete coloni.

Et Propertius:

Et tacet extincto laurus adusta foco.

Lauri insuper folia si noctu pulvino subjecta fuerint somniorum veritatem conciliare produntur. Dictam autem Daphnen, prodit Eustathius, a *δα* particula intensiva, & *φωνέω* verbo: quod *voco* &

H E S I O D I

cano significat, quod laurus in igne posita crepet & sonet: unde fortasse & ipsi nos Latini laurum deduximus, à λα, ut δα, particula intensiva, & *uro*, ut si non voce, at significatu conveniat. Si plura vero de lauro discere cupitis, præter ea quæ à nostris traduntur, legite Parthenii librum *Ἐρωτικῶν*, & Constantini librum xi de re rustica, quo loco plura leguntur parum Latinis nota. Sed jam a lauro ad Hesiodum revertar, qui lauro gustata, hausta-que Hippocrenes unda, repente Poëta prodiit. Id cum alii, tum ipse de se in Theogonia cecinit. Quam rem ita Maximus Tyrius interpretatur, ut Hesiodum putet voluisse, quæ sui ingenii & artis esset foetura, in Deas referre, ut se Musis gratum testaretur: ut si quis æra jam calleat, Vulcano tamen sua assignet opera. Sed hac de re plura apud ipsum Maximum legetis. Delectatum quidem peregrinationibus Hesiodum legimus, sicuti & Homerum: quam rem tamen in somnium quidam retulere. Alii, quod qui peregre proficiscuntur, facilius prudentiam cæterasque virtutes comparare existimantur, quod mores scilicet hominum multorum videant. Uxorem quoque duxisse proditum est Ctemenen Phrygiæ filiam, & ex ea Stesichorum Poëtam natum. Alii non uxorem fuisse, & ob hanc ipsum Hesiodum occisum. Nam cum de se scitatum oraculum Delphos ivisset, eique responsum foret, ut Nemeæ Jovis templum vitaret, quod ibi esset vitæ finem habiturus, cumque ea causa Nemeam Peloponnesi fugeret, forte in Oe-
neonem

neonem Locridis pervenit, ubi Nemeæi Jovis templum fuerat, ut scribit Thucydides, quo in loco incautus ab Amphiphane, & Ganetore Phylgei liberis interemptus est, quod ab eo vitiatam sororem Ctemenen crederent. Cadaver ab iis in pelagum projectum est: id quod cum occulte fecissent, ab Hesiodi cane facinus est proditum, ut scribit Plutarchus. Alicubi tamen non Phylgei filii, sed Ganyctoris Naucleii dicti sunt, ut in illo est, cui titulus, Quænam animalia prudentiora, terrestriane, an aquatilia. Pausanias quoque in Bœoticis, Hesiodi interitum ita recitat: Filii, inquit, Ganyctoris, Ctimenus & Antiphus, in Molycrion ex Naupacto fugerunt ob Hesiodi necem, ubi in Neptunum impii existimati sunt, de illisque est facta quæstio. & cætera quæ ille prosequitur. Mortis Hesiodi causam Plutarchus sic in Dioclis convivio explicat. Cum Milesio, inquit, comite & Troïlo puero Hesiodus apud quendam hospitatus est: noctu Milesius hospitis filiam vitiauit: rei conscium Hesiodum rati puellæ fratres, illum inter pascua cum puero occiderunt, & cadaver in mare projecerunt: pueri vero corpus in littore reliquerunt, a quo & loco nomen inditum. Ferunt, inquit, Deorum voluntate a delphinis cadaver ad littus delatum, ubi tum forte Neptunalia celebrabantur. Id scelus ubi incolæ intellexerunt, intersectorum domos diruerunt; vivos ipsos, qui facinus admiserant, aquis suffocarunt. Alii post diem tertium a delphine in littus cadaver devectum tradunt.

H E S I O D I

dunt. Re cognita, occisores navigatione sibi con-
sulere volentes, vi coortæ tempestatis ad unum
omnes deprehensi, naufragio periisse dicuntur. Post
hæc Hesiodi corpus in Nemea Locridis sepultum
perhibetur, qua de re extat Alcæi Poëtæ carmen.
Dein vero oraculo monente, ejus ossa exportata ab
Orchomeniis, & in medio foro, hoc addito elogio,
tumulata:

Ἀσκη μὲν παῖς εἰς πάλυλ' ἦν, ἀλλὰ θανόντ' ἔσθ' ἔστιν
Ὅσ' ἔα πλεῖστον γῆ Μινυῶν κατέχ' ἔστιν
Ἡσιόδ' ἔσθ' ἔστιν ἐν ἀνθρώποις κλέ' ἔστιν
Ἀνδρῶν κεινομένων ἐν βασιλῆϊ σοφίης.

Tum Picus puer: Cur non & hos Latine, ut alios
versus nobis exprimis? Ut, inquam, noster Piso
hos ipse convertat, & ego interea ad memoriam
cætera revocem. Et Piso: Faciam equidem, in-
quit, utcunque potero: & non diu cunctatus, sic
cœpit:

*Fertilis Ascra quidem patria est: verum morientis
Pugnaces Minya condita membra tenent
Hesiodi, cujus supra omnes plurima laus est,
Spectatosque viros judicio sophiæ.*

Quos cum Piso recitasset, mirum est quanto sit
rubore suffusus. quod animadvertens ego, causam-
que intelligens, statim subdidi. Legimus & Græ-
cum alterum Pindari, quod ita noster Cælius La-
tine vertit:

*Salve cui pubes, tumulusque bis obtigit unus,
Tu sapis Hesiode, quantum homini sapere est.*
Sed & Aldus ita prius:

Hesiode

*Hesiodē ante alios sophia præstantior omnes,
Salve, bis quondam qui puer atque senex.*

Græcum Pindari, si vultis, sic habet :

*Χαῖρε δὲς ἡβήσας, καὶ δὲς τὰ φθάνει βολήσας
Ἡσίοδ', ἀνθρώποις μέτρον ἔχων σοφίης.*

Verum jam tempus est, inquam, ut quæ ab Hesiodo scripta sint, commemoremus, si tamen prius illud unum, quod in Græcis commentariis reperi, attulero, super ea in Ἔργοις verba, μήτ' ἐμὸς υἱός. Filius, aiunt, Hesiodi Mnaseas est. Philochorus vero Stefichorum dixit ex Climene : ego tamen legendum puto, Ctemene, ut jam ostendi. Alii tamen ex Archiepe : quo fit ut eos mirer, qui scribunt, Hesiodum præter Stefichorum & filiam habuisse Mnaseam nomine, quam Archiepen vocant alii. Porro sexdecim Hesiodi legitima feruntur volumina : in primisque Theogonia, a Philosopho Zenone inter alios interpretata. Deinde Ἔργα καὶ ἡμέραι, id est, Opera & Dies. In quo opere de re rustica præcepta tradit ad Persen fratrem, quem & ipsum Poëtam aliqui scribunt. Sunt & qui putent, Ἡοίαις μεγάλας, sic vocata carmina, Hesiodi esse, ut Eunapius Græcus historicus, & in Bœoticis Pausanias. quo loco & alia Hesiodi opera commemorat, de quibus jam ante plane meminimus. Posthæc Astronomica scripsit, tum Hypothecas, quas tamen Fabius Quintilianus, ex Aristophanis Grammatici sententia, Hesiodi esse negavit. At vero Aristoteles & Grammatici nonnulli, ut Hesiodi legitimum opus in medium afferunt. Scripsit

H E S I O D I

item Heroüm & Heroïdum Genealogias: ad hæc & de mulieribus: quo in opere Heroïdas multas induxit virorum fortium nuptias, ut ait Servius, optasse. Dion vero Chrysostomus ex Alexandri Macedonis sententia, Hesiodum ea causa de mulieribus scripsisse dixit, quod Homero concederet, qui de heroïbus ante scripsisset. Et quidem Lucianus ait, Hesiodum mulierum virtutes concinuisse. Tradit Pausanias, Hesiodum vaticinandi artem ab Acarnanibus edoctum, de ea carmina scripsisse. Scribit Nicocles, quod & in Pindarum Grammatici notant, Hesiodum primum ῥαψωδῆσαι, hoc est, per rhapsodias carmina cecinisse. At vero Hesiodus ipse, se cum Homero in Delo in Apollinem hujusmodi versus primum concinuisse prodidit, dum sic cecinit, ut pridie diximus:

*In Delo tum primum ego Maonidesque Poëta
Lusimus, inque novis carmen cantavimus hymnis
Auricomum Phæbum, quem Latona edidit alma.*

Sed videte, rogo, quam ille dulcius suaviusque sua lingua:

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον, ἐγὼ καὶ Ὅμηρος, αἰοῖδοι
Μέλπομεν, ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες αἰοῖδ' ὦν,
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὃν τέκε Λητώ.

Scripsit item Hesiodus Pelei & Thetidis Epithalamium, sicuti priore fermone retulimus. Scripsit & de Dactylis Idæis. Item Epicedium in Batrachum amicum, & quod adhuc legitur pœma inscriptum Herculis Scutum: quod tamen Aristophanes Grammaticus non Hesiodi esse suspicatus est, sed cujuspiam

piam alterius, qui Homericum sit imitatus. Megacles autem Atheniensis, & Apollonius Rhodius, Stesichorusque, ipsius Hesiodi legitimum carmen esse censuere. Scripsit idem de Medicina. qua de re Plutarchus in Symposio Dioclis. Hesiodus, inquit, in Medicina plurimum valuit. quod manifeste apparet, cum de victus ratione, de vini temperamento, de aquarum vi, de balneis, de fœminis, de temporum connexionem, deque infantium statu differit. Et hæc quidem Cleodemus medicus apud Plutarchum. Sunt & qui Hesiodum de herbis scripsisse tradant. quod ex Plinio colligitur. Nec desunt qui Hesiodum scribant autorem eorum apologorum qui Æsopi dicuntur. Quæ ego cum dixissem, Vide, inquit Piso, quam paucis carminibus M. Manilius in secundo Astronomicôn ista fere omnia Hesiodi opera complectatur. Nam cum Homerum laudasset, mox ita de Hesiodo subjunxit:

— Sed proximus illi

*Hesiodus memorat divos, divumque parentes,
Et chaos enixum terras, orbemque sub illo
Infantem, & primum titubantia sidera corpus,
Titanas juvisse senis cunabula magni,
Et sub fratre viri nomen sine fratre parentis,
Atque iterum patris nascentem corpora Bacchum,
Omniaque immenso volitantia corpora mundo.
Quin etiam ruris leges cultusque rogavit,
Militiamque soli, quod colles Bacchus amaret,
Quod fœcunda Ceres campos, quod Pallas utrunque,
Atque arbuscula vagis essent quod adultera pomis,*

H E S I O D I

*Sylvarumque Deos sacrataque numina nymphas,
Pacis opus, magnos natura condit in usus.*

Cum recitasset hos versus Piso. Si velim, inquam ego, quæcunque omnia de Hesiodo legi, vobis in præsentia recensere, in longum nimis noster sermo procederet: quædam tamen haud indigna relatu nequaquam præteribo: Scribit inprimis Dialogum Lucianus, qui Hesiodus inscribitur, in quo Hesiodum ipsum de se multa narrantem inducit, eumque ipse, ut solet, irridet. Sunt & inter Græca epigrammata in Hesiodum multa. Extat & apud Græcos proverbium, de iis qui supersenescunt, Hesiodia senectus: de quo & Pindari distichon legitur, quod ante ab Aldo & Cælio nostro interpretatum attulimus. Pythagoram scribit Philosophus Hieronymus, cum ad inferos descendisset, Hesiodi animam vidisse ad columnam æream suspensam astrictamque adeo, ut stridere videretur, & cum ea Homeri quoque animam serpentibus undique incinctam, ea videlicet solummodo causa, quod de Diis falsa suis carminibus confinxissent. Qua re factum puto, ut Ponticus Heraclides contra Homeri calumniatores librum illum ediderit, qui est inscriptus, Allegoriæ in iis quæ de Diis ab Homero dicuntur, & responsiones in ejus calumniatores. Videri enim, inquit, posset Homerus, Salmoneus, vel Tantalus, immoderatam atque intemperatam linguam habens, si quæ de Diis cecinit sub alia significatione, non intelligerentur. Et quidem de Homero Heraclides, quod & de aliis

aliis Poëtis bonis, ut hesternâ die diximus, intelligi potest. Sed tametsi excellentis ac prope divini ingenii fuerit Hesiodus, non tamen ideo obtrahentibus illum caruisse accepimus: siquidem iniquas adversum eum controversias exercuisse Cercopem legimus: in tantum excellentissimus quisque aliquo detractore est vexatus. Homerus quidem, ut Zoilum mittam, a Siagro Poëta laceffitus, Pindarus ab Amphimane Coo, Simonides a Timocreonte. Nec Virgilio Horatioque nostris, defuere Parones, Mævii, Bavii atque Suffeni, aliique, de quibus in nostris his sermonibus sparsim, ut feret locus, plura dicemus. Sed & hoc Homeromastigon genus nostro hoc tempore non minus, quam pridem, viget. Plures quidem nunc Critici & Zoili, quam versificatores & Poëtæ. At de Hesiodo jam fatis.

HESIODIVITA

E Fulvii Ursini Elogiis descripta.

Hesiodum Dio patre, & Pycimede matre natum Olympiade prima, 2 x ante Romam conditam annis floruisse, ex scriptoribus cum Græcis tum Latinis, colligimus. Patria illi Cuma, Æolicarum urbium una, ut Herodotus & Strabo annotarunt. Inde autem ære alieno oppressum patrem Diem migrasse ferunt, Ascræque Bœotiae vicum petisse; a quo Ascræum deinde Hesiodum dictum. Ejus mortem, cum senex admodum esset, recitat Plutarchus in Dioclis convivio. Proverbium inde factum, Hesiodia senectus. Hesiodo statuam in publico Constantinopolitano gymnasio, quod Zeuxippi dicebatur, ex ære positam fuisse, intelligimus ex his Christodori versibus in lib. 5 Epigrammatum Græcorum,

Ἡ σιόδ' ὁ δ' Ἀσκραῖ' ὀρειάσιν εἶδ' ὅτε μέσας
Φθιγγύμην, χαλκὸν δ' ἐβιάζετο θυάδι λύσση
Εὐθεὸν ἰμείρων ἀνάγειν μέλ'.

Quos Laurentius Gambara Brixianus ita in Latinum transtulit:

*Hesiodusque choros Ascræus stabat agrestes
Inter, Hamadryadum media sublimis in aula:
Ærea & effigies fundebat ad æthera carmen.*

Pausanias quoque in Bœoticis Hesiodo statuam æream à Thespiensibus in urbis foro positam fuisse scribit. qui & aliam Hesiodo statuam in templo Jovis Olympici collocatam narrat in rerum Eliacarum libro 1. De Hesiodo Velleius lib. 1. Hujus temporis æqualis Hesiodus fuit circa centum viginti annos distinctus ab Homeri ætate, vir perelegantis ingenii, & mollissima dulcedine carminum memorabilis; otii quietisque cupidissimus, ut tempore tanto viro, ita operis auctoritate proximus, qui vitavit ne in id, quod Homerus, incideret; patriamque & parentes testatus est; sed patriam, quia multatus ab ea erat, contumeliosissime.

HESIODI ÆTATE.

*Ex Johannis Gerhardi Vossii libro de
poëtis Græcis cap. II.*

Sic statuimus nihil nunc antiquius habere Græcos poë-
matis Homeri & Hesiodi, sed quando hi vixerint, ve-
teres ipsi certant incerti. Hesiodum multo juniorem
Homero (*quem vixisse Olympiadum initio, vel paulo
post, Romuli nempe temporibus, paucis ante ostenderat*) Cicero
putavit. Uti & Porphyrius ac Solinus, quorum ille annis c, hic
c x x x post Homerum vixisse existimat. Alii eo quod simpli-
cior sit antiquiorem fuisse conjectant. Plurimum vero opinio est
fuisse æqualem. Ut Varro in primo de Imaginibus, teste Agel-
lio, Plutarchus V Symposiacion & V I I Sapientum convivio,
item Philostratus. In eo dissensu ob plurimum consensum, & quæ
de certamine Homeri ac Hesiodi prodita sunt, maluimus nos
aggregare iis, qui aliquo tempore simul vixisse existimant. Non
multum abit quod apud Cyrillum legas floruisse Hesiodum pau-
lo ante primam Olympiadem, regnante in Latio Proca Sylvio,
vel quo alii floruisse dicunt Olymp. I V, ut est apud Fabium in
Chronicis. Apud quem etiam legas ad præcedentem Olym-
piadem floruisse tum Eumelum Poëtam, qui Bugoniam &
Europam scripsit. Fuerint igitur & Hesiodus & Eumelus æqua-
les. Nec multum abit Tzezes, qui Hesiodum refert ad O-
lymp. X I. Operæ vero est attendere ad id, quod Hesiodus
ipse scribat, sub ætate Arcturum ἀρκτοῦρος in Bœotia exor-
tum fuisse V I I I die Martii. unde Poëtæ hujus ætas in tantum
saltem possit colligi, ut error si quis sit saltem intra 70 annos sit
constitutus, sicuti observat Jos. Scaliger in Eusebianis animad-
versionibus, num. M C C L V.

ΗἩσιόδου Κυμαῖος. νέε-
 τος Δία, καὶ μητρός Πυκτιμή-
 δης, ἐν Ἀσπερῇ τῆς Βοιωτίας.
 Γενεαλογεῖται ὅτι εἶναι τῷ Δίᾳ
 τῷ Ἀμπελίδῃ τῷ Μελανώπῃ.
 ὃν φασὶ πνεῖ τῷ Ὀμήρῳ ὡς
 πατέρα εἶναι πάντων, ὡς
 ἀντιφάδῳ εἶναι Ἡσιόδῳ τῷ
 Ὀμηρον. ἐκότερον ὅτι ἀπὸ τῷ
 Ἀτλαΐδῃ καλεῖται. ποιη-
 ματὰ ὅτι αὐτῷ ταῦτα, Θεογ-
 νία, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, Ἀσπίς,
 Γυναικῶν κατὰλογὸς ἐν βί-
 βλοις εἶ. Ἐπικήμερος εἰς Βά-
 τραχόν πνα ἐρώμενον αὐτῷ.
 Περὶ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων.
 Ἐἴδικα πολλὰ. Ἐπελάττησε ὅτι
 ἐπιξενωθείς παρ' Ἀντίφῳ καὶ
 Κικλῳ· οἱ ἐκείνῳ δόξαντες
 ἀναιρεῖν φθορέα ἀδελφῆς ἐ-
 σωίων, ἀνείλον τῷ Ἡσιόδῳ ὡς
 κλοντες. ὡς ὅτι Ὀμήρῳ κατὰ
 πνα περὶ σούπερος. καὶ ὅτι ἄλ-
 λας, σύλχεον. Πορφύρειος
 καὶ ἄλλοι πολλοὶ νεώτερον ἐ-
 κατὸν ἐν αὐτῶν ὀρίζονται.

Εκ τῆ Διονυσίου τῷ
 Ἀλικαρνασσίῳ.

ΗἩσιόδῳ μὲν γὰρ ἐφρόνισεν
 ἡδονῆς, καὶ ὀνομάτων
 λειότητος, καὶ συνήθως ἐμ-
 μελῆς.

Hesiodus Cumæus. Cæterum
 à patre Dio & Pycimede e-
 jus matre, in Ascra, translatus
 eo, vixit. Genus ac familiam il-
 lius ab Ampelide Dio, Melanopi
 filio deducunt. Quem nonnulli
 Homeri abavum fuisse volunt.
 Ut Hesiodi consobrini filius fue-
 rit Homerus. Utrumque autem
 ab Atlante volunt oriundum es-
 se. Ejus autem hæc sunt poëma-
 ta: Opera & Dies, Scutum, Mu-
 lierum Catalogus, libris quinque.
 Epicedium Batrachi, quem in de-
 liciis habuit. De Dactylis Idæis.
 Alia item multa. Obiit autem,
 cum ad Antiphum & Ctimenum
 hospes divertisset. Qui cum no-
 ctu sororis suæ stupratorem tol-
 lere se existimarent, Hesiodum
 ignari sustulere. Fuit autem Ho-
 mero, ut quibusdam videtur, an-
 tiquior. Alii eadem tempestate vi-
 xisse autumant. Porphyrius, &
 alii, centum omnino post annis
 floruisse tradunt.

Ex Halicarnassensi
 Dionysio.

Hesiodo autem magna volu-
 ptatis fuit cura, tum æqua-
 bilem dictionem accuratamque a-
 mat compositionem.

Velleius

HUjus temporis æqualis Hesiodus fuit, circa cxx annos distinctus ab Homeri ætate, vir perelegantis ingenii, & mollissima dulcedine carminum memorabilis, otii quietisque cupidissimus. ut tempore tanto viro, ita operis auctoritate proximus. qui vitavit, ne in id, quod Homerus incideret: patriamque & parentes testatus est. Sed patriam, quia multatus ab ea erat, contumeliosissime.

Fabius lib. x.

Raro assurgit Hesiodus, magnaue pars ejus in nominibus est occupata. tamen utiles circa præcepta sententiæ, lenitasque verborum & expositionis probabilis: daturque ei palma in illo mediocri genere dicendi.

Α'λκαίῃς εἰς τὸ αὐτόν.

ΛΟκρίδ' ἐν νέμει σκιερῷ νέκω Ἡσιόδω
Νύμφαι κρηνιάδων λῆσσαν δ' ἀπὸ σφετέρων,
καὶ πάφοι ὑψώσαντο. γάλακτι δὲ ποιμένες αἰνῶν
ἔρραναν, ξανθὰ μίξαίμενοι μέλιτι.
τοῖσι γὰρ καὶ γῆραι ἀπίπτειν, ἐνεία Μυσῶν
ὁ πρῶτος καθαῶν γασαίμεν' λιδαίων.

DANIELIS HEINSII

in Hesiodum

EPIGRAMMATA.

ΔΗμητερ τείλεις, σὲ μὲ πολυγηθία κερπὸν
ἀλδαίνειν σοφίης εἰκὸς, ἅτε σαχύν.
τὸν μὲ παῖς Δίοιο καὶ ἀλγυῖος Πυκιμήδης,
ἄσκητος ἀνναίτης, εἶδεν ἀμνησαίμεν'.
Ζεὺς γὰρ ὑπο τριφθίῃς μεγαλάνυμι, χεῖρ δ' ἐχέτλη
τῇ μὲ ἀεζέζων, τῇ δὲ μέγα δρέπανον,

Ἀ'ε'ζον

Ἀΐον τ' ἐκτάβλωμον, αἰκία λιμὸν ἀμύνειν,
 Πανθείης κρυφλὴ δρέψατ' ἀπ' ἰδυοσιώνης.
 Τῶν ἧ σὺ ἀγλαόχερπα θαλύσια δῶκε κομίζειν,
 Μελπόμεν γλυκερῆς ἔργα γηπενίης·
 Σωφροσιώνη δ' ἐδίδαξε, καὶ ὥς πλεον ἤμισυ παντίς,
 Ἐκ Μυσέων σοφίης μέτρα διδασκομένη.
 Ἀλλὰ γέρον μάλα χαῖρε πανόλβις· σὺ γὰρ ἐνεγκε
 Πολλὴν καὶ πινυτὴν γαῖα φυλοσσεύων.

In eundem.

Δαφνοφάγῃ, γλυκύμυθῃ, ἀνὴρ φίλῃ ἐραυίδῃσι,
 Γῆς δρότους θεῖῃ δέικνυσιν Ἡσιόδῃ,
 Πιερίδων γείτων πολυώνυμῃ. ὦ πόποι, ὦ Ζεῦ,
 Ἡ γλαφυρῶς ταύτης ὠνάτο γειθνίης.

In eundem.

Πῆμα κακὸς γείτων· ὅσοι τ' ἀγαθὸς, μέγ' ὄνειαρ,
 Αἰσιλίδες θεῖς φάντο πέδ' Ἡσιόδῃ.
 Ταῦτ' ἄρα φρασάμεν, γλυκερῆς φίλῃ ἤλιθα Μύσης,
 Γειθνίης αὐτῶν ἔμμορε Πιερίδων.

In eundem.

ὦ μάκαρ, ὦ ξανθῆς Δημήτερ' ἔργα κομίζων,
 Βέλπες Εἰρλῶης παῖ, γέρον Ἡσιόδῃ,
 Δαίμοσιν οἷ' ἔηθα νέμων ἐνὶ βένθεσιν ὕλης,
 Ποίμεν' ἢ δ' ἀγέλλω τ' Ἐλικωνιάδῃ.
 Ἐνθα σε βυκτολέοντα θεῶν καλὰ τέκνα θεῶντο,
 Πηκτίδ' σῇ φίλῃ περὶ πόμῃσι κραδίῳ·
 Ἡ τάχα πεμπάζοντα βόας, καὶ μηκίδας αἴγας,
 Ἡ τάχα καὶ λεπιδὲς πηγαῖον δύναντας,
 Ἐν τε πῆγῃ λαλαγάζοντα, καὶ αἰθέσιν εἰαρινοῖσιν,
 Οἷα φιλεῖ λιγυρῶν ἔδνα μελονόμων.
 Καί τοι σκηπτρον ἔδον Μυσέων βασιλῆα γηυέα.
 Αὐτοφυῆς θεῖον σῆμα δαημοσιώνης.
 Χαῖρε, πάτερ, τοῖδ' ὅσιν, καὶ ἴλα' ἄμμι γήσοιο,
 Αἰ πόλι μ' ὠχρότερον, νῦν δ' ἄρ' αἰδοπόλι.

In eundem.

Ὑψαγῶρεν ποτ' αἰοῖδ' ἀναζητῶν Ἀΐρη,
 Ἡ φύσις δ' ἄρχαῖον δείξατο Μαιονίδην.
 Δαυδὸς Ἀΐρης μέγ' ἔχαιρε, καὶ οἱ π' ὀλέμευς τε, μάχας τε
 Κίελετο, καὶ δῖον μελπέων Αἰακίδην.
 Τῷ δ' ἄρα γινόμενοι πάλαυ κλύε πότνια Διώνη,
 Βῆ δ' ἱμῶν ὑψηλῆς ἄγκυα Πιερίης.
 Ἔνθ' ἄρα οἱ κλυτότοξ' ὤκεντ' ἤλθεν Ἀπόλλων.
 ὦχε μάλ' Ἀσκραῖον δείξατο δ' Ἡσίοδον,
 Ἡσίοδον φιλόμυθον, οἷζυρῇ ἐνὶ κόμῃ
 Γειτόμυθον, Μυσῶν ἄλχ' Ἐλικωνιάδων.
 ὦς ὁ μὲν ἦδε μάλιστα Πηληϊάδην Ἀχιλλῆον,
 Καὶ πατέρων δερμαὶς καὶ μὲρ ἡμιθέων.
 Αὐτὰρ ὁ γῆς δρότους, καὶ δρηρότα τοῖσι μάλιστα
 Ἐκ Διὸς ἔρανεῖς σήματ' αἰετ' ἐρίδας.
 ὦς ἐρίδων μεγάλων δις ὦν ἀνὰ γαῖαν ἐκστῶν,
 ὦς γ' ἐπιμνηστὴν ἦεν, ὅς δ' ἀγαθὸν.

In eundem.

Χαῖρε θεῶν Ἀσκραῖς τοὶ ἔρανον δ' ὤρεω ἔχουσι
 Μῆδεα καὶ πολὴν καὶ γῆν ἐξανύσας.
 Μυσίων ἱεροφῆται παλαιγενέες. ἦτοι ἔκλυται
 Πολλὰ πάτερ θυμῷ δύνουσα καὶ παρὰ πίδαας,
 Τίριε πάντα μαθὼν, τίποτε ἔρανος ἐσφάνωται,
 Καὶ Κρονίδα βελὰς, καὶ φάτω ἡλίε,
 Τὴν τε Σελῶαίης λιπαρὴν φλόγα, μαῖαν δ' ἄρρητος,
 Ἀγλαὸν δ' ἄρχαίης σῆμα φύλασσεοίης.
 Ἀρεαίδες, ἰλήχουσι μόν' ὡρσέλλω ἔισκε
 Πάντα Σελῶαίης γυνὴ πόρον Ἡσίοδ' αἰετ'.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Ἔργα καὶ Ἡμέραι.

Οὔσα· Πιερίηθεν αἰοιδῆσι κλείεσσι
Δότυε δὴ, ἐνέπετε σφέτερον πατέρ' ὑμνεῖσσι.
Ὅν τε Διὶ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε
φατοί τε.

Ῥήτοί τ' ἀρρήτοί τε Διὸς μεγάλοιο ἔκηλ.
Ῥεῖα μὲν γὰρ βελαίη, ῤεῖα δ' βελαόντα χαλέπις·
Ῥεῖα δὲ αἰρίζηλον μινύθη, καὶ ἀδηλον αἰέξη.
Ῥεῖα δέ τ' ἰθυώη σκολιὸν, καὶ ἀγνώσθη κάρφ.
Ζῶς ὑψιβρεμέτης, ὅς ἐπ' ἔρτατα δώματα ναίη.
Κλυθὶ ἰδὼν αἴων τε· δίκη δὲ ἰδυε θέμιστας
Τυώη· ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθησαίμην.
Οὐκ ἄρα μῆνον ἔλω ἐρίδων γλήϋ, αἰὲν ὅππῃ γαῖαν
Εἰσὶ θυῶ· τίω μὲν κεν ἐπαινήσειε νοήσας,
Ἡ δὲ ὀπιμωμητή. Διὶ δὲ ἀνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
Ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
Σχετλίη· ὅστις τίωγε Φιλεῖ βροτὸς, αἰὲν ἐπ' ἀνάγκης
Ἀθανάτων βελλῆσιν ἔριν τιμῶσι βαρεῖαν.
Τίω δὲ ἐτέρῳ, περτέρῳ μὲν ἐγείνατο νύξ ἐρεβεννή,
Θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
Γαίης ἐν ῥίζῃσι καὶ ἀνδράσι, πολλὸν αἰμείνω.
Ἡ τε καὶ ἀπάλαμνόν περ ὅμως ὀππὶ ἔργον ἐγείρει.
Εἰς ἕτερον γάρ τις ἰδὼν ἔργοιο χατίζων
Πλάστον, ὅς σπύδρει μὲν δρόμῳ μῆλαι ἠδὲ φυλάειν,
Οἶκόν τ' ὅς θείει· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων,
Εἰς ἄφενον σπύδδοντ'· ἀγαθή δὲ ἔρις ἦδε βροτοῖσι.
Καὶ κεραμίδος κεραμεὺς κατέειπε, καὶ τέκλονι τέκλων,

25
Καὶ

HESIODI ASCRÆI OPERA ET DIES.

Musa ex Pieria carminibus gloriam conciliare solita
Adeste quaeso, dicite vestro patri hymnum.
Per quem mortales homines pariter obscurique
sunt clarique.

Nobiles ignobilesque Iovis magni voluntate sunt.
Facile enim extollit, facile etiam elatum deprimit:
Facile praeclarum minuit, & obscurum auget:
Facileque corrigit pravum, & superbum attenuat
Iupiter altitonans, qui supremas ades incolit.
Audi intuens & auscultans, & iuste rege iudicia
Tu: Ego vero Persæ vera tradam.

Non sane unum est contentionum genus, sed in terra
Sunt duo: alterum quidem probaverit sapiens,
Altera vituperio est digna. diversa autem sentientem animum
Nam hac bellum exitiosum, & discordiam concitat, (habent.
Noxia: nullus hanc amat mortalis, sed necessario
Immortalium consiliis litem colunt molestem.
Alteram vero priorem genuit nox obscura,
Posuit vero ipsam Saturnius sublimis in aethere habitans
Terra in radicibus & inter homines, longe meliorem.
Hæc quantumvis inextem, tamen ad opus excitat.
Alium enim quispiam intuens opere vacans
Divitem, & ipse festinat arare atque plantare,
Domumque recte gubernare. emulatur enim vicinum vicinus,
Ad divitias contendentem; bona ergo hac contentio hominibus.
Et figulus figulo succenset, & sabro faber,

Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ αἰοιδὸς αἰοιδῷ.

ὦ Πέρση, σὺ ἢ ταῦτα πεῶ ἐνικαίτθεο θυμῷ·
Μηδέ σ' ἔρις κακὸν ἄρα ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκει.
Νεῖκε' ὁπιπύδοντ', ἀγορῆς ἐπακχὸν εὐόντα.

ὦ ῥη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων τε, 30

ὦ πνι μὴ βίῃ ἐνδον ἐπηρεζανὸς κατὰκειται
ὦραϊῖ, τ' γαῖα φέρει, Δημήτερι ἀκτῖνι.

Τοῦ κεκροεσάμεν' νείκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις
Κτήμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις. σοὶ δὲ σὺκέπιδώτερον ἔσται

ὦ δ' ἔρδειν' αἰὲν αὐτὶ διακρινώμεθα νείκῃ 35

Γθρήσι δίκαις, αἷτ' ἐκ Διὸς εἰσιν ἄριστα.

Ἦδη μὲν γὰρ κληρὸν ἐδασάμεθ'· ἀλλὰ τε πολλὰ

Ἀρπάζων ἐφόρεις, μέγα κυδαίνων βασιλῆας

Δωροφάγας, οἳ τῷδε δίκῃν ἐθέλῃσι δικάσαι.

Νήπιοι· εἴδ' ἴσασιν ὅσω πλεον ἤμισυ παντός, 40

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλακῇ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.

Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.

Ῥηϊδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἡμᾶτι ἐργάσαιο,

ὦς τέ σε κ' εἰς ἐν αὐτὸν ἔχειν, καὶ ἀεργὸν εὐόντα.

Αἰψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνὸν κατὰθεῖο, 45

Ἔργα βοῶν δὲ ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἐκρύψε χολωσάμεν' φρεσὶν ἡσιν,

Ὅτ' ἴμιν ἐξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης.

Τένεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρὰ.

Κρύψε ἢ πῦρ· τὸ μὲν αὐτὶς εὖς παῖς Ἰαπεττοῖο, 50

Ἐκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς πάρος μνησθέντι·

Ἐν κοίλῳ νάρθηκι, λαθὼν Δία περπικέραυνον.

Τὸν ἢ χολωσάμεν' προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

Ἰαπεθιονίδη, πάντων πέρι μῆδεα εἰδώς,

Χαίρεις πῦρ κλέψας, καὶ ἐμὰς φρένας ἡπεροπύδας; 55

Et mendicus mendico invidet, & poëta poëta.

*O Persa, tu vero hac tuo repone in animo:
 Neq; malis gaudens contentio animum tuum ab opere abducatur,
 Lites spectantem, concionum auditorem existentem.
 Cura enim parva esse debet litiumque & fori.
 Cui non est victus domi in annum repositus,
 Æstate collectus, quem terra fert, Cereris munus.
 Quo satiatus lites ac rixam moveas
 De facultatibus alienis. Tibi vero non amplius licebit
 Sic facere: sed in posterum dirimamus controversiam
 Rectis judiciis, qua ex Iove sunt optima.
 Olim quidem hereditatem divisimus: alia autem multa
 Rapiebas, valde demulcens reges
 Donorum appetentes, qui hanc litem volunt iudicasse,
 Stulti: neque sciunt quanto plus dimidium sit toto,
 Neque quam magnum in malva & asphodelo bonum.
 Occultarunt enim Dii victum hominibus.
 Facile enim alioqui vel uno die tantum acquisivisses,
 Ut in annum quoque satis haberes, etiam ociosus.
 Statimque clavum quidem in summo poneres,
 Opera vero boum cessarent mulorumque laboriosorum.
 Sed Iupiter abscondit iratus animo suo,
 Quia ipsum decepit Prometheus versutus.
 Quocirca hominibus machinatus est tristia mala.
 Abscondit vero ignem: quem rursus egregius Iapeti filius
 Surripuit ad hominum usum Iove a consulto
 In cava ferula, fallens Iovem fulminibus gaudentem.
 Huncque indignatus affatus est nubes cogens Iupiter:
 Iapetionide omnium maxime versute,
 Gaudes ignem furatus, quodque animum meum deceperis?*

Σοί τ' αὐτὰ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐασομύοισι.
 Τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακὸν, ὃ κεν ἅπαντες
 Τέρπωνται καὶ θυμὸν, ἐὼν κακὸν ἀμφαζαπῶντες.

Ὡς ἔφατ'· ἐκ δ' ἐγέλασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
 Ἦφαιστος δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅτι τάχιστα 60
 Γαῖαν ὕδ' φέρειν, ἐν δ' ἀνθρώπων γένει αὐδῶ
 Καὶ θένε, ἀθανάταις ἣ θεαῖς εἰς ὧπα εἴσκειν
 Παρθενικῆς καλὸν εἶδε ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνῃ,
 Ἔρχα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἰσὺν ὑφαίνειν·
 Καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσίῳ Ἀφροδίτῳ, 65
 Καὶ πῆχον δρυαλέον, καὶ γυροκόρυς μελεδῶνας·
 Ἐν ἣ γένει κινέον τε νόον καὶ ἐπίκλοπον ἦθε
 Ἑρμείῳ ἦνωγε Διόκτορον Ἀργειφόντῳ.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐπὶ θοῖο Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι.
 Αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσε κλυτὰς Ἀμφιγυῆς 70
 Παρθένῳ αἰδοίῃ ἵκελον Κρονίδεω Διὶ Βελαίῳ.
 Ζῶτε ἣ καὶ κέσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 Ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτες τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθὼ
 Ὅρμας χρυσεῖς ἔθεσαν χροῖ' ἀμφὶ ἣ τῶγε
 ὦραι καλλίνομοι σέφον ἀνθεσιν εἰαρινοῖσι. 75

Πάντα ἣ οἱ χροῖ' κέσμον ἐφῆρμοσε Παλλὰς Ἀθήνη.
 Ἐν δ' ἄρα οἱ σήθεας Διόκτορ Ἀργειφόντης
 Ὑδ' ἀειδέσθαι αἰμυλίας τε λόγους καὶ ἐπίκλοπον ἦθε
 Τόλξε, Διὸς βελέῃσι βαρυκλύπῃ. ἐν δ' ἄρα φωνῶν 80
 Θῆκε θεῶν κήρυξ· ὀνόμηνε ἣ τῶδε γυναιῖκα
 Πανδώραν· ὅτι πάντες ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
 Δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφειῇσιν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπιὴν ἀμήχανον ἐξετέλεσεν,
 Εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατὴρ κλυτὸν Ἀργειφόντῳ
 Δῶρον ἄγοντα θεῶν ταχὺ ἄγγελον. Οὐδ' Ἐπιμηθεὺς 85

ἔφρα-

*Tam tibi ipsi magnum erit malum, quam posteris.
Ipsis namque pro igni dabo malum, quo omnes
Oblectent animum, suum malum amplectentes.*

*Sic ait: risitque pater hominumque Deûmque.
Vulcanum vero inclytum jussit quam celerrime
Terram aqua miscere, hominisque indere vocem,
Et robur, immortalibus vero Deabus facie similem reddere
Virginis pulchram formam peramabilem: at Minervam,
Opera docere, ingeniose telam texere:
Et venustatem circumfundere capiti, auream Venerem,
Et desiderium vehemens, & ornando corpori deditas curas:
Indere vero impudentem mentem, & fallaces mores
Mercurium jussit nuncium Argicidam.
Sic dixit. illi autem obtemperarunt Iovi Saturnio regi.
Moxque ex terra finxit inclytus Vulcanus
Virgini verecunda similem Iovis consiliis.
Cinxit vero & ornavit Dea casta Minerva.
Circum vero Charitesque Dea, & veneranda Suada,
Monilia aurea imposuerunt corpori. ipsam porro
Hora pulchricoma coronarunt floribus vernis.
Omnem vero illius corpori ornatum adaptavit Pallas Minerva.
At in pectore illi nuncius Argicida
Mendacia blandosque sermones, & dolosos mores
Condidit, Iovis consilio tonantis. sed nomen illi
Imposuit Deorum praco. appellavit autem mulierem hancce
Pandoram: quia omnes cælestium domorum incola
Donum contulerunt, detrimentum hominibus industriis.
At postquam dolum perniciosum & inevitabilem absolvit,
Ad Epimethea misit pater inclytus Argicidam
Munus ferentem Deorum celerem nuncium. Neque Epimetheus*

Ἐφράσασθ' ὥς οἱ ἔειπε Προμηθεύς, μήποτε δῶρον
Δέξασθ' παρ Ζηνὸς ὀλυμπίας, αἰὲν ὑπόπεμπειν
Ἐξοπίσω, μήπῃ τι κακὸν θνητοῖσι γήητι.

Αὐταῖς ὁ δεξάμενός, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησε.

Πεῖν μὲν γὰρ ζώεσκον ἔπ' ἡ χθονὶ φύλ' ἀνθρώπων

90

Νόσφιν ἄτερ κακῶν, καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνου,

Νέσων τ' ἀργαλέων, αὐτ' ἀνδράσι γῆρας ἔδωκαν.

Λῖψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ κατὰ γηράσκεισι.

Ἀλλὰ γυνὴ χεῖρας πίθ' ἄμφω μέγα πῶμ' ἀφελᾷσα

Ἐσκέδασ' ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρά.

95

Μύνη δ' αὐτόθι Ἑλπίς ἐν ἀρρήκτοισι δόμοισι

Ἐνδον ἔμιμνε πίθ' ὑπὸ χεῖλεσιν, ἔδ' ἐθύραζε

Ἐξέπη. παρόθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο,

[Λιγνύχῃ βεληήσι Διὸς νεφεληγερέτῃ.]

Ἀλλὰ ἣ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους αἰαάληται.

100

Πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη ἣ θάλασσα.

Νέσσι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρη ἢ δ' ἔπ' ἡ νυκτὶ

Αὐτόματοι φοιτῶσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσι

Σιγῇ· ἐπεὶ φωνὴν ἐξείλετο μηλιέτα Ζεὺς.

Οὕτως ἔτι πῃ ἐστὶ Διὸς νόον ἐξαλέασθ'.

105

Εἰ δ' ἐθέλεις, ἕτερόν τι ἐγὼ λόγον ἐκκυρώσω

Εὖ καὶ ἔπιταμνύω· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.

Ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοὶ τ' ἀνθρώποι,

Χρύσεον μὲν πρῶτιστα γῆν' μερόπων ἀνθρώπων

Ἀθάνατοι ποίησαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.

110

Οἱ μὲν ἔπ' ἡ Κρόνον ἦσαν, ὅτ' ἔργον ἔμβασιλάν·

Ὡς τε θεοὶ δ' ἔζων, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,

Νόσφιν ἄτερ πόνων καὶ οἰζύν· ἔδ' ἐπὶ δειλὸν

Γῆρας ἐπὶ λῶ· αἰεὶ ἣ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι

Τέρποντ' ἐν θαλίῃσι κακῶν ἐκπαύεν ἀπάντων,

115

Ἀφνειοί

*Cogitavit quod illi praecepisset Prometheus, ne quando munus
Susciperet a Iove Olympio, sed remitteret
Retro, necubi mali quippiam mortalibus eveniret.*

Verum ille recepto eo, cum iam malum haberet, sensit.

Prius namque in terra vivebant homines

Sine malis, & sine difficili labore,

Morbisque molestis, qui hominibus senectam asserunt.

Statim enim in afflictione mortales consenescent.

Sed mulier manibus, vasis magnum operculum cum dimovisset,

Dispersit, hominibus autem immisit curas graves.

Sola vero illic spes infracta in domo

Intus mansit, dolii sub labris, neque foras

Evolavit. prius enim iniecit operculum dolii,

[Ægiochi consilio Iovis nubes cogentis.]

Alia vero innumera mala inter homines errant.

Plena enim terra est malis, plenumque mare.

Morbi autem hominibus tam interdum quam noctu

Ultro oberrant, mala mortalibus ferentes

Tacite: nam vocem exemit prudens Iupiter.

Sic nequaquam licet Iovis decretum evitare.

Caterum si voles, alium tibi sermonem paucis expediam

Belle ac scienter: tu vero praeordiis infige tuis.

Vt simul nati sunt Dii, mortalesque homines,

Aureum primo genus variis linguis loquentium hominum

Dii fecerunt coelestium domorum incola.

Et ii quidem sub Saturno erant, cum in caelo regnaret:

Et ut Dii vivebant, securo animo pradii,

Plane absque laboribus & arumna: neque molesta

Senecta aderat: semper vero pedibus ac manibus sibi similes

Suaviter vivebant in conviviiis extra mala omnia,

Ἀφνειοὶ μῆλοισι φίλοι μακάρεσσιν θεοῖσι.
 Θνησκόν δ' ὡς ὕπνῳ δεδμημένοι· ἐσθλὰ δ' ἢ πάντῃ
 τοῖσιν ἔλω· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρ· ἄρ' ἔρχε
 αὐτομάτῃ πολλὸν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐθέλημοι
 ἥσυχοι ἔργα νέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κεν τῷτο γῆ· καὶ γαῖα κάλυψεν,
 τοὶ μὲν δαίμονές εἰσι Διὸς μεγάλας ἀγαθὰς
 ἑσθλοὶ, δῖπχιθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
 οἳ ῥα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ χέτλια ἔργα,
 ἥ ῥε ἐσάμενοι, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,
 Πλατοδότῃ· καὶ τῷτο γέρας βασιλῆϊον ἔχον.

120

125

Δώτερον αὖτε γῆ· πολὺ χειρότερον μετόπιθεν
 Ἀργύρεον ποίησιν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
 χρυσέῳ ἔτε φυλῷ ἐναλίγκιον ἔτε νόημα.
 Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα πατρὶ μῆτερ κεδνῇ
 ἔτρεφετ' αἰτάλῳν μέγα νήπι· ὧ ἔνι οἴκῳ·
 Ἀλλ' ὅταν ἡβήσῃ, καὶ ἡβης μέτρον ἴκητο
 Πανερίδιον ζώεσκον δῖπχι χρόνον, ἀλγέ' ἔχοντες
 Ἀφραδίαις. Τῷ βιν γὰρ αἰτάσθ' αὐτὸν σὺν ἐδυνάοντο
 Ἀλλήλων ἀπέχειν, ἔδ' αἰθανάτης φερραπύειν
 ἠθέλον, ἔδ' ἔρδειν μακάρων ἱεροῖς δῖπχι βωμοῖς,
 ἠ' θέμις ἀνθρώποισι κατ' ἡθεα. Σὺν μὲν ἔπειτα
 Ζεὺς Κρονίδης ἐκρυψε, χολέμεν· ἔνεκα τιμᾶς
 οὐκ ἐδίδαν μακάρεσσιν θεοῖς οἱ ὀλύμπιον ἔχουσιν.

130

135

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τῷτο γῆ· καὶ γαῖα κάλυψε,
 τοὶ μὲν δῖπχιθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέοντ' αὖ
 Δώτεροι, ἀλλ' ἐμπης πμὴ καὶ τοῖσιν ὀπιθεῖ.
 Ζεὺς δ' ἢ πατὴρ τρίτον ἄλλο γῆ· μερόπων ἀνθρώπων
 χαλκεὸν ποίησ', σὺν δ' ἄρ' ἄρ' ἔδ' ἐν ὁμοῖον,
 ἔκ μελιᾶν, δεινὸν τε καὶ ὄμβριμον· οἷσιν Ἀρη·

140

145

ἔργ'

Abundantes pomis cari beatis diis.

*Moriebantur autem ceu somno obruti : bona vero omnia
Illis erant : fructum autem ferebat fertile arvum
Sponte sua multumque & copiosum : ipsique ultro
Quieti partis fruebantur. cum bonis multis
Verum postquam hoc genus terra abscondit,
Ii quidem daemones facti sunt Iovis magni consilio
Boni , in terris versantes, custodes mortalium hominum :
Qui quidem observant & iusta & prava opera,
Aëre induti , passim oberrantes per terram,
Opum datores. atque hanc regiam dignitatem consecuti sunt.*

*Secundum inde genus multo deterius postea
Argenteum fecerunt caelestium domorum incola,
Aureo neque corporis habitu simile, neque ingenio.
Sed centum annis puer apud matrem sedulam
Nutriebatur crescens valde rudis domi suae :
Cum vero adolevisset, & ad pubertatem venisset,
Pauxillum vivebant ad tempus, dolores habentes
Ob stultitias. injuriam enim pravam non poterant
A se mutuo abstinere , neque Deos colere
Volebant , neque sacrificare beatorum sacris in aris,
Ut fas hominibus ex more. Hos quidem deinde
Iupiter Saturnius abscondit iratus : quia honores
Non dabant beatis Diis , qui olympum habitant.*

*At postquam & hoc genus terra occultavit,
Hi quidem terrestres beati mortales vocantur
Secundi : sed tamen honor etiam hos sequitur.
Iupiter vero pater tertium aliud genus varie loquentium hominum
Æneum fecit , omnino argenteo dissimile,
E fraxinis, vehemens & robustum : quibus Martis*

Ἔργ' ἔμελε σπνόμεναι καὶ ὕβριες· ἔδ' ἐπὶ σῆτον
 ἠΐδιον, ἀλλ' αἰδέμαντο· ἔχον κρατερόφρονά θυμόν
 Ἀπλάσαι· μεγάλη ἢ βίη καὶ χεῖρες ἀάπτοι
 Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὅππ' ἐμβαροῖς μελέεσσιν.
 Τοῖς δ' ἰωὶ χάλκεα μὲν τόλχεα, χάλκεοι δέ τε οἶκοι, 150
 Χαλκῷ δ' ἐργάζοντο· μέλας δ' ὅς κ' ἔσκε σίδηρος.

Καὶ τοὶ μὲν χεῖρεσσιν ὑπὸ σφετέρῃσι δαμνύτες
 Βῆσαν ἐς δῶρ' ἐνταῖα δόμον κλειρῶν Αἴδαο,
 Νώνυμοι· θάνατον ἢ καὶ ἐκπαύλας περ ἐόντας
 Εἶλε μέλας, λαμπερόν δ' ἔλιπον φάος ἡελίοιο. 155

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τὸτο γῆρας καὶ γαῖα κάλυψεν,
 Αὖθις ἔτ' ἄλλο τέταρτον ὅππ' ἔχοντι πελυβοδείρη
 Ζεὺς Κρονίδης ποίησε δικαιότερον καὶ ἄρειον,
 Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γῆρας, οἳ καλέονται
 Ἡμίθεοι προτέρῃ γυνεῇ κατ' ἀπείρονα γαῖαν. 160

Καὶ σὺ μὲν πόλεμος τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνή,
 Τὸς μὲν ἐφ' ἐπὶ ἀπύλῳ Θήβῃ, Καδμηΐδι γαίῃ,
 ὧλεσε μαρναμένους μῆλων ἔνεκ' Οἰδιπόδαο·
 Τὸς ἢ καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης·
 Ἐς Τροίην ἀγαγὼν Ἑλένης ἔνεκ' ἠνικόμοιο. 165

Ἐνθ' ἦτοι σὺ μὲν θανάτῳ τέλει ἀμφεκάλυψε.
 Τοῖς ἢ δίχ' ἀνδρῶπων βίοτον καὶ ἦθε' ὀπάσας
 Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης.
 Τῇλας ἀπ' ἀθανάτων τοῖσι Κρόνῳ ἐμβασιλεύει.
 Καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμόν ἔχοντες 170

Ἐν μακάρων νήσισι παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνῃ
 Ὀλβιοὶ ἥρωες· τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν
 Τρεῖς ἔτεον θάλλοντα φέρει Ζεῖδωρος ἄρσος.

Μηκέτ' ἔπειτ' ὠφειλον ἐγὼ πέμπησι μελῖναι
 Ἀνδράσι, ἀλλ' ἢ πρόθεο θανεῖν ἢ ἔπειτα γῆρας. 175
 Νῦν

*Opera cura erant luctuosa, ac injuria: neque ullum cibum
Edebant, sed ex adamante habebant durum animum
Inconditi: magna vero vis & manus invicta
Ex humeris nascebantur in validis membris.*

*His erant anea arma, aneae domus:
Ære vero operabantur: nigrum enim nondum erat ferrum.
Et hi quidem manibus suis interfecti,
Descenderunt tenebricosam in domum horribilis Plutonis
Ignobiles: mors vero, tamen si terribiles essent,
Invasit atra, splendidumque liquerunt lumen solis.*

*Sed postquam & hoc genus terra operuit,
Rursum aliud quartum in terra multorum alumna
Iupiter Saturnius fecit justius & melius,
Virorum heroium divinum genus, qui vocantur
Semidei, priore ætate, per immensam terram.
Hos quoque bellumque malum & pugna gravis,
Alios quidem ad septem portas habentes Thebas, Cadmeam
Perdidit pugnantes propter opes Oedipi; (terram,
Alios vero in navibus per ingentem maris vastitatem
Ad Trojam ducens, Helena gratia pulchricoma:
Vbi mors quoque oppressit ipsos.*

*Iis autem seorsum ab hominibus vitam & sedem tribuens
Iupiter Saturnius pater constituit eos ad terræ fines.
Procul ab immortalibus Saturnus horum Rex est.
Et ii quidem habitant securum animum habentes
In beatorum insulis, juxta Oceanum profundum,
Felices heroës: his dulcem fructum
Ter quotannis florentem profert fecunda tellus.*

*O utinam ego quinto non interesssem
Hominum generi, sed aut mortuus essem prius, aut postea natus.*
Nunc

Νῦν γὰρ δὴ γῆϛ ἐστὶ σιδήρεον· ἔδ' ἐπὶ τ' ἡμᾶρ
 Παύσονται καμάτε καὶ οἰζύϛ, ἔδ' ἐπὶ νύκτωρ
 Φθειρόμενοι· χαλεπὰς ἣ θεοὶ δώσασι μερίμνας.
 Ἀλλ' ἐμπης καὶ τοῖσι μεμίζετ' ἐὼς λά κακῶσιν.
 Ζῶς δ' ὁλέσθ' καὶ τὸ γῆϛ μερόπων ἀνθρώπων, 180
 Εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολιορκήσας πελέθωσιν.
 Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίϛ, ἔδ' ἐπὶ παῖδες,
 Οὐδὲ ξείνϛ ξεινοδύκῃ, καὶ ἑταῖρϛ ἑταίρῃ,
 Οὐδὲ κασίγνητ' φίλϛ ἔσσετ' ἐπὶ πατρ' περ·
 Αἰψὰ ἣ γηράσκοντες ἀπμήσασι τοκῆας. 185
 Μέμψονται δ' ἄρα σὺν χαλεποῖς βάλλοντ' ἐπέεσσιν
 Σχέτλιοι, ἔδ' ἐθεῶν ὅπιν εἰδότες. ἔδ' ἐμὲ οἴγε
 Γηράντεσσιν τοκοῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν,
 Χειροδίκαι. ἑτέρϛ δ' ἑτέρῃ πόλιν ἐξαλαπτεύει·
 Οὐδέ τις δόρυ καὶ χεῖρ ἔσσετ' ἐπὶ δίκαιῃς, 190
 Οὐτ' ἀγαθῶ· μᾶλλον ἣ κακῶν ῥεκήληρα καὶ ὕβριν
 Ἀνέρεα πμήσασι. δίκη δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδῶς
 Οὐκ ἔσται. βλάβη δ' ὁ κακὸς τ' ἀρεῖονα φῶτα
 Μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ὅττι δ' ὄρεον ὁμείτ'·
 Ζῆλϛ δ' ἀνθρώποιζιν οἰζυροῖσιν ἅπασιν 195
 Δυσκέλαδ' κακὸς χαρὶ ὁμαρτήσας συγερῶπις.
 Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλύμπῳ ἀπὸ χθονὸς ἄρουοδείης,
 Λάκῃσιν φάρεσσιν καλυψαμένῳ χροῶ καλόν,
 Ἀθανάτων μὲ φῦλ' ἵττω, περιλιπόντ' ἀνθρώπους,
 Αἰδῶς καὶ Νέμεσις. τὰ ἣ λείφετ' ἄλγεα λυγρὰ 200
 Θνητοῖς ἀνθρώποισι. κακῶ δ' ὅτ' ἔσσετ' ἀλκή.

Νῦν δ' αἶνον βασιλεύσ' ἐρέω φρονέσσι καὶ αὐτοῖς.
 Ὡδ' ἱρήξ' ὠροσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον,
 Ὡς μάλ' ἐν νεφέεσσιν φέρων ὀνύχεσσιν μεμαρπύως.
 Ἡδ' ἐλεόν, γαμπίοισι πεπαρμηγῇ ἀμφ' ὀνύχεσσιν, 205

Μύρετο.

Nunc enim genus est ferreum : neque unquam aut die
Quiescent a labore & miseria , aut nocte
Corrupti : graves vero Dii dabunt curas.
Sed tamen & hisce admiscebuntur bona malis.
Iupiter autem perdet etiam hoc genus varie loquentiū hominū,
Quum vix nati canescant.
Neque pater cum liberis concordat , neque liberi patri,
Neque hospes cum hospite , neque amicus cum amico,
Neque frater amicus erit , ut antehac :
Celeriter vero senescentes contumelia afficient parentes.
Incusabunt autem illos molestis alloquentes verbis
Impii , neque Deorum vindictam veriti. neque hi sane
Senibus parentibus educationis præmia reddent,
Violenti. alter vero alterius civitatem diripiet.
Neque ulla pii gratia erit , neque iusti,
Neque boni. magis vero maleficum & injurium
Virum colent. Iustitia vero in manibus & pudor
Non erit. Ledetque malus meliorem virum,
Verbis injustis alloquens , pejerabit vero.
Livor autem homines miseros omnes
Malos rumores spargens malis gaudens comitabitur inviso
Tum demum ad cælum a terra spatiosa, (vultu.
Candidis vestibus tecta corpus pulchrum,
Ad deos ibant , relictis hominibus,
Pudor & Nemesis. relinquentur autem dolores graves
Mortalibus hominibus. mali vero non erit remedium.

Sed nunc fabulam regibus narrabo quamvis ipsi sapiant.
Sic accipiter affatus est lusciniā canoram,
Alte in nubibus ferens unguibus correptam.
Illa vero misere , curvis confixa unguibus,

Luge-

Μύρετο. τίω δ' ὅγ' ὀπικρατέως πρὸς μῦθον ἔειπε·

Δαιμόνιη, τί λέλακας; ἔχῃ νύ σε πολλὸν δρεΐων.

Τῇ δ' εἰς, ἥ σ' ἂν ἐγὼ περ ἄγω, καὶ αἰοιδὸν ἔσταιν.

Δείπνον δ' αἶκ' ἐθέλω ποιήσομαι, ἢ ἐμεθήσω.

Λ' φρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀνὴφερῖζεν· 210

Νίκης τε σέρεται, πρὸς τ' αἰχμασιν ἄλγεα πάχῃ.

Ὡς ἔφατ' ὠκυπέτης ἶρηξ, τανυσίπτερ' ὄρνις.

ὦ Πέρση σὺ δ' ἄκχε δίκης, μηδ' ὕβριν ὄφελλε.

Υβρις γάρ τε κακὴ δειλῷ βροτῷ. ἔδ' ἐμὴ ἐοθλὸς

Ρῆιδίως φερέμεν δυνάται, βαρύτῃ δέ θ' ὑπ' αὐτῆς, 215

Ἐγκύρσας ἄτησιν· ὁδὸς δ' ἐτέρηφι παρελθεῖν

Κρείσσων ἐς ταῖ δίκαια· δίκη δ' ὑπὲρ ὕβρι' ἵχῃ,

Ἐς τέλος ἐξελεῖται· παθῶν δέ τε νήπι' ἔγνω.

Λυπία γὰρ τέχῃ ὄρε' ἄμα σκολιῇσι δίκησιν.

Τῆς ἣ Δίκης ῥόθ' ἐλθομένης ἢ κ' ἄνδρες ἄγωσι 220

Δωροφάγοι, σκολιαῖς ἣ δίκαις κρίνωσι θέμιστας.

Ἦ δ' ἔπειτα κλαίεσσι πόλιν τε καὶ ἡθεα λαῶν,

Ἠέρσῃ ἐοσαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,

Οἳ τέ μιν ἐξελάσῃσι, καὶ σὺν ἰθεῖαν ἐνειμαν.

Οἳ ἣ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδῶσιν 225

Ἰθείας, καὶ μή τι παρεκβαίνουσι δικάϊς,

Τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθρόσιν ἐν αὐτῇ·

Εἰρηνὴ δ' ἀνὰ γλῶσσαν κροτοφόρ', ἔδ' ἐπὶ αὐτοῖς

Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται δούραπα Ζῶς,

Οὐδέ ποτ' ἰθυδίκαισι μετ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ, 230

Οὐδ' ἄτῃ θαλίσῃ ἣ μεμηλότα ἔργα νέμονται.

Τοῖσι φέρῃ μὲν γαῖα πολὺν βίον· ἔρρεσι ἣ δρυς

Ἄκρη μὲν τε φέρῃ βαλαίνης, μέσση ἣ μελίσσας·

Εἰροπῆγοι δ' οἷες μαλλοῖς κατὰ βεβρίθασιν·

Τίκουσιν ἣ γυναικες ἐοικῶτα τέκνα γονάουσιν· 235

Lugebat : eam autem ille imperiose compellavit.

Infelix , quid strepis ? habet te multo fortior.

Hac vadis , qua te duco , licet sis cantatrix.

Vtrum vero libet , vele pulabor te , vel dimittam.

Imprudens autē , quicumq³ voluerit cū potentioribus contendere :

Quippe victoria privatur , & prater convitia dolores patitur.

Sic ait velox accipiter , latis alis prædita avis.

O Persa , tu vero cole iustitiam , neque injuriam fove.

Injuria enim perniciosa est tenui homini . nam nec dives

Facile ferre eam potest , gravaturque ab ipsa ,

Quoties in damna incidit . Via vero altera perveniendi

Melior ad justa : Iustitia enim injuriam vincit .

Ad finem progressa : stultus vero malo suo discit .

Continuo enim sequitur perjurium injusta judicia .

Iustitia vero fremitus tracta quocunque viri duxerint

Donis corrupti pravis postquam sententiis deciderunt res .

Hac vero sequitur deflens urbemque & sedes populorum ,

Aëre induta , malum hominibus adferens ,

Quique ipsam expellere solent , neq³ rectam ferunt sententiam .

At qui jura tam peregrinis quam civibus reddunt

Recta , neque à justo quicquam exorbitant ,

Iis floret urbs , populi que florent in ipsa :

Pax vero per terram alma , neque unquam ipsis :

Molestum bellum immittit late cernens Iupiter ,

Nec umquam justos infestat homines fames ,

Neque noxa : convivia autem celebrant .

Fert quippe iis terra multū victum : in montibus vero quercus

Summa quidem fert glandes , media vero apes :

Lanigera autem oves velleribus onusta sunt :

Pariunt vero mulieres similes parentibus liberos :

Θάλασσι δ' ἀγαθοῖσι Δαίμοσιν· ἔδ' ὅππῃ νηῶν
 Νείσσονται· καρπὸν ᾗ Φέρει Ζεὺς ἰδὼρ ἄραρε.
 Οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε κακὴ, καὶ χέτλια ἔργα,
 Τοῖσδε δίκῃ Κρονίδης τεκμαίρεται· οὐρύσσει Ζεὺς.
 Πολλὰ καὶ ξύμπασα πόλιν κακὰ κύνδρος κ' ἐπύρε· 240
 Ὅστις αἰλιτράινει, καὶ αἰτᾷ θαλάμησιν ἀνάει.
 Τοῖσιν δ' ἔρσενόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,
 Λιμὸν ὁμᾷ καὶ λοιμὸν· ὅσοι Φθινύθουσι ἢ λαοί·
 Οὐδὲ γυναικες τίχουσιν· μινύθουσι ἢ οἴκοι,
 Ζηνὸς Φρεσμοσύνησιν Ὀλυμπίῃσιν· ἄλλοτε δ' αὖτε 245
 Ἡ τῶν γε σφατὸν οὐρανὸν ἀπώλεσεν, ἥ τότε τεῖχε·
 Ἡ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ὅσοι τίνυται αὐτῶν.

ὦ βασιλεῖς, ὑμεῖς ἢ κατὰ φρεσὶν ἔσθε καὶ αὐτοὶ
 Τινὲς δὲ δίκῃ· ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἔοντες
 Ἀθάνατοι λείσασθιν, ὅσοι σκολιῇσι δίκησι 250
 Ἀλλήλους τείβουσι, θεῶν ὅπιν ὅσα ἀλέγοντες.
 Τεῖς γὰρ μύθοι εἰσὶν ὅππῃ χθονὶ πελυβοτείρῃ
 Ἀθάνατοι Ζηνὸς, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
 Οἳ ῥα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ χέτλια ἔργα,
 Ἡ ἔρσεν ἐσάμενοι, πάντα φοιτῶντες ἐπ' αἶαν. 255
 Ἡ δέ τε παρθένοι ἐστὶ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαῖα,
 Κυδρὴ τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
 Καὶ ῥ' ὅππῃ ἂν τις μιν βλάβῃ σκολιῶς ὀνοτάζων,
 Αὐτίκα πῆρ Διὶ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι,
 Γηρύετ' ἀνθρώπων ἀδικον νόον· ὅφρ' ὀπλήσῃ 260
 Δήμησιν αἰτᾷ θαλάσσης βασιλῆων, οἳ λυγροὶ νοῦντες
 Ἄλλῃ παρκλίνουσι δίκας, σκολιῶς ὀνέποντες.
 Ταῦτα φυλασσάμενοι, βασιλῆες, ἰδυίετε μύθος,
 Δωροφάγοι, σκολιῶν ἢ δικῶν ἐπιπαίχου λάθεσθε.
 Οἳ αὐτὰ κακὰ τείχεσιν ἀνὴρ ἄλλῃ κακὰ τείχεων· 265

Ἡ ἢ

Florentque bonis perpetuo : neque navibus
Iter faciunt : fructum vero profert sæcundus ager.
Quibus vero injuria pernicioſa cura eſt , pravaque opera ,
Iis pœnam Saturnius parat late cernens Iupiter.
Sæpeque univerſa civitas malum ob virum punitur ,
Qui peccat , & iniqua machinatur.
Illis autem calitus magnum importare ſolet malum Saturnius ,
Famem ſimul & peſtem ; intereunt vero populi ;
Neque mulieres pariunt ; intereunt familia ,
Iovis Olympii conſilio . interdum vero ruruſus
Aut horum exercitum ingentem perdidit , aut murum ,
Aut naves in ponto Saturnius punit ipſorum.

O reges , vos autem conſiderate etiam ipſi
Pœnam hanc . prope enim inter homines verſantes
Dii vident , quotquot pravis judiciis
Se mutuo atterunt , Deorum vindictam non curantes.
Ter enim decies mille ſunt in terra multorum altrice ,
Dii Iovis , cuſtodes mortalium hominum :
Qui judicia obſervant , & prava opera ,
Aëre induti , paſſim oberrantes per terram.
Virgo autem eſt Juſtitia , Iove prognata ,
Auſta & veneranda Diis qui cœlum habent.
Et certe , cum quis ipſam impie contumelia afficiens ,
Statim apud Iovem patrem conſidens Saturnium ,
Queritur hominum iniquitatem : ut luat
Populus peccata regum , qui prava cogitantes
Alio inſectunt ius , iniuſte ſententiam pronuntiantes.
Hac caventes , ô reges , corrigite ea qua dicitis ,
Donivori , injuſtorumque judiciorum proruſus oblivifcamini .
Sibi ipſi mala fabricatur vir alii mala fabricans :

Ἡ δὲ κακὴ βελλή τῳ βελλόσωνι κακίστη.

Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός, καὶ πάντα νοήσας,

Καὶ νῦν ταῖς, αἶψ' ἐθέλῃς, ὀπιδέσκειται· ἔδ' ἐλήθη

Οἴλω δὴ καὶ τῷδε δίκῃ πόλις ἐντὸς ἔεργα.

Νῦν δὲ ἐγὼ μὴτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος

270

Εἴλω, μὴτ' ἐμὸς υἱός. ἐπεὶ κακὸν, ἀνδρα δίκαιον

Ἐμμεναι, εἰ μείζω γε δίκῃ ἀδίκωτερος ἔξω.

Ἀλλὰ τάγ' ἔπω ἔολπα τελεῖν Δία τερπικέρανον.

ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μὲν φρεσὶ βάλλεο σῆσιν,

Καὶ νῦν δίκης ἐπαύκε, βίης δὲ ὀπιλήθεο πάμπαν.

275

Τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων.

Ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς,

Ἐοθεῖν ἀλλήλας, ἐπεὶ ἔδίκη ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς.

Ἀνθρώποισι δὲ ἔδωκε δίκῃ, ἣ πολλὸν αἰεῖται

Γίνεται. εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃ τὰ δίκαι' ἀγορεύειν

280

Γινώσκων, τῷ μὲν τ' ὄλβον διδοῖ Ὀρύσπα Ζεὺς.

Ὅς δέ κε μαρτυρήσιν ἐκὼν ὀπίσθον ὁμόσας

Ψεύσεται, ἐν δὲ δίκῃ βλάψας, νήκεσον αἰάσθῃ,

Τῷδε τ' αἰμαυροτέρῃ γῆρ' ἐμετόπιθεν λείλειπαι.

Ἀνδρὸς δὲ δούρκῃ γῆρ' ἐμετόπιθεν ἀμείνων.

285

Σοὶ δὲ ἐγὼ ἐοῖ λαὸν ἐρέω, μέγα νήπιε Πέρση.

Τῷ μὲν τοι κακότης καὶ ἰλαδὸν ἐστὶν ἐλέος

Ῥηϊδίως· ὀλίγη μὲν ὁδός, μάλα δὲ ἐγγύθι ναίει.

Τῆς δὲ ἀρετῆς ἰδρώτα θεοὶ περὶ πέροιρον ἔθηκαν

Ἀθάνατοι. μακρὸς δὲ καὶ ὄρεθι οἶμος ἐπ' αὐτῷ,

290

Καὶ τευχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὶ δὲ εἰς ἄκρον ἵκηαι,

Ῥηϊδίη δὲ ἤπειτα πέλη, χαλεπή περ ἐῖσα.

Οὗτος μὲν πανάρετος ὅς αὐτὸς πάντα νοήσῃ,

[Φρεσάμενος τὰ κ' ἐπειτα καὶ ἐς τέλος ἣσιν ἀμείνω.]

Ἐοῖλος δὲ αὖ κακὸν ἔπος εἰπὼν ἔπιθηται.

295

Ὅς

Malumque consilium consultori pessimum.

*Omnia videns Iovis oculus, omniaque intelligens,
Et hac (siquidem vult) inspicit: neque ipsum latet
Qualenam hoc quoque iudicium civitas intus exerceat.*

*Ego porro nec ipse nunc inter homines iustus
Sim, nec meus filius: quando malum est, iustum
Esse, siquidem plus juris injustior habebit.
Sed hac nondum arbitror facturum Iovem fulmine gaudentē.*

*O Persa, ceterum tu hac in animo tuo repone,
Et iustitia quidē obtempera, violentia vero obliviscere prorsus.*

*Namque hanc hominibus legem posuit Saturnius.
Piscibus quidem & feris & avibus volucribus,
Se mutuo ut devorent, quandoquidem iustitia carent.*

*Hominibus autem dedit iustitiam, quæ multo optima
Est. Si quis enim velit vera in publico dicere*

Quæ novit, ei opes largitur late videns Iupiter:

*Qui vero testimoniis volens pejerans
Mentietur, iustitiam impediens, sine spe remedii leditur,*

Atque ejus magis decolor posteritas postea relinquitur:

Viri autem iusti posterior apud posteros illustrior.

Ceterum tibi ego bene cupiens dicam, stultissime Persa.

Malitiam quidem cumulatim etiam capere

Facile est: brevis quippe via est, & in proximo habitat.

Ante virtutem vero sudorem Dii posuerunt

Immortales. longa vero atque ardua via est ad ipsam,

Primumque aspera: ubi vero ad summum veneris,

Facilis deinceps est, quantumvis difficilis fuerit.

Ille quidem optimus est, qui ipse in omnibus sapit,

[Cogitans quacunque dein & ad finem usque sint meliora.]

Sed & ille bonus est, qui bene monenti paruerit.

Ὅς δέ κε μήτ' αὐτὸς νοέη, μήτ' ἄλλος ἀκῶν
 Ἐν θυμῷ βάλληται, ὃδ' αὐτ' ἀχρηΐται ἀνὴρ.
 Ἀλλὰ σὺ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφείμης
 Ἐργάζεσθαι, Πέρση, δῖον γῆν, ὃφρα σε λιμὸς
 Ἐχθαίρῃ, Φιλῇ ἢ εὐσέφανται Δημήτηρ 300
 Αἰδοίῃ, βιότῃ ἢ τελὴν πύμπλησι καλιῶ.
 Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῶ σύμφορται ἀνδρῶν,
 Τῷ ἢ θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἀνέρες, ὅς κεν ἀεργὸς
 Ζῶν, κηφῆνεσι κροτάροις ἵκελται ὀρμίνῃ,
 Οἷτε μελισσῶν κάμαλον τεύχεσιν ἀεργοὶ 305
 ἔθοντες· σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔσω μέτρα κρομεῖν,
 Ὡς κέ τοι ὠραίῃς βιότῃ πλῆθωσι καλιαί.
 Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοί τ' ἀφνειοὶ τε.
 Καὶ τ' ἐργαζόμενται, πολὺ φίλτερον αἰθανάτοισιν
 Ἐσσεσθαι ἢ δὲ βροτοῖς. μάλα γὰρ συγέσιν ἀεργῆς. 310
 Ἔργον δ' ἔδδεν ὄνειδται, ἀεργίῃ δέ τ' ὄνειδται.
 Εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσῃ ἀεργὸς
 Πλατύνεται· πλάττω δ' ἄρετῃ καὶ κῦδαι ὀπηδεῖ.
 Δαίμονι δ' οἷται ἔησθαι. τὸ ἐργάζεσθαι αἰμεινον,
 Εἴ κεν ἀπ' ἀλλοτρίων κτεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν 315
 Εἰς ἔργον τρέψας, μελεῖται βίῃ ὥς σε κελεύω.
 Αἰδῶς δ' ὅττι ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει·
 Αἰδῶς ἢ τ' ἀνδρὸς μέγα σίνετα ἢ δ' ὀνίνησι.
 Αἰδῶς τοι πρὸς ἀνολβίλῃ, θάρσεται ἢ πρὸς ὄλβον.
 Χρήματα δ' ἔχῃ ἀεπακτά· θεόσδοτα πολλὸν αἰμείνω. 320
 Εἰ γάρ τις καὶ χηρὸς βίῃ μέγαν ὄλβον ἔληται,
 ἢ ὅγ' ἀπὸ γλώσσης λήϊσσετα, (οἷά τε πολλὰ
 Γίνετα, ὅτ' ἂν δὴ κέρδει νόον ἐξαπατήσῃ
 Ἀνθρώπων, αἰδῶ δέ τ' ἀναιδείῃ καί οἱ παίζει)
 Ῥεῖά τέ μιν μαυρᾷσι θεοῖς, μινύθουσι ἢ οἴκοι 325
 Ἀνέροι

Qui vero nec sibi sapit, neque alii parere
In animum inducit, ille contra homo inutilis est.
Verum tu nostri semper praecepti memor,
Operare, ô Persa, divinum genus, ut te fames
Oderit, amet autem pulchre coronata Ceres
Veneranda, victuque tuum impleat horreum.
Fames namque semper ignavo comes est viro.
Hunc vero & Dii oderunt, & homines, quicumque otiosus
Vivit, fucis aculeo carentibus similis cupiditate.
Qui apum laborem absument otiosi,
Vorantes: tibi vero opera decencia obire gratum sit,
Ut tibi astate collecto victu impleantur horrea.
Ex laboribus autem viri evadunt divites & opulenti.
Et laborans, multo etiam carior jam immortalibus
Eris ac hominibus. valde enim oderunt otiosos.
Operari autem non est dedecus, sed ignavia dedecus est.
Quodsi laboraveris, mox te emulabitur & otiosus
Ditescentem: divitias vero virtus & gloria comitatur.
Deo autem similis fueris. Laborare inquam melius,
Si quidem ab alienis facultatibus stolidum animum
Ad opus convertens, de victu sis sollicitus sicut te jubeo.
Pudor autem non bonus egenum hominem tenet:
Pudor qui hominibus valde & obest & prodest.
Pudor quidē ad paupertatē, audacia vero (ducit) ad divitias.
Opes vero non rapienda: divinitus data multo meliores.
Si quis namque & manu per vim magnas opes paraverit,
Aut lingua pradatus fuerit, (qualia multa
Fiunt, quam primum lucri amor mentem deceperit
Hominum: pudorem vero impudentia vicerit)
Facile & illum pessum dant Dii, extinguuntur vero familia

Ἀνέρι τῷ, παῦρον δέ τ' ὅππῃ χρόνον ὀλέσθ' ὀπιθεῖ.
 Ἴσον δ' ὅς θ' ἰκέτλω ὅς τε ξεῖνον κακὸν ἔρξῃ·
 Ὅς τε κασιγνήτοιο ἐὼ ἀνὰ δέμνια βαίνοι
 Κρυπταδῆς δινῆς αἰλόχῃ, πῶρα καίρια ῥέζων·
 Ὅς τέ τ' αἰφραδῆς αἰλίαινετ' ὄρφανὰ τέκνα· 330
 Ὅς τε γονῆα γέροντα κακῷ ὅππῃ γήραθ' ἔδω·
 Νεικίῃ χαλεποῖσι καθ' ἀπλόμῳ ἐπέεσσιν.
 Τῷ δ' ἡ τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίετ' ἐς ἣν τελευτῶν
 ἔργων· ἀντ' αἰδίκων χαλεπῶν ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.
 Ἀλλὰ σὺ τ' ἔμῳ πάμπαν ἔεργ' ἀεσίφρονα θυμόν, 335
 Καδδιδύαμιν δ' ἔρδειν ἱερ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
 Ἀγνῶς ἢ καθαρῶς, ὅππῃ δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν·
 Ἀλλοτε δ' ἡ σπονδῆς θυέεσσι τε ἱλάσκεσθαι,
 Ἡ' μὲν ὅτ' ἐν ἀσπίδι, ἢ ὅταν φάθῃ ἱερὸν ἔλθῃ·
 Ὡς κέ τοι ἱλαὸν κροθίλῃ ἢ θυμόν ἐχῶσιν· 340
 Ὅφρ' ἄλλων ὦνῃ κληῖρον, μὴ τ' ἐπὶ ἄλλῳ.
 Τὸν φιλέοντ' ὅππῃ δαῖτα καλεῖν, τ' δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι.
 Τὸν ἢ μάλιστα καλεῖν, ὅς τις σέθεν ἐγγύθι ναίῃ.
 Εἰ γάρ τοι καὶ χρημ' ἐχέωριον ἄλλο γνῆται,
 Γείτονες ἄζωσοι ἔκιοι, ζώσαντο ἢ πηοί. 345
 Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ.
 Ἐμμορέ τοι πμῆς ὅστ' ἔμμορε γείτονι ἐοδλᾷ.
 Οὐδ' ἂν βῆς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.
 Εὖ μὲν μετρεῖσθαι πῶρα γείτονι, ὅτ' ἂν ἀποδῆναι,
 Αὐτῷ τῷ μέτρω, καὶ λώϊον, αἴκε διώηαι· 350
 Ὡς ἂν χρητίζων, καὶ ἐς ὕπερον ἄρκιον εὖρης.
 Μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἴσ' ἀτήσιν.
 Τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι.
 Καὶ δόμῳ ὅσκειν δῶ, καὶ μὴ δόμῳ ὅσκειν μὴ δῶ.
 Δώτῃ μὲν τις ἔδωκεν, ἀδῶτῃ δ' ἔτις ἔδωκεν. 355

Viri talis : exiguum ad tempus divitiæ adsunt.
 Par committit delictum, & qui supplicem & qui hospitem ma-
 Quique fratris sui cubilia ascenderit, (lo afficiet :
 Furtivi causa concubitus uxoris , scelerata patrans :
 Quique mala cuiuspiam fraude deceperit orphanos liberos :
 Quique parentem senem misera in senectute
 Probris affecerit , gravibus incessens verbis :
 Huic certe Iupiter irascitur. ad extremum vero
 Pro operibus iniquis gravem exhibet talionem.
 Verum tu quidem ab his omnino cohibe stultum animum.
 Pro facultate autem sacra facito immortalibus Diis
 Caste & pure nitidaque femora adole.
 Interdum certe libaminibus atque hostiis placæ ,
 Et quando cubitum ieris, & quando matutinū tempus venerit :
 Ut benevolum erga te cor atque animum habeant ;
 Ut aliorum emas agrum. non tuum alius .
 Amicum ad convivium vocatæ , inimicum vero relinque.
 Eum vero potissimum vocato , quicumque te prope habitat.
 Si enim tibi aliquod negotium rusticum inexpectatū eveniat,
 Vicini discincti accurrunt , cinguntur autem cognati.
 Noxa tam magna est malus vicinus , quantū bonus commodū.
 Nactus est rem bonam, quicumque nactus est vicinum bonum.
 Neque bos interierit , nisi vicinus malus sit.
 Recte quidem à vicino mutuum accipe , recteque redde,
 Eadem mensura , & amplius , si quidem possis :
 Ut indigens etiam in posterum promptum invenias.
 Ne mala lucra captes : mala lucra aequalia damnis.
 Amantem te ama , & invisentem invise.
 Et da ei qui dederit , neque da qui non dederit.
 Datori namque est qui dat , non danti vero nemo dare solet.

Δὼς ἀγαθὴν, ἄρπαξ ἣ κακὴν, θανάτοιο δότειρα.
 Ὅς μὲν γάρ κεν ἀνὴρ ἐθέλων, ὅγε καὶ μέγα δοίη,
 Χαίρει τῷ δώρῳ, καὶ τρέπεται οὐκ ἔνθυμόν.
 Ὅς δέ κεν αὐτὸς ἔληται, ἀνασδείηφι πιθήσας,
 Καὶ τε σμικρὸν ἔόν, τίτ' ἐπαχύνωσιν φίλον κῆρ. 360
 Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ὅππ' σμικρῷ κατὰ θεῖο,
 Καὶ θαμὰ τῷ ἔρδοις, τάχα κεν μέγα ἢ τὸ χροῖο.
 Ὅς δ' ἐπ' ἐόντι φέρει, ἅδ' αἰλύξεται αἰθοπα λιμόν.
 Οὐδὲ τόγ' εἰν οἴκῳ κατὰ κείμενον ἀνέρεα κηδεῖ.
 Οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι. 365
 Ἐὐλὸν μὲν, παρεόντι ἔλεος· πῆμα ἣ θυμῷ,
 Χρητίζειν ἀπεόντι, ἃ σε φραζέσθαι ἀνώγα.
 Ἀρχομένοισι ἣ πῖθ' καὶ λήγοντι καρέσασθαι,
 Μεσούθι φείδεσθαι· δειλὴ δ' ἐνὶ πυθμύϊ φειδῶ.
 Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημύνῃ ἄρκει ἔσω. 370
 Καὶ τε κασιγνήτῳ γελάσας ὅππ' μάρτυρα θεῶδ.
 Πίσεις δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπίστῳ ὥλεσαν ἄνδρας.
 Μηδὲ γυνή σε νόον πυροσὺλ' ἐξαπατάτω,
 Αἰμύλα κωτίλασσα, τελὼ διφῶσα καλιῶ.
 Ὅς ἣ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φιλήτησι. 375
 Μυνογμήεις ἣ παῖς σώζοι πατρῷον οἶκον
 Φερβέμεν· ὥς γ' ὅτ' ὧλ' αἰέξεται ἐν μεγάροισι.
 Γηραιὸς ἣ θάνοις ἕτερον παῖδ' ἐκαταλείπων.
 Ρ'εῖα δέ κεν ὠλεόνοεσι πύροι Ζεὺς ἄσπελον ὄλβον.
 Πλείων μὲν ὠλεόνων μελέτη μείζων δ' ὀπιθήκη 380
 Σοὶ δ' εἰ ὧλ' ἔτε θυμὸς ἐέλδετα ἐν φρεσὶ σῆσι,
 ὧδ' ἔρδειν. ἔργον δέ τ' ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθαι.
 Πληϊάδων Ἀτλαγχεῶν ὀπιτελομενῶν,
 Ἀρχεὸν ἀμητοῦ· δρότοιο ἣ, δυασομενῶν.
 Αἰδὴ τοι νύκτας τε καὶ ἡμέρας πεσασθῆναι

Donatio bona ; rapina vero mala atque lethifera.
Quicumque etenim vir libens dat , et si multum dederit ,
Gaudet donando , & delectatur suo in animo.
Qui vero libens rapuerit , impudentia fretus ,
Quamvis id sit exiguum , tamen cruciat suum animum.
Siquidem enim parvum parvo addideris ,
Et frequenter istud feceris , mox magnum & hoc evaserit.
Qui vero partis adjicit , is vitabit atram famem.
Neque vero quod domi repositum est , hominē sollicitum habet.
Domi melius esse : quoniam damno obnoxium quod foris est.
Bonum quidem , de presenti capere : noxa vero , animo
Egere absente : id quod te cogitare jubeo.
Quum relinitur dolium , & sere est epotum , saturare.
Medio parce : sera vero in fundo parcimonia.
Merces autem viro amico constituta sufficiens esto.
Etiam cum fratre ludens , testem adhibeto.
Credulitas pariter ac diffidentia perdunt homines.
Ne vero mulier te animę nates exornans decipiat ,
Blande garriens , tuum inquirens finem.
Qui namque mulieri confidit , confidit is furibus.
Unicus vero filius servavit paternam domum
Pascendo : ita enim opulentia crescet in adibus.
Senex autem moriaris , alium filium relinquens.
Facile vero & pluribus prabuerit Iupiter ingentes opes.
Major autem plurimum cura , major quoque accessio.
Tua vero si opes mens appetit in animo suo ,
Sic facito . operamque opera subinde addito .
Pleiadibus Atlante natis exorientibus ,
Incipe metere ; arare vero , occidentibus .
Hæ quidem noctesque & dies quadraginta

Latent :

Κεκρύφαται· αὖτις ᾗ παπλομήδ' ἐναιαυτοῖς
 Φαίνονται, τὰ πρῶτα χαρτασομήδιοι σιδήρεα.
 Οὗτος τοι πεδίων πέλεται νόμος, οἷ τε θαλάσσης
 Ἐγγύθιναιετάωσ', οἷ τ' αἶγνεα βηοσθέντα
 Πόνι' κυμαίνοντι· ἀπόπροθι πόνον χῶρον 390
 Ναίωσιν. γυμνὸν ἀπείρην, γυμνὸν ᾗ βοῶλειν,
 Γυμνὸν δὲ αἰμάειν, εἴ χ' ὦρα πάντ' ἐθέλησθαι
 Ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερι· ὥς τοι ἕκαστα
 ὦρε' αἰέξηται, μή πως τὰ μετὰ ξὺ χαλίζων
 Πτώσεως ἀλλοτρίης οἴκῃς, καὶ μηδὲν ἀνύσσης. 395
 Ὡς κ' νῦν ἐπ' ἐμὴν ἦλθες· ἐγὼ δέ τοι σὺν δ' ἴπιδώσω,
 Οὐδ' ἴπι μετρήσω. ἐργάζου, νήπιε Πέρση,
 Ἔργα, τὰτ' ἀνθρώποισι θεοὶ διέλεκμήσαντο·
 Μὴ ποτε σὺν παίδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀχέων,
 Ζηλοῦς βίοτον καὶ γείτονας, οἱ δὲ ἀμελῶσιν. 400
 Δίς μιν γὰρ καὶ τρεῖς τὰχ' αὖ τούξεαι· ἰὺ δὲ ἐπὶ λυπῆς,
 Χρῆμα μιν ἐπεήξεις, σὺ δὲ ἐτώσια πόλλ' ἀγορεύσεις.
 Ἀχρεῖται δὲ ἔστιν ἐπέων νομός. ἀλλὰ σ' ἀνῶγα
 Φράζεσθαι χρεῶν τε λύσιν, λιμὲν τ' αἰεωρίην.
 Οἶκον μιν πρῶπιτα, γυναικὰ τε, βῆν τ' ἀροτῆρα, 405
 Κτητὴν δ' ἐγαμετὴν, ἥ τις καὶ βυσὶν ἐποίησεν.
 Χρήματα δὲ εἰν οἴκῳ πάντ' ἄρμυρα ποιήσας·
 Μὴ σὺ μιν αἰτῆς ἄλλον, ὃ δὲ ἀρνῆται, σὺ δ' ἴπιδαι.
 Ἡδ' ὦρε παρὰ μείβηται, μινύθῃ δέ τοι ἔργον.
 Μήδ' ἀναβάλλεσθαι εἰς τ' αὖρον, εἰς τ' ἐννεφιν. 410
 Οὐ γὰρ ἐτῴσιον ἄνθρωπος πῖμπλησι καλίῃ,
 Οὐδ' ἀναβαλλόμενος· μελέτη δέ τοι ἔργον ὀφέλλει.
 Αἰεὶ δὲ ἀμβολιεργὸς ἄνθρωπος αἴτῃσι παλαίῃ.
 Ἡμεῖς δὲ λήγῃ μιν· ὅξέ τις ἡελίοιο
 Καύματι· ἰδάλιμα, μέλοπωρον ὀμβρήσαντι 415

Latent: rursus vero vertente anno
Apparent, primum ut acuitur ferrum.
Hac utique arborum est lex, quique mare
Prope habitant, quique valles flexuosas
Mari fluctuante procul pinguem regionem
Habitant. Nudus serito, nudusque arato,
Nudus quoque merito, si quidem matura omnia voles
Opera ferre Cereris: ut tibi singula
Matura crescant, ne quando interim egens
Mendices ad alienas domos, nihilque efficias.
Sicut & nunc ad me venisti: ego vero tibi non amplius donabo,
Neque amplius mutuum dabo. Labora, stolide Persa,
Labores quos hominibus Dii imposuerunt:
Ne quando cum liberis uxoreque animo dolens
Queras victum per vicinos, hi vero negligent. (fueris,
Bis enim & ter forsitan consequeris: si vero amplius molestus
Rem quidem non facies, tu vero inania multa dices.
Inutilis autem erit verborum copia. Sed te jubeo
Cogitare debitique solutionem, famisque evitationem.
Domum quidem primum, scæminamque bovemque aratorem,
Famulam non nuptam, quæ & boves sequatur,
Instrumenta vero domi omnia apta para:
Ne tu quidem petas ab alio, illeque recuset, tu vero careas,
Tempus autem prætereat, minuaturque tibi opus.
Ne vero differas inque crastinum, inque perendinum.
Non enim laboris fugitans vir implet horreum,
Neque procrastinator. Studium vero tibi opus auget.
Semper autem dilator operum vir tum damnis luctatur.
Quum itaque iam desinit vis fervidi Solis
Calorem sudoriferum, per autumnum pluyente

Ζῆνός ἐριθενέσθω, μὲν γὰρ τρέπεται βρότεσσι χερσὶ
 Πολλὸν ἐλαφρότερος. (δὴ γὰρ τότε σείρεται αἰθήρ
 Βαῖον ὑπὲρ κεφαλῆς κηρυτρεφέων ἀνθρώπων
 ἔρχεται ἡμάτιος, πλεῖον δὲ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ.)

Ἡμεῖσι δὲ ἀδελκωτάτῃ πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ 420

Ἵλη, φύλλα δὲ ἔραζε χεῖρ, πόρροιο τε λήγῃ.
 Τῇμεν ἄρ' ὑλοιομεῖν μεμνημένους ὤριον ἔργον.
 Ὀλμον μὲν τριπόδιον τάνυσεν, ὑπερον γὰρ τρείπηχιον,
 Ἀξονὰ δ' ἐπὶ τριπόδιον· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμεμον ἔστω.

Εἰ δέ κεν ὀκταπόδιον ἄπο καὶ σφύραϊν κε τάμοιο, 425

Τριαντήθαιμον δὲ ἄψιν τάνυσεν δεκαδῶρον αἰμάξῃ,
 Πολλὸν ὅππῃ καμπύλα καῖλα· φέρειν γὰρ γυῖον, ὅτ' ἀνδρῶν
 Ἔς οἶκον, κατ' ὄρεσσι διζήμενος, ἢ κατ' ἄρρεσιν,

Πρίνινον. ὅς γὰρ βυσὶν ἄρ' ὄχυρώτατός ἐστιν 430

Εὐτ' ἀνδρῶν Αἰθιυαίης δμῶς ἐν ἐλύματι πῆξας
 Γόμφοισιν πελάσας περσαρήρεται ἰσοβοῇ.
 Δοιὰ γὰρ θέσθ' ἄροισι, πονησάμενος καὶ οἶκον,
 Αὐτόγυον καὶ πηκλόν· ἐπεὶ πολὺ λῶϊον ἔστω.

Εἴ χ' ἕτερον γὰρ ἄξαις, ἕτερόν γὰρ ὅππῃ βυσὶ βάλαιο. 435

Δάφνης δὲ ἢ πελέης ἀκινώτατοι ἰσοβοῆες.
 Δρυὸς ἔλυμα, πρίνιν γυῖον. βόε δὲ ἐνναετήρῳ
 Ἀρσενε κεκλήσθ' (τὸ γὰρ ὀθένθ' ὀκταῖλα παδνόν)
 Ἡβῆς μέτρον ἔχοντε. τῷ ἐργάζεσθ' ἄρ' ἴσω.

Οὐκ ἀντὶ τῷ γὰρ ἐρίσωντες ἐν αὐλακι καμμελὸν ἄροτρον 440

Ἀξείαν, τὸ γὰρ ἔργον ἐτάσιον αὐτῇ λίπειν.

Τοῖς δὲ ἅμα περσαρῶν τεττάρης αἰζηνὸς ἐποίο,

Ἀρπον δειπνήσας τετρατέυφον, ὀκταβλωμον·

Ὅσκι' ἔργα μελεῖων ἰθείαν αὐλακ' ἐλαύνου,

Μηκέτι παπταίνων μεθ' ὀμήλικας, αἵ κ' ὅππῃ ἔργῳ

Θυμὸν ἔχων. τὰ δ' ἔτι νεώτερος αἵ κ' αἰμείνων 445

Iove præpotente, movetur humanum corpus
Multo levius. (nam tunc Sol
Paulisper supra caput mortaliū hominū
Venit interdiu, magis autem noctu laborat.)
Quando minime cariei est obnoxia est casa ferro
Materia, folia autem humi fundit, finemq; facit germinandi:
Tunc sane ligna secare tempestivum esse opus memento.
Mortarium quidem tripedale seca, pistillum vero tricubitale,
Axemque septempedalem: valde enim certe conveniens sic.
Si vero octopedalem & malleum inde secueris, (currui,
Trium palmorum curvaturam rotæ secato decem palmorum
Multa præterea curva ligna: ferro autem burim, cum inveneris,
Domum, sive in monte quærens, sive in agro,
Iligneam. hæc enim bobus ad arandum firmissima est:
Si Palladis famulus dentati infigans
Clavis conjungens remoni adaptaverit.
Bina vero facito aratra, laborans domi,
Non compositum & compactile: quoniam multo optimum sic.
Si quidem alterum fregeris, alterum bobus injicias.
E lauro autem vel ulmo firmissima stiva sunt.
E quercu dentale, ex ilice burim. boves vero duos novennes
Masculos comparato (horum enim robur non imbecillum est)
Cum ad robustam ætatē pervenerant. hi ad laborandū optimi.
Non utique hi dimicantes in sulco aratrum
Fregerint, opus vero imperfectum reliquerint.
Hos autem simul quadragenarius juvenis sequatur,
Panem cœnatus quadrifidum, octo morsuum;
Qui quidem opus curans rectum sulcum ducat,
Non amplius respectans æquales, sed in opere
Animum habens. Hoc vero neque junior alius melior

Σπέρματ' αἰόσασθαι, καὶ ὀπιπτορέϊν ἀλέασθαι.
 Κροότερ' ὃν ἀνὴρ μετ' ὀμήλικας ἐπιοίηται.
 Φράζεσθαι δ' ὅτ' ἂν Φωνίῳ γερῶν ἐπακέρης
 Τ' ὕθ' ἐν ἐκ νεφέων ἐναιύσια κικληγύης.
 Ἦ τ' ὄροιοιό τε σῆμα φέρει, καὶ χεῖμαί' ὦρ' ἔλκω 450
 Δεικνύει ὀμβρηρῶ· κροαδίῳ δ' ἔδακ' ἀνδρὸς αἰδέετο.
 Δὴ τότε χορτάζειν ἔλικας βόας ἐνδον ἐόντας.
 Ῥηϊδίον γ' ἐπ' αἶπειν, βόε δὸς καὶ αἶμαξαν.
 Ῥηϊδίον δ' αἰπανήνασθαι ὥρ' αἶμαξιν βόεσσιν.
 Φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πῆξας αἶμαξαν, 455
 Νήπι' ἔδ' ἐπὶ γ' οἶδ', ἐκατὸν δέ τε δέρεθ' αἰμαΐξης.
 Τῶν προῦθεν μελέτῳ ἐχέμεν, οἰκῆϊα θεῶν.
 Εὐ τ' ἂν δὴ πρῶτ' αἶρε' ὀροῖσιν θνητοῖσι φανείη,
 Δὴ τότε ἐφορμηθῆναι, ὁμῶς δμῶές τε καὶ αὐτὸς,
 Αὐτὸν καὶ διερὺν δρόων, δρότοιο κατ' ὦρ' ἔλκω, 460
 Πρῶτ' μάλα σπέρματ' ἵνα τοὶ πλήθωσιν ἄρ' αἶμα.
 Εἴαρε πολεῖν· θερε' ὃν νεωμύη ἔσ' αἰπατήσῃ.
 Νεῖον ὃ σπείρειν ἐπὶ κροαδίῳ ἄρ' αἶμα.
 Νεὶος ἀλεξιάρη, παίδων δὴ κηλήτεις.
 Εὐχεσθαι δ' Διὶ χθονίῳ, Δημήτερι δ' ἀγνῇ, 465
 Ἐκτελέειν βεῖδειν Δημήτερι ἱερὸν ἀκίλῳ.
 Ἀρχόμεν' αἶματ' ὄροισι, ὅταν ἄκρον ἐχέτλης
 Χεὶρ λαβὼν ὄρηκα βοῶν ὀπιπτορὸν ἵκηαι
 Ἐνδρυνον ἐλκόντων μεσάβων. ὃν τυτθὸς ὀπιπτορὸν
 Δμῶος, ἔχων μακέλιον, πόνον ὀρνίθεσσιν πεθεῖν, 470
 Σπέρματ' αἰόσασθαι. δίδημοσυνὴ γ' αἶμαξιν
 Θνητοῖς ἀνθρώποις· κακοθημοσυνὴ δ' αἰμαΐξιν.
 Ὡς δ' ἐκ ἀδροσυνῇ σάχυνες νόοιεν ἔραζε,
 Εἰ τέλει αὐτὸς ὀπιπτορὸν Ὀλύμπῳ ἐοδὸν ὀπιπτορὸν.
 Ἐκ δ' αἰματὸν ἐλάσσειας δρόαχνας καὶ σε ἔορ' αἶμα 475
 Γηθή-

*Adspargendum semina, & iteratam sationem evitandum.
Iunior enim vir ad coetaneos evolat animo.*

Observe vero, cum vocem gruis audieris

Alte in nubibus quotannis clangentis;

Qua & arationis signum assert, & hyemis tempus

Indicat imbriferi: cor autem rodit viri bobus carentis.

Tunc sane pasce camuros boves, domi manentes.

Facile enim dictu est, par boum da & plaustrum:

Facile autem recusare, & dicere, boves occupati sunt.

*Constituit autē homo, qui opinione sua dives est, fabricare cur-
Stultus: & hoc nescit centum esse ligna plaustri. (rum,*

Horum ante curam habere oportet ut sibi acquirat.

Cum primum igitur arationis tempus mortalibus apparuerit,

Tunc aggredere, simul & servi & tu ipse,

Siccam & humidam arans, arationis ad tempus,

Summo mane festinans, ut impleantur tibi arva.

Vere vertito, aestate vero iterata non te fallat.

Novalē vero serito adhuc levem terram.

Novalis imprecationum expultrix, liberorum placatrix est.

Supplica vero Iovi infero, Cererique casta,

Vt matura grandescant sacra Cereris dona.

Incipiens arare, cum extremum stiva

Manu capiens stimulum boum terga attigeris

Temonem trahentibus loris. juvenis autem pone

Servus, ligonem tenens, negotium avibus facessat,

Semina abscondens. Rectus enim ordo optimus

Mortalibus hominibus est; confusio vero pessima.

Sic quidem ubertate spica nutabunt ad terram,

Si finem ipse postea Iupiter bonum prabuerit.

E vasis autem ejicies araneas: teque arbitror

Γηθήσειν, βιότιο ἐρύμνον ἔνδον ἐόνι^Θ.
 Εὐοχθέων δ' ἴξεαι πολὺν ἔα^ρ. ἔδ' ἐπὶ πρὸς ἄλλας
 Αὐγάσαι· σέο δ' ἄλλ^Θ ἀνὴρ κεχρημύ^Θ ἔσαι.
 Εἰ δέ κεν ἡελίοιο τροπαῖς δρόσος χθόνα δῖαν,
 Ἡμ^Θ ἀμήσεις, ὀλίγον περὶ χειρὸς ἔργων, 480
 Ἀντία δεσμύων κεκονιμύ^Θ, ἔμῃα χαίρων.
 Οἴσεις δ' ἐν φορμῶν παῦροι δέ σε θήσονται.
 Ἄλλοτε δ' ἄλλοι^Θ Ζηνὸς νό^Θ Αἰγιόχοιο·
 Ἀργαλέ^Θ δ' ἀνδρεῖσι καὶ θνητοῖσι νοῆσαι.
 Εἰ δέ κεν ὄψ' ἄρ' ὄσεις, τόδε κεν τοι φάρμακον εἴη. 485
 Ἡμ^Θ κῶκυξ κῶκυσζ δρυὸς ἐν πετάλοισι
 Τὸ πρῶτον, τέρπιδ' ἐπὶ βροτῆς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
 Τῆμ^Θ Ζῶς ὅσι τρίτω ἡμαίη, μήδ' ἀπολήγοι,
 Μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὀπλίω, μήτ' ἀπολείπων·
 Οὕτω κ' ὄφαρότης πρῶτηρότη ἰσοφαρίζ^δ. 490
 Ἐν θυμῷ δ' ὅπ' ἅπαντα φυλάσσεο· μηδέ σε λήθοι
 Μήτ' ἔαρ γινόμενον πολὺν, μήθ' ὦρ^Θ ὄμβρε^Θ.
 Παρ δ' ἴθι χάλκειον θῶκον, καὶ ἐπαλέα λέγχην,
 ὦρ^η χειμέρι^η, ὅποτε κρύ^Θ ἀνέρας εἶργον
 Ἰχάν^δ· ἔνθα κ' ἄοκν^Θ ἀνὴρ μέγα οἶκον ὀφέλ^δ. 495
 Μή σε κακῆ χειμῶν^Θ ἀμνηχανίη καταμάρψῃ
 Σὺν πενίῃ, λεπτή^η ἢ παχυὴ πόδα χειρὶ πύξοις.
 Πολλὰ δ' αἰετὸς ἀνὴρ κενεὺς ὅππ' ἐλπίδα μένων,
 Χρητίζων βιότιο κακὰ προσελέξατο θυμῷ.
 Ἐλπίς δ' ὅτ' ἀγαθὴ κεχρημύον ἀνδρα κομίζ^δ, 500
 Ἡμῶν ἐν λέγχῃ, τῷ μὴ βί^Θ ἄρκε^Θ εἴη.
 Δείκνυε ἢ δμῶεσι, θέρδης ἐπὶ μέσσοις ἐόνι^Θ.
 Οὐκ αἰεὶ θέρ^Θ ἔασεῖται, ποιεῖσθε καλίας.
 Μῆνα ἢ ληναιῶνα, κακ' ἡμαίᾱ, βέδορα πάντᾱ,
 Τῶτον ἀλδίασθ^ς καὶ πηγάδας, αὐτ' ὅππ' ἄν γαῖαν

Gavisurum , victu potitum intus reposito.

Bene instructus cibis autem pervenies ad canum ver , neque ad
Respicias : tui vero alius vir indigus erit. (alios

Si vero bruma araveris terram almam ,

Sedens metes , pauxillum manu comprehendens ,

Ex adversa parte manipulos ligans pulverulentus , nec valde
Feres autem in sporta : pauci vero te suspicient. (gaudens.

Alias vero alia Iovis mens Ægiochi :

Sed mortalibus hominibus eam deprehendere difficile.

Sin autem sero araveris , hoc quidem tibi remedium fuerit.

Quando cuculus canit quercus in frondibus

Primum , delectatque mortales in immensa terra ,

Tunc Iupiter pluat triduo , neque desinat ,

Non utique supra bovis ungulam , neque infra :

Ita & serotina aratio tempestiva aqualis fuerit.

Animo autem bene omnia reconde : neque te lateat

Neque ver exoriens canum , neque tempestiva pluvia.

Præter autem officinam ærariam , & calidam tabernam ,

Tempore hyberno , cum frigus homines vehemens

Detinet : tunc sane impiger vir valde domum auget.

Ne te mala hyemis difficultas opprimat

Cum paupertate , macilenta vero crassum pedē manu premas ,

Multa vero ignavus vir vanam ob spem expectans ,

Egens victus , mala versat in animo.

Spes vero non bona indigentem virum fovet ,

Sedentem in taberna , cui victus non sufficiens sit.

Dic autem servi , æstate adhuc media existente ,

Non semper æstas erit , extruere casas ,

Mensem vero Ianuarium , malos dies , bobus nocentes omnes ,

Hunc vitate : & glacies , qua quidem super terram

Πνύσωνι θ' βορέαο, δυσηλεγέες τελέθουσιν·
 Ὅς τε Διὰ Θρήκης ἱπποτρόφος Ὀρέϊ πόνῳ
 Ἐμπνύσας ὤρνε· μέμυκε ἧ γαῖα καὶ ὕλη·
 Πολλὰς ἧ δρυὸς ὑψιθόμβας, ἐλάτας τε παχείας,
 Οὔρεθ' ἐν βήσῃς πλυνᾷ, χθονὶ πελυβοδείρῃ 510
 Ἐμπίπτων, καὶ πᾶσιν βοᾷ τότε νήριθ' ὕλη.
 Θῆρες ἧ φείσασθ', ἔρχεσθ' ἐπὶ μέζ' ἔθελον,
 Τῶν καὶ λάχνη δέρμα κατὰσκιον, αἰκλὰ νυ καὶ
 Ψυχρὸς ἐὼν Διήησι, δασυτέρων περ ἐόντων.
 Καί τε Διὰ ῥινὸς βοὸς ἔρχετα, ἔδ' ἐμινίχθ' 515
 Καί τε δι' αἶγα αἴσι-τανύτελχα· πῶσα δ' ἔτι·
 Οὔνεκ' ἐπιεῖναι τείχες αὐτῶν, ἔ Διήησιν
 Ἦς ἀνέμῃ βορέῃ· τροχαλὸν ἧ γέροντα πίθησι.
 Καὶ Διὰ παρθενικῆς ἀπαλόχροθ' ἔ Διήησιν,
 Ἦ τε δόμων ἐντοσθε Φίλη ποτὶ μητέρα μίμνθ', 520
 Οὔπω ἔργ' εἰδῆς πολυχρῆσθ' Ἀφροδίτης·
 Εὖτε λαοσαμνὴ τέρενα χροῶ, καὶ λίπ' ἐλαίῳ
 Χέλοσαμνὴ, νυχίη κατὰλέξετα ἐνδοθεν οἴκῃ·
 Ἡματι χειμερίῳ, ὅτ' ἀνόσθ' ὄν πόδα τένδθ',
 Ἐν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ, καὶ ἐν ἥθεσι λουζαλέοισιν. 525
 Οὐ γάρ οἱ ἥελιθ' δείκνυ νομὸν ὀρμηθιῶναι·
 Ἀλλ' ὅππ' κυανέων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε.
 Στεωφάτα, βροχίον ἧ πανελλιύεσι φασίνθ'.
 Καὶ τότε δὴ κερκοὶ καὶ νήκεροι ὕληκοῖτα
 Λυγρὸν μυλιόωντες ἀναδρύα βησθήεντο 530
 Φόγγουσιν· καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τῷτο μέμηλαν,
 Οἳ σκέπα μαιόμβροι πυκινὰς κούρμῳνας ἔχουσι,
 Καὶ γλάφυ πετεῖνεν· τότε δὴ τρίποδι βροτῶ ἴσοι,
 Οὐτ' ὅππ' νῶτα ἔαγε, κάρη δ' εἰς ἔδας ὀρεῖται·
 Τῷ ἵκελοι φοιτῶσιν, αἰλιδόμβροι νίφα λουκίῳ. 535
 Καὶ

Flante Borea molesta existunt :

Qui per Thraciam equorum-altricem late mari
 Inspirans illud movet : constringitur autem terra & sylva :
 Multas vero quercus alticomas, abietesque densas,
 Montis in vallibus dejicit, terra multos pascendi
 Incumbens, & omnis reboat tunc ingens sylva.
 Fera autem horrent, caudasque sub pudenda ponunt,
 Ea etiam quarum villis cutis densa est. Sed & has
 Frigidus existens perflat villosas licet pelles habentes.
 Quinetiam per bovis pellem penetrat, neque ipsum arcet.
 Etiamque per caprā flat longos pilos habentē : ovium autē gre-
 go quod valde densi ipsarū villi sunt, non perflat ! (ges non itē:
 Vis venti borea : incurvum vero senem facit.
 Et per tenelli corporis virginem non perflat,
 Qua in adibus suam apud matrem manet,
 Nondum opera sciens aurea Veneris :
 Beneque lota tenerum corpus, & pingui oleo
 Vincta, noctu cubat intra domum
 Tempore hyberno, quando exossis polypus suum pedem ar-
 Inque frigida domo, & in latibulis tristibus. (rodit,
 Non enim illi Sol ostendit pabulum ut invadat :
 Sed super nigrorum hominum populumque & urbem
 Vertitur, tardius autem Græciæ lucet.
 Et tunc sane cornuta bestia & non cornuta sylvarum cultrices
 Misere dentibus stridentes per quercetum clivosum
 Fugiant ; & passim omnibus id cura est,
 Quæ tecta inquirentes, densas latebras habent,
 Et antrum in petra : tunc utique tripodi homini similes,
 Cujus & humeri fracti sunt, & caput terram spectat :
 Huic similes incedunt vitantes nivem albam.

Καὶ τότε ἕστασθ' ἔρυμα χροῦς, ὥς σε κελδῶ,
 Χλαῖναν μὲν μαλακίῳ, καὶ περμιόεντα χιῶνα.
 Στήμονι δὲ ἐν παύρῳ πολλὴν κρόκα μνηρύσασθ'.

Τὼν φειέσασθ', ἵνα τοι τρεῖς ἀτρεμέωσι,
 Μῆδ' ὀρθαὶ φείσωσιν, αἰριόμυαι κ' σῶμα.

540

Ἀμφὶ δ' ὅσσι πέδιλα βοὸς ἴφι κταμένοιο

Ἀρμυα δῆσασθ', πῖλοις ἐνίοσθε πυκάσας.

Πρωτογόνων δὲ εἰφῶν, ὅπταν κρύθ' ὤριον ἔλθῃ,

Δέρματ' ἀσπράττειν νόρῳ βοὸς, ὅφρ' ὀπί ὤμῳ

Τέτθ' ἀμφιβάλῃ ἀλείῳ. κεφαλῇ φη δὲ ὑπερθεῖν

545

Πῖλον ἔχειν ἀσκητὸν, ἵν' ἔατ' ἀμὲν κατὰ δόλῃ.

Ψυχρὴ γάρ τ' ἦώς πέλεται βορέαο πεσόντ'.

Ἡὼς δὲ ὀπί γαῖαν ἀπ' ἔρανθ' ἀσερόεντ'.

Ἀῆρ πυρφόρτ' ἐστέταται μακάρων ὀπί ἔργοις.

Ὅς τε δρυσαμένοιο ποταμῶν ἀπὸ αἰεναόντων,

550

Τ' ψεῦσ' ὑπὲρ γαίης δρθεῖς ἀνέμοιο θυέλλῃ,

Ἄλλοτε μὲν δ' ὅτ' ἀπὸ πῦρ ἕσπερον, ἄλλοτ' αἴῃσι,

Πυκνὰ θρηϊκίῃς βορέε νεφέα κλονέοντ'.

Τὸν φθάμεντ', ἔργον τελέσας, οἶκόνδε νέεσθ',

Μὴ ποτὲ σ' ἔρανόθεν σκοπὸν νεφὸς ἀμφικαλύψῃ.

555

Χρῶτά τε μυδαλέον θείῃ, καθά δ' εἴματα δόσῃ.

Ἀλλ' ὑπαλάσασθ'. μεῖς γὰρ χαλεπώταί τ' ἐστ'.

Χειμέριον, χαλεπὸς περβάτοισι, χαλεπὸς δὲ ἀνθρώποις.

Τῇ μ' ὁ θῶμις βυσσ', ὀπί δὲ ἀνέρι καὶ πλέον εἴη

Ἀρμαλιῆς· μακρὰ γὰρ ὀπίρροθι δ' ἰφρόναι εἰσί.

560

[Ταῦτα φυλασσόμεντ', τελεσεμχίον εἰς ἐνιαυτὸν

Ἰσθόσθω νύκτας τε καὶ ἡμέρας, εἰσὶ κεν αὐθις

Γῇ πάντων μήτηρ καρπὸν σύμμικτον ἐνείκῃ.]

Εὐτ' ἂν δὲ ἐξήκοντα μὴ τροπὰς ἡελίοιο

Χειμέριον ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἡμέρας, δῆρ' αὖτότ' αἰσῇ

565

Ἀρχὴν

Et tunc indue munimentum corporis , ut te jubeo,
 Lenam mollem , & talarem tunicam.
 Stamine vero in pauco multum subteminis intexe.
 Hanc circuminduito , ut tibi pili non tremant,
 Neque erecti horreant , arrecti per corpus.
 Circum vero pedes calceos bovis in flore occisi
 Aptos ligato , pedulibus intus condensans.
 Primogenitorum vero hœdorum, cū frigus tempestivū venerit,
 Pelles consuito nervo bovis , ut super humeros
 Contra pluviam injiciat munimentum. supra caput vero
 Pileum habeto elaboratum , ne aures humefiant :
 Frigida enim aurora est Borea cadente :
 Matutinus vero super terram à cœlo stellifero
 Aer sæcundus extenditur beatorum super opera :
 Qui haustus e fluminibus perennibus ,
 Alte supra terram levatus venti procella ,
 Interdum quidem pluit ad vesperam, interdum flat,
 Densas Thracio Borea nubes excitante.
 Hunc antevertens opere perfecto domum redi,
 Ne quando te calitus tenebrosa nubes opprimat,
 Corpusque madesfaciat, vestesque humectet.
 Sed evita. mensis enim gravissimus hic
 Hybernus , gravis ovibus , gravisque hominibus.
 Tunc medium bobus, homini vero amplius adsit
 Alimonia : longa enim noctes succurrunt illis.
 [Hac observans , totum in annum
 Equato noctesque & dies , donec rursus
 Terra omnium mater fructum omnigenum proferat.]
 Quum autem sexaginta post conversionem Solis
 Hybernā exegerit Iupiter dies, tunc sane stella

Ἀρκίῃρ⊕ περιλιπὼν ἱερὸν ῥέον Ὠκεανοῖο,
 Πρῶτον παμφαίνων ὅππῃ τέλλεται ἀκροκνέφαι⊕.
 Τόνδε μετ' ὄρθρογὴ Πανδίωνις ὦρτο χελιδὼν
 Ἐς φά⊕ ἀνθρώποις, ἔαρ⊕ νέον ἰσαμύοιο.
 Τὼ φθάμε⊕ οἶνας περὶ τὰ μνέμεν· ὥς γ' ὅ αἶμενον. 570
 Ἀλλ' ὅπ' ἂν φερέοικ⊕ ἀπὸ χθονὸς ἂν φυτὰ βαΐνη,
 Πληϊάδας φάγῳν, τότε δὴ σκάφ⊕ σὺν ἐπὶ οἰνέων·
 Ἀλλ' ἄρπας τε χαρσασέμεναι, καὶ δμοῖας ἐγείρειν.
 Φάγειν ἣ σκιερὰς θώκας, καὶ ἐπ' ἧῶ κροῖτον,
 Ὡρῇ ἐν ἀμῆλῃ, ὅτε τ' ἠέλι⊕ χρῶα κάρφῃ, 575
 Τημῶτ⊕ σπείδειν, καὶ οἴκαδε καρπὸν ἀγείρειν,
 Ὄρθρ' ἀνιστάμεν⊕, ἵνα τοὶ βί⊕ ἄρκι⊕ εἴη.
 Ἡὼς γάρ τ' ἔργοιο τρίτῳ δοπομείρεται αἴσαν.
 Ἡὼς τοὶ προφέρῃ μὲν ὁδῶ, προφέρῃ ἣ καὶ ἔργ'·
 Ἡὼς ἥτε φανείσα πολέας ἐπέβησε κελεύθερ 580
 Ἀνθρώπους, πολλοῖσι δ' ὅππῃ ζυγὰ βεσὶ τίθησιν.

Ἡμ⊕ ἣ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἡχέτα τέτιξ
 Δενδρέω ἐφεζόμεν⊕ λιγυρὴν κατὰ χόρῳ· αἰοιδῶν
 Πυκνὸν ὑπὸ πτερυγῶν, θέρε⊕ καρματώδε⊕ ὦρῃ,
 Τῆμ⊕ πότατι τ' αἶγας, καὶ οἶν⊕ ἄρισ⊕, 585
 Μαχλότατι ἣ γυναικες, ἀφαιρότατοι δέ τε ἄνδρες
 Εἰσὶν, ἐπεὶ κεφαλῶν καὶ γένεα Σείρει⊕ ἄρξῃ,
 Αὐαλέ⊕ δέ τε χρῶς ὑπὸ καύμαῖ⊕. αἰεὶ τὸτ' ἤδη
 Εἴη πετρεαίῃ τε σκιῇ, καὶ βύβλιν⊕ οἶν⊕,
 Μᾶζα τ' ἀμολγαίῃ, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμέναων, 590
 Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μήπω τετοκίης,
 Πρωτογόνων τ' ἐρίφων. ὅππῃ δ' αἰδοπα πινέμεν οἶνον,
 Ἐν σκιῇ ἐζόμενον, κεκορημένον ἥτορ ἐδωδῆς,
 Ἀνπίον ἀκροθέ⊕ ζεφύρ' τρέψαντα πρόσωπον,
 Κελῶνς τ' ἀεναῖα καὶ δοπορῶντα, ἣ τ' ἀνέλω⊕. 595

*Arcturus relinquens sacrum aquor Oceani,
Primus totus apparens exorietur vespertinus.
Post hunc mane lugens Pandionis venit birundo
In lucem hominibus, vere nuper cepto.*

*Hanc praevertens vites incidito: sic enim melius.
At cum domi porta testudo e terra plantas ascenderit,
Pleiades fugiens, tunc non amplius sodienda vites:
Sed salcesque acuito, serrosque excitato.
Fugito vero umbras sedes, & matutinum somnum,
Tempore messis, quando Sol corpus attenuat,
Tunc festina, & domum fruges congere,
Diluculo surgens, ut tibi sufficiens sit.*

*Aurora enim operis tertiam sortitur partem.
Aurora magis promoveret quidem viam, magisq; promoveret la-
Aurora qua apparens multos ingredi fecit viam (borent.
Homines, pluribus vero iuga bobus imponit.*

*Quum vero carduique floret, & canora cicada
Arbori insidens dulcem fundit cantum
Frequenter sub aliis, aestatis laborioso tempore,
Tunc pinguesque caprae, & vinum optimum,
Salacissima vero mulieres, & viri imbecillissimi
Sunt, quoniam caput & genua sol affligit,
Siccum vero corpus ob aestum. Sed tunc jam
Sit in antro umbra, & Byblinum vinum,
Libumque lacteum, lacq; caprarum non amplius lactantium,
Et vacca qua frondibus pascitur caro nondum enixa,
Tenerorumque haedorum. praeterea nigrum bibito vinum,
In umbra sedens, animo saturatus cibo,
Contra purum Zephyrum obverso vultu,
Fontemque perennem ac defluentem, quique illimū sit.*

Τεῖς δὲ ὕδαίῃ περὶ χέειν, τὰ δὲ τέτταλον ἰέμεν αἶναι.
 Δμωσὶ δὲ ἐποτρύνειν Δημήτερι ἱερὸν ἀκτῶν
 Δινέμεν, οὗτ' αὖν πρῶτα Φανῇ θένῃ Ὠρίωνῃ,
 Χώρῳ ἐν Διάει, καὶ Διτροχάλῳ ἐν Αἰλῇ.
 Μέτρω δὲ ὅττι κημίσαδ' ἐν αἴγεσιν. αὐτὰρ ἐπὶ λῶ δὴ. 600
 Πάντ' αὖ βίον κατὰ θηαι ἐπάρμενον ἐνδοθεν οἴκῃ,
 Θῆτα αἰοικον ποιεῖσθαι, καὶ ἄτεκνον ἔλθον
 Δίξεσθαι κέλομαι· χαλεπὴ δὲ ὑπόπορις ἔλθῃ.
 Καὶ κινύει καρχαρόδοντα κημεῖν· μὴ φείδεο σίτῃ.
 Μὴ ποτέ σ' ἡμερόν γ' αἰνῇ ἀπὸ χεῖμαθ' ἔληται. 605
 Χόρῳ δὲ ἐσκομίσθαι καὶ συρφετὸν, ὃ φράσῃ εἶη,
 Βυσὶ καὶ ἡμιόνοισιν ἐπιεζάνον. αὐτὰρ ἐπειτὰ
 Δμῶας ἀναψύξαι φίλα γένατ' αὖ, καὶ βόε λῦσαι.
 Εὐτ' αὖν δὲ Ὠρίων καὶ Σείριος ἐς μέσον ἔλθῃ
 Οὐρανόν, Ἀρκίῳ δὲ ἐσίδῃ ῥοδοδάκτυλῃ Ἥῳ, 610
 ὧ Πέρρῃ, τότε πάντας ἀπὸ δρεπε οἴκαδ' ἐβότρυς.
 Δείξαι δὲ ἡελίῳ δέκα τ' ἡμέρας καὶ δέκα νύκτας.
 Πέντε δὲ συσκιάσαι, ἕκλῳ δὲ εἰς αἴγ' ἀφύσσαι
 Δῶρα Διωνύσῃ πολυμηθέῃ. αὐτὰρ ἐπὶ λῶ δὴ
 Πληιάδες θ' Ὑάδες τε τότε θένῃ Ὠρίωνῃ 615
 Διῶσιν, τότε ἐπειτ' ὅτε μεμνημένῃ εἶναι
 Ὠραίῃ· πλειὸν δὲ καὶ χθονὸς ἀρμενῇ εἶη.
 Εἰ δέ σε ναυηλίας δυσπεμφέλῃ ἡμερῇ αἰρή,
 Εὐτ' αὖν Πληιάδες, θένῃ ὄβριμον Ὠρίωνῃ
 Φάγῃ, πίπῃσιν ἐς ἡεροειδέα πόντον, 620
 Δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θύσιν αἶῃται.
 Καὶ τότε μηκέτι νῆας ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ·
 Γλῶ δὲ ἐργάζεσθαι μεμνημένῃ, ὥς σε κελεύω.
 Νῆα δὲ ἐπ' ἡπείρ' ἐρύσαι, πυκάσαι τε λίθοισι
 Πάντοθεν, ὃ φρ' ἴχθυσ' ἀνέμων μῆνῃ ὑγρὸν αἶέντων, 625
 Χεῖμα-

Tres partes aqua infunde, quartam verò partem vini admisce.
 Famulis autem impera Cereris sacrum munus
 Triturare, quando primum apparuerit Orion,
 Loco in ventis exposito, & bene planata in area.
 Mensura vero diligenter recondito in vasis. sed postquam
 Omnem victum deposueris bene conditum intra domum,
 Servum domo carentem conducere, & sine liberis ancillam
 Inquirere jubeo: molesta est autem qua liberos habet ancilla.
 Et canem dentibus asperum nutrito: nec parcas cibo:
 Ne quando tibi interdiu dormiens sur facultates auferat.
 Fœnum autem importato, & paleas, ut tibi sit,
 Bobus ac mulis annum pabulum. sed postea
 Servorum refocilla cara genua, & boves solve.

Quum vero Orion & Sirius in medium venerit
 Cælum, Arcturum autem inspexerit roseis digitis Aurora,
 O Persa, tunc omnes decerpe & ser domum uvas.
 Exponito vero Soli decem dies, totidemque noctes.
 Quinque autem in locum opacum repone, sexto in vasa conde
 Dona letitia datoris Bacchi. Sed postquam utique
 Pleiadesque Hyadesque ac vehemens Orion
 Occiderint, tunc deinde arationis memor esto
 Tempeſtiva. ita annus in opere rustico bene dispositus sit.
 Quod si te navigationis periculosa desiderium ceperit.
 Quando utique Pleiades, vehementem Orionem
 Fugientes, subierint obscurum pontum,
 Tunc certe variorum ventorum strident flamina:
 Et tunc ne amplius naves habe in nigro ponto:
 Terram autem exercere memento ita ut te jubeo.
 Navem vero in continentem trahito, munitoque lapidibus
 Undiquaque, ut arceant ventorum vim humide flantium,

Senti-

Χείμαρρον ἐξερύσας, ἵνα μὴ πύθῃ Διὸς ὄμβροτος.
 Ὅπλα δ' ἐπ' ἄρμυρμα πῶνται τεῶν ἐγκάτθεο οἴκῳ,
 Εὐκθόσμως σολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο.

Πηδάλιον δ' ὄνεργες ὑπὲρ καπνῶν κρεμάσασκε.

Αὐτὸς δ' ὠραίῳν μίμνεν πλοῶν, εἰσὺκεν ἔλθῃ, 630

Καὶ τότε νῆα θάλλω ὅλασθ' ἐλκίμεν, ἐν δέ τε φόρον

Ἀρμυρμον ἐνιυῖασθε, ἵν' οἴκαδ' ἐκέρδῃσθε ἄρῃαι,

Ὡς περ ἐμός τε πατήρ καὶ σὺς, μέγα νήπιε Πέρση,

Πλωτίζεσκεν νηυσὶ, βίῃ κεχρημένῳ ἐοδῶ.

Ὅς πῶτε καὶ τῇδ' ἦλθ', πολὺν Διὶ πόντον ἀνύσας, 635

Κύμῳ Λιολίδα προλιπὼν, ἐν νηὶ μελαίνῃ.

Οὐκ ἄφενθε φύγων, εἰδὲ πλεῖστον τε καὶ ὄλβον,

Ἀλλὰ κακῶν πενίῳ, τῷ Ζεὺς ἀνδρεσσὶ δίδωσι.

Νάσσατο δ' αἶψ' Ἐλικῶν ὀϊζυρὴ ἐνὶ κώμῃ,

Ἀσκη, χεῖμα κακῇ, θέρψ' ἀρ' ἀλέῃ, εἰδὲ ποτ' ἐοδῆ. 640

Τιῶν δ', ὦ Πέρση, ἔργων μεμνημένῳ εἶναι

Ὠραίῳν πάντων, οὐδὲ ναυηλίας ἢ μάλισται.

Νῆ' ὀλίγῳ αἰνεῖν, μεγάλη δ' ἐνὶ φορτίᾳ θέσθαι.

Μείζων μὲν φόρον, μείζον δ' ὅππῃ κέρδει κέρδῳ

Ἔσσεται, εἰ καὶ ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχουσιν αἰήτας. 645

Εὖτ' ἂν ἐπ' ἐμπορίῳ τρεψας αἰεσίφρονα θυμὸν,

Βάληται ἢ χρεῖα τε προφυγεῖν, καὶ λιμὸν ἀτερπῆ,

Δείξω δὴ τοὶ μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,

Οὔτε τι ναυηλίας σεσοφισμένῳ, εἴτε τι νηῶν.

Οὐ γάρ πώ ποτε νηὶ γ' ἐπέπλων ὀρέα πόντον, 650

Εἰ μὴ ἐς Εὐβοίαν ἐξ Αὐλίδος, ἢ ποτ' Ἀχαιοί,

Μείναντες χειμῶνα, πολὺν σὺν λαὸν ἄγειραν

Ἐλλάδ' ἐξ ἱερῆς Τροίῳ ἐς καλλιγυνῆαικα.

Ἐνθάδ' ἐγὼν ἐπ' αἰεθλα δαΐφρον' Ἀμφιδάμαντι

Χαλκίδα τ' εἰσεπέρησα. τὰ δ' ὅτε προπεφραδμένα ποταῖ 655

Ἄθλ'

Sentina exhausta, ut ne putrefaciat Iovis imber.
Armamenta vero disposita omnia domi tua repone,
Recte contrahens navis alas pontigrada.
Clavum vero fabrefactum super fumum suspendito.
Ipse autem tempestivam expectato navigationem, dum veniat.
Tuncque navem celerem in mare deducito, intus vero onus
Aptum imposito, domum ut lucrum reportes,
Quemadmodum meusque pater, & tuus, stultissime Persa,
Navigabat navibus, victus indigus boni.
Qui olim & huc venit, immensum pontum emensus,
Cuma Æolide relictâ, in navi nigra:
Non reditus fugiens, neque opulentiam ac facultates,
Sed malam pauperiem, quam Iupiter hominibus dat.
Habitavit autem prope Heliconem misero in vico,
Ascra, hyeme malo, astate autem molesto, nunquam bono.
Tu vero, ô Persa, operum memor esto
(Ut) tempestive omnia (fiant,) navigationis vero maxime.
Navem parvam laudato, magna vero onera imposito.
Majus quidem onus, majus vero lucrum ad lucrum
Erit, si quidem venti malos contineant flatus.
Quando autem ad mercaturam verso imprudente animo,
Volueris & debita effugere, & famem molestant,
Ostendam tibi rationes sonori maris,
Etsi neque navigandi peritus, neque navium.
Neque enim unquam navi transmissi latum mare,
Nisi in Eubœam ex Aulide, ubi quondam Graci,
Expectata tempestate, magnum collegerunt exercitum
Gracia e sacra ad Trojam pulchris sœminis praditam.
Illuc ego ad certamina strenui Amphidamantis
Chalcidemque trajeci. indicta (per præcones) vero multa
Cer-

Ἄθλ' ἔθεσιν παῖδες μεγαλήτορες· ἔνθα με φημί
 Ἰμνω νικήσαντα φέρειν τρίποδ' ὠτῶεντα.

Τὸν μὲν ἐγὼ Μέσης· Ἐλικωνιάδεας· ἀνέθικα,
 ἔνθα με τὸ πρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν αἰοιδῆς.

Τόσσόν τοι νηῶν γε πεπείραμαι πολυγύμφων.

660

Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω Ζηνὸς νόον αἰγιόχοιο.

Μῦθον γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον αἰεῖδεν.

Ἡμαῖα πεντήκοντα μὲν τρὸπαὺς ἡελίοιο,
 Ἔς τέλα· ἐλθὲν δὲ θέρε· καματώδε· ὥρης,

Ὡραῖ· πέλεται θνητοῖς πλό· ἔτε κε νῆα

665

Καναῖξαις, ἔτ' ἀνδρῶν ἀποφθίσσει θάλασσα,

Εἰ μὴ δὴ πτόφρων γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων

Ἡ Ζῶς ἀθανάτων βασιλῆς ἐθέλῃσιν ὀλέσσαι.

Ἐν τοῖς γὰρ τέλα· ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.

Τῆμ' δὲ δὴ κελνέες τ' αὖραι, ἢ πόντ' ἀπὴμνων,

670

Εὐκηλ· τότε νῆα θολῶ ἀνέμοισι πιθήσας

Ἐλκέμεν ἐς πόντον, φόρτον δὲ δὴ πέντα τίθεσθαι.

Σπύδειν δὲ ὅτι τάχιστα πάλιν οἰκόνδε νέεσθαι·

Μηδὲ μῦειν οἶνόν τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὄμβρον,

Καὶ χειμῶν' ἐπιόντα, νότιό τε δεινὰς αἰήτας.

675

Ὅς τ' ὤρεινε θάλασσαν, ὁμαρτήσας Διὸς ὄμβρῳ

Πολλῷ ὀπωρινῷ· χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθεικεν.

Ἀλλ' δὲ εἰαρινὸς πέλεται πλό· ἀνθρώποιςιν·

Ἡμ' δὲ τὸ πρῶτον ὅσον τ' ὀπιβάσκει κρωῖνῃ

Ἰχθυὶ ἐποίησεν, τόσσον πέταλ' ἀνδρὶ φανείη

680

Ἐν κροτάδι ἀκροτάτῃ· τότε δὲ ἀμβρατὸς ἐστὶ θάλασσα.

Εἰαρινὸς δὲ ἔτ' πέλεται πλό· ἔμιν ἐγὼ γε

Αἴνημι· ἔγδ' ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμέν' ἐστίν,

Ἀρπακίος· χαλεπῶς κε φύγοις κακόν· ἀλλὰ νῦν ἢ ταῖ

Ἀνθρώποι ρέζουσιν αἰδορέησι νόοιο

685

Χρή-

*Certamina instituerunt juvenes magnanimi: ubi me glori-
carmine victorem tulisse tripodem auritum.*

*Quem ego quidem Musis Heliconiadibus dicavi,
Vbi me primum dulcis compotem fecerunt cantus.*

*Tantum naves expertus, sum multos clavos habentes.
Sed tamen dicam Iovis consilium Ægiochi.*

Musa enim me docuerunt divinum carmen canere.

*Dies quinquaginta post conversionem Solis,
Ad finem progressa astate laboriosi temporis,
Tempestiva est mortalibus navigatio. nec certe navem
Frigeris, neque homines perdiderit mare,
Nisi dedita opera Neptunus terra quassator,
Aut Iupiter immortalium rex velit perdere.*

*Penes hos enim potestas est simul bonorumque malorumque.
Tunc vero facilesque aura, & mare innocuum,
Tranquillum: tunc navem celerem, ventis fretus,
Deducito in pontum: onus vero bene omne colloca.
Propera autem quam celerrime iterum domum redire:
Neq; vero expectato vinumq; novum, & autumnalem imbrem,
Et hyemem accedentem, Notique molestos flatus,
Qui concitat mare, comitatus Iovis imbre
Multo autumnali: asperum vero pontum facit.
Sed alia verna est navigatio hominibus,
Nempe cum primum quantum incedens cornix
Vestigium fecit, tantum folia homini appareant
Summa in ficu: tum sane pervium est mare.*

*Verna autem hac est navigatio. non ipsam ego tamen
Probo: neque enim meo animo grata est,
Quia occasio ipsius invadenda. egre quidem effugeris malum.
Homines faciunt stultitia mentis.*

*(sed tamen & hac
Ope*

- Χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι.
 Δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μὲν κύμασιν. ἀλλὰ σ' ὄνωςαι
 Φερίζεσθαι τὰδε πάντα μὲν φρεσὶν ὅσ' ἀγορεύω.
 Μὴδ' ἐνὶ νηυσὶν ἅπαντα βίον κοίλῃσι τίθεσθαι.
 Ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δ' ἡ μείονα φορτίζεσθαι. 690
 Δεινὸν γὰρ πόντιον μὲν κύμασι πῆμασι κύρσσαι.
 Δεινὸν γ', εἴ κ' ἐφ' ἁμαξάν ὑπὲρ βίον ἀχθῆαι αἰέρας,
 Ἀξονα καυάξαις, τὰ δ' ἡ φορτί' ἀμαυρωθεῖη.
 Μέτρεα φυλάσσεσθαι· καιρὸς δ' ὅππῃ πᾶσιν ἄριστος.
 Ωρᾷσθαι δ' ἡ γυναιῖκα τεὸν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι. 695
 Μήτε τελεγονίων ἐπέων μάλα πολλὰ λυπολείπων,
 Μήτ' ὀπιθεῖς μάλα πολλὰ· γάμῳ δέ τοι ὤριον ἔστι.
 Ἡ δ' ἡ γυνὴ τέτορ' ἡβώῃ, πέμπῳ δ' ἡ γαμοῖτο.
 Παρθενικῶν δ' ἡ γαμεῖν, ὥς κ' ἤθεα κεδνὰ διδάξῃς.
 Τινὲν δ' ἡ μάλιστ' ἡ γαμεῖν ἥ τις σέθεν ἐγγύθι ναίει· 700
 Πάντα μάλ' ἀμφὶς ἰδὼν, μὴ γείτοσι χάρματα γήμῃς.
 Οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ λήϊζέτ' ἀμεινον
 Τῆς ἀγαθῆς· τὸ δ' αὖτε κακῆς ἐρίγιον ἄλλο
 Δειπνολόχης· ἦτ' ἀνδρα καὶ ἱφθιμόν περ ἐόντα
 Εὖφ' ἄτερ δαλῆ, καὶ ὠμῶ γήραϊ θῆκεν. 705
 Εὖ δ' ὅππιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένον εἶναι.
 Μηδὲ κασιγνήτῳ ἴσον ποιεῖσθαι ἐταῖρον·
 Εἰ δέ κε ποιήσῃς, μή μιν πρῶτερον κακὸν ἔρξῃς.
 Μηδὲ ψεύδεσθαι γλώσσης χάριν. εἰ δέ κεν ἄρχῃ,
 Ἡ π' ἐπ' αὖτ' εἰπὼν λυποθύμιον, ἢ καὶ ἔρξας, 710
 Δὶς τόσα τίνυσθαι μεμνημένον· εἰ δέ κεν αὖτις
 Ἡ γῆτ' ἐς φιλότιτον, δίκῃ δ' ἐθέλῃσι πρῶτα χεῖν,
 Δέξασθαι. δειλὸς τοι ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
 Ποιεῖται· σὲ δ' ἡ μή τι νόον κατελεγχέτω εἶδον.
 Μηδὲ πολύξεινον, μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι, 715
 Μηδὲ

*Opes enim sunt anima miseris mortalibus.
Miserum vero est mori in fluctibus. Verum te jubeo
Considerare hac omnia in animo quacunque tibi consulo.
Ne vero intra naves omnem substantiam cavae ponas :
Sed plura relinquito: pauciora vero imponito.
Miserum enim ponti in fluctibus in malum incidere :
Miserum etiam , si in currum prae grande onus imponens
Axem fregeris , onera vero intereant.
Modum serva. Tempus vero in omnibus optimum.
Mature autem uxorem tuam ad domum ducito.
Neque triginta annis valde multum inferior,
Neque superans multum : nuptia vero tibi tempestiva ha.
Mulier autem quatuordecim annos pubescat , quintodecimo
Virginem vero ducito, ut mores castos doceas. (nubat.
Eam vero potissimum ducito quae te prope habitat :.
Omnia diligenter circum contemplatus, ne vicinis ludibria ducas.
Neque enim muliere quicquam vir sortitur melius
Bona : rursus vero mala non gravius aliud
Comessatrice : quae virum licet robustum
Torret sine face , & cruda senectae tradit.
Bene vero reverentiam erga Deos immortales observato.
Neque fratri aequalem facito amicum :
Quod si feceris , ne ipsum prior malo afficias.
Ne vero mentiaris dicis gratia. Sin autem coeperit
Aut verbum aliquod dicere ingratum , aut facere ,
Bis tantum punire memineris : Sin vero rursus
Redeat in gratiam , poenam autem velit dare ,
Recipe. miser namque vir amicum alias alium
Facit : tuum vero ne quid animum coarguat vultus.
Ne vero multorum hospes , neve nullius hospes dicaris ,*

Μηδὲ κακῶν ἔταρον, μηδ' ἐσθλῶν νεικεσῆρα.
 Μηδέ ποτ' ἐλομφύλω πενίλῳ θυμοφθόρον ἀνδρὶ
 Τέτλαθ' ὄνειδίζειν, μακάρων δόσιν αἰὲν ἐόντων.
 Πλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
 Φειδωλῆς, πλείσῃ δὲ χάρις καὶ μέτρον ἰσότης. 720
 Εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα καὶ αὐτὸς μείζον ἀκῆσαις.
 Μηδὲ πολυξείνης δαιτὸς δυσπέμφελα εἶναι
 Ἐκ κρινῶ· πλείσῃ δὲ χάρις, διαπάνη τ' ὀλιγίσῃ.
 Μηδέ ποτ' ἐξ ἧς Διὶ λείβειν αἶθοπα οἶνον
 Χερσὶν ἀνίπτοις, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν. 725
 Οὐ γὰρ ποίγε κλύουσιν, ἄπο πύσσι δέ τ' ἀράς.
 Μηδ' ἀντ' ἡελίοιο πείρα μὲν οὐρανὸς ὁμιχεῖν.
 Αὐτὰρ ἐπὶ ῥ' ἡ δὴ δύη, μεμνημένῳ, ἐς τ' ἀνιόντῳ.
 Μήτ' ἐν ὁδῷ, μήτ' ἐκτὸς ὁδῶν περὶ βῆλ' ἔρησθαι,
 Μηδ' ἀπογυμνωθεῖς· μακάρων τοι νύκτες ἔασι. 730
 Ἐζόμενός τις ὅγε θεῖός τις ἀνὴρ πεπνυμένος εἰδώς,
 Ἡ' ὅγε πρὸς τοῖχον πελάσας δ' ἐρκεῖται αὐλῆς.
 Μηδ' αἰδοῖα γονὴ πεπαλαγμένῳ ἐνδοθεν οἴκου
 Ἐστὶν ἐμπελαδὸν ὥρα φαινέμεν, ἀλλ' ἀλέαοιτο.
 Μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφου ἀπονοσήσουται 735
 Σπερμαίνειν γῆραι, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτὸς.
 Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν καλλιρροὸν ὕδωρ
 Ποσσὶ περᾶν, πρὶν γ' ὄξυ ἰδῶν ἐς καλὰ ῥέεθρα,
 Χεῖρας νιψάμενός τις πολυεργάτῳ ὕδατι λουκῶ.
 Ὅς ποταμὸν Διὰ βῆ, κακότητι δὲ χεῖρας ἀνίπτεται, 740
 Τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσσω.
 Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο, θεῶν ἐνὶ δαιτὶ θαλεῖν,
 Αὖτον ἀπὸ χλωρῶν τὰ μιν αἶθωνι σιδήρω.
 Μηδέ ποτ' οἰνοχόλῳ πιθύνῳ κρητῆρ' ὑπερθεῖν
 Πινόντων· ὅλοη γὰρ ἐπ' αὐτῷ μοῖρα πέτυκται. 745

Neve malorum socius, neque bonorum convitiator.
Neque unquam miseram pauperiem animū comedentem hominē
Sustineas exprobrare, divorum munus immortalium.
Lingua certe thesaurus inter homines optimus
Parca, plurima vero gratia, si modum servet.
Quod si malum dixeris, forsitan & ipse majus audies.
Ne in convivio quod multi amici instruunt sis morosus
De symbolis: plurima enim gratia, sumptusque minimus.
Neque unquam mane Iovi libato nigrum vinum
Manibus illotis, neque aliis immortalibus.
Neque enim illi exaudiunt, respuunt vero etiam preces.
Neque contra Solem versus erectus meito,
Sed etiam postquam occidit memor ejus rei, adversus orientē.
Neque in via, neque inter eundem meias,
Neque denudatus: Deorum quippe noctes sunt.
Sedens vero divinus vir & prudens,
Aut ad parietem accedens bene septa caula.
Neque pudenda semine pollutus intra domum
Focum juxta revelato, sed caveto.
Neque feralibus epulis reversus
Seminato progeniem, sed Deorum a convivio.
Nec unquam perennium fluviorum limpidam aquam
Pedibus transito, priusquā oraveris aspiciens pulchra flumina,
Manus lotus amœna aqua limpida.
Qui fluvium transierit, malitia vero manus illotus,
Ei succensent Dii, & damna dant in posterum.
Ne vero a manu, Deorum in celebri convivio,
Siccum a viridi refeca nigro ferro.
Neque unquā urceū ex quo vinū infunditur pone super craterē
Bibentium: perniciosum enim in eo satum est situm.

Μηδὲ δόμον ποιῶν, ἀνεπίξουσιν κατὰλείπειν,
 Μήτοι ἐφεζομένη κρώζῃ λακέρυζα κροῶνῃ.
 Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιρρέκων ἀνελόντα
 Ἔσθαι, μηδὲ λόεσθαι· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἐνὶ ποινῇ.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν (ὃ γὰρ ἄμεινον)
 Παῖδα δυωδεκαίαιον, ὅτ' ἀνὲρ ἀνλώορα ποιεῖ·
 Μηδὲ δυωδεκάμilon· ἴσον καὶ τὸ τετυκται.

750

Μηδὲ γυναικείῳ λυτῷ χρόα φαιδριῦέσθαι
 Ἀνέρα. λούζαλέῃ γὰρ ὅπῃ χρόνον ἔς' ὅπῃ καὶ τῷ
 Ποινῇ. μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἰδομένοισι κυρήσας,

755

Μωμῶειν αἰδήλα· θεὸς νύ τι καὶ τὰ νεμεσᾷ.
 Μηδέ ποτ' ἐν περὶ χοῇ ποταμῶν ἄλαδε περρεόντων,
 Μηδ' ὅπῃ κελυαίων ἔρειν· μάλα δὲ ἐξαλέεσθαι.

Μηδ' ἐναποψύχειν. τὸ γὰρ ὃ τοι λωϊόν ἐστιν
 ὧδ' ἔρδειν. δεινὸν γὰρ βροτῶν ὑπαλδύεο φήμι.

760

Φῆμη γάρ τε κακὴ πέλεται, κέφη μὲν αἰεῖραι
 Ῥεῖα μάλ', ὀρζαλέῃ γὰρ φέρειν, χαλεπὴ δὲ ἀποθέσθαι·
 Φῆμη δὲ ὃ τις πάμπαν ἀποπύεται, ἢ πῶς πολλοὶ
 Λαοὶ φημίζουσι. θεὸς νύ τις ἐστὶ καὶ αὐτή.

Τ Ε Λ Ο Σ.

Neque domum faciens imperfectam relinquito,
 Ne forte insidens crocitet stridula cornix.
 Neque ab ollis nondum dedicatis rapiens
 Comedito, neque lavator: quia & hisce noxa inest.
 Neque super immobilibus locato (non enim bonum est)
 Puerum duodennem: quia virum inertem facit:
 Neque duodecim mensium: aequale & hoc est.
 Neque muliebri in balneo corpus abluito
 Vir: gravis enim suo tempore erit & huius rei
 Pena. neque in sacrificia accensa incidens,
 Reprehende arcana: Deus quippe & hoc indigne fert.
 Nec umquam in alveo fluviorum mare influentium,
 Neque super fontes meito: quin valde evitato.
 Neque incacato. id enim nihilo est melius
 Sic facere. gravem vero mortalium evitato famam.
 Fama enim mala est, quae celeriter quidem excitatur
 Facillime, molesta vero portatu, difficilisque depositu.
 Fama vero nulla prorsus perit, quam quidem multi
 Populi divulgant. quippe Dea quadam est & ipsa.

F I N I S.

HESIODI ASCRÆI DIE S.

Dies vero ex Iove observans, bene secundum decorum
Præcipe servis. tricesimam mensis optimam
Ad opera inspicienda, demensumque dividendum:
Nempe cum in rebus agendis populus versatur.

Hæ enim dies sunt Iove a prudente.

Primum, novilunium, quartaque, & septima, sacra dies:

Hæc enim Apollinem ense aureo armatum genuit Latona.

Octavaque & nona ambæ dies mensis

Egregie crescentis ad curandum opera mortalium.

Undecima vero, duodecimaque, ambæ quidem bonæ:

Hæc quidem tondendis ovibus, illa latis segetibus metendis.

Duodecima tamen undecima multo melior.

Hæc enim net filæ in aëre suspensus araneus

Die adulta, quum & prudens formica acervum colligit.

Hæc telam ordiatur mulier, strenue tum processerit opus.

Mensis autem inchoati decimatertia caveto

Sementem facere incipias: plantis vero inserendis optima est.

Sexta vero media valde incommoda est plantis:

Viripara bona: puella vero non utilis est,

Neque gignenda primum, nec nuptiis tradenda.

Nec prima quidem sexta puella gignenda

Apta est, sed hædis castrandis & gregibus ovium.

Stabuloque circumsepiendo pastoralis benigna dies est.

Bona vero viripara, amatque convivia loqui,

Mendaciaque, & blandos sermones, & occulta colloquia.

Mensis vero octava caprum & bovem mugientem

Ταμνέμεν, ἔρῃας ᾗ δυωδεκάτη ταλαεργὺς.
 Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, πλέω ἡμᾶι, ἴσθρα Φῶτα
 Γείνασθ'· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένον ἔσιν.
 Εὐθλή δ' ἀνδρογόνον δεκάτη, κέρησι δέ τε τέρας
 Μέσση. τῇ δέ τε μῆλα, καὶ εἰλίποδας ἑλικας βῆς, 795
 Καὶ κινύα καρχαρόδοντα, καὶ ἔρῃας ταλαεργὺς
 Πρηύνειν, ὅππ' ἑῖρα πθεῖς· πεφύλαξο ᾗ θυμῷ
 Τέρας δ' ἀλδίασθ' φθίνοντος θ' ἰσχυρὸν τε,
 Ἀλγέα θυμοβορεῖν. μάλα τοι τετελεσμένον ἦμαρ,
 Ἐν ᾗ τετάρτῃ μίλων ἀγεσθ' ἐς οἶκον ἀκθίην, 800
 Οἰωνὸς κρίνας, οἳ ἐπ' ἔργμαί τε τῶ ἀριστοί.
 Πέμπτης δ' ἐξαλέασθ'· ἐπεὶ χαλεπαὶ τε καὶ αἰναί.
 Ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ἐρινύας ἀμφιπολδεῖν,
 Ὅρκον πινυμένας· τ' ἔρως τέκε πῆμ' ὀπιόρκοις.
 Μέσση δ' ἑβδομάτῃ Δημήτερ' ἱερὸν αἰκτῶν 805
 Εὐμάλ' ὀπιπιδόντα εὐτροχάλῳ ἐν ἀλῶϊ
 Βάλλειν· ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμήϊα δ' ἔρα,
 Νηϊὰ τε ξύλα πολλὰ, τὰ τ' ἄρμενα νηυσὶ πέλοντα.
 Τέρας δ' ἄρχεσθ' νῆας πηγνυσθ' ἀραιάς.
 Εἰνὰς δ' ἡ μέσση ὀπιδείελα λώϊον ἦμαρ 810
 Πρωτίσῃ δ' εἰνὰς παναπήμων ἀνδρώποισιν.
 Εὐθλή μὲν γάρ θ' ἡδὲ Φυιδέμεν, ἡδὲ γυνέσθ',
 Ἀνέρι τ' ἡδὲ γυναικί· καὶ ἔποτε πάγκακον ἦμαρ.
 Παῦροι δ' αὐτ' ἴσασι, τρισηνὰ δα μίλων ἀρίστων
 Ἀρξασθαι τε πίθου, καὶ ἐπὶ ζυγὸν αἰχέναι θῆναι 815
 Βροτὶ καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι.
 Νῆα πολυκληΐδα θοῶν εἰς οἶνοπα πόντον
 Εἰρύμεναι. παῦροι δέ τ' ἀληθέα κελύουσιν.
 Τέρας δ' οἷγε πίθον. αἰὲν πάντων ἱερὸν ἦμαρ
 Μεσσήν· παῦροι ᾗ μετ' εἰκάδα μίλων ἀρίστων, 820

Castrato, mulos autem duodecima laboriosos.

Vicesima vero in magna, plena die, prudentem virum

Generato: valde enim animo sapiens est.

Bona autem viripara decima, puella vero & quarta

Media. hac vero & oves, & pedes flectentes cameros boves,

Et canem asperis dentibus, mulosque laboriosos

Cicurato, manum imponens. Teneto vero memoria

Quarto die ut vites finientis & inchoantis mensis

Doloribus conficere animunt valde hac sacra est.

Quarta autem mensis uxorem domum ducito,

Observatis avibus, qua ad hanc rem sunt optima.

Quintas vero evitato: quia noxia sunt & graves.

In quinta enim aiunt Furias obambulare,

Orcum vindicantes: quem Eri in perniciem genuit perjurorū.

Media vero septima Cereris sacrum munus

Diligenter inspiciens bene equata in area

Ventilato: roborumque sector incidito cubicularia ligna,

Navaliaque ligna multa, & qua navibus congrua sunt.

Quarta vero incipito naves compingere hiantes.

Nona autem media pomeridiana melior dies.

Prima vero nona prorsus innoxia hominibus.

Bona siquidem est ad plantandum, & ad generandum,

Tam viro quam mulieri: nec unquam prorsus mala dies.

Sed pauci rursus sciunt tertium nonum mensis optimum

Relinendus dolus, & ad jugum collo imponendum

Bobus & mulis & equis celeribus.

Navem multa transtra habentem celerem in nigrum pontum

Deducito. Sed pauci veracem dicunt.

Quarta vero aperi dolium. pra omnibus sacra dies est

Media: pauci vero post vicesimam mensis optimam,

Ηῆς γνομῶης ἔπι δέελα δ' ἐπὶ χερείων.
 Αἶδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἑπὶ χθονίοις μέγ' ὄνειαρ.
 Αἱ δ' ἄλλαι μετὰ δαίμοι, αἰκήμενοι, ἔπ' ἐφ' ἔρπονται.
 Ἄλλοι δ' αἰποῖν αἰνεῖ, παῦροι δέ τ' ἴσασιν.
 Ἄλλοτε μήτηρ κέλεται ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.
 Τάων δ' αἰμάτων τε καὶ ὄλβου, ὅς τ' αὖτε πάντα
 Εἰδὼς ἐργάζεσθαι, ἀναίπτο ἀθανάτοισιν,
 Ὅρνιθας κείνων, καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων.

Τ Ε Λ Ο Σ.

Aurora existente. pomeridiana vero est deterior.

Et ha quidem dies sunt hominibus magno commodo.

Cetera autem intercidentes sunt, nihil significantes, nihil fe-

Sed alius aliam laudat, pauci vero norunt. (rentes.

Interdum noverca est dies, interdum mater.

De his beatusque & felix, qui hac omnia

Sciens operatus fuerit, inculpatus diis,

Anguria observans, & delicta evitans,

F I N I S.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Ἀπὸς Ἡρακλέους.

ARGUMENTUM IN SCUTUM HERCULIS.

Inscribitur hoc Poëma proprio nomine Herculis scutum, quod ejus præcipua sit hic descriptio. Rei autem argumentum sic habet. Taphii facta expeditione in Electryonis boves interemerunt fratres Alcmenæ, qui armenta a vi illorum defendere conabantur. Cum autem Amphitryo cum ea coire vellet, non prius promissit quam de fratricidis poenas summisset. Quamobrem ipse eo profectus illos interfecit. Eadem autem nocte cum ea coeunt & Jupiter & Amphitryo: hic reversus a præ-

Η οἷη περιπῆσα δόμους ἢ παλῖδα γαῖαν
 Ἡλυθεν ἐς Θήβας, μετ' Ἀρήϊον Ἀμφιτεύωνα
 Ἀλκμήῃς θυγάτηρ λαοσφός Ἡλεκτεύωνος.
 Ἡ ῥα γυναικῶν φύλον ἐκαίνυτο θηλυτεργίων

Εἶδεῖτε μεγέθη τε. νόον γε μὴ ἔτις ἔριζε
 Τάων ἄς θνητῶν θνητοῖς τέκον δῖνηθεῖσσι.
 Τῆς καὶ ἄπο κρήθεν, βλεφαίων τ' ἄπο κυανεαίων
 Τοῖον ἄηθ', οἷον τε πολυχρῦσσι Ἀφροδίτης.
 Ἡ ῥ' καὶ ὥς κ' ἔθυμὸν ἐὸν πίεσκεν αἰγιότῳ,
 Ὡς ἔπω τίς ἐπιδε γυναικῶν θηλυτεργίων,
 Ἡ μὲν οἱ πατέρ' ἐσθλὸν ἀπέκλινεν, ἴφι δαμασάσας,
 Χωσάμενος πρὸς βασιλῆα. λιπὼν δ' ὅγε παλῖδα γαῖαν
 Ἐς Θήβας ἰκέτ' ὅσπερ φερεσάκεις Καδμείας.
 Ἐνθ' ὅγε δώματ' ἔναιε σὺν αἰδοίῃ πατρὶσιν,
 Νόσφιν ἄτερ φιλότῃ ἐφιμέρα. ἔγάρ οἱ ἦεν
 Πρὶν λεχέων ὀπιβῶναι εὐσφύρα Ἡλεκτεύωνης,
 Πρὶν γε φόνον πῖσαιτο κασιγνήτων μεγαθύμων

Ἡς

HESIODI ASCRÆI SCUTUM HERCULIS.

ARGUMENTUM IN SCUTUM HERCULIS.

a prælio, ille vero hominibus auxiliatorem generare volens. Peperit illa ex Amphitryone quidem Iphiclum, ex Jove vero Herculem: qui cum auriga Iolao proficiscitur adversus Cygnum, Martis filium: qui decimas ducentes ad Pytho deprædabatur. Profectus igitur scuto per Vulcanum facto Trachinem abit ad Ceycem. Congressus cum Cygno, cum interimit, Martemque pro filio suo pignantem in crure vulnerat. Atque ita venit ad Ceycem. Erat autem Cygnus gener Ceycis ob filiam Themistonoën.

A *Vt qualis relictâ domo ac patria tellure
Venit Thebas, secuta maritum Amphitryonem
Alcmena, filia bellicosi Electryonis.*

*Qua mulierum genus superabat sæminearum
Formaq; & proceritate: prudentia utiq; nulla cū ea certabas
Illarum quas mortales mortalibus peperere concumbentes.
Cujus & a vertice, & a palpebris nigricantibus
Tale quiddam spirabat, quale & ab aurea Venere.
Atque hac talis existens, tam animo suum colebat conjugem,
Perinde ut nulla unquam coluit mulierum sæminearum,
Quanquam ejus patrem præstantem occidisset, vi domitum,
Ira commotus propter boves. relictâ autem ille patria tellure
Thebas venit, supplicans scutatis Cadmeis.
Vbi idem habitabat cum veneranda conjuge,
Seorsim absque concubitu desiderabili. Non enim licebat ipsi
Ante lectum conscendere formosa Electryonidis,
Quam cadem ultus esset fratrum magnanimorum*

Ἦς ἀλόχῃ, μαλερῶ ᾧ κατὰφλέξαι πυρὶ κώμας
 Ἀνδρῶν ἡρώων Ταφίων ἰδὲ Τηλεβοάων.

Ὡς γάρ οἱ διέκειτο, θεοὶ δ' ἔπιμαίρυτοι ἦσαν. 20

Τῶν ὃ γ' ὀπίζετο μινῶν, ἐπείγετο δ' ὅττι τάχιστα
 Ἐκτελέσαι μέγα ἔργον, ὃ οἱ διόθεν θέμις ἦεν.

Τῷ δ' ἅμα, ἱέμευροι πολέμοιό τε Φυλόπιδός τε,
 Βοιωτοὶ πηλείπποι, ὑπὲρ σακέων πνεύοντες,

Λοκροὶ τ' αἰχμέμαχοι, καὶ Φωκῆες μεγάθυμοι, 25

Ἔσποντ'· ἦρχε ᾧ τοῖσιν εὖς παῖς Ἀλκαῖοιο,

Κυδρόων λαοῖσι. πατήρ δ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε

Ἀλλῶ μῆτιν ὕφαινε μὲν φρεσὶν, ὅφρα θεοῖσιν

Ἀνδράσι τ' ἀλφειῇσιν δῶῃς ἀλκίῃρα φύδῃσιν.

Ὡρτο δ' ἀπ' ἐλύμποιο δόλον φρεσὶ βυασοδομῶν, 30

Ἰμεύρων φιλότῃ· εὐζώνοιο γυναικὸς

Ἐννύχῃ· τάχα δ' ἴξε Τυφαόνιον, τόθεν αὖθις

Φίκιον ἀκρότατον προσεβήσατο μητιέτα Ζεὺς.

Ἐνθα κατ' ἐζόμενῃ, φρεσὶ μῆδετο θέσκελα ἔργα.

Αὐτῇ μὲν γὰρ νυκτὶ τανυσφύρα Ἡλεκτρυώνης 35

Εὐνῇ καὶ φιλότῃ μίγῃ, πέλεσεν δ' αἶρ' ἐέλδωρ·

Αὐτῇ δ' Ἀμφιτρυῶν λαοασόῃ, ἀγλαὸς ἦρως,

Ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ἀφίκετο ὄνδε δόμονδε.

Οὐδ' ὃ γ' ἔπι δμῶας καὶ ποιμνίας ἀγροιώτας

Ὡρτ' ἰέναι, πρὶν γ' ἦς ἀλόχῃ ἐπιβήμεναι δύνῃς. 40

Τοῖ· γὰρ κραδίῳ πόθῃ· αἶνυτο ποιμνία λαῶν.

Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀσπασὸν ὑπεκπροφύγῃ κακότητι

Νέσσει ὑπὸ δῖραλέης, ἢ καὶ κρατερῇ ὑπὸ δεσμῷ·

Ὡς ῥα τότε Ἀμφιτρυῶν χαλεπὸν πόνον ἐκτολυπύσας,

Ἀσπασίως τε φίλως τε εὖν δόμον εἰσαφίκανε. 45

Παννύχῃ δ' αἶρ' ἐλεκτο σὺν αἰδοίῃ πατρὶσιν,

Τερπόμενῃ δώραιοι πολυχρῆστα Ἀφροδίτης.

*Sua conjugis , flagrantique combussisset igne vicos
Virorum heroum Taphiorum atque Teleboarum.
Ita enim constitutum ipsi erat , diique testes facti fuerant.
Quorum ille verebatur iram , festinabatque celerrime
Exequi magnum opus , quod ipsi divinitus incumbibat.
Hunc autem una , cupidi bellique praelique ,
Bæotii equitando insignes , sub clypeis spirantes sc. robur ,
Locrique cominus pugnantes , & Phocenses magnanimi
Sequebantur. ducebat autem eos egregius filius Alcai ,
Gaudens populis. At pater hominumque deorumque
Aliud consilium texebat in animo , ut Diis pariter (neraret.
Et hominibus rerum indagatoribus damnorum depulsatorē ge-
Profectus autem ab Olympo est dolum alta mente volvens ,
Desiderans concubitus elegantis mulieris
Per noctem : celeriterque venit in Typhaonium , unde rursus
Ad Phicium summum accessit prudens Iupiter.
Vbi residens mente versabat divina opera.
Nam eadem quidem nocte cum pulchra Electryonide
Concubitu & amore mixtus est , perfecitque desiderium :
Eadem autem & Amphitryo bellicosus , illustris heros ,
Perfecto magno opere , rediit domum suam.
Neque ille ad famulos & pastores agrestes
Iit , antea quam sua conjugis conscendisset lectum.
Tale siquidem corde desiderium ceperat pastorem populorum.
Sicut quando quispiam magna cum voluptate effugit afflictionē
Morbo ex difficili , aut etiam validis ex vinculis :
Ita tunc Amphitryo difficili labore exantlato ,
Magnoq; desiderio , lubentiq; animo , domum suam reversus est.
Totaque nocte concubuit cum veneranda uxore ,
Oblectando se muneribus aurea Veneris.*

Ἡ ᾗ θεῶ δμηθεῖσαι, καὶ ἀνέρι πολλὸν αἰεῖται,
 Θήβη ἐν ἐπὶ τρυφῇ διδυμαῖονε γαίνατο παῖδε,
 Οὐκ ἔθ' ὅμα φρονέοντε, (κασσιγνήτω γε μὴ ἦσιν.) 50
 Τὸν μὲν χειρότερον, τὸ δὲ αὖ μέγ' αἰμείνονα φῶτα,
 Δεινὸν τε κρατερόν τε, βίβω Ἡρακλεείω.
 Τὸν μὲν ὑποδμηθεῖσαι κελαϊνεφεί Κρονίωνι,
 Αὐτὰρ Ἰφικλῆα γε δορυαγόω Ἀμφιτρύωνι.
 Κεκεμμένω γένει· τὸ μὲν, βροτῶ ἀνδρὶ μυγεῖσαι 55
 Τὸν ᾗ, Διὶ Κρονίωνι, θεῶν σημαίντορ πάντων·
 Ὅς καὶ Κύκνον ἐπέφνευ Ἀρήϊάδῃω μεγάρυμον.
 Εὗρε γὰρ ἐν περὶ μέν' ἐκατηβόλῃς Ἀπόλλωνος
 Αὐτὸν, καὶ πεπτερόν, Ἄρῃω, ἅπην πολέμοιο,
 Τόχρεσι λαμπρομένω, σέλας ὡς πυρὸς αἰθουράοιο, 60
 Ἐσαότ' ἐν δίφρῳ· χθόνα δὲ ἔκλυον ὠκείες ἵπποι,
 Νύσσοντες χηλῆσι· κόνις δέ σφ' ἀμφιδεδήφ,
 Κοπτομένη πλεκτοῖσιν ὑφ' ἄρμασι καὶ ποσὶν ἵππων.
 Ἄρματ' δὲ δέποιετ' καὶ ἀντυγες ἀμφαράβιζον,
 Ἴππων ἱερμένων· κεχάρητο ᾗ Κύκνος ἀμύμων, 65
 Ἐλπομένη Διὸς υἱόν, θρήϊον, ἡνίοχόν τε,
 Χαλκῷ δηώσειν, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τόχρεα δύσειν.
 Ἀλλὰ οἱ τόχρωλέων σὺν ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
 Αὐτὸς γάρ οἱ ἐπῶρσε βίβω Ἡρακλεείω.
 Πᾶν δὲ ἄλσος καὶ βωμὸς Ἀπόλλωνος Παγασαῖς 70
 Λάμπεν ὑπαὶ δεινοῖο θεῷ τόχρεων τε καὶ αὐτοῦ·
 Πῦρ δὲ ὡς ὀφθαλμῶν ἀπελαίμπειο· τίς κεν ἐκείνῳ
 Ἐτλη θνητὸς εἶν κατεναντίον ὀρμηθῆναι,
 Πλὴν Ἡρακλῆος καὶ κυδαλίμευ Ἰολαῖς;
 Κείνων γὰρ μεγάλη τε βίη καὶ χεῖρες ἀάπτοι 75
 Ἐξ ὤμων ἐπέφυγον ὅππῃ σβαροῖσι μέλεσσιν.
 Ὅς ῥα τῷδ' ἡνίοχον περσέφῃ κρατερόν Ἰόλαον·

*illa autē a Deo pariter compressa, & ab homine longe optimo,
Thebis septem portas habentibus geminos peperit pueros,
Haud quaquam similes, quanquam fratres essent.*

*Alterum siquidem inferiorem, alterum autem longe præstan-
Magnum ac validum, Herculem. (torem virum,*

Hunc quidem compressa a pluvia auctore Iove,

Iphicleum autem hastarum a concussore Amphitryone,

Diversā generationē: alterū quidē, cū viro mortali concumbens:

Alterum autē, cum Iove Saturni filio Deorū imperatore omnium:

Qui & Cygnum occidit, Martis filium, magnanimum.

Invenit enim in luco longe jaculantis Apollinis

Ipsū, & patrem ipsius, Martem, bello insatiabilem,

Armīs fulgentes, ceu fulgor ignis ardentis,

Stantes in curru: terram autem pulsabant veloces equi,

Ferientes ungulis; pulvisque circa ipsos dividebatur,

Excitatus compactis sub curribus & pedibus equorum.

Curru autem fabrefacti & rotarū ambitus circū resonabant,

Equis festinantibus. gaudebat autem Cygnus inculpatus,

Sperans se Iovis filium, strenuum, aurigamque

Ferro interemsurum esse, & inclytis armīs exuturum.

Sed ipsius vota non exaudivit Phœbus Apollo.

Ipse enim contra illum concitavit Herculem.

Totus vero lucus & ara Apollinis Pagasæ

Collucebat præ vehementis Dei armīs, & ipso;

Et quasi quidem ignis ex oculis effulgebat. Quis autem illi

Sustinuisset mortalis existens obviam sub conspectum prodire,

Præter Herculem & præclarum Iolaum?

Illorum enim & vis magna, & manus invictæ

Ex humeris nata erant una cum robustis membris.

Is igitur tunc aurigam allocutus est fortem Iolaum:

Ἡρώς, ὦ Γόλαε, βροτῶν πολὺ φίλτατε πάντων,
 Ἡ' π μετ' ἀθανάτας μάκαρας, τοὶ Οὐλύμπων ἔχουσιν,
 Ἡ' λιπεν Ἀμφιτρυῶν, ὅτ' εὐσέφανον ποτὶ Θήβην 80
 Ἡ' λθε, λιπὼν Τίρυνθον εὐκτίμενον πολίεθρον,
 Κτείνας Ἡ'λεκτρυῶνα, βοῶν ἔνεκ' Ὀρυμειώπων·
 Ἰκέλο δ' εἰς Κρεῖοντα, καὶ Ἡ'νιόχην τανύπεπλον.
 Οἳ ῥά μιν ἡσπάζοντο, καὶ ἄρμεμα πάντα παρεῖχον,
 Ἡ' δίκη ἔσθ' ἰκέτησι, τίον δ' ἄρα κηρόθι μάλλον. 85
 Ζῶε δ' ἀγαλλόμεν' σὺν εὐσφύρῳ Ἡ'λεκτρυώνῃ
 Ἡ' ἀλόχῳ· τάχα δ' ἄμμες ὀπιπλομήων ἐνιαυτῶν
 Γεινόμεθ', ἔτε φυλὴν ἐναλίγκιοι, ἔτε νόημα,
 Σὸς τε πατὴρ καὶ ἐγὼ· ἔμ' μὲν Φρένας ἐξέλετο Ζεὺς.
 Ὅς περ λιπὼν σφέτερόν τε δόμον, σφετέρης τε τοκῆας, 90
 Ὀχέλο πμήσων ἀλιτήμενον Εὐρυότῃα,
 Σχέτλι'· ἥ π' αὖ πολλὰ μετεσυναχίζετ' ὀπίσσω,
 Ἡ'ν ἄτλιν ἀχέων· ἥ δ' ἔ' παλινάχρετος ἐστίν.
 Αὐτὰρ ἐμοὶ δαίμων χαλεπὸς ἐπετέλλετ' ἀέθλης.
 ὦ φίλ', ἀλλὰ σὺ θάσσον ἔχ' ἡνία φοινικθέντα 95
 Ἰππων ὠκυπόδων· μέγα γ' ὅφρ' ἐσὶ θάσσοι ἀέξων,
 Ἰθὺς ἔχειν θοὸν ἄρμα, καὶ ὠκυπόδων ὀθέν' ἵππων,
 Μηδὲν ὑπερδδείσας κλύπον Ἄρε' ἀνδροφόνοιο,
 Ὅς νῦν κεκληγὼς περιμαίνεται ἱερὸν ἄλσ'·
 Φοῖβε Ἀπόλλων' ἐκατηβέλεταο ἀνακλ'. 100
 Ἡ' μὲν καὶ κρατερός περ ἐὼν ἄατ' ἀνὰ πόλεμοιο.
 Τὸν δ' αὖτε περσέειπεν ἀμώμη' Γόλα'·
 Ἡ' θεῖ', μάλα δὴ π πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 Τιμᾶ σὺν κεφαλῇ, καὶ ταύρε' ἔννοσίγαι',
 Ὅς Θήβης κρηδεμνον ἔχει, ῥύεταί τε πόληα· 105
 Οἷον δὴ καὶ τόνδε βροτὸν κρατερόν τε μέγαν τε
 Σᾶς ἐς χεῖρας ἄγασιν, ἵνα κλέ' ἐσθ' ἰὼν ἄρῃαι.

Ἀλλὰ γε

O heros Iolæ, mortalium longe carissime omnium,
 Utique apud immortales beatos, qui Olympum tenent,
 Peccavit Amphitryo, quoniam bene munitas ad Thebas
 Abiit, relicta Tiryntho urbe bene fundata, (frontes :
 Postquam occiderat Electryonem, propter boves latas habentes
 Venitque ad Creontem, & Heniochen longis ornatam vestibus.
 Qui ipsum ultro receperunt, & necessaria omnia præbuerunt;
 Quatenus fas est supplicibus, colueruntque ex animo magis.
 Vivebat autem exultabundus cum formosa Electryonide
 Coniuge sua : moxque nos revolutæ anno
 Nati sumus, neque statura similes corporis, neque ingenio,
 Pater tuus & ego : cuius quidem mentem sustulit Iupiter.
 Qui relicta domoque sua, & suis parentibus,
 Abiit veneraturus immaturo partu editum Eurystheuni,
 Infelix. certe multum ingemiscebas postea,
 Culpam suam lugens : sed illa irrevocabilis est.
 Mibi vero Deus difficiles imperavit labores.
 O amice, sed tu celeriter arripe habenas rutilantes
 Equorum alipedum : magnamque mente fiduciam concipiens,
 Recta dirige celerem currum, & alipedum robur equorum,
 Nihil veritus strepitum Martis hominum occisoris,
 Qui nunc cum clangore circumquaq; furit per sacrum nemus
 Phæbi Apollinis longe jaculantis regis.
 Enimvero, etiâ validus licet existat, tamen exsaturabitur bello.
 Hunc contra allocutus est inculpatus Iolæus :
 O venerande, quam multum vero pater hominum atq; Deorū
 Honorat caput tuum, & taurinus Neptunus,
 Qui Thebarum mœnia tenet, & tuetur civitatem :
 Quemadmodum & hunc mortalem validumque magnumque
 Tuas in manus adducunt, ut gloriam magnam auferas.

Ἀλλὰ γε, δύσσεο τείχε' ἀρήϊα, ὄφρα τάχιστα
 Δίφραε ἐμπελάσωντες, Ἀρήος δ' ἡμέτερόν τε,
 Μαρνώμεσθ'. ἐπεὶ ἔπι ἀτάρβητον Διὸς υἱόν,
 Οὐδ' Ἰφικλείδην δειδίζετμ'· ἀλλὰ μιν οἶω
 Φάξεσθ' δύο παῖδας αἰμύμονα Ἀλκείδαο,
 Οἳ δὴ σφι χερδὸν εἴσι, λιλαιόμηναι πολέμοιο
 Φυλόπιδά σήσειν· τὰ σφιν πολὺ φίλτερά θοίνης.

110

Ὡς φάτο· μείδησεν ἧ βίῃ Ἡρακληεῖη,
 Θυμῷ γηθήσας· μάλα γάρ νύ οἱ ἄρμυρα εἶπεν.
 Καί μιν ἀμειβόμενα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

115

Ἦρως ὦ Ἰόλαε, διοτρεφές, σκέπε τηλῆ
 Ὑσμίνην τευχεῖα. σὺ δ' ὥς παρ' ἧσθα δαίφρων,
 Ὡς καὶ νυνὶ μέγαν ἵππον Ἀρείονα κυανοχαίτῳ
 Πάντῃ ἀνασρωφᾶν, καὶ δρηγέμεν ὥς κε διώῃαι.

120

Ὡς εἰπὼν, κνημῖδας ὀρειχάλκῳ φαεινῷ,
 Ἡφαίστῳ κλυτὰ δῶρα, πρὶ κνήμησιν ἔθηκε.
 Δύτερον αὖ θώρηκα πρὶ στήθεσιν ἔδωκε
 Καλὸν, χρύσειον, πολυδαίδαλον· ὃν ῥ' οἱ ἔδωκε
 Παλλὰς Ἀθηναίη κέρη Διὸς, ὅππότε ἔμελλε
 Τὸ πρῶτον σπυρόεντας ἐφορμήσασθαι αἰέθλης.

125

Θῆκατο δ' αἰμὴν ὥμοισιν ἀρήϊα ἀλκίῃρα σίδηρον
 Δεινὸς ἀνὴρ· καί λιν ἧ πρὶ στήθεσσι φάρετ' ἔκλυε
 Καθβάλετ' ἐξόπιθεν. πολλοὶ δ' ἐνλοσθεν οἷστοι
 Ρίγηλοι, θανάτῳ λαθιφθίγῳ δοτῆρες.

130

Πρὸσθεν μὲν θάνατόν τ' εἶχον, καὶ δ' αἶκρυσεν μῦρον·
 Μέεσσι δ' ἔξεστοι, πρὶ μήκεες· αὐτὰρ ὅππῃθεν
 Μορφνοῖο φλεγύαο καλυπτόμενοι περὶ γαστρίῳ
 Ἦσαν· ὃ δ' ὄβριμον ἔλχ' ἀκαχμεῖον εἰλεῖο χαλκῷ·

135

Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέῳ εὖτυκλον ἔθηκε,
 Δαιδαλέῳ, ἀδάμαντι, ὅππῃ κροτάφοις ἀεραῖαν,

Ἡτ'

*Sed age, induere arma Mavortia, ut quam celerrime
Currus inter se committentes, Martis & nostrum,
Decertemus. Quoniam neque intrepidum Iovis filium,
Neque Iphiclidem perterrebit: sed ipsum puto
Mox fugiturum duos filios inculpati Alcide,
Qui prope adsunt, cupientes bello
Pralium conferere: quæ res ipsis multo gratior quam epula.*

*Sic ait. arrisit autem sortis Hercules,
Animo oblectatus: admodum enim illi grata dixerat.
Atque ipsum, respondens, verbis volucris allocutus est:*

*O heros Iolæ, Iovis alumne, non procul etiam hinc
Pugna aspera. Tu vero quemadmodum antea fuisti bellicosus,
Ita & nunc magnum equum Arionem nigricantibus setis obsitū
Quoquoversum converte, & auxiliare pro eo ac poteris.*

*Sic locutus, ocreas ex Orichalco splendido,
Vulcani inclita dona, tibiis induxit.*

Mox & thoracem pectori induit

Pulchrum, aureum, variegatum: quem ipsi dederat

Pallas Minerva filia Iovis, tunc cum erat

Primum luctuosa aggressurus certamina.

Posuit autem circa humeros malorum depulsores ferrum

Fortis vir: cavam autem circa pectora pharetram

Rejecit in tergum. in hac multa erant sagittæ

Horrendæ, mortis vocem eripientis datrices.

Hæ ab anteriori quidē parte mortē habebant præfixæ, & lacry-

Media autem politæ erant, longæ: sed a tergo (mis madebant:

Nigræ aquila connectæ alis

Erant. ille autem validam hastam præfixam ære corripuit:

Capiti vero ingenti galeam fabrefactam imposuit,

Variegatam, adamantinam, temporibus adaptatam,

Ἡτ' εἶρυτο κάρη Ἡρακλῆος θείοιο.

Χερσὶ γέ μιν σάκ' εἶλε παναίολον· ἐδέ τις αὐτὸ
οὔτ' ἔρρηξε βαλὼν, ἔτ' ἔθλασε, θαῦμα ἰδέσθαι. 140

Πᾶν μὲν γὰρ κύκλῳ πτάνῳ, λούκῳ τ' ἐλέφαντι,
Ἡλέκτρῳ θ' ὑπολαμπές ἐστιν, χρυσῷ τε φαεινῷ
λαμπόμηνον· κυάνεα δ' ἀπὸ πύχες ἠλήλαντο.

Ἐν μέσῳ δ' ὁρσέσθην εἰς φόβον, ἔπι φαίειος,
Ἐμπαλιν ὅσοισιν περὶ λαμπομῆοισι δεδορκώς. 145

Τὰ καὶ ὁδόνων μὲν πλῆτο εὔμα λούκα θεόνων,
δεινῶν, ἀπλήτων. ὅππῃ δ' βλοσυροῖο μετώπῃ
δεινὴ ἔρις πεπότιτο, κερύσασα κλόνον ἀνδρῶν,
σχετλίη, ἥ ῥα νόον τε καὶ ἐκ φρένας εἶλετο φωίων
οἵ τινες ἀνὴβίῳ πόλεμον Διὸς ἥϊ φέροιεν. 150

Τῶν καὶ ψυχὰ μὲν χθόνα δυνῶσ' αἶδ' εἶσω
αὐτῶν· ὅσῃ δέ σφι παρὶ ρίνοιο σαπείσης
σειρὶς ἀζαλέοιο κελαινῇ πύθεται αἴη,
Ἐν δ' ὠρεῖωξίς τε παλῖωξίς τε τέτυκτο.

Ἐν δ' ὁμαδός τε, φόβον τ', ἀνδροκτασίη τ' ἐδεδήσθη. 155

Ἐν δ' ἔρις, ἐν δ' κυδοιμὸς ἐθιώεον· ἐν δ' ὀλοήκηρ,
Ἄλλον ζῶν ἔχουσα νεύταλον, ἄλλον ἄστον,
Ἄλλον τεθνειῶτα, καὶ μόνον ἔλκε ποδοῖν.

Εἶμα δ' ἔχ' αἵμαφ' ὥμοισι δαφρίνεον αἵματι φωίων,
δεινὸν δερηθμῆη, καναχῆσί τε βεβρωθῆα. 160

Ἐν δ' ὀφίων κεφαλαὶ δεινῶν ἔσαν ἔπι φαίειων
δώδεκα· τὰ φόβέεσκον ὅππῃ χθονὶ φύλ' ἀνθρώπων,
οἵ τινες ἀνὴβίῳ πόλεμον Διὸς ἥϊ φέροιεν.

Τῶν καὶ ὁδόνων μὲν καναχὴ πέλεν, ὥτε μάχοισι
ἀμφιτερυωνιάδης· τὰ δ' αἶετο θωυτὰ ἔργα. 165

Σπίγματά δ' ὥς ἐπέφαντο ἰδεῖν δεινοῖσι δρῶντες
κυάνεα καὶ νῶτα, μελάνθησαν δ' ἡλύνεα.

Qua muniebat caput Hercules divini.

*At manibus clypeū accepit valde variū, quem nemo quisquā
Neque perrupisset jaciendo, neque comminuisset, mirum visu.
Nam totus quidem circumquaque gypso, candidoque ebore,
Et electro lucidus erat, auroque fulgido
Splendens: carulea vero laminae erant ductae.*

*In medio autem draconis erat terror, haudquaquam effabilis,
Retro oculis igne lucentibus tuens.*

*Cujus & dentibus quidem repletum erat os candicantibus,
Savis, ingentibus. super terribilem autem frontem
Sera contentio volitabat, accendens pugnas hominum,
Terra, qua & mentem eximebat & praecordia viris
Quicumque bellum adversus Iovis filium gererent.*

*Quorum & animae quidem sub terram eunt ad Orcum intro
Ipсорum: ossa autem eorum, pelle circum putresacta,
Sole sub torrido in nigra putrescunt terra.*

*In eo autem & propulsatio & viceversa persecutio facta erant.
In eo tumultus, terror, & homicidium ardebant.*

*In eo contentio quoque, & turba surebat: in eo perniciofa Parca,
Vivum alium tenens recens vulneratum, alium autem illasum,
Alium mortuum, per pugnam trahabat pedibus.*

*Vestem autem habebat circū humeros cruentā sanguine virorū,
Savum videns, clamoribusque vehementer strepens. (fabiliū,
In eo autem & serpentū capita savorū erant, haudquaquam ef-
Duodecim; quae perterrefaciebant super terram homines,
Quicumque bellum contra Iovis filium moverent.*

*Quorum & dentiū quidem crepitus edebatur, quoties pugnabat
Amphitryoniades. Hac autem distincta erant miranda opera.
Porro veluti puncta quadam apparebant savis draconibus
Carulea per terga, denigrataque erant illis maxilla.*

Ἐν ᾗ συῶν ἀγέλαι χλάνων ἔσων, ἠδὲ λεόντων
 Ἔς σφέας δευρομήνων, κατεόντων τ' ἱερμύων τε,
 Τῶν καὶ ὁμιληδὸν σίχες ἦισαν· ἔδ' ἐνὶ τῷ γε 170
 Οὐδέτεροι τρεῖτίω· Φερίασον γε μὴν αὐχένας ἄμφω,
 Ἡδὴ γάρ σφιν ἔκειτο μέγας λῖς, ἀμφὶ ᾗ κᾶπροι
 Δοιοί, ἀπ' ἐργάμενοι ψυχὰς, καὶ δέ σφι κελαινὸν
 Αἶμ' ἀπελείβει· ἔραζ'. οἳ δ', αὐχένας ἐξεραπόντες,
 Κεῖατο τεθνηῶτες ὑπὸ βλοσυροῖσι λέεσι. 175
 Τοῖσι δ' ἐπὶ μᾶλλον ἐγειρέσθω, κατέοντε μάχεσθ',
 Ἀμφοτέροι, χλάναι τε σύες, χαροποί τε λέοντες.
 Ἐν δ' ἰὼ ὑσμίνῃ Λαπιθαίων αἰχμητῶν,
 Καινέα τ' ἀμφὶ ἄνακτα, Δρύαντά τε, Πειρίθρον τε,
 Οὔπλεά τ', Ἐξάδιόν τε, Φάληρόν τε, Πρόλοχόν τε, 180
 Μόψον τ' Ἀμπυκίδην, Τιζάρησιον, ὄζον Ἀρηῶ,
 Θησέα τ' Αἰγείδην, ὀππείκελον αἰθανάτοισιν·
 Ἀργύρεοι, χρύσεια περὶ χροὶ τόχ' ἔχοντες.
 Κένταυροι δ' ἐτέρωθεν ἐναντίοι ἠγέρεθοντο,
 Ἀμφὶ μέγαν Πετρεῖον, ἰδ' Ἀσβόλον οἰωνιστὴν, 185
 Ἀρκίον θ', Οὐριόν τε, μέλαγχαιτῶν τε Μίμαντα,
 Καὶ δύο Πάκιδας, Περιμήδεά τε, Δρύαλόν τε,
 Ἀργύρεοι, χρυσεὰς ἐλάτας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
 Καὶ τε στωαῖκτῶν, ὥσ' ἐζωοὶ περ ἐόντες,
 ἔλχεσιν ἠδ' ἐλαίτης αὐτοχεδὸν ὠρηνῶντο. 190
 Ἐν δ' Ἀρεῶ βλοσυροῖο ποδώκεος ἔσασιν ἵπποι
 Χρῦσοι· ἐν ᾗ καὶ αὐτὸς ἐναρφόρῳ ἔλιθ' Ἀρης
 Αἰχμὴν ἐν χεῖρεσσι ἔχων, πευλέεσσι κελεύων,
 Αἵματι φοινιθεὶς, ὥσ' ἐζωὸς ἐναεῖζων,
 Δίφρω ἐμβεβαώς. ὡς δ' ἢ Δειμὸς τε Φόβῳ τε 195
 ἔσασιν, ἱέρηνοι πόλεμον κατὰ δούρηναι ἀνδρῶν.
 Ἐν ᾗ Διὸς θυγάτηρ Ἀγλαΐη Τριτοχόρεια,

In eo autem & suum greges agrestium erant, atque leonum
Mutuo sese aspicientium, irascentiumque & ruentium,
Quorum etiam turmatim ordines incedebant; neque vero hi,
Neque illi alteros timebant; horrebant attamen colla utrorumque
Iuxta enim ipsos jacebat magnus leo, circum autem apri
Duo, spoliati vita, deorsumque ipsis niger
Cruor distillabat in terram. ipsi autem, cervicibus dejectis,
Iacebant mortui sub terribilibus leonibus.

At illi magis etiam excitabantur, incensi ad pugnandum,
Virique, agrestesque sues, trucesque leones.

In eo autem erat & pugna Lapitharum bellatorum,

Caneus rex, Dryasque, Pirithousque,

Hoplusque, Exadiusque, Phalerusque, Prolochusque,

Mopsusque Ampycides, Titaresius, filius Martis,

Theseusque Ægides, similis immortalibus:

Argentei, aurea circum corpus arma habentes.

Centauri autem ex altera parte contra hos congregabantur,

Magnus Petraus, atque Asbolus augur,

Arctusque, Huriusque nigerque pilis Mimas,

Et duo Peucida, Perimedes, Dryalusque,

Argentei, aureas abietes in manibus habentes.

Atque impetum pariter faciebant, perinde ac si viri essent,

Lanceisque atque abietibus cominus certabant.

Inter hac autem Martis terribilis alipedes stabant equi

Aurei, & ibidem ipse quoque spoliator perniciosus Mars,

Mucronem in manibus habens, milites exhortans,

Sanguine cruentus, veluti qui vivos spoliaret,

Currui insistens. juxta autem Pavorque Metusque

Stabant, gestientes bellum subire virorum.

Ibidem autem & Iovis filia Agelaa Tritogenia,

Τῇ ἰκέλῃ, ὥσεί τε μάχῃ ἐθέλῃσσι κερύσσειν,
 ἔτχ' ἔχουσ' ἐν χερσὶ, χρυσεῖον τε τρυφάλειαν,
 αἰγίδα τ' ἀμφ' ὤμοις· ὅππῃ δ' ὤχειο φύλοπιν αἰνέω. 200
 Ἐν δ' ἰὼ ἀθανάτων ἱερὸς χορὸς· ἐν δ' ἄρα μέσῳ
 ἱμερόεν κιθαρίζειν Διτῆς καὶ Διοὸς υἱὸς
 Χρυσείῃ φόρμιγγι· θεῶν δ' ἔδ' ἄγνυτ' Ὀλυμπ'.
 Ἐν δ' ἀγορῇ, πρὶ δ' ὄλβ' ἀπείρειτο ἐσπεφάνωτο,
 ἀθανάτων. Ἐν ἀγῶνι θεαὶ δ' ἐξήρχον αἰοιδῆς 205
 Μῦσῃ Πιερίδες, λιγὺ μελοποιῦσαις εἰκῆαι.
 Ἐν δ' λιμνῇ ὄορμον αἰμαμακέτιο θαλάσσης
 Κυκλοερῆς ἐπέτυκτο πανέφθρα καοσιτέροιο,
 Κλυζομύρῳ ἴκελ'· πολλοὶ γε μὴν αἰμμέσπον αἰτῆ
 Δελφῖνες τῇ καὶ τῇ ἐθιῶεν ἰχθυόεντες, 210
 Νηχομύοις ἴκελοι. δοιοὶ δ' ἀναφύσιόωντες
 Ἀργύρεοι δελφῖνες ἐθοίνων ἔλλοπας ἰχθῦς.
 Τῶν ὑπὸ χάλκειοι τέον ἰχθύες· αὐτὰρ ἐπ' ἀκλαῖς
 ἦτο ἀνὴρ αἰλιδὺς δεδοκημύ'· εἶχε δ' ἡ χερσὶν
 ἰχθύσιν ἀμφίβλησπον, ἄπορρίψοντι ἑοικώς. 215

Ἐν δ' ἰὼ ἠὲ κῆρυξ Δαναΐης τέκ' ἱππότην Περσίδα,
 οὗτ' ἄρ' ὅππῃ ψαύων σάκετο ποτὶν, ἔθ' ἐκάς αἰτῆ·
 θαῦμα μέγα φρεσὶσασθ'· ἐπεὶ ἔδαμῃ ἐσήμεκτο.
 Τὼς γάρ μιν παλάμαις τῶξε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
 Χρύσειον· ἀμφὶ δ' ἦ ποσσὶν ἔχε πτερόεντα πέδιλα. 220
 Ὠμοποτὶν δέ μιν ἀμφὶ μελάνδετον ἄορ ἔκειτο
 Χάλκεον ἐκ τελαμῶν· ὃ δ' ὥς τε νόημι ἐποταῖτο.
 Πᾶν δ' ἀμετάφρενον εἶχε κάρη δεινοῖο πελώρου
 Γοργῶν· ἀμφὶ δέ μιν κίβισις θέε, θαῦμα ἰδέσθαι,
 Ἀργυρήν· θύσανοι δ' ἀκατηρώοντο φαεινοὶ 225
 Χρῦσοι· δεινὴ δ' ὡς κροτάφοισιν ἀνακί'·
 Κεῖτ' Ἀΐδ'· κυνέη, νυκτὸς ζόφον αἶνον ἔχουσα.

Ei similis, quasi qua pugnam vellet incendere,
Haſtam habens in manibus, aureamque galeam,
Ægidemq; circum humeros: gradiebatur autē in praliū ſavū.
At erat in eo clypeo & immortalium chorus, in cujus medio
Dulce quiddam perſonabat Latona & Iovis filius
Aurea citthara. Deorum autem ſedes frangebatur Olympus.
Ibi & cætus, circum autem opulentiā infinita erat cinctus,
Immortalium. In certamine Dea autem incipiebant cantum
Muſæ Pierides, ſuave quiddam canentibus ſimiles.
In eo autem & portus appulſu facilis immenſi maris,
Rotundus factus erat puriſſimo e ſtanno,
Inundanti ſimilis: multi vero per medium ipſius
Delphines hac atque illac ſerebantur piſcibus inhiantes,
Natantibus ſimiles. Duo autem ſurſum efflantes
Argentei delphines, depaſcebant mutos piſces.
Sub his ærei trepidabant piſces, ſed in ripis
Sedebat vir piſcator obſervans; habebat autem manibus
Piſcium rete, projecturo ſimilis.

In eo autem & pulchricoma Danaës filius eques Perſeus,
Neq; quidē contingens clypeū pedibus neq; longe ſeparatus ab illo:
Miraculum magnum dictu: quoniam nuſquam nitebatur.
Ita enim ipſum manibus ſecerat inclytus Vulcanus,
Aureum, circum pedes autem habebat alata talaria.
Ex humeris autem circa eum nigro capulo enſis pendeat
Æreus de loro: ipſe autem velut cogitatio volabat.
Totum autem tergum ejus tenebat caput ſavi monſtri
Gorgonis. ipſum autem pera complectebatur, mirum viſu,
Argentea, ſimbriaque dependebant lucida
Aurea. ſava autem circum tempora regis
Poſita erat Orci galea, noctis caliginem gravem habens.

Αὐτὸς ᾗ παύδοντι καὶ ἐρρίγοντι ἑοικώς
 Περσέως Δαναΐδης ἐπὶ αἶνετο. τὴν δ' ᾗ μετ' αὐτὸν
 Γοργόνες ἀπλητοί τε καὶ ἑ Φατωὶ ἐρρώοντο, 230
 Γέρμασι μαπέειν. ὅππῃ δ' ἡ χλωρὴ ἀδάμαντι
 Βαίνυσσέων ἰάχεσκε σάκῃ μεγάλῃ ὀρυμαγδῷ
 Ὀξέα καὶ λιγέως· ὅππῃ δ' ἡ ζώνησι δρεγκόνει
 Δοιῶ ἀπηωρόντ', ὅππῃ κυρτώοντι κάρλυα.
 Λίχμαζον δ' ἄρα τώ γε· μέγ' δ' ἐχάρασσον ὀδόντας, 235
 Ἄγρια δερκημύω· ὅππῃ δ' δεινοῖσι καρλώοις
 Γοργείοις ἐδονεῖτο μέγας φόβος· οἱ δ' ἐπὶ αὐτέων
 Ἄνδρες ἐμαρναόθην, πολεμήϊα τέχε' ἔχοντες.
 Τοὶ μὲν ἀπὸ σφετέρης πόλιος σφετέρων τε τοκῆων
 Λοιγὸν ἀμυώνοντες· τοὶ δ' ἔπραθύν μεμαῶτες. 240
 Πολλοὶ μὲν κέατο, πλέονες δ' ἐπὶ δῆρ' ἔχοντες,
 Μάρνανθ'· αἱ δ' ἡ γυναικες εὐδμήτων ὅππῃ πύργων
 Χάλκεον ὄξυ βόων, καὶ δ' ἐδρύποντο παρειάς,
 Ζωῆσιν ἵκελαι, ἔργα κλυτὰ Ἡφαίστιο.
 Ἄνδρες δ' οἱ πρεσβῆες ἔσαν, γῆρας τε μέμαρπον, 245
 Ἄθροοι ἐκίοσαν πυλέων ἔσαν, ἂν δ' ἡ θεοῖσι
 Χεῖρας ἔχον μακάρεσσι, πρὶν σφετέροισι τέκεσι
 Δειδιότες· τοὶ δ' αὖτε μάχην ἔχον, αἱ δ' ᾗ μετ' αὐτὰς
 Κῆρες κυάνασι, λούκῃς ἀραβόσση ὀδόντας,
 Δεινωποὶ, βλοσυροὶ τε, θαφουνοῖτ', ἀπλητοί τε 250
 Δῆρ' ἔχον πρὶν πίπνοντων. πᾶσαι δ' ἄρ' ἔιντο
 Αἷμα μέλαν πίνειν· ὃν δ' ἡ πρῶτον μεμάποιεν
 Κεῖμενον ἢ πίπνοντα νέετατον, ἀμφὶ μὲν αὐτὰς
 Βαῖλ' ὄνυχας μεγάλας. ψυχὴ δ' αἰδὸς δε καλεῖεν
 Τάρταρον ἐς κρυόενθ'· αἱ δ' ἡ φρένας ὅτ' ὀρέσωντο 255
 Αἵματι· ἀνδρομέες, τ' μὲν ῥίπτασκον ὀπίσσω,
 Ἄψ δ' ὁμαδὸν καὶ μῶλον ἐθύνον αὐτὶς ἴσση.

ipse autem fugienti & formidanti similis
Perseus Danaides currebat. post ipsum vero
Gorgones terribiles & ineffabiles ruebant.
Cupientes ipsum apprehendere: in pallido autem adamante
Euntium resonabat clypeus magno strepitu
Acutum & tinnulum quippiam. In Zonis autem dracones
Duo dependebant, attollentes capita.
Lambebant autem illi, iraque acuebant dentes,
Crudele ruentes. supra sava autem capita
Gorgonum agitabatur magnus terror, ac supra ipsas
Viri pugnabant, bellica arma habentes.
Hi quidem a sua civitate, suisque parentibus,
Pestem depellentes: illi autem depopulari studentes.
Ac multi quidem jacebant, plures autem etiam pugnam cientes
Dimicabant. mulieres autem in bene constructis turribus
Vehementer acute clamabant, lacerabanturque genas,
Vivis similes, opera inclyti Vulcani.
Viri autem qui seniores erant, & ad senectutem pervenerant,
Conferti extra portas ibant, sursumque Diis
Manus tendebant beatis, pro suis liberis
Metuentes. illi autem contra pugnam conserebant, post ipsos autē
Parca nigra candidis crepantes dentibus,
Torva terribilesque, cruentaque, savaque
Dimicabant de iis, qui cadebant. omnes enim cupiebant
Cruorem nigrum bibere. & quem primum sorte ceperant
Iacentem vel cadentem recens saucium, ei quidem
Injiciebant ungues magnos. animaque ad Orcum abibat,
Tartarum in frigidum. illa autē praeordia postquā exatiassent
Sanguine hominis, ipsum quidem abjiciebant post tergum,
Retro autem in tumultum & stragem festinabant iterum ire.

Clotho

Κλωθὴ καὶ Λάχεσις σφιν ἐφέσπασαν· ἡ μὲν ὑφῆστων,
 Ἄτρεπτο, ὅτι πέλεν μεγάλη θεός, ἄλλα καὶ ἔμπης
 Τῶν γε μὲν αἰαίων περφερέης τ' ἰὼ πρεσβυτάτη τε. 260
 Πᾶσαι δ' αἰμὸς ἐνὶ φωτὶ μάχῃ δερμεῖαν ἔθοντο.
 Δεινὰ δ' ἐς αἰλήλας δρᾶκον ὄμμασι θυμήνασαι,
 Ἐν δ' ὄνυχας χεῖρας τε θρασείας ἰσώσαντο.
 Πάρ δ' Ἀχλὺς εἰσήκετ' Ἰπσιμυγερή τε καὶ αἰνή,
 Χλωρὴ, αὐσαλέη, λιμῶ κατὰ πεπληῖα, 265
 Γενοπαχὴς· μακροὶ δ' ὄνυχες χεῖραςιν ὑπῆσαν.
 Τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον, ἐκ δ' ἡ παρειῶν
 Λίμ' ἀπελείβετ' ἔραζε. ἡ δ' ἀπλητον σεσαρήσας
 Εἰσήκετ' πολλὴ δ' ἡ κόνις κατενλώσθεν ὤμους,
 Δάκρυσι μυδαλέη· ὥρᾳ δ' ὄππυργον πόλις ἀνδρῶν. 270
 Χρῦσαι δέ μιν εἶχον ὑπερφυεῖσις ἀεραῖαι
 Ἐπὶ αὖ πύλαι. τοὶ δ' ἄνδρες ἐν ἀγλαΐαις τε χοροῖς τε
 Τέρψιν ἔχον. τοὶ μὲν γὰρ εὐσώτερος ἐπ' ἀπλῆς
 Ἦγοντ' ἀνδρὶ γυναικα. πολὺς δ' ὑμῆσαι ὁρώρ.
 Τῆλε δ' ἀπ' αἰθομένων δαΐδων σέλας εἰλύφαζε 275
 Χερσὶν ἐνὶ δμῶων. ταὶ δ' ἀγλαΐη τεθαλῆαι
 Πρόσθ' ἔκιον· τοῖσιν δ' χοροὶ παίζοντες ἔποντο.
 Τοὶ μὲν ὑπαὶ λιγυρῶν συνείγων ἴεσαν αὐδῶν
 Ἐξ ἀπαλῶν σωμαίων, ὧς δ' ἐσφισιν ἄγνυτο ἡχώ.
 Αἱ δ' ὑπὸ φορμύγων ἀναγον χορὸν ἱμερόεντα. 280
 Ἐνθεν δ' αὖθ' ἐτέρωθε νέοι κώμαζον ὑπ' αὐλῶν,
 Τοίγε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' ὀρχηθμῶ καὶ αἰοιδῇ,
 Τοίγε μὲν αὖ γελῶντες· ὑπ' αὐλητῆρι δ' ἕκαστος
 Πρόσθ' ἔκιον· πᾶσαι δ' πόλιν θαλία τε χοροί τε
 Ἀγλαΐαι τ' εἶχον. τοὶ δ' αὖ περπαροῖθε πόλην 285
 Νῶθ' ἱππῶν ὀπιθεάντες ἐθιύεον. οἱ δ' ἀροτῆρες
 Ἠρείκον χθίνα δῖαν, ὀπιθολαῖδ' ἡ χετῶνας

*Clotho & Lachesis ipsis astabant, atque paulo minor
Atropos: neque enim erat magna Dea: sed tamen
Aliis quidem praestantiorque erat, & natu maxima.
Omnes autem circa unū virum pugna acerbam committebant:
Saepeque modo seipsas mutuo aspiciebant, oculis succensentes.
Inter se autem ungues manusque audaces conferebant.
Iuxta autem & Tristitia stabat, misera, & gravis,
Pallida, aridaque, fame exhausta,
Crassus genibus: longique ungues a manibus prominebant.
Huius quidem ex naribus mucus manabat, ex genis autem
Cruor destillabat in terrā. ipsa autē terribiliter dentes stringens
Stabat, multo pulvere adpersa erat circa humeros,
Lacrymis madens. iuxta autem turrita civitas hominum.
Aurea autem ipsam tenebant superliminaribus adaptata
Septem porta. hominesque in voluptatibus & choreis
Obletationem capiebant. Alii siquidem fabrefacto in curru
Ducebant viro uxorem, multusque hymenaeus excitabatur.
Es procul ab ardentibus facibus fulgor resplendebat
In manibus famulorum. Mulieres autem venustate florentes
Praebant, quas chori saltantes sequebantur.
Atque hi quidem canoris tibiis mittebant cantum
Ex tenero ore, circumque ipsos frangebatur echo.
Illa autem ad citharam ducebant chorum amabilem.
Inde rursus ex alia parte juvenes comessabantur ad fistulam:
Alii quidem ludentes saltatione & cantu,
Alii autem ridentes. sub tibicine autem singuli
Procedebant, totamque civitatem latitia choreaque
Voluptatesque tenebant. Alii autem rursus extra civitatem
Tergis equorum consensis currebant. aratores autem
Proscindebant terram bonam, ornateque tunicas*

Ἐσάλατ'· αὐτὰρ ἔλω βαθὺ λήϊον· οἷγε μὲν ἡμῶν
 Λιχμῆς ὀξείησι παρωνιόωντα πέτηλα,
 Βελτόμυα σαχύων, ὥσεί Δημήτερος ἀκτῖν· 290
 Οἱ δ' αἶψ' ἐν ἐλκεδανοῖσι δέον· καὶ ἐπιπλον αἰαλίω·
 Οἱ δ' ἐτεύγων οἶνας, δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·
 Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρας ἐφόρουν ὑπὸ τρυγητῆρων
 Λόκυς καὶ μέλανας βότρυας, μεγάλων ἀπὸ ὄρχων,
 Βελτομύων φύλλοισι καὶ δρυγρέης ἐλίκεσσιν. 295
 Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρας ἐφόρουν· πρῶτα δέ σφισιν ὄρχος
 Χρῦστος ἦν, (κλυτὰ ἔργα πείφρονος Ἡφαίστιο)
 Σειόμενος φύλλοισι καὶ δρυγρέοισι κάμαξι.
 Τῷ γε μὲν οὖν παίζοντα ὑπὸ κύλητῷ ἔκαστος
 Βελτόμυος σαφυλῆσι μελάνθησάν γε μὲν αἶδε. 300
 Οἷγε μὲν ἐτρεπέον, τοὶ δ' ἤρουν· οἱ δ' ἐμάχοντο
 Πύξ τε καὶ ἐλκηδόν· τοὶ δ' ὠκύποδας λαγὸς ἤρουν
 Ἄνδρες θηρόντα, καὶ καρχαρόδοντε κυνέεσσι,
 Γέμμοι μαπέειν, οἱ δ' ἰέμμοι ὑπαλύξαι·
 Πὰρ δ' αὐτοῖς ἵππῃες ἔχον πόνον, ἀμφὶ δ' αἰέθλοισι 305
 Δῆριν ἔχον καὶ μόχθον· εὐπλεκέων δ' ὀπί διφρῶν
 Ἡνίοχοι βεβαῶτες ἐφίεσαν ὠκέας ἵππους,
 Ρῦτὰ χαλαίνοντες· τὰ δ' ὀπικρατέοντα πέτοντο
 Ἄρματα κολλήεντ', ὀπί τ' ὀπλήμναι μέγ' αὐτεῖν.
 Οἱ μὲν αἶψ' αἶθλον εἶχον πόνον· ἔδ' ἐποτέσφιν 310
 Νίκη ἐπὶ λυῦσθαι, αἶψ' ἄκρατον εἶχον αἰέθλον.
 Τοῖσι τ' καὶ προὔκειτο μέγας τρεῖς ἐντὸς αἰγῶντος,
 Χρῦστος ἦν, κλυτὰ ἔργα πείφρονος Ἡφαίστιο.
 Ἀμφὶ δ' ἴτιω ῥέεν ὠκεανὸς πλῆθον ἐοικώς,
 Πᾶν τ' σιωῆχε σάκος πολυδαίδαλον· οἱ τ' κατ' αὐτὸν 315
 Κύκνοι αἰροσιπτότα μεγάλ' ἤπυον· οἱ ῥά γε πολλοὶ
 Νῆχον ἐπ' ἄκρον ὕδωρ· πὰρ δ' ἰχθύες ἐκλονέοντο,

*Succinctas habebāt: sed erat magnus cāpus segetibus confitus: ubi
Mucronibus acutis incurvos culmos, (alii quidē metebant
Gravidos spicis, tanquam Cereris domum.*

Alii autem in manipulos ligabant & implebant aream:

Rursum alii vindemiabant vites, salces in manibus habentes.

Alii autem in calathis ferebant a vindemiatoribus acceptos

Albos & nigros racemos, magnis ex vitibus

Gravidis foliis, & argenteis capreolis.

Alii rursus in calathis portabant, juxtaque ipsos ordo vitium

Aureus erat (inclytum opus prudentis Vulcani)

Agitatus foliis, & argenteis perticis.

Inde quidem igitur ludunt ad tibicinem unusquisque

Oneratus uvis, quae ipsae nigrae erant. (micabant

Alii quidem calcabant in lacu, alii hauriebant, alii autem di-

Pugnis, & luctando: alii vero alipedes lepores venabantur

Viri venatores, & asperis dentibus canes duo ante ipsos,

Cupientes assequi, illi autem cupientes effugere.

Iuxta ipsos autem & equites habebant laborem, proque pramiis

Certamen habebant & pugna. bene contextis autem in curribus

Auriga stantes, immittebant veloces equos,

Habenas laxantes. illi autem subsultantes volabant

Currus compacti, rotarumque modioli valde resonabant.

Illi quidē igitur perpetuū habebant laborē, neq, enim dum ipsis

Victoria expedita erat, sed anceps habebant certamen.

Ipsis autem etiam propositus erat magnus tripus in stadio,

Aureus, inclyta opera prudentis Vulcani.

Circa extremā autē oram manabat Oceanus, inundanti similis.

Totum autem ambiebat clypeum variegatum. per ipsum autem

Cygni altivolantes magnum clangebant, qui illic multi

Natabant in summa aqua. juxta autem pisces lasciviebant,

Mirum visu, etiam Iovi gravitonanti, cuius consiliis
Vulcanus fecit clypeum magnumque validumque,
Artificiose expoliens manibus, quem quidem Iovis fortis filius
lactabat facile: equestrem autem assiliit in currum,
Similis fulguri patris Iovis, agida tenentis,
Leviter ingrediens: huic autem auriga fortis Iolaus,
Bigis insistens regebat curvum currum.

Prope autem ipsis advenit Dea castis oculis Minerva,
Atque ipsos confirmans verbis volucris alloquebatur:

Salvete Lyngei progenies longe inclyti,
Nunc itaque Iupiter robur vobis dat, is, qui beatis imperat,
Cygnumque interficere, & inclyta arma ejus despoliare.
Sed tibi aliud verbum dicam, multo fortissime mortalium.
Postquam jam Cygnum dulci vita spoliaveris,
Illum quidem tum eodem loco relinque, & arma ipsius:
Ipse autem homines perimentem Martem accedentē observans,
Vbi nudatum clypeo variegato
Oculis videris, ibi vulnera acuto ferro:
Retroque te recipe, quoniam tibi fas non est
Neque equos capere, neque inclyta arma illius.

Sic locuta, in currum ascendit præstantissima Dearum,
Victoriam immortalibus manibus & gloriam tenens
Celeriter. Tunc igitur generosus Iolaus
Horrendum equos increpuit. illi autem a comminatione
Celeriter ferebant celerem currum, pulverem cientes per campū.
Nam ipsis animum addiderat Dea castis oculis Minerva,
Ægide concussa. ingemiscebat autem circumquaque tellus.
Illi autem pariter procedebant, similes igni sive procella,
Cygnus equum domitor, & Mars insatiabilis belli.
Horum equi deinde obviam sibi mutuo facti,

Ο'ξεῖα χρέμισαν, πρὶ δέ σφιν ἄγνυτο ἥχώ.

Τὸν πρῶτον προσέειπε βίη Ἡρακλεΐη·

Κύκνε πέπον, τί νυ νῶϊν ὀπίσχετον ὠκέας ἵππους. 350

Ἄνδράσιν, οἳ τε πόνυ καὶ οἷζύ τοι ἴδμευς εἰμὲν;

Ἀλλὰ παρέξ ἔχε δίφρον εὐξοον, ἥ δὲ κελεύει

Εἴκε παρέξ ἰέναι. Τρηχῖνα δέ τοι παρελαύνω

Εἰς Κήϋκα ἄνακτα· ὃ γὰρ δυνάμει τε καὶ αἰδοῖ

Τρηχῖν' ὅπως ἐβόηκε, σὺ δ' ὅ μάλ' αἰδοῖαι αὐτός. 355

Τὰ γὰρ ὀπίεῖς παῖδα θεμισονόμῳ κυανῶπιν.

ὦ πέπον, ὃ μὲν γάρ τοι Ἀρης θανάτοι τελευτῶ

Ἀρκέσει, εἰ δὲ νῶϊ σιωοισόμεθα πολεμίζειν.

Ἦδη μὲν τε ἔφημι καὶ ἄλλοτε πειρηθῆναι

Ἔσχετο ἡμετέρη, ὅθ' ὑπὲρ Πύλου ἡμαθρόεντι 360

Ἀντί τοι ἔστη ἐμεῖο, μάχης ἄμοτον μευαίνων.

Τεῖς μὲν ἐμῷ ὑπὸ δαυρὶ τυπεῖς ἠρείσατο γαίῃ,

Οὐτα μὲν σάκετο τὸ γ' ἵππεστον, ἤλασα μηρόν,

Παντὶ μὲν σπείδων, ἀλλὰ γ' ἡμέγα σάκετο ἄραξα·

Πρὶν δὲ ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν ἔσχετο ὄρμη. 365

Ἐνθά κε δὴ λωβητὸς ἐν ἀθανάτοισιν ἐτύχθη,

Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρησι λιπὼν ἔναρτα βροτῶεντα.

ὣς ἔφατ'· ὃ δ' ἄρα Κύκν' ἑὺμμελὴς ἐμυοῖνα

Τῷ ὀπιπείθοντι ἐχέμεν ἐρυσάσματ' ἵππους.

Δὴ τότε ἀπ' ὀπλεκέων δίφρων θρόνον αἶψ' ὀπί γαῖαν 370

Παῖς τε Διὸς μεγάλῃ, καὶ Ἐνυαλίῳ ἄνακτι.

Ἠνίοχοι δὲ ἔμπλεον ἔλασαν κακίτερ' ἵππους·

Τῶν δὲ ὑποσδομῶν κανάχιζε ποσ' ὀρεῖα χθών.

ὣς δὲ ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρετο μέγαλοιο

Πέτρεα δ' ἀποθρόωνται, ἐπ' ἀκλήλαις γ' πέσωσι, 375

Πολλὰ γ' ὅδ' ὄρνυς ὑψίκομοι, πολλὰ δέ τε πτόχαι,

Αἰγυροὶ τε τανύρριζοι ῥήγνυται ὑπ' αὐτῶν

Acutum hinnivere, circaque ipsos resonabat echo.

Atque hunc prior alloquebatur Hercules:

Cygne ignave, cur nobis immittitis veloces equos,

Viris, qui laboris & arumna experti sumus?

In diversum age currum bene politum, atque e via

Cede pratergrediendo. Trachinem enim tendo

Ad Ceycem regem. nam ille potestate pariter & maiestate

Trachinis imperium tenet. Tu vero satis hoc scis etiam ipse:

Ejus enim connubio tenes filiā Themistonoēm nigros habentem

O ignave, non enim tibi neq; Mars mortis exitium (oculos.

Prohibuerit, si nos inter nos congregiamur ad pugnandum.

Iam ipsum quidem ajo ante quoque aliquoties periculum fecisse

Hasta nostra, quando pro Pylo arenosa

Adversus stetit mihi pugnam insatiabiliter optans.

Ter siquidem mea hasta percussus sustinuit se terra,

Vulnerato clypeo: quarto autem transadegi femur ejus,

Omnibus viribus incumbens, magnumq; illius clypeū perforavi.

Pronus autē in pulveribus humi prostratus cecidit hasta impetu.

Vbi etiam ignominia affectus inter immortales fuit,

Manibus sub nostris relictis spoliis cruentis.

Sic dixit: at Cygnus bellicosus haudquaquam volebat,

Huic obtemperans, retinere trahentes currum equos.

At tunc a bene compacto curru desilierunt celeriter in terram,

Et Iovis filius magni, & Enyalii regis.

Auriga autem propius egerunt pulchricomos equos.

Illis autem irruentibus sonitu pedum concitata est lata terra.

Ut autem ab alto vertice montis magni

Rupes desiliunt, alia super alias cadentes:

Multaque quercus alticoma, multa item picea

Populique radices altas habentes refringuntur ab ipsis

Ρίμφα κυλινδαμύων, εἴως πεδίον δ' ἀφίκωνται·
ὧς οἱ ἐπ' ἀλλήλοισι πέσυν μέγα κεκλήγοντες.

Πᾶσα ἣ Μυρμιδόνων τε πόλις κλειτή τ' Ἰαωλὸς, 380

Ἀρνητ', ἥδ' Ἑλίκη, Ἀνθεία τε πειήεσσα,

Φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρων μεγάλ' ἴαχον. οἱ δ' ἀλαλητῶ
Θεσπεσίῳ σὺνισαν. μέγα δ' ἐκτυπε μητιέτῃ Ζεύς,

Κάδ' δ' ἄρ' ἀπ' ἔρξανόθεν ψιάδας βάλεν αἱματοέσας,

Σῆμα πθεῖς πολέμοιο ἐῷ μεγαθαρσέϊ παιδί. 385

Οἷόν δ' ἐν βήσῃς ὄρεον χαλεπὸς περὶδέσθῃ

Κάπεον χαυλιόδων φρονέει θυμῷ μαχέσασθῃ

Ἀνδράσι θηρόλῃς, θήγῃ δέ τε λάκκον ὀδόντῃ

Δοχμῶντες, ἀφρὸς ἣ πρὶ σῶμα μασιχόωντι

Λεῖθεται, ὅσας δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι εἵκτιν, 390

Ὀρθαῖς δ' ἐν λοφίῃ φείσας τείχας ἀμφί τε δειρῶν·

Τῷ ἵκελ' Διὸς υἱὸς ἀφ' ἱππεύς θ' ὄρε δίφρε,

Ἡμεῖς ἣ χλοερῷ κυανόπτερον ἤχεται τέτιξ

Ὄζω ἐφεζόμενον θέρει ἀνθρώποισιν αἰεῖδεν

Ἀρχεται, ὥ τε πόσις καὶ βρώσις θῆλυς ἐέρση, 395

Καί τε πανημέριός τε καὶ ἡμέρον χεῖρ' αὐδῶν

Ἰδὲ ἐν αἰνοτάτῳ, ὅποτε χροῖα Σείριον ἄρ'.

Ἡμεῖς δὲ κέχχοισι πρὶ γλῶχες τελέθουσι,

Τὰς τε θέρει σπείρουσιν, ὅτ' ὀμφακας αἰόλλονται,

Οἷα Διώνυσον δῶκ' ἀνδράσι χάριμα καὶ ἄχθον 400

Τινὲς ὥρην μάρναντο, πολὺς δ' ὄρυμαγδὸς ὀρώρει.

ὧς ἣ λέοντι δύω ἀμφὶ κταμύης ἐλάφοιο

Ἀλλήλοισι κατέοντι, ὅππῃ σφέας ὀρμήσωσι,

Δεινὴ δέ σφ' ἴαχή, ἄρ' αὖθις θ' ἅμα γίνετ' ὀδόντων·

Οἱ δ' ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμφώνυχες αἵκυλοχεῖλαι, 405

Πέτρεν ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντι μαχέσθην

Λίγος ὀρεσσινόμυς ἢ ἀγροτέρης ἐλάφοιο

Πόντον,

*Celeriter delabentibus, donec in campum perveniant :
Ita & illi in se mutuo ruebant cum magno clangore.
Tota autem Myrmidonum civitas celebrisque Ialocus,
Arneque, & Helice, & Anthea herbosa,
Voce utriusque valde resonabant. Illi autem cum clamore
Mirando congressi sunt. valde autem intonuit prudens Iupiter,
Et a cælo guttas dimisit sanguinolentas,
Signum id ponens bello, suo multum confidenti filio.
Qualis autem in vallibus montis sævus aspectu
Aper, dentes habens exertos, fertur impetu ad pugnandum
Cum viris venatoribus, acuitque candidum dentem
Incurvatus, spuma autem circa os mandenti
Destillat, oculique ipsi igni splendenti similes sunt,
Rectis autem in dorso horret setis, circaque collum :
Talis similis Iovis filius ab equestri desiliit curru.
Quando autem viridi nigricans alis sonora cicada
Ramo insidens, æstatem hominibus canero
Incipit, cujus & potus & cibus herbas vegetans ros est,
Atque per totum diem, & mane sub auroram fundit vocem
Æstu in gravissimo, quando corpus Sirius exsiccatur.
Quando & milio arista nascuntur,
Quod æstate seminant, cum uva acerba colorem mutant,
Qualia Bacchus dedit hominibus in latitiam & laborem;
Eo tempore pugnabant, magnus autem tumultus excitabatur.
Ut autem leones duo, pro occiso cervo
Sibi mutuo irati, in se ipsos impetum faciunt,
Sævusque inter ipsos rugitus, strepitusque exoritur dentium;
Atque ut vultures incurvis unguibus repandis rostris
Rupe in excelsa, magno clangore dimicant,
Capra montivaga gratia, aut feri cervi*

Πίοντο, λυτ' ἐδάμασσε βαλὼν αἰζήϊοι ἀνῆς
 Ἰῶ ἀπαίνδρῆς, αὐτὸς δὲ ἀπαλήσετ' αἶψα
 Χώρα αἰδέρις ἐών· οἱ δὲ ὀτρεαλέως ἐνόησαν, 410
 Ἐσσυμένως δέ οἱ ἀμφὶ μάχῃ δριμύτην ἔθεντο·
 ὧς οἱ κεκληγόντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρεσσαν.
 Ἐνθ' ἦτοι Κύκνιο μὲν ὑπερμυέει Διὸς υἱὸν
 Κτεινέμεναι μεμαῶς, σάκε' ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος·
 Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκὸν· ἔρυτο δ' ὧρα θεοῖο. 415
 Ἀμφιτρυωνιάδης δ' ἐβίη Ἡρακλεΐῃ
 Μεσσηγύς κόρυθ' ἐκαστὴ καὶ αἰσίδ' ἔλχεϊ μακρῶ
 Λύχεναι γυμνωθέντα θοῶς ὑπένεργε γυνεῖς
 Ἥλασ' ὀπικρατέως· ἀπὸ δὲ ἀμφω κέρσε τένοντε
 Ἀνδροφόνιο μελίη· μέγα γὰρ ὀθέντο ἔμπεσε Φωτός. 420
 Ἥριπε δὲ, ὡς ὅτε τις δρυὶς ἤριπεν, ἢ ὅτε πέτρη
 Ἡλίσσεται, πληγεῖσα Διὸς ψολόεντι κεραυνῶ·
 ὧς ἔριπ'· ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τείχεα ποικίλα χαλκῶ.
 Τὸν μὲν ἔπειτ' εἶασε Διὸς ταλακαίρδι υἱός,
 Αὐτὸς δ' ἐβροτολοιγὸν Ἀρίων ὀπιόντα δοκύσας, 425
 Δεινὸν ὄρων ὄσσοισι λέων ὡς σώματι κύρσας,
 Ὅς τε μάλ' ἐνδυκέως ῥινὸν κρατεροῖς ὀνύχεσσιν
 Σχίσσας ὅττι τάχιστα μελίφρονα θυμὸν ἀπηύρα·
 Ἐμμελέως δὲ ἄρα δ' ἔγε κελαινὸν πίμπλατ' ἦτορ.
 Γλαυκιδόων δὲ ὄσσοις δεινὸν, πλοῦτος τε καὶ ὤμιος 430
 Οὐρῇ μαστιγῶν, πασι γλάφει· ἐδὲ τις αὐτὸν
 ἔτλη ἐς ἀνταῖα ἰδὼν σχεδὸν ἐλθεῖν, ἐδὲ μάχεσθαι.
 Τοῖο δ' ἄρ' Ἀμφιτρυωνιάδης ἀνέστη αὐτῆς
 Ἀντίοχος ἔστι Ἀρηῖο· ἐνὶ φρεσὶ θάρσος αἰέξων
 Ἐσσυμένως· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἤλυθεν ἀχνύμενο κῆρ. 435
 Ἀμφοτέροι δὲ ἰάχοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρεσσαν.
 ὧς δὲ ὅτ' ἀπαῖ μεγάλα πέτρη πρηγῶν ὄρεσσε,

Μακροῖ

Pinguis, quam interfecit jaculando juvenis vir,
Sagitta e nervo emissa : ipse autem aberrabit alio loco
Loci ignarus existens. at illi celeriter animadverterunt,
Acriterque pro ea pugnam acerbam instituerunt :
Sic & hi duo cum clamore contra se mutuo irruerunt.
Ibi sane Cygnus quidem potentis Iovis filium
Occidere meditans , clypeo aream hastam adegit,
Neque tamen perrupit as : defendebant enim dona Dei.
Contra autem Amphitryoniades Hercules
Inter galeam & clypeum , hasta longa
Cervicem nudatum celeriter infra mentum
Percussit valde , ambosque abscidit nervos in collo
Homicida lancea. magnum vero robur concidit viri.
Cecidit autem veluti cum quercus aliqua , aut cum rupes
Excelsa , icta Iovis sumanti fulmine :
Sic cecidit. circū ipsum autem resonabant arma variegata are.
Atque hunc quidem ibi reliquit Iovis arumnosus filius.
Ipse autem occisorem hominum Martem accedentem observans,
Savum videns oculis ut leo corpus forte nactus ,
Qui admodum accurate pelle validis unguibus
Dissecta , quam celerrime dulcem animam abstulit :
Avide autem huius nigrum expletur cor ,
Ac castis intuens oculis savum , costasque & humeros
Cauda flagellans , pedibus fodit ; neque quisquam ipsum
Sustinet ex adversa aspiciens prope ire , neque pugnare.
Talis igitur & Amphitryonades insatiabilis bello
Contra Martem stetit , in prae cordiis audaciam augens
Celeriter. Ille autem prope venit mæsto corde.
Vtrique autem cum clamore alter alterum invaserunt.
Ut autem , quando a magno rupes cacumine praecipitans,

*Et in longum delata saltu volvitur , fragorque
Venit subito ingens , collis autem ipsi obuius fit
Altus , ad quem cursu desertur , ubi ipsam retinet :
Tanto ille fremitu currum gravans perniciosus Mars
Vociferans irruit ; ille autem prompte venientem excepit.
Porro Minerva filia Iovis agida tenentis
Obviam venit Marti , tenebrosam habens egidem,
Saya autem torve intuens , verbis volucris allocuta est :
Mars , inhibe animos ingentes & manus invictas.
Neque enim tibi fas est inclytis armis spoliare ,
Herculem occisum , Iovis magnanimum filium.
Sed age , desiste a pugna , neque adversus steteris mihi.
Sic ait : sed non persuasit Martis magnanimi animo :
Sed magno fremitu flamma similia arma vibrans ,
Celeriter invasit Herculem ,
Occidere festinans : & coniecit aratam hastam
Magno impetu , ob suum filium irascens mortuum ,
In clypeum magnum. At procul casia Minerva
Hasta impetum avertit , manu deflectens a curru.
Acerbus autem dolor Martem cepit : extractoque gladio acuto ,
Irruit contra Herculem magnanimum. at illum accedentem
Amphitryoniades , saevo insatiabilis bello ,
Femore nudatum clypeo sub variegato
Vulneravit valide : magnumque trajecit clypeum ,
Hasta perrumpens : in terra autem prostravit media.
At illi Pavor & Metus agilem currum & equos
Adegerunt celeriter propius , & a terra lata
In currum posuerunt variegatum : atque inde celeriter
Equos flagellis impulerunt , veneruntque in magnū Olympum.
Filius autem Alcmena & gloriosus Iolaus ,*

Κύκνον σκυλεύσαντες ἀπ' ὤμων τόχρα καλὰ
 Νίασοντ'· αἶψα δ' ἔπειτα πόλιν Τρηχῆν' ἔϊκοντο
 Ἰπποῖσι ὠκυπόδεσιν· αἰτὰρ γλαυκῶπις Ἀθηνῆ 470
 ἔξικετ' Οὐλυμπόνδε μέγαν καὶ δώματα πατρὸς.
 Κύκνον δ' αὖ Κήϋξ θάπην, καὶ λαὸς ἀπείρων,
 Οἳ ῥ' εἰς νῆϊον πόλιν' κλείει βασιλῆϊ,
 Ἀντίω, Μυρμιδόνων τε πόλιν, κλειτὴν τ' Ἰαωλὸν,
 Ἀργεῖον τ' ἠδ' Ἑλίκιον· πολλὸς δ' ἠγείρετο λαὸς, 475
 Τιμῶντες Κήϋκα, φίλον μακαρέεσσι θεοῖσι.
 Τὸ δ' ἔτι τάφον καὶ σῆμ' αἰδὲς ποίησεν Ἀναυρῶ,
 ὄμβρῳ χειμερίῳ πλήθων· τῷ γάρ μιν Ἀπόλλων
 Λητοίδης ἤνωξ', ὅπῃ ῥα κλειτὰς ἐκατόμβας
 ὅστις ἄγχι Πυθοῖδε, βίη σύλασκε δοκῶν. 480

Τ . Ε' Λ Ο Σ.

*Cygro despoliato armis ab humeris pulchris detractis,
Revertebantur. moxq, exinde ad civitatē Trachiniam venerunt
Equis velocibus. At caesis oculis Minerva
Pervenit in Olympum magnum, & domos patris.
Cygnum autem contra Ceyx sepelivit, & populus magnus,
Qui prope civitatem habitant inclyti regis,
Anten, Myrmidonumque civitatem, celebremque Ialcum,
Arnenque & Helicen. multus autem congregabatur populus,
Honorantes Ceycem, carum beatis Diis.
Sed illius sepulcrū & monumentū obscurum reddidit Anaurus,
Imbre hyemali exundans. ita enim ipsum Apollo
Latona filius iussit, propterea quod inclytas hecatombas
Quicumque portaret Delphos, eum vi spoliabat insidiatus.*

F I N I S.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Θεογονία.

Μουσάων Ἑλικωνιάδων δ' ἄρχώμεθ' αἰεῖδεν,
 Αἰθ' Ἑλικῶν ἔχουσιν ὄρε' ἔμμεγα τε ζαθέον πε,
 Καί τε πρὸ κρήνῃσι ἰοειδέα πῶς ἀπαλοῖσιν
 Ὀρχοῦνται, καὶ βωμόν ἐριοθενέ' Κρονίων,
 Καί τε λοεσάμεναι τέρενα χροά Περμησσοῖο, 5
 Ἡ' Ἰπώκρυνος, ἥ Ὀλμειῶν ζαθέοιο,
 Ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χορὰς ἐνεποιήσαντο,
 Καλὰς, ἡμερόεντας· ἐπερρώσαντο δ' ἡ ποσσίν·
 Ἐνθεν ἀπορρύνεσθαι, κεκαλυμμένα ἤεσι πολλῇ,
 Ἐννύχαι σείχον, πρὸς καλλέα ὅσας ἰεῖσαι, 10
 Ὑμνοῦσαι Δία τ' αἰγίοχον, καὶ πότνιαν Ἥρην
 Ἀργεῖν, χρυσεοῖσι πεδίλοις ἐμβεβαῖαν,
 Κέρην τ' Αἰγίοχοιο Διὸς γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
 Φοῖβόν τ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἀρτεμιν ἰοχέαιραν,
 Ἡδὲ Ποσειδάωνα γαιήοχον, ἐννοσίγαιον, 15
 Καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἐλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,
 Ἡέλω τε χρυσοσέφανον, καλλὴν τε Διώνην,
 Ἡώ τ', Ἡελίον τε μέγαν, λαμπρὰν τε Σελήνην,
 Λήτω τ', Ἰάπετόν τε, ἰδὲ Κρόνον αἰκυλομήτην,
 Γαῖάν τ', Ωκεανόν τε μέγαν, καὶ νύκτα μέλαιναν· 20
 Ἄλλων τ' Ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων.
 Αἴνυ ποθ' Ἡσίοδον καλλὴν ἐδίδαξαν αἰοιδῶν,
 Ἄρνας ποιμαίνονθ' Ἑλικῶν ὑπὸ ζαθέοιο.
 Τόνδε δέ με πρῶτα θεὰ πρὸς μῦθον ἔειπαν
 Μῆσαι Ὀλυμπιάδες, κῆραι Διὸς Αἰγίοχοιο· 25
 Ποιμένες ἀγραυλοὶ, καὶ ἐλέγχεα, γαστέρες οἶον,
Ἰδμεν

HESIODI ASCRÆI DEORUM GENERATIO.

*Musis Heliconiadicibus incipiamus canere,
Quæ Heliconis habitant montem, magnumque divi-
Et circa fontē floribus obsitū pedibus teneris (numq̃:
Saltant, aramque præpotentis Saturnii,*

*Atque abluta tenero corpore in Permessō,
Aut in Hippocrene, aut in Olmīo sacro,
Summo in Helicone choreas ducere solent,
Pulchras, amabiles; fortiterque tripudiare pedibus:
Inde concitata, velata aëre multo,
Noctu incedunt, perpulchram vocem emittentes,
Celebrantes Iovemque agida tenentem, & venerandam Iunonē
Argivam, aureis calceamentis incedentem:
Filiamque Ægiochi Iovis, caruleos oculos habentē Minervam:
Phœbumque Apollinem, & Dianam sagittis gaudentem,
Atque Neptunum terram continentem, terra motorem,
Et Themis venerandam, & blandis oculis Venerem,
Hebenque aurea corona decoram, formosamque Dionen,
Auroramque, Solemque magnum, splendidamque Lunam,
Latonamque, Iapetumque, ac Saturnum versipellem,
Terramque, Oceanumque vastum, & Noctem atram:
Aliorumque immortalium sacrum genus semper existentium.
Quæ olim Hesiodum pulchrum docuerunt carmen,
Agnos pascentem Helicone sub divino.
Hoc autem me primum Dea sermone compellarunt,
Musa Olympiades, filia Iovis Ægiochi:*

*Pastores sub dio manentes, mala probrā, ventres solum,
Scimus*

Ἰδμεν ψάδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
Ἰδμεν δὲ ὅτ' ἐθέλωμεν ἀληθέα μυθήσασθαι.

Ὡς ἔφασκεν κῆραι μεγάλα Διὸς δρῆέπειαι·
καὶ μοι σκηπτερον ἔδον, δάφνης ἐριθιλέῃ ὄζον, 30
Δρέψαθ' θηητόν. ἐνέπνυσαν δέ μοι αὐδὴν
Θεῖον, ὥς τε κλύοιμι τὰ τ' ἐσόμενα, πρὸ τ' ἐόντα.
καὶ με κέλονθ' ὕμνεϊν μακάρων γῆν' αἰὲν ἐόντων,
Σφᾶς δὲ αὐταῖς πρῶτόν τε καὶ ὕστερον αἰὲν αἰεῖδεν.

Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φεῖ δρυῖ ἢ φεῖ πέτρῳ; 35

Τιῶν, Μισαίων δρχώμεθα, τῇ Διὶ πατρὶ
Ἵμνῶσιν τέρπασσι μέγαν νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,
Εἰρόσιν, τὰ τ' ἐόντα, τὰ τ' ἐσόμενα, πρὸ τ' ἐόντα,
Φωνῇ ὁμιρῶσιν· τῇ δὲ αἰκάμαί' ῥέει αὐδὴ 40
Ἐκ σωμαίων ἡδεῖα. γελᾷ δέ τε δώματα πατρὸς
Ζηνὸς ἐριγθέποιο θεῶν ὀπί λειοέσσης

Σκιδναμένη. ἡχεῖ ᾗ κάρη νιφόμεν' Ὀλύμπου,
Δώματα ἀθανάτων. αἱ δὲ ἄμβροτον ὄσαν ἰεῖσιν,
Θεῶν γῆν' αἰδοῖον πρῶτον κλείουσιν αἰοιδῇ 45
Ἐξ ἀρχῆς, ὅς Γαῖα καὶ Οὐρανὸς ἄρ' ἐπικλεν,
Οἷτ' ἐκ τῇ ἐγλύοντο θεοὶ, δωτῆρες ἰάων.

Δεύτερον αὖτε Ζῆνα, θεῶν πατέρ' ἡδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Ἀρχόμεναί θ' ὕμνῶσι θεῶν, λήγασαί τ' αἰοιδῆς,
Ὅσον φέρτατός ἐστι θεῶν, κρατεῖ τε μέγιστος.

Αὐθις δὲ ἀνθρώπων τε γῆν' καὶ κρητέρων τε γαῖάνων 50

Ἵμνῶσιν, τέρπασσι Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,

Μῶσιν Ὀλυμπιάδες, κῆραι Διὸς αἰγόχοιο·

Τὰς ἐν Πιερίῃ Κρονίδῃ τέκε πατρὶ μιγεῖσαι

Μνημοσύνη. γυνοῖσιν ἔλδ' ἡν' μεδέεσσαι,

Λησμοσύνῳ τε κακῶν, ἄμπαυμά τε μερμηρεῶν. 55

Ἐννέα γάρ οἱ νύκτας ἐμίσγειο μητιέτα Ζεὺς,

Scimus mendacia multa dicere veris similia:

Scimus etiam, quando voluerimus, vera loqui.

*Sic dixerunt filia Iovis magni veridica,
Et mihi sceptrum dederunt, lauri perviridis ramum,
Decerpere mirandum. inspirarunt autem mihi vocem
Divinam, ita ut scirem tam futura quam praterita.
Et me jubebant celebrare beatorum genus sempiternorum,
Se vero primo & postremo semper decantare.*

Sed quo mihi hac circa quercum, aut circa petram?

*O tu, a Musis ordiamur, quæ Iovi patri
Canendo oblectant magnum animum in Olympo,
Memorantes, & præsentia, & futura, & praterita,
Voce concinentes. illarum vero indefessa fluit vox
Ab ore suavis. rident autem domus patris
Iovis valde tonantis Dearum voce suavi
Dispersa. resonat vero vertex nivosi Olympi,
Domus immortalium. hæc vero immortalem vocem emittentes,
Deorum genus venerandum in primis celebrant cantilena
Ab exordio, quos Tellus & Cælum latum genuerunt,
Quique ex his prognati sunt Dii, datores bonorum.
Secundo rursum Iovem, Deorum patrem atq; etiam hominum,
Incipientesque canunt Dea, & finientes carmen,
Quam sit præstantissimus Deorum, & imperio maximus.
Porro & hominum genus, fortiumque gigantum
Celebrantes oblectant Iovis mentem in Olympo,
Musa Olympiades, filia Iovis agida habentis:
Quas in Pieria Saturnio peperit patri mixta
Anemosyne, fertilibus Eleutheris imperans,
Oblivionemque malorum, & solatium curarum.
Novem enim ei noctes mixtus est prudens Iupiter,*

Νόσφιν ἀπ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχῃ εἰσαναβαίνων.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἔλῃ, πρὶ δ' ἔτρεπον ὦραι
 Μηνῶν Φθινόγων, πρὶ δ' ἤματ' ἀπὸν ἐτελέσθῃ,
 Ἡ δ' ἔτεκ' ἐννέα κῆρας ὁμόφρονας, ἧσιν αἰοιδῇ 60
 Μέμβλεται, ἐν σήθεσιν ἀκηδέα θυμὸν ἐχέσας,
 Τυτθὸν ἀπ' ἀκροτάτης καρυφῆς νιφόεντι Ὀλύμπῳ,
 Ἐνθά σφιν λιπαροὶ τε χοροὶ καὶ δώματα καλὰ.
 Παρ δ' αὐτῆς Χάριες, καὶ Ἰμερὸς οἰκί' ἔχουσιν,
 Ἐν θαλίῃς· ἐρχτὶν δ' Ἀφ' σῶμα ὅσας ἐῖσαι, 65
 Μέλπονται πάντων τε νόμους, καὶ ἦθεα κεδναῖ
 Ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπήρατον ὅσας ἐῖσαι.
 Αἱ τὸτ' ἴσαν πρὸς Ὀλύμπῳ ἀγαυόμηναι ὀπίκαλῃ,
 Ἀμβροσίῃ μολπῇ· πρὶ δ' ἴαχε γαῖα μέλαινα
 Τμνύσας· ἐρχτὶς δ' ποδῶν ὑπὸ δῶπ' ὀρώρῃ, 70
 Νεισομύων πατέρ' εἰς ὄν. ὃ δ' ἐρχνῶ ἐμβασιλεύῃ,
 Αὐτὸς ἔχων βροντὴν ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνόν,
 Κάρτει νικήσας πατέρας Κρόνον. ὃ δ' ἔκαστα
 Ἀθανάτοισι διέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπέφραδε πινῆς.
 Ταῦτ' ἄρα Μῆσαι αἶιδον, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι, 75
 Ἐννέα θυγατέρες μεγάλας Διὸς ἐκγεγαῖαι,
 Κλειώ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλεια τε, Μελπομένη τε,
 Τερψιχόρη τ', Ἐρχτώ τε, Πολύμνια τ', Οὐρανίη τε,
 Καλλιόπη θ'· ἡ δ' πρὸ φερεσάτῃ ἐστὶν ἀπασέων.
 Ἡ μὲν γὰρ βασιλεύσιν ἄμ' αἰδοίοισιν ὀπιθεῖ. 80
 Οὔτινα πμήσας Διὸς κῆραι μεγάλοιο,
 Γεινόμενον τ' ἐσίδωσι διοτρεφέων βασιλῆων,
 Τῷ μὲν ὅππῃ γλώσῃ γλυκερὴν χεῖρσιν ἐέρσῃ,
 Τοῦ δ' ἔπε' ἐκ σῶματ' ῥεῖ μείλιχα· οἱ δέ νυ λαοὶ
 Πάντες ἐς αὐτὸν ὀρώσι, Ἀφ' αἰθέρος θέμιστας 85
 Ἰθείησι δίκησιν· ὃ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύων,

*Seorsim ab immortalibus, sacrum lectum conscendens.
 Sed cum jam annus exactus, circumvoluta vero essent tempora
 Mensibus exactis, diesque multi transacti essent,
 Ipsa peperit novem filias concordēs, quibus carmen
 Cura est, in pectoribus securum animum habentibus,
 Paululum a summo vertice nivosi cœli,
 Vbi ipsis splendidique chori, & ades pulchræ.
 Iuxta vero eas Gratia & Cupido domos habitant;
 In conviviis: amabilem autem per os vocem emittentes,
 Canunt omniumque leges, & mores venerandos
 Immortalium celebrant, amabilem autem per os vocem emittentes.
 Ista tum ibant ad Olympum exultantes voce pulchrâ,
 Immortali cantilena: undique vero resonabat terra atra
 Canentibus hymnos: jucundus vero a pedibus strepitus excita-
 Euntium ad patrem suum. ille autem in cœlo regnat, (batur,
 Ipse habens tonitru, atque ardens fulmen,
 Vi superato patre Saturno. bene autem singula
 Immortalibus disposuit simul, & ordinavit honores.
 Hac sane Musa canebant, cœlestes domos incolentes:
 Novem filia magno e Iove prognata:
 Clioque, Euterpeque, Thaliaque, Melpomeneque,
 Terpsichoreque, Eratoque, Polymniaque, Vraniaque,
 Calliopeque: hac autem præstantissima est omnium.
 Hac enim & reges venerandos comitatur.
 Quemcunque honoratura sunt Iovis filia magni,
 In lucem editumque aspexerint a Iove nutritorum regum,
 Huic quidem super linguam dulcem fundunt rorem,
 Hujus vero verba ex ore fluunt suavia: ceterum populi
 Omnes ipsum respiciunt, reddentem ius
 Rectis iudicis. hic autem tuto in concione verba faciens,*

Αἶψά τε καὶ μέγα νείκε' ὀπίσσω μὲν κατέπαυσε.
 Τένεκα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες, ἔνεκα λαοῖς
 Βλαπτομένοισι ἀγορήφι μετὰ τροπαῖα ἔργα τελέουσι
 Ῥηϊδίως, μαλακῶσι παραιφάμενοι ἐπέεσσιν.

90

Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὥς, ἰλάσκοντι
 Αἰδοῖ μειλιχίῃ· μὲν γὰρ πρέπ' ἀγρομένοισιν.
 Οἶα τοι Μυσῶν ἱερὴ δόσις ἀνθρώποισιν.

Ἐκ γὰρ Μυσῶν καὶ ἐκηβόλα Ἀπόλλων

Ἄνδρες αἰοῖδοι ἔασιν ὀπίχθονα καὶ κίθαρις.

95

Ἐκ γὰρ Διὸς βασιλῆες. ὁ δ' ὄλβιος ὄνινά Μῦσαι
 Φιλόντι· γλυκερὴ οἱ δ' ἀπὸ σῶμαί· ῥέει αὐδή.

Εἰ γάρ τις καὶ πένθος ἔχων νεοκηδεῖ θυμῷ

Ἀζητῇ καρδίῳ ἀκαχήμεν, αὐτὰρ αἰοῖδος

Μυσῶν θεράπων κλέια πρεσβύων ἀνθρώπων

100

Τμνήσει, μάκαρες τε θεοὶ οἱ Ὀλύμπου ἔχουσιν,

Λῖψ' ὅγε δυσφρονέων ὀπιλήθευ, ἔδέ τι κηδέων

Μέμνηται· ταχέως γὰρ παρέτρεπε δῶρα θεῶν.

Χαίρετε τέκνα Διὸς, δότε δ' ἱμερόεσσαν αἰοιδίαν.

Κλείετε δ' ἀθανάτων ἱερὸν γλῶσσαι ἐόντων,

105

Οἱ γὰρ ἐξεγλύνοντο καὶ Οὐρανὸν ἀστερόεντα,

Νυκτὸς καὶ ὀνοφερῆς, ἔς θ' αἰλμυρὸς ἔτρεφε Πόντα.

Εἵπατε δ' ὥς τὰ πρῶτα θεοὶ καὶ γαῖα γλύνοντο,

Καὶ ποταμοὶ, καὶ Πόντος ἀπείριτος οἶδματι θύων,

Ἀσφατε λαμπετόωντα, καὶ ἔρηνος ἄρουρ ὑπερθεῖν,

110

Οἳ τ' ἐκ τῆς ἐγλύνοντο θεοὶ, δωτῆρες ἑάων.

Ὡς τ' ἄφεντα δάσαντο, καὶ ὥς τιμὰς διέλοντο,

Ἡ δὲ καὶ ὥς τὰ πρῶτα πολύπυχον ἔχον Ὀλύμπου.

Ταῦτά μοι ἔσπετε Μῦσαι, ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,

Ἐξ ἀρχῆς, καὶ εἵπαθ' ὅ, τι πρῶτον γλῆετ' αὐτῶν.

115

Ἦτοι μὲν πρῶτα Χάος γλῆετ', αὐτὰρ ἐπειτα

Γαῖ'

Statim etiam magnam contentionem scite dirimere solet.

*Propterea enim reges prudentes sunt, ut populis
Damno affectis in foro res iterum integras restituant
Facile, mollibus alloquentes verbis.*

*Incedentem vero per urbem, tanquam Deum, venerantur
Reverentia blanda: eminet vero inter ipsos congregatos.
Tale Musarum ingens munus hominibus.*

*A Musis etenim, & eminus feriente Apolline,
Viri cantores sunt super terram & citharædi:
Ex Iove vero reges. Ille vero beatus, quemcunque Musa
Amant: suavis ei ab ore fluit vox.*

*Quod si enim quis luctum habens recenti dolore saucio animo
Tristetur, animo dolens, Poëta vero
Musarum famulus res claras priscorum hominum
Laudibus celebraverit, beatosque Deos qui Olympum incolunt;
Statim hic sollicitudinum obliviscitur, nec quicquam dolorum
Meminit: cito enim deduxerunt eum alio dona Dearum.*

*Salvete nata Iovis, date vero amabilem cantilenam.
Celebrate quoque immortalium divinum genus, semper existen-
Qui Tellure prognati sunt, & Cælo stellato, (tium,
Noctæque caliginosa, quosque salsus nutritiv Pontus.*

*Dicite insuper, ut primum Dii & terra fuerint,
Et flumina, & Pontus immensus, æstu furcens,
Astraque fulgentia & cælum latum superne:
Et qui ex his nati sunt Dii, datores bonorum.
Vique opes diviserint, & quomodo honores distinxerint,
Atque quomodo primum multa juga habentē tenuerint Olympū.
Hæc mihi dicite Musa, cælestes domos inhabitantes
Ab initio: & dicite quodnam primum fuerit illorum.*

Primo omnium quidem Chaos fuit, ac deinde

Γαῖ' Ὀρύσερ' ὅ, πάντων ἔδ' ἄσφαλές αἰεὶ
 Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντ' Ὀλύμπῃ,
 Τάρταρ' ἡερόεντα μυχῶ χθονὸς Ὀρυοδείης·
 Ἡδ' Ἔρ' ὅ, ὃς καίλεις ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι. 110
 Λυσιμελὴς, πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων
 Δάμναται ἐν στήθεσσι νόον ἢ ὀπίφρονα βελών.
 Ἐκ Χάε' δ' Ἐρεβός τε, μέλαινα τε Νύξ ἐγγύοντο.
 Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἰθήρ τε καὶ Ἡμέρη ἐξεγγύοντο.
 Οὐς τέκε κυσαμνὴ, Ἐρέβ' Φιλότῃ μιγείσα. 125
 Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἴσον ἑαυτῇ
 Οὐρανὸν ἄσερόεντ', ἵνα μιν πᾶσι πάντ' ἀκαλύπτοι,
 Ὅφρ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἔδ' ἄσφαλές αἰεὶ.
 Γείνατο δ' ἔρεα μακρὰ, θεῶν χαρίεντας ἐναύλῃς
 Νυμφέων, αἳ ναίουσιν ἀν' ἔρεα βηοσθέντα. 130
 Ἡ δ' ἢ καὶ αἰτρώχετον Πέλαγ' ὅ, τέκεν οἴδματι θυόν,
 Πόντον, ἅτερ Φιλότῃ ἐφίμερ' αὐτὰρ ἐπειτ'
 Οὐρανῶ ἀνηθείσα, τέκ' Ωκεανὸν βαθυδύνῳ,
 Κοῖόν τε, Κρεῖόν τ', Ὑπερίονά τ', Ἰαπετόν τε,
 Θεῖάν τε, Ρεῖαν τε, Θέμιν τε, Μνημοσύνῃ τε, 135
 Φοῖβῳ τε χρυσοσέφανον, Τηθύϊ τ' ἐρατεινῇ.
 Τὰς δ' ἢ μετ' ἐπλόταί ὅ, γένετο Κρόν' ἄλκυλομήτης,
 Δεινόταί ὅ, παιδῶν θαλερόν δ' ἤχθηρε πεκῆα.
 Γείνατο δ' αὖ Κύκλωπας ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας,
 Βρόντῳ τε, Στερόπῳ τε, καὶ Ἀργεῖω ὀβριμόθυμον. 140
 Οἳ Ζεὺς βροντῇ τ' ἔδοσαν, τᾶξάν τε κεραυνόν.
 Οἳ δὴ πῖ τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίσκιοι ἦσαν,
 Μῆν' ὅ, δ' ὀφθαλμὸς μέσῳ ἐπέκειτο μετώπῳ.
 Κύκλωπες δ' ὄνομα ἦσαν ἐπ' ἀνύμον, ἐνέκ' ἄρα σφέων
 Κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς εἷς ἐνέκειτο μετώπῳ. 145
 Ἰχθὺς τ' ἠδὲ βῆη καὶ μηχαναὶ ἦσαν ἐπ' ἔργοις.

*Tellus lata, omnium sedes tuta semper
Immortalium, qui tenent iuga nivosi Olympi,
Tartaraque tenebricosa in recessu terra spaciofa:
Atque Amor, qui pulcherrimus inter immortales Deos,
Solvens curas, & omnium Deorum, omniumque hominum
Domat in pectoribus animum, & prudens consilium.
Ex Chao vero Erebusque, nigraque Nox editi sunt.
Ex nocte porro Ætherque & Dies prognati sunt:
Quos peperit ubi concepisset, Erebo amore mixta.
Tellus vero primum quidem genuit similem sibi
Cælum stellis ornatum, ut ipsam totam obtegat,
Vique esset beatis Diis sedes tuta semper.
Genuit præterea montes altos, Dearum grata domicilia
Nympharum, quæ habitant per montes saltuosos.
Atque etiam infrugiferum pelagus peperit æstu furens,
Pontum, absque amore suavi. cæterum deinde
Cælo concumbens, peperit Oceanum profundos vortices habentē,
Cœumque, Creumque, Hyperionemque, Iapetumque,
Theamque, Rheamque, Theminq̃ue, Mnemosynenque,
Phæbenque aurea corona insignem, Tethymque amabilem.
Hos vero post natu minimus natus est Saturnus vaser,
Savissimus inter liberos: floridū autem odio prosequabatur pa-
Porro genuit & Cyclopes superbum cor habentes, (rentem.
Brontenque, Steropenque, & Argen sorti animo præditum:
Qui Iovi & tonitru dederunt, & fabricarunt fulmen.
Qui sane per alia Diis similes erant,
Vnus vero oculus media positus erat fronte.
Cyclopes vero illis nomen e re erat, eo quod ipsorum
Rotundus oculus unicus inerat fronti:
Roburque & vires, & doli erant in operibus.*

Ἄλλοι δ' αὖ Γαίης τε καὶ Οὐρανῷ ἐξεγρόντο,
 Τρεῖς παῖδες μεγάλοι καὶ ὄβριμοι, σὺν ὀνομασσί,
 Κοτῆός τε, Βελάρεώς τε, Γύγης δ', ὑπερὶ φανὰ τέκνα.
 Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων αἴσαντο. 150

Ἄπλαστοι κεφαλαὶ ἣ ἑκάστω πεντήκοντα
 Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὅππῃ σιβαροῖσι μέλασιν.
 Γαῦς δ' ἄπλαστον, κρατερὴν, μεγάλῃ ὅππῃ εἶδε.
 Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανῷ ἐξεγρόντο,
 Δεινότατοι παίδων, σφετέρῃ δ' ἤχθοντο τοκῇ 155
 Ἐξ ἀρχῆς. καὶ τ' μὲν ὅπως τις πρῶτα γήοιοτο,
 Πάντας ἀποκρύπτασκε, καὶ ἐς φάσμα σὺν ἀνέεσκε,
 Γαίης ἐν κόλποισιν· κακῷ δ' ἐπετέρπετο ἔργῳ
 Οὐρανός, ἡ δ' ἐντὸς σοναχίζετο Γαῖα πελώρη,
 Στεινομήνῃ· δολίλῃ ἣ κακίῃ ἐπεφρόσασα τέχνῃ. 160

Αἶψα ἣ ποιήσασα γήῃ πολὺν ἀδάμαντα,
 Τόξῃ μέγα δρέπανον, καὶ ἐπέφραδε παισὶ φίλοισιν.
 Εἶπε ἣ θαρσύνεσσα, φίλον τέλει μὲν ἦτορ·
 Παῖδες ἐμοὶ καὶ πατρὸς ἀτασθαλῆς, αἳ κ' ἐθέλητε
 Πείθεσθαι, πατέρῃ γε κακίῃ πσαίμεθα λώβῃ 165
 Ἦμετέρῃ. πρῶτερῃ γὰρ αἰκεία μῆσατο ἔργα.

Ὡς φάτο· σὺ δ' ἄρα πάντας ἔλεν δέῃ, ὃ δέ τις αὐτῶν
 Φθέγγεσθαι. θαρσύνεσσα ἣ μέγας Κρόνον ἀγκυλομήτης
 Ἀψ' αὐτῆς μύθοισι προσηύδα μητέρα κεδνίῳ·

Μῆτερ, ἐγὼ κεν τῷ γ' ὑπερχόμην τελέσαιμι 170
 Ἔργον. ἐπεὶ πατρὸς γε δυσωνύμῃ σὺν ἀλεγίζῳ
 Ἦμετέρῃ· πρῶτερῃ γὰρ αἰκεία μῆσατο ἔργα.

Ὡς φάτο· γήθησεν ἣ μέγα φρεσὶ Γαῖα πελώρη.
 Εἶσε δέ μιν κρύψασα λόχῳ· ἐνέθηκε ἣ χεῖρ
 Ἀρπύην καρχαρόδοντα· δόλον δ' ὑπεθήκατο πέντα. 175
 Ἦλθε ἣ Νύκτ' ἐπάγων μέγας Οὐρανός· ἀμφὶ ἣ Γαίη

*Alii rursus e Tellure & Cælo prognati sunt,
Tres filii magni, & prevalidi, non nominandi,
Cottusque, Briareusque, Gygesque, superba proles.
Quorum centum quidem manus ab humeris prorumpebant
Magna: capita vero unicuique quinquaginta
Ex humeris prognata erant super robustos artus.
Robur autem immensum, validum, ingenti in statura.
Quotquot enim Tellure & Cælo procreati sunt,
Potentissimi (sunt) filiorum a suo vero infestabantur parente
Ab initio. & horum quidem ut quisque primum nascebatur,
Omnes occultabat, & in lucem non mittebat,
Terra in latebris: malo autem oblectabatur opere
Cælus. ipsa vero intus ingemiscebat Terra vasta,
Contristata: dolosam vero malamque excogitavit artem.
Statim vero cum procreasset genus cani ferri,
Fabricavit magnam falcem, edixit vero caris liberis.
Dixit autem animum addens, suo mœrens corde:
Fili mei & patri nesarii, si volueritis
Parere, patri malam ulciscemur contumeliam
Vestri. prior enim indigna machinatus est opera.*

*Sic dixit: illos vero omnes invasit metus, neq₃ quispiã illorũ
Locutus est. confirmato animo tandem magnus Saturnus ver-
Rursus verbis compellavit matrem venerandam: (sutus*

*Mater, ego certe hoc in me recipiens peragam
Facinus. patrem enim detestabilem nihil curo
Nostrum. prior enim scæda machinatus est opera.*

*Sic dixit: gavisã est autem valde animo Tellus ingens.
Collocavit autem ipsum celans in insidiis: indidit vero manui
Falcem asperis dentibus: p̄lo autem instruxit omni.
Venit autẽ Noctem inducens magnus Cælus: undiq₃ vero Telluri*

Ἰμεύρων φιλότῃ Θ ἐπέχειο, καὶ ῥ' ἐτανύθη
 Πάντῃ. ὃ δ' ἐκ λοχεοῖο παῖς ὠρέξατο χεὶρ
 Σκαιῇ, δεξιτερῇ ᾗ πελώριον ἔλαβεν ἄρπυ,
 Μακρὴν, καρχαρόδοντα, φίλῃ δ' ἀπὸ μῆδεα πατρὸς 180
 Ἐστυμύως ἤμησε, πάλιν δ' ἔρριψε φέρεσθ
 Ἐξοπίσω· τὰ μὲν ἔτι ἐτώσια ἐκφυγε χεῖρας·
 Ὅσας γὰρ θάμειγες ἀπέστυθεν αἱματόεσσαι,
 Πάσας δέξατο Γαῖα. πεπλομύων δ' ἐνιαυτῶν,
 Γεῖνατ' Εἰννυς τε κρατερὰς, μεγάλας τε Γίγαντας, 185
 Τόλχεσι λαμπομύας, δόλιχ' ἔσχεα χερσὶν ἔχοντας,
 Νύμφας θ' ἄς Μελίᾳς καλέεσθ' ἐπ' ἀπείροναι γαῖαν.
 Μῆδεά θ', ὡς τὸ πρῶτον ἀπὸ μῆξας ἀδάμαντι,
 Κάββαλ' ἐπ' Ἡπείροιο πολυκλύσω ἐνὶ Πόντῳ,
 Ὡς φέρετ' ἀμπέλαγος πελὺς χρόνον· ἀμφὶ δ' ἰδοὺ 190
 Ἀφροῦς ἀπ' ἀθανάτων χρόος ὤρνυτο· τῷ δ' ἐνὶ κέρῃ
 Ἐθρέφθη· πρῶτον δ' Κυθήροισι ζαθέοισιν
 Ἐπλετο· ἐνθεν ἔπειτα περὶ ῥυτον ἵκετο Κύπρον.
 Ἐκ δ' ἔβη αἰδοίῃ καλὴ θεός· ἀμφὶ δ' οἵη
 Ποσσὶν ὑπὸ ῥαδινοῖσιν αἰέξειο· τῷ δ' Ἀφροδίτῃ, 195
 Ἀφροχρύειαν τε θεῖαν, καὶ εὐσέφανον Κυθήρειαν
 Κικλήσκουσι θεοὶ τε καὶ ἄνδρες, ὅτε ἐν ἀφρῷ
 Θρέφθη· αἵ τ' ἀρ' Κυθήρειαν, ὅτι προσέκυρσε Κυθήροισι·
 Κυπροχρύειαν δ', ὅτι γλύετο πολυκλύσω ἐνὶ Κύπρῳ,
 Ἡ δὲ φιλομμηδέα, ὅτι μηδέων ἐξεφαάνθη. 200
 Τῇ δ' Ἐρ Θ ὠμάρτησε, καὶ Ἰμερ Θ ἔσπετο καλός,
 Γεινομύῃ τὰ πρῶτα, θεῶν τ' ἐς Φῦλον ἰσση.
 Ταύτῃ δ' ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔχουσι, ἡ δὲ λέλοιχε
 Μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
 Παρθενίης τ' ὁάρας, μειδήματα τ' ἐξαπάτας τε, 205
 Τέρψιν τε γλυκερίῳ, φιλότῃ τε, μελιχίῳ τε.

Flagrans desiderio concubitus incumbibat, & sane extenuus est
Passim. ex insidiis autem filius petiit manu
Sinistra, dextra vero immanem cepit falcem,
Longam, asperos dentes habentem, sui que genitalia patris
Festinanter deiecit, rursumque abiecit ut ferrentur
Pone. illa quidem non incassum elapsa sunt manu:
Quotquot enim gutta proruperunt cruenta,
Omnes suscepit Terra. vertentibus autem annis,
Produxit Erinnyasque validas magnosque Gigantes,
Armis nitentes, longas hastas manibus tenentes:
Nymphasque, quas Melias vocant super immensam terram.
Testiculosque, postquam ut prius (sc. dictum) resevit ferro
Projecit circa Epirum undis agitatum in pontum.
Sic ferebantur per pelagus longo tempore: circumcirca vero alba
Spuma ab immortalis corpore oriebatur: in ea puella
Innutrita est: primum vero ad Cytheras divinas
Vehebatur, inde tum circumfluam pervenit ad Cyprum.
Prodiit vero veneranda formosa Dea: circum vero herba
Pedibus sub mollibus crescebat: Aphroditem autem ipsam,
Spuma progeneratam Deam, & decorā pulchris fertis Cythereā,
Nominant tam Dii quam homines: eo quod in spuma
Nutrita fuit: Cytheream autem quod appulit Cytheris:
Cyprigenam vero, quod nata sit undosa in Cypro:
Atque amantem genitalia, quia ex genitalibus emerfit.
Hanc vero Amor comitatus est, & Cupido sequebatur pulcher,
Natam primum, & Deorum ad cœtum euntem.
Hunc vero ab initio honorem habet, atque sortita est
Sortem inter homines & immortales Deos,
Virgineas confabulationes, & risus, & deceptiones,
Oblectationemque suavem, & amorem, blanditiasque.

Τὸς ἣ πατὴρ Τιτίωας ὀπίκλησιν καλέεσκεν,
 Παῖδας κεικείων μέγας Οὐρανός, ὅς τέκεν αὐτός.
 Φάσκε ἣ, πῖαίνοντάς ἀτασθαλίῃ μέγα ῥέξαι
 Ἔργον, τοῖο δὲ ἔπειτα πῖσιν μετόπιόθεν ἔσεσθαι. 110
 Νύξ δὲ ἔτεκε συγερὸν τε Μόρον, ἣ Κῆρα μέλαιναν,
 Καὶ Θάνατον· τέκε δὲ Ὑπνον· ἐπικλεῖ ἣ Φῦλον Οὐνείρων·
 Οὐπνι κρημνθεῖσα θεὰ τέκε Νύξ ἐρεβεννή.
 Δώτερον αὖ Μῶμον, καὶ Οἰζυνὴ ἀλγινόεσσαν·
 Ἔσπερίδας θ', αἷς μῆλα πέρην κλυτὰν Ὀκεανοῖο 115
 Χρύσεα καλὰ μέλυσσι, φέροντά τε δένδρεα καρπὸν·
 Καὶ Μοίρας καὶ Κῆρας ἐγείνατο νηλεοποίνους,
 Κλωθώ τε, Λάχεσιν τε, καὶ Ἀΐξοπον, αἵτε βροτοῖσι
 Γεινομένοισι διδῶσιν ἔχειν ἀγαθὸν τε κακὸν τε,
 Αἴτ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε παραιβασίας ἐφέπυσται, 120
 Οὐδέποτε λήγῃσι θεὰ δεινοῖο χόλοιο,
 Πρίν γ' ἄπο τῷ δώωσι κακίῳ ὅπιν ὅστις αἰμάρηται.
 Τίκτε ἣ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
 Νύξ ὅλοή· μὲν τὴν δ' Ἀπάτην τέκε καὶ Φιλότητα,
 Γῆρας τ' ἐλόμενον, καὶ Ἔριν τέκε καρτερόθυμον. 125
 Αὐτὰρ Ἔρις συγερὴ τέκε μὲν Πόνον ἀλγινόεντα,
 Λήθην τε, Λιμόν τε, καὶ Ἀλγέα δακρυόεντα,
 Ὑσμίνας τε, Φόνας τε, Μάχας τ', Ἀνδροκτασίας τε,
 Νείκεά τε, ψεύδεις τε Λόγους, Ἀμφιλογίας τε,
 Δυσνομίην, Ἀτίην τε, στυγέας ἀπλήλοισιν. 130
 Ὄρεθον θ', ὅς δ' ἠ' ὠλεῖσιν ὀπιχθονίους ἀνθρώπους
 Πημαίνων, ὅτε κέν τις ἐκῶν ὀπιχθονὸν ὁμόσῃ·
 Νηρέα τ' αἰψόδέα καὶ ἀληθέα γείνατο Πόνιόν τε,
 Πρεσβύτατον παίδων· αὐτὰρ καλέεσι γέροντα,
 Οὐνεκα νημερτὴς τε καὶ ἥπιόν· ὃ δ' ἐθεμισέων 135
 Λήθεται, ἀλλὰ δίκαια καὶ ἥπια δήνεα οἶδεν.

Illos vero pater Titanas cognomento vocabat,
Filios objurgans magnus Caelus, quos genuit ipse.
Dixitabat porro, pœnas sumentes ex protervia magnū patrasse
Facinus, cujus deinceps ultio in posterū futura sit.
Nox praterea peperit odiosum Fatum, & Parcam atram,
Et Mortem: peperit etiā Somnū. peperit vero agmen Somniorū:
Qua nulli mixta Dea peperit Nox obscura.
Rursum postea Momum, & Ærumnam dolore plenam,
Hesperidesque, quibus mala trans inclytum Oceanum
Aurea pulchra cura sunt, frugiferaque arbores,
Et fatales Deas, & Parcas genuit immites,
Clothoque, Lachesisque, & Atropon: quæ mortalibus
Nascentibus dant habendum bonumque malumque,
Quaque hominumque Deorumque delicta persequentes,
Nunquam deponunt Dea vehementem iram,
Priusquam ab illo sumserint gravem pœnam, quisquis peccarit.
Peperit praterea & Nemefin, cladem mortalibus hominibus,
Nox perniciofa: post hanc Fraudem enixa est, & Amicitiam,
Seniumque noxium, & Contentionem peperit pertinacem.
Caterum Contentio odiosa peperit quidem Laborem molestū,
Oblivionemque, Famemque, & Dolores lacrymabiles,
Pugnaſque, Cadesque, Præliaque, Stragesque virorum,
Iurgiaque, mendacesque Sermones, Disceptationesque,
Legum contemptum, Noxamque, familiares inter sese:
Iusjurandum quod plurimum terrestres homines
Ledit, quando quispiam volens pejeraverit:
Nereumque alienum a mendacio, & veracem genuit Pontus,
Maximum natu filiorum: sed vocant senem,
Eo quod verus atque placidus: nec juris & equi
Obliviscitur, sed iusta & moderata consilia novit.

Deinde

Αὖτις δ' αὖ Θαύμαντα μέγαν, καὶ ἀγλῶορα Φόρκυν,
 Γαίη μισγόμενθ', καὶ Κητώ καλλιπάρηον,
 Εὐρυβίλῳ τ' αἰδάμαντ' ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἔχουσιν.
 Νηρῆθ' δ' ἐχλόντο μεγέρεσσιν τέκνα θεάων 240
 Πόντῳ ἐν ἀτρυγέτῳ, καὶ Δωρίδ' ἠὲ ἠϊόμοιο,
 Κέρης Ωκεανοῖο τελέηντ' ἑποταμοῖο,
 Πρωτῶ τ', Εὐκράτη τε, Σαώ τ', Ἀμφιλείτη τε,
 Εὐδῶρη τε, Θέτις τε, Γαλιῶή τε, Γλαύκη τε,
 Κυμοθῶ, Σπειώ τε, Θοῇ, Θαλίῃ τ' ἐρέεσσαι, 245
 Καὶ Μελίτη χαλρείεσσαι, καὶ Εὐλιμήνη, καὶ Ἀγανή,
 Πασιθέη τ', Ἐρατώ τε, καὶ Εὐνείκη ῥοδόπηχυν,
 Δωτῶ τε, Πρωτῶ τε, Φέρυσά τε, Δυναμήνη τε,
 Νησαίη τε, καὶ Ἀκλαίη, καὶ Πρωτομέδεια,
 Δωρίς, καὶ Πανόπη, καὶ Διειδὴς Γαλαΐτεια, 250
 Ἴπποθῆ τ' ἐρέεσσαι, καὶ Ἴππενόη ῥοδόπηχυν,
 Κυμοδόκη θ', ἡ κύματ' ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ,
 Πνοιάς τε ζαθέων ἀνέμων, σὺν Κυματολήγῃ,
 Ρεῖα περὶ νῆφ', καὶ εὐσφύρῳ Ἀμφιλείτῃ·
 Κυμῶ τ', Ἠϊόνη τε, εὐσεφάνος θ' Ἀλιμήδη, 255
 Γλαυκονόμη τε Φιλομμειδῆς, καὶ Ποντοπόρεια,
 Λειαγόρη τε, καὶ Εὐαγόρη, καὶ Δαομέδεια·
 Πηλιωόμη τε, καὶ Αὐτονόη, καὶ Λυσιάναςαι,
 Εὐάρενη τε Φυλῶ τ' ἐρατῇ, ἣ εἶδ' ἄμωμθ'·
 Καὶ Ψαμάθῃ χαλρείεσσαι δέμας, δῖή τε Μενίπῳη· 260
 Νησῶ τ', Εὐπόμπη τε, Θεμισῶ τε, Προνόη τε·
 Νημερτής θ', ἡ πατρὸς ἔχῃ νόον ἀθανάτῳ.
 Αὐτὰρ μὲν Νηρῆθ' αἰμύμονθ' ἐξεχλόντο
 Κῆραι πεντήκοντα, αἰμύμονα ἔργ' εἰδῆαι.
 Θαύμας δ' Ωκεανοῖο βαθυρρεΐταο θυγαῖρα 265
 Ἠγάχετ' Ἠλέκτελιν· ἣ δ' ὠκείαν τέκεν Ἴριν,

ἠὲ ἠϊό-

Deinde rursum Thaumantem magnum & fortem Phorcyn,
Terra commistus, & Ceto formosam,
Eurybiamque, ferreum in pectore animum habentem.
Ex Nereo porro prognata sunt perquam amabiles filia Dearum
Ponto in infructuoso, & ex Doride pulchra,
Filia Oceani rotundi fluvii,
Protoque, Eucrateque, Saoque, Amphitriteque,
Eudoraque, Thetisque, Galeneque, Glauceque,
Cymothoë, Spioque, Thoë, Thaliaque jucunda,
Et Melita gratiosa, & Eulimene & Agave,
Pasitheaque, Eratoque, & Eunice roseis lacertis pradita,
Dotoque, Protoque, Pherusaque, Dynameneque,
Nesaeque, & Actæa, & Protomedia,
Doris, & Panope, & speciosa Galatea,
Hippothoëque lepida, & Hipponoe roseis lacertis pradita,
Cymodoceque, qua fluctus in obscuro ponto,
Et flatus vehementium ventorum, una cum Cymatolege,
Facile mitigat, & cum pulchros talos habente Amphitrite:
Cymoque, Eioneque, pulchreque coronata Halimede,
Glaucnomeque hilaris, & Pontoporia,
Liagoreque, & Euagore, & Laomedia:
Polynomeque, & Autonoe, & Lysianassa,
Euarneque tam indolis grata, quam inculpata forma.
Et Psamathe decora corpore, divinaque Menippe:
Nesoque, Eupompeque, Themistoque, Pronoeque,
Nemertesque, qua patris habet animum immortalis.
Ha quidem ex Nereo inculpato procreata sunt
Filia quinquaginta, inculpata opera callentes.
Thaumas vero Oceani profundiflui filiam
Duxit Electram. hac autem celerem peperit Irim,

Ηΰκόμενος θ' Ἀρπύρας, Ἀελλώ τ', Ωκυπέτῳ τε,
 Αἶρ' ἀνέμων πνοιῇσι καὶ οἰωνοῖς ἀμ' ἐπονται,
 Ωκείης περύχασσι μετὰ χρόνιαι γ' ἴαλλον.
 Φόρυγι δ' αὖ Κητώ Γραίας τέκε καλλιπάρηθ', 270
 Ἐκ γλυκείης πολιᾶς, τὰς δὲ Γραίας καλέουσιν
 Ἀθάνατοί τε θεοὶ, χαμαὶ ἐρχόμενοι τ' ἀνθρώποι.
 Πεφρηδὼ τ' εὐπέπλον, Ἐνυώ τε κροκόπεπλον,
 Γοργύς θ' αἰναίησι πέρι κλυτὰς Ωκεανοῖο,
 Ἐχάλην πρὸς νυκτός· ἴν' Ἐσπερίδες λιγύφωνοι, 275
 Σθεινώ τε, Εὐρυάλη τε, Μέδουσά τε, λυγρὰ παθῶσιν.
 Η' μὲν ἔτι θυνητή, αἱ δ' ἀθάνατοι καὶ ἀγῆρω
 Αἰδύο· τῇ δ' μὴ παρελέξατο Κυανοχαίτης,
 Ἐν μαλακῷ λειμῶνι, καὶ ἀνθεσιν εἰαρηνοῖσι.
 Τῆς δ' ὅτε δὴ Περσίδος κεφαλὴν ἀπεδειροτόμησεν, 280
 Ἐξέθορε Χρυσάωρ τε μέγας, καὶ Πήγασος ἵππος.
 Τῷ μὲν ἐπώνυμον ἴω, ὅτ' αἶρ' Ωκεανὸς οὐκ ἐκ πηγᾶς
 Γαίνεθ', ὁ δ' αἶσα χρύσειον ἔχεν μῆτι' χερσὶ Φίλησι.
 Χ' ὡ μὲν ἀποπλάμηνθ', περιπλὼν χθόνα μητέρου μήλων,
 Ἰκετ' ἐς ἀθανάτους· Ζηνὸς δ' ἐν δώμασι ναίει, 285
 Βροντῶν τε σεροπλῶν τε Φέρων Διὶ μητιόεντι.
 Χρυσάωρ δ' ἔτεκε τελαμώνιον Γηρυονῆα,
 Μιχθεὶς Καλλιρόῃ κέρη κλυτὰς Ωκεανοῖο.
 Τὸν μὲν αἶρ' ἐξενάειξε βίη Ἡρακλειή,
 Βασίπαιρ εἰλιπόδεας, παρρύντων εἰν Ἐρυθείῃ· 290
 Ἡμαί τῳ, ὅτε περ βῆς ἤλασεν ὄρυμετώπης
 Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν, Διφβάς πόρον Ωκεανοῖο,
 Ὀρθὸν τε κλείνας, καὶ βυχθόλον Εὐρυτίωνα,
 Σταθμῷ ἐν ἡερόεντι, πέρι κλυτὰς Ωκεανοῖο.
 Η' δ' ἔτεκε ἄλλο πέλωρον, ἀμήχανον, ὃ δὲν ἰοικθῆς 295
 Θνητοῖς ἀνθρώποις, ὃ δ' ἀθανάτοις θεοῖσι,

*Pulchricomasque Harpyias, Aelloque, Ocypetenque,
Qua ventorum flamina, & aves assequuntur
Pernicibus alis. sublimes enim volitant.
Phorco post hac Ceto Graas peperit formosa,
A partu canas, quas ob id Graas vocant.
Immortalesque Dii, humique incedentes homines.
Pephredoque pulchro peplo, Enyoque croceo peplo,
Gorgonesque, qua habitant trans celebrem Oceanum,
In extrema parte ad noctem: ubi Hesperides arguta,
Sthenoque, Euryaleque, Medusaque, gravia perpeffa.
Ipsa erat mortalis, ast alia immortales, & senio non obnoxia
Dua: cum una concubuit carulea casarie Neptunus
In molli prato & floribus vernis.
Ejus autem Perseus caput cum amputasset,
Exiliit Chrysaor magnus, & Pegasus equus.
Huic quidem cognomen erat, quod Oceani apud fontes
Natus esset: ille vero enssem aureum tenebat manibus suis:
Et ille quidem cum avolasset, relicta terra matre pecorum,
Pervenit ad immortales: Iovis vero in domo habitat,
Tonitruque & fulgur ferens Iovi prudenti.
Chrysaor porro genuit tricipitem Geryonem,
Mixtus Calliroæ filia nobilis Oceani.
Illum quidem armis exiit Hercules,
Boves apud flexipedes, circumflua in Erythia:
Die illo cum boves egit latas frontes habentes
Tirynthum in sacram, emensus iter Oceani,
Orithoque interfecto, & bubulco Eurytione,
Stabulo in obscuro, trans inclytum Oceanum.
Ipsa insuper peperit aliud monstrum, ingens, nihil simile
Mortalibus hominibus, neque immortalibus Diis,*

Σπῆϊ ἐνὶ γλαφυρῷ, θείῳ κεραιρόφρον' ἔχιδναν·
 Ἡμῖσι μὲν νύμφῳ ἐλικώπιδα, καλλιπάρηον,
 Ἡμῖσι δ' αὖτε πέλωρον ὄφιν, δεινόν τε μέγαν τε,
 Ποικίλον, ὠμησιῶ, ζαθέης ὑπὸ κούρῃσι γαίης. 300
 ἔνθα δ' οἱ ἀπέθ' ἐστὶ καί τω, κούρῃ ὑπὸ πέτρῃ,
 Τηλεῖα π' ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων·
 ἔνθ' ἄρ' οἱ δάσσαντο θεοὶ κλυτὰ δώματα ναίειν.
 Ἡ δ' ἔρυτ' εἰν Ἀείμοισιν ὑπὸ χθόνα λυγρῇ ἔχιδνα,
 Ἀθανάτ' ἢ νύμφῃ καὶ ἀγέρεθ', ἥματα πάντα. 305
 Τῇ δ' ὅ Τυφάονά φασι μιγήμεναι ἐν φιλότῃ.
 Δεινόν θ' ὕβρισι τ' ἄνεμον, ἐλικώπιδι κέρη.
 Ἡ δ' ὑπεκυσσάμεν' ἤ, τέκετο κεραιρόφρονα τέκνα.
 ὄρεθον μὲν πρῶτον κυῖα γείνατο Γηρυονῆι.
 Δώτερον αὖτις ἔπικλεν αἰμήχανον, ἔπι Φαίειον, 310
 Κέρβερον ὠμησιῶ, αἰδέω κυῖα χαλκεόφωνον,
 Πεντηκονόλοκάρῳ, ἀναιδέα τε κεραιρόν τε.
 Τὸ τρίτον, ὕδρῳ αὖτις ἐγείνατο λύγρ' εἰδυῖαν
 Λερναίῳ, ὃν θρέψε θεὰ Λακώλενθ' Ἥρη,
 Ἀπλήιον κούρῃσιν βίῃ Ἡρακλεΐῃ. 315
 Καὶ πῶ μὲν Διὸς υἱὸς ἐνήρατο νηλεῖ χαλκῷ
 Ἀμφιτρυωνιάδης, σὺν δ' ἤϊφίλῳ Ἰολαίῳ,
 Ἡρακλῆς, βαλῆσιν Ἀθηναίης Ἀγελείης.
 Ἡ δ' ὅ Χίμαιραν ἔπικλε, πνέεσαν αἰμαϊμάκεον πῦρ,
 Δεινὴν τε, μεγάλῃν τε, ποδώκεά τε, κεραιρὴν τε. 320
 Τῆς δ' ὃ τρεῖς κεφαλαί· μία μὲν, χαροποῖο λέοντ' ἔσθ',
 Ἡ δ' ὅ χιμαίρης· ἡ δ' ὄφιν κεραιροῖο δράκοντ' ἔσθ'.
 Πρόσθε λέων, ὅππῃεν δ' δράκων, μέσση δ' ἡ χίμαιρα,
 Δεινὸν ἄπο πνείσσει πυρὸς μὲνθ' αἰθομένοιο.
 Τῶ μὲν Πήγασ' εἶλε, ἣ ἐσθ' ἰὸς Βελλεροφόντης. 325
 Ἡ δ' ἄρ' ἔσθ' ὅλοιν τέκε, Καδμείοισιν ὄλεθρον,
 ὄρεθ'

*Specu in concavo, divinam animo infracto Echidnam :
Dimidiam nympham, nigris oculis, pulchram,
Dimidiam item ingentem serpentē, horrendumq; magnumq;
Varium, crudivorum, divina sub cavernis terra.
Illic vero ei specus est in imo, cava sub petra,
Procul ab immortalibusque Diis mortalibusque hominibus :
Ibi sane ei destinarunt Dii inclytas domos incolere.
Atque coërcebatur apud Syros sub terra tetra Echidna,
Immortalis nympha & senii expers, diebus omnibus.
Huic Typhaonem aiunt mixtum esse amore,
Vehementem & violentum ventum, nigris oculis decora puella.
Illa vero gravida facta, peperit fortes filios.
Orthum quidem primo canem peperit Geryoni.
Iterum secundo edidit partu immensum, dirum,
Cerberum crudivorum, Plutonis canem magna voce,
Quinquaginta capitum, impudentemque fortemque.
Tertio, Hydram rursus genuit perniciosam
Lerneam, quam enutrivit Dea albis ulnis Iuno,
Implacabiliter irascens Herculi.
Ac illam quidem Iovis filius occidit saxo ferro
Amphitryonides, cum bellicoso Iolao,
Hercules, ex consiliis Minervæ Agelææ.
Tum ipsa Chimaram peperit, spirantem terribilem ignem,
Trucemque, magnamque, pernitemque, validamque.
Illius erant tria capita : unum quidem terribilis leonis,
Alterum capella : tertium vero serpentis robusti draconis.
Ante leo, pone vero draco, in medio autem capra,
Horrende efflans ignis vim ardentis.
Hanc quidem Pegasus cepit, & strenuus Bellerophontes,
Illa sane Sphingem exitialem peperit, Cadmeis perniciem,*

Οἷον ὑπερδμηθεῖσα· Νεμειαῖόν τε λέοντα,
 Τόν ῥ' Ἥρῃ θρέψασα, Διὸς κυδρὴν ᾠδὴν αἰετὶς,
 Γυνοῖσιν κατένασσε Νεμείης, πῆμ' ἀνθρώποις.
 Ἐνθ' ἄρ' ὄγ' οἰκείων, ἐλεφαίρε' ο Φῦλ' ἀνθρώπων, 330
 Κοιρανέων τρηλοῖο Νεμείης, ἡδ' Ἀπέσωνι Θ.
 Ἀλλὰ ἐῖς ἐδάμασσε βίης Ἡρακλεείης.
 Κητῶ δ' ὀπλότατον, Φόρκυϊ φιλότῃ μιγεῖσα,
 Γεῖναί ο, δεινὸν ὄφιν, ὅς ἐρεμνῆς κούρεσι γαίης,
 Πείρασιν ἐν μεγάλοις παλχεύσεα μῆλα φυλάσσῃ. 335
 Τὸ μὲν ἐκ Κηλῆς καὶ Φόρκυ Θ γῆ Θ ἐστὶ.
 Τηγεύς δ' ὠκεανῷ ποταμὸς τέκε δινῆεντας,
 Νεῖλον τ', Ἀλφειὸν τε, καὶ Ἡριδανὸν βαθυδίνην,
 Στυμόνα, Μαίανδρόν τε, καὶ Ἴστρον καλλιρέεθρον,
 Φᾶσιν τε, Ῥῆσον τ', Ἀχελώϊον δρυγροδίνην, 340
 Νέασον τε, Ῥοδίον θ', Ἀλῖάκμονά θ', Ἐπᾶπόρον τε,
 Γρήνικόν τε, καὶ Αἴσηπον, Θεῖον τε Σιμῶντα,
 Πλωειὸν τε, καὶ Ἑρμον, εὐρρεΐτῳ τε Κάϊνον,
 Σαλζαρίον τε μέγαν, Λαδωνά τε, Παρθένιον τε,
 Εὐλώον τε, καὶ Ἀρδησκον, Θεῖόν τε Σκάμανδρον. 345
 Τίχτε ἢ θυγατέρων ἱερὸν γῆ Θ, αἱ καὶ γαῖαν
 Ἄνδρας κτερίζουσιν, Ἀπόλλωνι ξυὺ ἀνακτὶ,
 Καὶ ποταμοῖς· ταύτῃ δ' ἑοῖς πάρα μοῖραν ἔχουσι.
 Πειθώ τ', Ἀδμήτη τε, Γάνθη τ', Ἡλέκτρη τε,
 Δωρίς τε, Πρυμνώ τε, καὶ Οὐρανίη Θεοειδής, 350
 Ἰππώ τε, Κλυμένη τε, Ῥοδία τε, Καλλιρόη τε.
 Ζῶξώ τε, Κλυτίη τε, Ἰδυῖά τε, Πασιθόη τε,
 Πληξαύρη τε, Γαλαξαύρη τε, ἔρατῃ τε Δικῶνῃ,
 Μηλόβοσις τε, Θόη τε, καὶ Δειδής Πολυδώρη,
 Κερκηίς τε Φυλὴ ἔρατῃ, Πλατὼ τε βοῶπις, 355
 Περσηίς τ', Ἰάνειρα τε, Ἀκάστη τε, Ξάνθη τε,

*Ab Ortho subacta : Nemeaumque leonem,
 Quem Iuno cum enutrivisset , Iovis veneranda uxor ,
 In locis fertilibus collocavit Nemea , cladem hominibus.
 Ibi sane hic commorans, damno afficiebat homines,
 Imperans cavernosa Nemea, atque Apesanti.
 Sed ipsum robustus domuit Hercules.
 Ceto vero minimum natu, cum Phorcyne amore mixta,
 Peperit gravem serpentem, qui obscura in latibus terra
 Finibus in amplis aurea mala custodit.
 Hac quidem Cetus & Phorcynis soboles est.
 Tethys autem Oceano flumina peperit vorticosa,
 Nilumque, Alpheumq₃, & Eridanũ profundos vortices habentẽ,
 Strymonem, Meandrumque, & Istrum pulchrisfluum,
 Phasinque, Rhesumque, Acheloum limpidum,
 Nessumque, Rhodiumque, Haliacmonemque Heptaporumque,
 Granicumque, & Æsapum, divinumque Simoënta,
 Peneumque, & Hermum, amœneque fluentem Caicum,
 Sangariumque magnum, Ladonemque, Partheniumque,
 Euenumque, & Ardescum, divinumque Scamandrum.
 Peperit quoque filias sacras, quæ per terram
 Viros a teneris educant, una cum Apolline rege,
 Et fluminibus: hanc vero a Iove sortem habent,
 Pithoque, Admeteque, Ianthèque, Electraque,
 Dorisque, Prymnoque, & Vrania forma Deam referens,
 Hippoque, Clymeneque, Rhodiaque, Calliroëque,
 Zeuxoque, Clythieque, Idyiaque, Pasithoëque,
 Plexaureque, & Galaxaure, amabilisque Dione,
 Melobosisque, Thoëque, & venusta Polydora.
 Cerceisque indole amabilis, Plutoque magnis oculis,
 Perseisque, Ianiraque, Acasteque, Xantheque,*

Πετσαίη τ' ἐρόεσσα, Μενεοθώ τ', Εὐρώπη τε,
 Μῆτις τ', Εὐρυόμη τε, Τελεοθώ τε κροκόπεπλος.
 Κελσίη τ', Ἀσίη τε, καὶ ἱμερόεσσα Καλυψώ.
 Εὐδώρη τε, Τύχη τε καὶ Ἀμφιρῶ, Ὀκυρόη τε. 360
 Καὶ Στυξ, ἣ δὴ σφέων προφερεσάτη ἐστὶν ἀπασέων.
 Αὐτὰρ δὲ Ὀκεανὸς καὶ Τηθύς ἐξεγλήοντο
 Πρεσβύταται κῆραι. πολλαὶ γέ μιν εἰσι καὶ αἶλαι.
 Τρεῖς γὰρ χίλιαί εἰσι τανύσφυροι Ὀκεανίναί,
 Αἳ ῥα πολυαπερέες γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης 365
 Πάντη ὁμῶς ἐφέπουσιν, θεάων ἀγλαὰ τέκνα.
 Τόσσοι δὲ αὖθ' ἕτεροι ποταμοὶ καναχηδὰ ῥέοντες,
 Υἱέες Ὀκεανῶ, οὗ γείνατο πότνια Τηθύς.
 Τῶν ὄνομα δ' ὄχθαλέον πάντων βροτὸν ἄνδρα ἐνίσπειν.
 Οἳ ἣ ἕκαστοι ἴσασιν οἳ ἂν πειναιετάωσι. 370
 Θεία δὲ Ἡελίον τε μέγαν, λαμπρὸν τε Σελήνῳ,
 Ἡώθ', ἣ πάντεσσιν ὀπιχθηνίοισι φαίνει,
 Ἀθανάτοισ τε θεοῖς τοῖς ἔργον ὄρω ἔχουσι,
 Γείναθ', ὡς δὴν θεῖσ' ὕπερίοντα ἐν φιλότῃ.
 Κρίω δὲ Εὐρυβίη τέκλει, Φιλότῃ μιγείσα, 375
 Ἀσραϊὸν τε μέγαν, Πάλλαντά τε, δῖα θεάων,
 Πέρσιω θ', ὅς καὶ πᾶσι μετέπεπεν ἰδμοσυήσιν.
 Ἀσραίῳ δὲ Ἡὼς ἀνέμους τέκε καρτεροθύμους,
 Ἀργείῳ Ζέφυρον, Βορέῳ τ' αἰψεροκέλευθον,
 Καὶ Νότον, ἐν Φιλότῃ θεῶν θεὰ δὴν θεῖσα. 380
 Τὸς ἣ μετ' ἄστρα τέκλει Ἑωσφόρον ἠελυγεία,
 Ἄστρα τε λαμπετῶν ἅ τ' ἔργον ὅς ἐσεφάνωται.
 Στυξ ἣ τέκε Ὀκεανῶ θυγάτηρ, Πάλλαντι μιγείσα,
 Ζῆλον καὶ Νίκην κακίσφυρον ἐν μεγάροισι,
 Καὶ Κρότον, ἣ δὲ Βίβω, ἀειδείκετ' αἰεὶ γείνατο τέκνα, 385
 Τῶν οὐκ ἔσ' ἀπᾶν ἔθε Διὸς δόμου, ἔδ' ἐπεὶ ἔδρη,
 οὐδ'

*Petreaque lepida, Menesthoque, Europaque,
Metisque, Eurynomeque, Telesthoque croceo peplo:
Crisiëque, Asiaque & amabilis Calypso:
Eudoreque, Tycheque, & Amphiro, Ocyroëque:
Et Styx, qua ipsarum excellentissima est omnium.
Atque hæ Oceano & Tethyde prognata sunt,
Grandiores natu filia. multa quidem sunt & alia.
Ter mille enim sunt celeres filia Oceani,
Quæ sane dispersa terram, & profunditates lacus,
Passim pariter incolunt, Dearum splendida proles.
Tot rursus alii fluvii cum strepitu fluentes,
Filii Oceani, quos peperit veneranda Tethys:
Quorum nomina difficile omnium mortalem virum proloqui.
Sed singulatim noverunt, quicunque circumhabitant.
Thia præterea Solemque magnum, lucentemque Lunam,
Auroramque, quæ omnibus terrestribus lumen prabet,
Immortalibusque Diis qui cælum latum tenent,
Genuit, congressa cum Hyperione in amore.
Crio autem Eurybia peperit, per amorem mixta,
Astræumque magnum, Pallantemque, præstantissima Dearum,
Persenque, qui etiam omnes præcellebat peritia.
Astræo vero Aurora ventos peperit violentos,
Celerem Zephyrum, Boreamque rapidum,
Et Notum, in amore cum Deo Dea congressa.
Post hos vero Aurora stellam genuit Luciferum mane genita,
Astræque fulgentia quibus cælum cinctum est.
Styx vero peperit Oceani filia, Pallanti mixta,
Zelum & Nicen, formosam in adibus,
Et Robur, atque Vim, præclaros genuit filios,
Quibus non est seorsim a Iove domus, nec ulla sedes,*

Οὐδ' ὁδὸς, ὅππῃ μὴ κείνοις θεὸς ἡγεμονεύῃ·
 Ἀλλ' αἰεὶ παρ' Ἰνὸν βαρυκτύπῳ ἐδολόωνται.
 Ὡς ᾧ ἐβέβηκε Στυξ ἄφθιτο, ὠκεανίνῃ,
 Ἡμαίῃ τῷ, ὅτε πάντας Ὀλύμπῳ ἀστεροπητῆς 390
 Ἀθανάτης ἐκάλεσθε θεὸς ἐς μακρὸν Ὀλυμπον.
 Εἶπε δ', ὅς ἂν μὲν εἶο θεῶν Τιτῆσι μάχοιτο,
 Μὴ πν' ὑπορράϊσειν γεράων, πρὶν ὃν ἔκασεν.
 Εἰς ἔμμελ' ἰὼ τοπάρῳ γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
 Τὸν δ' ἐφαθ' ὅστις ἄπμῳ ὑπὸ Κρόνῳ ἢ δ' ἀγέραςτος, 395
 Τιμῆς καὶ γεράων ὀπιθεσέμεν ἢ θέμις ἐστί.
 Ἡλθε δ' ἄρα πρώτη Στυξ ἄφθιτο Ὀλύμπῳ δὲ
 Σὺν σφίσι παίδεσσιν, φίλῃ δ' ἀμύδα πατρὸς.
 Τὴν δ' Ἰδὸς τίμησε, πῶϊσά ῃ δῶρα ἔδωκεν.
 Αὐτὴν μὲν ᾧ ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμελ' ὄρησεν, 400
 Παῖδας δ' ἡμαῖα πάντα ἐς μετ' ἀναιέτας εἶναι.
 Ὡς δ' αὐτῶς πάντεσσιν ἀμύδα, ὥσπερ ὑπέστη,
 Εἰς ἐτέλεσσ' αὐτὸς ῃ μέγα κρατεῖ, ἡ δὲ ἀνάσσει.
 Φοίβη δ' αὖ Κοῖς πολυήρατον ἦλθεν ἐς δῖνόν.
 Κυσαμένη δ' ἡπειρὰ θεὰ θεῶν ἐν φιλότῃ, 405
 Λητὴν κυανόπεπλον ἐγείνατο μείλιχον αἰεὶ,
 Ἡπὶν ἀνθρώποις καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
 Μείλιχον ἐξ ἀρχῆς, ἀθανάτατον ἐντὸς Ὀλύμπου.
 Γείνατο δ' Ἀστερίων δῖον υἱόν, ἰὼ πότῃ Πέρσης
 Ἡγάγετ' ἐς μέγα δῶμα, φίλῃ κεκλήσθαι ἀκροῖν. 410
 Ἡ δ' ὑπὸ κυσαμένη ἑκάτῃ τέκε, τὴν πῶϊ πάντων
 Ἰδὸς Κρονίδης τίμησε· πόρρον δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
 Μοῖραν ἔχειν γαίης τε καὶ ἀστερόεντος θαλάσσης.
 Ἡ δ' καὶ ἀστερόεντι ὑπὸ ἔρανος ἔμμορε τιμῆς,
 Ἀθανάτοισι τε θεοῖσι τελέμεν ἐστὶ μάλιστα. 415
 Καὶ ᾧ νῦν ὅτε πᾶσι πᾶσι θεοῖσι καὶ ἀνθρώποις

Neque via, qua non illis Deus præt:

Sed semper apud Iovem graviter tonantem sedem habent.

Sic enim consuluit Styx incorruptibilis, Oceani filia,

Die illo, quando omnes Olympius fulgurator

Immortales vocavit Deos ad altum cælum.

Dixit autē, quod quisquis una secū Deorum contra Titanes pu-

Nulli se adempturum præmia, sed honorem quemque (gnet,

Habiturum, quem antea inter immortales Deos.

Illum etiam dixit qui honoris expers fuerit sub Saturno & im-

Ad honores ac præmia provecturum, ut fas est. (munis,

Venit autem prima Styx incorruptibilis ad Olympum

Cum suis filiis sui per consilia patris.

Ipsam vero Iupiter honoravit, eximia quoque dona dedit.

Ipsam enim constituit Deorum magnum ut sit iusjurandum,

Filii autem diebus omnibus sui inquilini ut sint.

Similiter etiam omnibus prorsus, sicuti pollicitus erat,

Perfecit: ipse autem præpotens est, atque regem agit.

Phæbe porro Cæi perjucundum venit ad torum.

Gravida vero facta deinde Dea Dei in amore,

Latonam ceruleo peplo peperit blandam semper,

Mitem hominibus atque immortalibus Diis,

Suavem ab initio, in primis hilarem intra Olympum.

Genuit insuper Asteriam claram, quam olim Perses

Duxit in amplam domum, sua ut sit uxor.

Illam autem gravidatam Hecaten peperit, quam super omnes

Iupiter Saturnius honoravit: dedit vero ei splendida dona,

Potestatem ut habeat terraque & infrugiferi maris.

Imo etiam stelligero in cælo sortita est honorem,

Immortalibusque Diis honorata est maxime.

Etenim nunc quando alicubi aliquis terrestrium hominum

Ἐρδων ἱερὰ καλὰ καὶ νόμον ἰλάσκηται,
 Κικλήσκῃ Ἑκάτῳ· πολλή τε οἱ ἔσπετο τιμή
 Ῥεῖα μάλ', ὣς πρὸ φρον γε θεὰ ὑποδέξεταί δι' χάς·
 Καὶ οἱ ὄλβον ὀπάζοι· ἐπεὶ θυῶαμῖς γε πάρεσιν. 420
 Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανῷ ἐξεγμύοντο,
 Καὶ πρὶν ἔλαχον, τέτων ἔχθ' αἶσαν αἰπῶντων.
 Οὐδέ τι μιν Κρονίδης ἐβίησατο, ἔδ' ἐτ' ἀπηύρε
 Ὅσ' ἔλαχεν Τιτῆσι μὲν πρῶτοις θεοῖσιν.
 Ἀλλ' ἔχθ' ὡς τὸ πρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἐπλετο δασμός. 425
 Οὐδ' ὅτι μκνογμῆς, ἥσων θεὰ ἔμμορε τιμῆς,
 Καὶ γέρας ἐν γαίῃ τε καὶ ἔρηνῳ, ἡδὲ θαλάσῃ·
 Ἀλλ' ἐπὶ καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐπεὶ Ζεὺς τίετα αὐτῷ.
 Ὡς δ' ἐθέλῃ μεγάλως πῶρα γίνεταί, ἡδ' ὀνίνησιν,
 Ἐν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μετὰ πρῆπτι, ὃν κ' ἐθέλησιν. 430
 Ἡ δ' ὁπότες ἐς πόλεμον φθισιλύορα θωρήσσοντα
 Ἀνέρες, ἔνθα θεὰ πῶρα γίνεταί οἷς κ' ἐθέλησι,
 Νίκῃ πρὸ φρονέως ὀπάσσει, καὶ κῦδ' αὖτ' ὀρέξαι.
 Ἐν τε δίκη βασιλεύσιν παρ' αἰδοίοισι καθίζει.
 Ἐσθλή δ' αὖθ' ὁπότες ἄνδρες ἀγῶνι ἀεθλεύωσιν. 435
 Ἐνθα θεὰ καὶ τοῖς πῶρα γίνεταί, ἡδ' ὀνίνησι.
 Νικήσας γὰρ βίῃ καὶ κάρτει, καλὸν αἶσθλον
 Ῥεῖα φέρει, χαίρων τε τοκῶσιν κῦδ' αὖτ' ὀπάσει.
 Ἐσθλή δ' ἰπώῃεσσι παρεσάμην οἷς κ' ἐθέλησι,
 Καὶ τοῖς οἱ γλαυκῶν δυσπρόμοφελον ἐργάζοντα, 440
 Εὐχόντα δ' Ἑκάτῃ, καὶ ἐρικλύπῳ ἔννοσιγαίῳ.
 Ῥηϊδίως δ' ἄρ' ἔλκευ κῦδρ' ἡ θεὸς ὅπασε πᾶσι,
 Ῥεῖα δ' ἀφείλετο φαινομένη, ἐθέλῃσά γε θυμῷ.
 Ἐσθλή δ' ἐν σάθμοισι σὺν Ἑρμῇ ληΐδ' αἵζειν,
 Βυκολίας τ', ἀγέλας τε, καὶ αἰπόλια πᾶσι τ' αἰγῶν, 445
 Ποίμνας τ' εἰροπόκων γ' οἴων, θυμῷ γε θέλῃσά,

*Faciens sacra honesta secundum patrios mores expiat,
Invocat Hecaten : ingens vero eum sequitur honor
Facillime, cujus benevola Dea suscipit preces :
Et illi divitias largitur ; nam facultas ipsi adest.
Quotquot enim Terra Cœloque prognati sunt ,
Et honorem sorte acceperunt , istorum habet sortem omnium.
Neque quicquam ipsi Saturnius per vim ademit , neque privavit
Eorum quacunque sortita est Titanas inter priores Deos.
Sed habet sicut prius ab initio facta est distributio.
Nec quia unigenita , minorem Dea sortita est honorem,
Et potestatem tam in terra ac cœlo , quam in mari :
Sed insuper multo magis, quoniam Iupiter honorat ipsam.
Cui vero vult, magnifice præsto est, atque juvat.
Inque concione inter homines eminet, quem voluerit.
Atque quando ad bellum perdens viros armantur
Viri, tum Dea adest quibus voluerit,
Victoriam prompte ut præbeat, & laudem porrigat.
Inque iudicio reges apud venerandos sedet.
Bona insuper quando viri in certamine colluctantur ;
Ibi Dea & illis præsto est, atque juvat.
Qui vero vicerit virtute & robore, pulchrum præmium
Facile fert, latusque parentibus gloriam dat.
Bona item equitibus adesse, quibus voluerit :
Et his qui mare tempestuosum secant.
Votaque faciunt Hecata, & valde sonanti Neptuno.
Facile etiam prædam inclyta Dea dedit copiosam,
Facile vero abstulit apparentem, volens saltem animo.
Bona præterea in stabulis cum Mercurio pecus augere,
Armenta que boum, gregesque, & greges magnos caprarum,
Gregesque lanigerarum ovium, animo saltem volens,*

Ἐξ ὀλίγων βεβιάει, καὶ κ' πολλῶν μείονα θῆκεν.
 Οὕτω τοι καὶ μνηστῆρ' ἐκ μητρὸς ἔσσει,
 Πᾶσι μετ' ἀθανάτοισι τετίμηται γεραίεσσι.
 Θῆκε δέ μιν Κρονίδης κροτοτόφον, οἳ μετ' ἐκείνῳ 450
 Ὀφθαλμοῖσιν ἴδοντο φάος, πολυδερκέος ἦϊς.
 Οὕτως ἐξ ἀρχῆς κροτοτόφον· αἰδέετ' ἱμαί·
 Ρείη δ' αὖ δμηθεῖσα Κρόνῳ τέκε Φαίδιμα τέκνα,
 Ἰσίῳ, Δήμητρα, καὶ Ἡρίῳ χρυσοπέδιλον,
 Ἰφθυμόν τ' Αἰδῶν, ὃς ὑπὸ χθονὶ δώματ' ἀναΐει, 455
 Νηλεὲς ἦτορ ἔχων· καὶ ἐράκλυτον ἔννοσίγαιον,
 Ζεῦν τε μητιόεντα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
 Τοῦ καὶ ὑπὸ βροντῆς πολεμίζεται εὐρεΐα χθών.
 Καὶ σὺ μὲν κατέπινε Κρόνον μέγας, ὅστις ἕκαστον
 Νηδύον ἐξ ἱερῆς μητρὸς πρὸς γένεσθ' ἵκητο· 460
 Τὰ φρονέων, ἵνα μή τις ἀγανῶν ἐραυνίωνων
 Ἀλλ' ἐν ἀθανάτοισιν ἔχη βασιληίδα πρῶτον.
 Πόθεν τοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανὸς ἀστερόεντος,
 Οὐνεκά οἱ πέπεωτο ἔω ὑπὸ παιδὶ δαμνῶναι,
 Καὶ κρατερῶν περ ἐόντων, Διὸς μεγάλης Διὸς βαλῆς. 465
 Τῷ ὅγε σὺν ἀλαοσκοπίῳ ἔχεν, ἀλλὰ δοκῶν
 Παῖδας ἔσσει κατέπινε· Ρέῳ δ' ἔχε πένθος ἀλαστον.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ Δί' ἔμελλε θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
 Τέξεσθαι, τότε ἔπειτα φίλος λιτάνοιτο πεκῆας
 Τὸς αὐτῆς, Γαῖάν τε καὶ Οὐρανὸν ἀστερόεντα, 470
 Μῆτιν συμφράσασθαι ὅπως λελάθοιτο τέκνα
 Παῖδα φίλον, τίσασθαι δ' ἐριννὺς πατρὸς ἐοῖο
 Παίδων, ὃς κατέπινε μέγας Κρόνον ἀγκυλομήτης.
 Οἳ ἢ θυγατέρι φίλῃ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ὀπιθήντο,
 Καὶ οἳ πεφραδέτιν ὅσα περ πέπεωτο γυνέσθαι 475
 Ἀμφὶ Κρόνῳ βασιλῆϊ καὶ ἡεὶ καρτεροθύμῳ.

*Ex paucis copiosa, & ex multis pauciora reddit.
Adeo sane etiam unigenita ex matre existens,
Omnibus inter Deos honorata est muneribus.
Fecit autem ipsam Saturnius alumna juvenum, qui post ipsam
Oculis aspexerunt lumen multa contuentis Aurora.
Sic ab initio nutriens filios: atque hi sunt honores.
Rhea autem compressa à Saturno, peperit illustres liberos,
Vestam, Cererem, & Iunonem aurea calceamenta habentem,
Fortemque Plutonem, qui sub terra domos incolit,
Immite cor habens, & valde sonantem Neptunum,
Iovemque sapientem, Deorum patrem atque hominum,
Cujus & a tonitru concutitur lata terra.
Atque istos quidem deglutiebat Saturnus magnus, quicumque
Ex utero sacro matris ad genua venerat:
Hec agitans, ne ullus clarorum filiorum Cœli
Alius inter Immortales haberet regium decus.
Audierat enim ex Terra, & Cœlo stellis micante,
Quod sibi fatale esset proprio a filio domari,
Quantumvis robusto existenti, Iovis magni per consilia.
Ideoq; hic non vanam speculationem habuit, sed insidias struens
Filios suos devorabat: Rheam autem tenebat luctus gravis,
Sed quando jam Iovem erat Deorum patrem atque virorum
Paritura, jam tum charis supplicabat parentibus
Suis, Terraque, & Cœlo stellato,
Consilium ut conferrent, quo pacto occultaret pariens
Filium charum, possetque ulcisci furias patris sui
Contra filios, quos devorabat ingens Saturnus versutus.
Illi vero filia dilecta auscultaarunt & morem gesserunt,
Et ei commemorarunt, quacunque satis constitutum esset fieri
Circa Saturnum regem, & filium magnanimum.*

Πέμψαν δ' ἐς Λύκλον, Κρήτης ἐς πτόνα δῆμον,
 Οὔ ποτ' ἄρ' ὀπλότατον παίδων ἤμελλε τεκέειν,
 Ζηῶα μέγαν· τ' μὲν οἱ ἐδέξατο Γαῖα πελώρη
 Κρήτη [ἐν] δ' αἰεὶ τρεφέμεν ἀπὸ γαῖας τε.
 Ἐνθα μὲν ἴκτο Φέρουσα θολὴ δ' αὖ νύκτα μέλαιναν,
 Πρώτῳ ἐς Λύκλον· κρύψεν δ' ἐκ χειρὸς λαβῶσα
 Ἄντρω ἐν ἡλιβάτῳ, ζαθέης ὑπὸ κούρῃσι γαίης,
 Αἰγαίῳ ἐν ὄρῃ πεπυκασμένῳ ὑλήεντι.

480

Τῷ δ' ἀπαρξανίσασα μέγαν λίθον ἐγυάλιξεν
 Οὐρανίδη μέγ' ἀνάκῃ, θεῶν προτέρῳ βασιλῆϊ.
 Τὸν πόθ' ἐλὼν χεῖρας ἐλὼν ἐγκάτθετο νηδυνί,
 Σχέτλι· ἔδ' ἐνόησε μὲν φρεσὶν ὥς οἱ ὀπίσσω
 Ἀντὶ λίθου εὖρος ἀνίκητον καὶ ἀκηδῆς

485

Λείπεθ', ὅ μιν τάχ' ἤμελλε βίη ἢ χερσὶ δαμάσας
 Τιμῆς ἐξελάαν, ὃ δ' ἐν ἀθανάτοις ἀνάξειν.

490

Καρπαλίμως δ' ἄρ' ἐπειτα μὲν καὶ Φαίδιμα γῆα
 Ἡὔξετο τοῖο ἀνάκτου· ὅππλομ' οὖν δ' ἐν αὐτοῖς,
 Γαίης ἐννεσίησι πολυφρεσδέεσσι δολωθεῖς,

Ὅν γόνον ἀψ' ἀνέηκε μέγας Κρόνον· ἀγκυλομήτης
 Νικηθεῖς τέχνησι βίηφί τε παιδὸς ἐοῖο.

495

Πρῶτον δ' ἐξήμησε λίθον, πύμαλον κατὰ πίνων.

Τὸν μὲν Ζεὺς στήριξε καὶ χθονὸς ὄρυοδείης

Πυθοῖ ἐν ἡραθείῃ, γυάλοις ὑπὸ Παρνησσόο,

Σῆμ' ἔμεν ἐξοπίσσω, θαῦμα θνητοῖσι βροτοῖσι.

500

Λῦσε δ' ἀπαρξοκασιγνήτης ὀλοῶν ἀπὸ δεσμῶν

Οὐρανίδας, ὃς δῆσε πατὴρ ἀεσιφροσυνῆσιν.

Οἳ οἱ ἀπεμνήσαντο χάριν ἀεργεσιάνων,

Δῶκαν δ' ἐβροντῇ, ἥ δ' αἰθαλόεντα κεραυνόν,

Καὶ σεροπνί· τὸ πρὶν δ' ἀπὸ πελώρη Γαῖα κεκέρθη.

505

Τοῖς πίσσω, θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοις ἀνάσσει.

Κέρτω

Miserunt autem in Lyctum, Creta ad pinguem populum,
Cum minimum natus filiorum esset paritura,
Iovem magnum. hunc quidem ipsi suscepit Terra vasta
In Creta lata educandum & enutriendum ab infantia.
Tum quidem pervenit ferens celerem per noctem nigram,
Primum ad ipsam Lyctum: abscondit autem ipsum manibus pre-
Antro in excelso, divina sub latebris terra, (hensum
Ægæo in monte denso sylvofo.

Huic autem fasciis involutum magnum lapidē in manus dedit
Cæli filio, præpotenti Deorum priori regi.

Quem tum arreptum manibus, suam condidit in alvum
Miser; nec cogitavit animo quod sibi in posterum
Pro lapide suus filius invictus & securus
Superesset, qui ipsum mox esset vi & manibus domitum
Ex honore expulsurus, ipseque immortalibus esset imperaturus.
Celeriter autem deinde robur & fortia membra
Crescebant illius regis: revoluta autem anno,
Terra consilio astuto circumventus,
Suam sobolem iterum emisit magnus Saturnus versutus,
Victus artibus ac vi filii sui.

Primum vero evomuit lapidem, ultimo devoratum.
Illum quidem Iupiter firmiter defixit in terram spatiosam
Pytho in divina, in anfractu Parnassi,
Monumentum ut sit in posterum, miraculum mortalibus ho-
Solvit vero patruos noxiis a vinculis (minibus.

Cæligenas, quos vinxerat pater ex amentia.
Qui ipsi retulerunt gratiam beneficiorum,
Dederuntque tonitru, atque candens fulmen,
Et fulgur; quæ antea immanis terra occultaverat:
Quibus confisus, mortalibus atque immortalibus imperat.

Puel-

Νῦν τ'
 Νῦν μεν
 Νῦν δ'
 Νῦν δέ τ'
 Ζῶς ὑψι
 Καὶ ἰδ
 Τῶν ἐν
 . Οὐκ α
 Εἰς θυω
 Η' α' ὅπ
 Η' μὲν γδ
 Σχετλῆ
 Α' θανάτω
 Τῶν δ' ἐ
 Θῆκε δέ μ
 Γαίης ἐν ῥ
 Η' τε καὶ αἱ
 Εἰς ἕτερον γ
 Πλάστον,
 Οἷόν τ' α
 Εἰς ἄφρονον
 Καὶ κεεῖν

orro Iapetus pulchram Oceanidem
menen, & eundem lectum conscendit.

Atlantem magnanimum peperit filium:
terea gloria præsigne Menœtium, atq; Prometheus
ersipellem: stultumque Epimetheum,
statim ab initio fuit hominibus inventoribus rerum.
m Iovis fictam suscepit mulierem

flagitiosum vero Menœtium late videns Iupiter
detrusit, feriens ardenti fulmine,
probitatem & fortitudinem insolentem.

ælum latum sustinet dura ex necessitate,
rra, e regione Hesperidum argutarum
eque & indefessis manibus.

psi sortem destinavit prudens Iupiter.

firmis compedibus Promethea versutum,
is mediam in columnam affigens.

m immisit expansis alis: ceterum hac hepar
eternum: quin ipsum crescebat tantum ubique
tum toto die edisset extentas alas habens avis.

m Alcmena formosa fortis filius
dit, malam vero pestem profligavit
da, & liberavit ab ægritudine:

ove Olympio in alto imperante,
is Thebis geniti gloria esset

quam antea, super terram multos pascemem.
veneratus honorabat præclarum filium.

nsens, remisit iram, quam prius habuerat,
endisset consilio cum præpotenti Iove.

do disceptabant inter se Dii mortalesque homines
um magnum bovem volente animo

Κέρϊω δ' Ἰαπετὸς καλλιόφυρον Ωκεανίνῳ
 Ἡγάγετο Κλυμύῳ, ἣ ὁμὸν λέχῃ εἰσανέβαινε.
 Ἡ δέ οἱ Ἀτλαντὰ κροτερόφρονα γείνατο παῖδα·
 Τίκτε δ' ὑπερκύδαντ'α Μενόιπον, ἡδὲ Προμηθεά 510
 Ποικίλον, αἰολόμηλιν· αἰμαρτίνοον τ' Ἐπιμηθεά,
 Ὅς κακὸν ἐξ ἀρχῆς γῆν' ἀνδράσιν ἀλφειῇσι
 Πρῶτ' αὖ γάρ ῥα Διὸς πλάσσω' ὑπέδεκτο γυναικὰ
 Παρθένον. ὕβρισιν ᾗ Μενόιπον δ' ῥύοπα Ζεὺς
 Εἰς ἔρεβ' αὖ κατέπεμψε, βαλὼν πολόεντι κεραυνῷ, 515
 Εἵνεκ' ἀτασθαλίας τε καὶ ἠνορέης ὑπερόπλη.
 Ἀτλας δ' ἔρξανόν δ' ῥωὶ ἔχθ' κροτερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
 Πείρασιν ἐν γαίῃς, πτόπαρ Ἐσπερίδων λιγυφώνων
 Ἐσηώς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσι.
 Ταῦτ' αὖ γάρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητιέτ'α Ζεὺς. 520
 Δῆσε δ' ἀλυκτοπέδῃσι Προμηθεά ποικιλόβελον,
 Δεσμοῖς ἀργαλέοισι μέσσην Διὶ κίον' ἐλάσας.
 Καὶ οἱ ἐπ' αἰετὸν ὤρσε τανύπτερον· αὐτὰρ ὃ γ' ἦ παρ
 Ἡΐδιεν ἀθάνατον· τὸ δ' αἰέζετο ἶσον ἀπάντη
 Νυκλὸς, ὅσον πτόπαν ἡμάρ' ἔδοι τανυσίπτερ' αὖ ὄρνις. 525
 Τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήης καλλιόφυρ' ἀλκιμ' αὖ υἱὸς
 Ἡρακλῆς ἐκλείνε, κακῶ δ' ἄπὸ νῦν ἄλλα λεν
 Ἰαπετιονίδῃ, καὶ ἐλύσατο δυσφροσυναίων·
 Οὐκ ἀέκῃ Ζηνὸς ὀλυμπίῃς ὑψιμέδοντι,
 Ὅφρ' Ἡρακλῆ' αὖ θεβαλῆ' αὖ κλέ' εἴη 530
 Πλείον ἔτ' ἢ τοπαίροιθ' ἐπὶ χθόνα πελυβοτείρην.
 Ταῦτ' ἄρ' αἰζόμεν' αὖ πῖμα ἀειδείκελον υἱόν·
 Καί περ χωόμεν', παύθῃ χόλῳ, ὃν πρὶν ἔχεσκεν
 Οὐνεκ' ἐρίζετο βελαῖς ὑπερμυεῖ Κρονίῳ.
 Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκείνοντο θεοὶ θνητοὶ τ' ἀνθρώποι 535
 Μηκώνῃ, τότε ἔπειτ' ἀμέγαν βῆν πτόφρονι θυμῷ

*Puellam porro Iapetus pulchram Oceanidem
Duxit Clymenen, & eundem lectum conscendit.
Ipsa vero ei Atlantem magnanimum peperit filium:
Peperit praterea gloria præsigenē Menœtium, atq; Prometheus
Varium, versipellem: stultumque Epimetheum,
Quinoxa statim ab initio fuit hominibus inventoribus rerum.
Primus enim Iovis fictam suscepit mulierem
Virginem. flagitiosum vero Menœtium late videns Iupiter
In Erebum detrussit, feriens ardenti fulmine,
Propter improbitatem & fortitudinem insolentem.
Atlas vero cælum latum sustinet dura ex necessitate,
Finibus in terra, e regione Hesperidum argutarum
Stans, capiteque & indefessis manibus.
Hanc enim ipsi sortem destinavit prudens Iupiter.
Ligavit vero firmissimis compedibus Promethea versutum,
Vinculis duris mediam in columnam affigens.
Et ei aquilam immisit expansis alis: cæterum hac hepar
Comedebat æternum: quin ipsum crescebat tantum ubique
Noctu, quantum toto die edisset extentas alas habens avis.
Hunc quidem Alcmena formosa fortis filius
Hercules occidit, malam vero pestem profligavit
Ab Iapetionida, & liberavit ab ægritudine:
Non invito Iove Olympio in alto imperante,
Quo Hercules Thebis geniti gloria esset
Major etiam quam antea, super terram multos pascensem.
Ob id itaque veneratus honorabat præclarum filium.
Et, licet succensens, remisit iram, quam prius habuerat,
Eo quod contendisset consilio cum præpotenti Iove.
Etenim quando disceptabant inter se Dii mortalesque homines
Meconæ, ibi tum magnum bovem volente animo*

Κέρϊω δ' Ἰαπετὸς καλλιόφυρον Ωκεανίνῳ
 Ἡγάγετο Κλυμένην, ἣ ὁμόν λέχῃ εἰσανέβαινε.
 Ἡ δέ οἱ Ἀτλαντὰ κροτερόφρονα γείνατο παῖδα·
 Τίκτε δ' ὑπερκύδαντα Μενόιπον, ἡδὲ Προμηθεά 510
 Ποικίλον, αἰολόμηλιν· ἀμαρτίνοόν τ' Ἐπιμηθεά,
 Ὅς κακὸν ἐξ ἀρχῆς γνέτ' ἀνδράσι καὶ ἀλφειῇσι·
 Πρῶτ' ὃ γάρ ῥα Διὸς πλάσιν ὑπέδεκτο γυναικά
 Παρθένον· ὕβρισι δ' ἢ Μενόιπον δ' ῥύοπα Ζεὺς
 εἰς ἔρεβ' ὃ κατέπεμψε, βαλὼν πολόεντι κεραυνῷ, 515
 εἵνεκ' ἀτασθαλίας τε καὶ ἡνορέης ὑπερόπλε.
 Ἀτλας δ' ἔρξανόν δ' ῥωὴν ἔχ' κροτερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
 Πείρασιν ἐν γαίῃς, πρὸπαρ Ἐσπερίδων λιγυφώνων
 Ἐσθλῶς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσιν.
 Ταύτῃ γάρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητιέτα Ζεὺς. 520
 Δῆσε δ' ἀλυκίοπέδησι Προμηθεά ποικιλόβελον,
 Δεσμοῖς ἀργαλέοισι μέσον Διὰ κίον' ἐλάσας.
 Καὶ οἱ ἐπ' αἰετὸν ὥρσε τανύπτερον· αὐτὰρ ὃ γ' ἦπαρ
 Ἡΐδιεν ἀθάνατον· τὸ δ' αἰέξετο ἴσον ἀπάντη
 Νυκλὸς, ὅσον πρὸπαν ἦμαρ ἔδοι τανυσίπτερόν ῥεν. 525
 Τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήνης καλλιόφυρος ἄλκιμος υἱὸς
 Ἡρακλῆς ἐκλείνε, κακῶ δ' ὅτ' ἐπὶ νῆσον ἀλαλκεν
 Ἰαπετιονίδη, καὶ ἐλύσατο δυσφροσυνάων·
 Οὐκ αἰέκητι Ζηνὸς ὀλυμπίῃς ὑψιμέδοντι,
 Ὅφρ' Ἡρακλῆϊ Θηβαγχεῖ κλέῃ 530
 Πλείον ἔτ' ἢ τοπαροῖθ' ἐπὶ χθόνα πελυβοτέρην.
 Ταῦτ' ἄρα αἰζόμενος τίμα ἀειδείκελον υἱόν·
 Καί περ χωόμενος, παύσῃ χόλῳ, ὃν πρὶν ἔχεσκεν
 Οὐνεκ' ἐρίζετο βελὰς ὑπερμυέϊ Κρονίῳ.
 Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκρίνοντο θεοὶ θνητοὶ τ' ἀνθρώποι 535
 Μηκώνῃ, τότε ἔπειτα μέγαν βῆν πρὸφρονι θυμῷ

*Puellam porro Iapetus pulchram Oceanidem
Duxit Clymenen, & eundem lectum conscendit.
Ipsa vero ei Atlantem magnanimum peperit filium:
Peperit praterea gloria præsigne Mæcætium, atq; Prometheus
Varium, versipellem: stultumque Epimetheum,
Quinoxia statim ab initio fuit hominibus inventoribus rerum.
Primus enim Iovis fictam suscepit mulierem
Virginem. flagitiosum vero Mæcætium late videns Iupiter
In Erebum detruxit, seriens ardenti fulmine,
Propter improbitatem & fortitudinem insolentem.
Atlas vero cælum latum sustinet dura ex necessitate,
Finibus in terra, e regione Hesperidum argutarum
Stans, capiteque & indefessis manibus.
Hanc enim ipsi sortem destinavit prudens Iupiter.
Ligavit vero firmissimis compedibus Promethea versutum,
Vinculis duris mediam in columnam affigens.
Et ei aquilam immisit expansis alis: cæterum hac hepar
Comedebat æternum: quin ipsum crescebat tantum ubique
Noctu, quantum toto die edisset extentas alas habens avis.
Hunc quidem Alcmena formosa fortis filius
Hercules occidit, malam vero pestem profligavit
Ab Iapetionida, & liberavit ab ægritudine:
Non invito Iove Olympio in alto imperante,
Quo Hercules Thebis geniti gloria esset
Major etiam quam antea, super terram multos pascemem.
Ob id itaque veneratus honorabat præclarum filium.
Et, licet succensens, remisit iram, quam prius habuerat,
Eo quod contendisset consilio cum præpotenti Iove.
Etenim quando disceptabant inter se Dii mortalesque homines
Meconæ, ibi tum magnum bovem volente animo*

Δαασάμεν περ' ἔθηκε, Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων.

Τῷ μὲν γὰρ σάρκας τε καὶ ἔσκατ' ἀπὸνι δημῷ

Ἐν ῥινῷ κατέθηκε, καλύψας γαστρί βοεῖη·

Τῷ δ' αὖτ' ὅσ' ἄε λούκα βοὸς δολίῃ ἔπι τέχνῃ

540

Εὐθεπίσας κατέθηκε, καλύψας δ' ὀρέπι δημῷ.

Δὴ τότε μιν προσέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

Ἰαπετιονίδη, πάντων ἀερεῖκετ' ἀνὰ κίλων,

ὦ πέπον, ὥς ἑτεροζήλως διεδάσασα μοίρας.

Ὡς φάτο κεχρσμέων Ζεὺς ἄφθιτ' ἀμύδεια εἰδώς·

545

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Προμηθεὺς αἰκυλομήτης,

Ἦ κ' ἔπι μειδήσας· (δολίης δ' ἔλθ' ἡγήτο τέχνης)

Ζεὺς κύδισε, μέγιστε θεῶν αἰετ' ἡμετέρων,

Τῶν δ' ἔλθ' ὅπως τέρψω σε ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἀνώγῃ.

Φῆ ῥα δολοφρονέων· Ζεὺς δ' ἄφθιτ' ἀμύδεια εἰδώς·

550

Γνώρ' ἔδ' ἡγήσασθαι δόλον· κακὰ δ' ὅσ' ἔσται θυμῷ

Θνητοῖς ἀνθρώποισι, τὰ καὶ τελέεσθαι ἔμελλεν.

Χερσὶ δ' ὅγ' ἀμφοτέρησιν ἀνείλετο λούκην ἀλειφαρ.

Χώσατο ἢ φρένας· ἀμφὶ χόλῳ δέ μιν ἵκετο θυμὸν,

Ὡς ἴδεν ὅσ' ἄε λούκα βοὸς, δολίῃ ἔπι τέχνῃ.

555

Ἐκ δ' αἰθανάτοισιν ἔπι χθονὶ φύλ' ἀνθρώπων

Καί εἰς ὅσ' ἄε λούκα θυέντων ἔπι βωμῶν.

Τὸν ἢ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

Ἰαπετιονίδη, πάντων πᾶσι μύθεα εἰδώς,

ὦ πέπον, σὺ κ' ἄρα πῶς δολίης ἔπι λήθο τέχνης.

560

Ὡς φάτο χυόμεν'· Ζεὺς δ' ἄφθιτ' ἀμύδεια εἰδώς·

Ἐκ τῶν δ' ἡπειλά, δόλῳ μεμνημένῳ αἰεὶ,

Οὐκ ἐδίδ' ἀμύδ' ἰσι πυρὸς μὲν ἀκαμάτοιο

Θνητοῖς ἀνθρώποις, οἳ ἔπι χθονὶ ναιετάουσιν.

Ἀλλὰ μιν ἐξαπάτησεν εὖς παῖς Ἰαπετοῖο,

565

Κλέψας ἀκαμάτοιο πυρὸς τηλέσκοπον αὐγίῳ

Εν

Divisum proposuit, Iovis mentem fallens.

*Nam hac quidem parte carnesq; & intestina cum pingui adipe
In pelle deposuit, tegens ventre bovino:*

*In altera rursus ossa alba bovis, dolosa arte,
Rite disponens recondidit tegens candida arvina.*

*Iamque tum ipsum allocutus est pater hominumq; Deorumque:
Iapetionida omnium illustrissime regum,*

O amice, quam inique partitus es portiones!

*Sic dixit latenter eū carpens Iupiter perpetua consilia sciens.
Hunc vicissim alloquutus est Prometheus vaser,
Tacite arridens: (dolosa autem non immemor erat artis)
Iupiter gloriosissime, maxime Deorum sempiternorum,
Harum elige utram tibi in pectoribus animus suadet.*

*Dixit sane dolosa cogitans. Iupiter autē aterna consilia sciens
Cognovit certe nec ignoravit dolū: mala autē concipiebat animo
Adversus homines mortales, quae & perficienda erant.
Manibus vero hic utrisque sustulit album adipem.
Irascebatur autem mente: ira vero ejus occupabat animum,
Ut vidit ossa alba bovis, dolosa arte.*

*Ex illo tempore Diis super terram genus hominum
Adolent ossa alba odoratis in aris.*

*Hunc autem valde indignatus allocutus est nubicogus Iupiter:
Iapetionida, super omnes sapiens,
O amice, nondum sane dolosa oblitus es artis.*

*Sic dixit ira percitus Iupiter aterna consilia sciens.
Ex illo tempore deinceps doli memor semper,
Non dabat miseris ignem insatiabilem
Mortalibus hominibus, qui super terram habitant.
Sed ipsum decepit bonus filius Iapeti,
Furatus indomiti ignis eminus apparentem splendorem*

Ἐν κοίλῳ νάρθηκι. δάκεν δ' ἄρ' ἀνείοθι θυμὸν
Ζῆω' ὑψιβρεμέτῳ, ἐχόλωσε δέ μιν φίλον ἦτορ,
Ὡς ἴδεν ἀνθρώποισι πυρὸς τηλέσκοπον αὐγλή.

Αὐτίκα δ' ἀντὶ πυρὸς τῶξεν κακὸν ἀνθρώποισι. 570

Γαίης γ' οὐδ' οὐρανὸς οὐρανὸς ἄμφι γυνήεις
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἵκελον, Κρονίδεω δ' ἄβυσλόν.

Ζῶσε ἣ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη

Ἀργυφεῖ ἐοῦσα καὶ κρηῖται ἣ καλύπτει

Δαιδαλέῳ χεῖρεσσι κατέχευε, θαῦμα ἰδέσθαι. 575

Ἀμφὶ δέ οἱ σεφάνης νεοθηλέῃ ἀνθεσι ποίης

Ἰμερτὸς παρέθηκε καρήναι Παλλὰς Ἀθηνῆ.

Ἀμφὶ δέ οἱ σεφάνῳ χρυσέῳ κεφαλῇφιν ἔθηκε,

Τῷ αὐτὸς ποίησε οὐρανὸν ἄμφι γυνήεις,

Ἀσκήσας παλάμησι, χαριζόμεναι Διὶ πατρί. 580

Τῇ δ' ἐν δαίδαλα πολλὰ τέλ' ὄχλατο, θαῦμα ἰδέσθαι,

Κνώδαλ' ὅσ' ἤπειρε πολλὰ τέφρ' ἠδὲ θάλασσα.

Τῶν ὅγε πολλὰ ἐνέθηκε· χάρεις δ' ἀπελάμπετο πολλῇ,

Θαυμασίῃ, ζωοῖσιν ἐοικότες φωνήεσσιν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τῶξε καλὸν κακὸν, ἀντ' ἀγαθοῖο 585

Ἐξάγαγ' ἐνθα περ ἄλλοι ἔσαν θεοὶ ἠδ' ἀνθρώποι,

Κόσμῳ ἀγαλλομένη γλαυκῶπις οὐβρυμοπάτρης.

Θαῦμα δ' ἔχ' ἀθανάτους τε θεὸς θνητὸς τ' ἀνθρώπους,

Ὡς εἶδον δόλον αἰπὺν, ἀμήχανον ἀνθρώποισιν.

Ἐκ τ' οὐδ' οὐρανὸς ἐστὶ γυναικῶν θηλυτεράων. 590

Τῆς γ' ὁλώϊόν ἐστι γυνήεις, καὶ φύλα γυναικῶν

Πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν,

Οὐλομένης πενίης ἢ σύμφορα, ἀλλὰ κέραιο.

Ὡς δ' ὅπ' ἐν σμήνεσσι κατηρέεσσι μέλισσαι

Κηφῆνας βόσκουσιν, κακῶν ξυνήοντας ἔργων, 595

Αἰ μὲν τε πρὸ πάντων ἡμῶν ἐς ἥλιον κατὰ δυνάμει

Ἡμῶν

In concava ferula. momordit vero in animo
Iovem in alto tonantē, ad irā vero ipsius animus commotus est,
Ut vidit inter homines ignis procul apparentem splendorem.
Protinus autem pro igne struxit malum hominibus.
E terra enim conformavit perquam celebris Vulcanus
Virginis pudica simulacrum, Saturnii consilio.
Cinxit vero & adornavit Dea castis oculis Minerva
Candida veste: capiti vero calyptram
Ingeniose factam manibus imposuit, mirum visu:
Circum vero eiserta recens florentis e floribus herba
Amœna imposuit capiti Pallas Minerva:
Circumque ei coronam auream caput posuit,
Quam ipse fecerat inclytus Vulcanus,
Elaborans manibus, gratificans Iovi patri.
In hac artificiosa multa celata erant, mira visu,
Bellua quas Continens plurimas alit, atque Mare,
Ex illis multas in ea posuit. gratia vero resplendebat magna,
Mirabilis, animantibus enim similes erant vivis.
Caterum postquam effecit pulcrum malum, pro bono
Eduxit ubi alii erant Dii atque homines,
Ornatu gestientem casta Palladis forti patre prognata.
Admiratio autem cepit immortalesq; Deos mortalesq; homines,
Vbi viderunt dolum exitiosum, inexplicabilem hominibus.
Ex illa enim genus est mulierum tenerarum.
Illius enim perniciosum est genus & sexus mulierum,
Nocumentum ingens mortales inter hominēs habitant,
Perniciosa paupertatis non comites, sed luxus.
Ac veluti cum in alveariis tectis apes
Fucos pascunt, malorum participes operum,
Ille quidem per totum diem ad solem occidentem

Ἡμᾶται παύδασι, πιδεῖσί τε κηρία λάβκα,
 Οἱ δὲ ἐνλοοθε μύοντες ἐπιρεφέας καὶ σίμβλους,
 Ἀλλότριον κάμαλον σφετέρῳ ἐς γαστέρ' ἀμῶνται.
 Ὡς δὲ αὐτως ἀνδρεσι κακὸν θνητοῖσι γυναικάς 600
 Ζῶς ὑψιβρεμέτης θῆκε, ξυνήοντας ἔργων
 Ἄρκαλέων. ἕτερον ᾗ πόρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο
 Ὅς κε γάμον φύγων καὶ μέρμερα ἔργα γυναικῶν,
 Μὴ γῆμαι ἐθέλη, ὅλοον δὲ ᾗπὶ γῆρας ἵκηται,
 Χήτη γηροκόμοιο, ὃδ' ἐβίότῃ ᾗπιδόης 605
 Ζῶς, ὅποφθιμὸς ᾗ Διὶ κλῆσιν δατέονται
 Χηρωσαί. ᾗ δὲ αὐτε γάμος μετ' μοῖρα γῆνται,
 Κεδνὴ δὲ ἔχεν ἀγκῆλιν, θραρυῖαν παρπιδεασί,
 Τῷ ᾗ ἀπ' αἰῶν' ὁ κακὸν ἐοδὼ ἀνιφερῖζι
 Ἔμμεναι. ὅς δέ κε τέτμη ἀταρτήροιο γυνέθλης, 610
 Ζῶς ἐνὶ στήθεσιν ἔχων αἰλίαςον ἀνίλω
 Θυμῷ καὶ καρδίῃ, καὶ ἀνήκεσον κακὸν ἐστίν.
 Ὡς ὅτε ἐστὶ Διὸς κλέψαι νόον ἔδ' ἐπαρελθεῖν.
 Οὐδὲ γὰρ Ἰαπετιονίδης αἰκάκηται Προμηθεὺς
 Τοῖο γ' ὑπεξήλυξε βαρυνὲν χόλον, ἀλλ' ὑπὸ ἀνάγκης 615
 Καὶ πολυῖδριν ἐόντα μέγας καὶ δεσμὸς ἐρύκει.
 Βελέρεω δὲ ὡς πεῶτα πατὴρ ὠδύσασατο θυμῷ,
 Κότῃ τ' ἠδὲ Γύγῃ, δῆσε κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ,
 Ἡνορέλῳ ὑπέροπλον ἀγῶμνον ἠδὲ καὶ εἶδοι,
 Καὶ μέγεθ' ὁ κατένασσε δὲ ὑπὸ χθονὸς Ὀρυοδείης, 620
 ἔνθ' οἷγ' ἄλλε' ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες,
 Εἵατ' ἐπ' ἐχαλῆν, μεγάλης ἐν πείρασσι Γαίης.
 Δηθὰ μάλ' ἀχνύμμοι, καρδίῃ μέγα πένθ' ἔχοντες.
 Ἀλλὰ σφέας Κρονίδης τε καὶ αἰθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 Οὓς τέκεν ἠὲ γ' Ἄρης Κρόνῳ ἐν Φιλότῃ,
 Γαίης φρεσμοσυήσιν ἀνήγαγον ἐς φάος αὐτῆς,

Diurnæ laborant, & faciunt favos albos,
At illi intus permanentes coopertis in alveariis,
Alienum laborem suum in ventrem metunt :
Similiter viris rem malam mortalibus mulieres
Iupiter altitonans dedit, participes operum
Molestorum. aliud vero præbuit malum pro bono
Qui nuptias refugiens, & laboriosa opera mulierum,
Non uxorem ducere velit, gravem vero attigerit senectam,
Caret qua senectutem foveat : si non sine opibus
Vivat, mortui possessionem inter se dividunt
Remoti cognati. cui vero nuptiarum conditio contigerit,
Pudicam vero habuit conjugem, sapientem,
Huic perpetuo malum cum bono certat.
Qui vero adeptus fuerit nocentis generis fœminam :
Vivit in pectore gestans perpetuum mœrorem
Animo & corde, & immedicabile malum est.
Adeo non licet Iovis fallere consilium, neque effugere.
Neque enim Iapetionides nulli injurius Prometheus
Illius evitavit gravem iram, sed necessario
Quamvis multiscium existentem, magnum vinculum cœrcet.
Briareo vero ubi primum pater iratus est animo,
Cottoque atque Gyga, ligavit forti vinculo,
Fortitudinem immanem admiratus, atque etiam formam,
Et magnitudinem : collocavit autem sub terram latam,
Vbi illi dolores habentes sub terra agentes,
Sedent in extrema plaga, magna in finibus Terræ,
Vsque valde mœrentes, corde magnum luctum habentes.
Sed ipsos Saturnius atque immortales Dii alii
Quos peperit pulchricoma Rheæ Saturni in amore,
Terræ consiliis reduxerunt in luccm iterum.

Αὐτὴ γάρ σφιν ἅπαντα διωκέως κατέλεξε,
 Σιωπείνοισιν νίκῃν τε καὶ ἀγλαὸν ὄχθον ὄρεσθαι.

Δηρὸν γὰρ μάραντο, πόνον θυμαλγὴν ἔχοντες,

Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνον ἐξεχρύντο,

630

Ἀντίον ἀλλήλοισι δὴ κρείερας ὑσμίνας·

Οἱ μὲν ἀφ' ὑψηλῆς Ὀθρυῖος Τιτῶνες ἀγαυοί,

Οἱ δὲ ἄρ' ἀπ' ἐλύμποιο θεοὶ δωτῆρες ἑάων,

Οὓς τέκεν ἠΐθερος Ῥεῖη Κρόνον ἐκνήθεισα.

Οἷρά τ' ἀλλήλοισι μάχῃν θυμαλγὴν ἔχοντες,

635

Συνεχέως ἐμάχοντο δέκα πλείους ἐνιαυτοί.

Οὐδέ τις ἴσ' ἐριδὶ χαλεπῆς λύσις, εἰδὲ τελευτὴ

Οὐδετέροις, ἴσ' ἢ τέλει τέτατο πολέμοιο.

Ἀλλ' ὅτε δὴ κείνοισι παρέχεθεν ἄρματα πάντα,

Νέκταρ τ' ἀμβροσίην τε, τὰπερ θεοὶ αὐτοὶ ἔδασιν,

640

Πάντων ἐν σήθεσιν αἰέξετο θυμὸς ἀγλῶρος.

Ὡς νέκταρ δὲ ἐπάσαντο καὶ ἀμβροσίην ἐρρίπνυντο,

Δὴ τότε τοῖς μετέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

Κέκλυτέ μ' οὖν, Γαίης τε καὶ Οὐρανὸς ἀγλαὰ τέκνα,

Ὅφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

645

Ἦδη γὰρ μάλα δηρὸν ἐναντίοι ἀλλήλοισι,

Νίκης καὶ κρείεσθαι πρὸς μαρναμένοισι ἡμᾶτα πάντα,

Τιτῶνες τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνον ἐκνήρυντο.

Ἵμεῖς ἢ μεγάλῃν τε βίην καὶ χεῖρας ἀάπτους

Φαίνετε Τιτῶεσσιν ἐναντίοι ἐν δαΐλυρῃ,

650

Μνησάμενοι φιλότιμον ἐνέειν, ὅσ' αὖ παθόντες

Εἰς φάος ἀψ' ἀφίκεσθε δυσηλεγέσθαι ἀπὸ δεσμοῦ,

Ἡμετέρους δὴ βυλαῖς, ἀπὸ ζόφου ἡερόεντι.

Ὡς φάτο· τὸ δὲ ἐξαὖτις ἀμείβετο Κότιον ἀμύμων·

Δαιμόνι, ὅς κ' ἀδάηται πεφάσκειαι· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ

655

Ἰδμεν ὅπ' οὐδὲ μὲν περσπίδες, οὐδὲ δὲ ἔστι νόημα,

Ἀλκτῆς

*Ipsa enim eis cuncta prolixè recensuit ,
Cum illis victoriamque & splendidam gloriam accepturos.
Diu enim pugnarunt, laborem animum cruciantem habentes.
Titanesque Dii, & quotquot e Saturno nati sunt,
Contra sese mutuo per validas pugnas :
Hi quidem ab alta Othry , Titanes gloriosi,
Illi vero ab Olympo , Dii datores bonorum ,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturno concumbens.
Illi sane tum inter se pugnam animum excruciantem habentes,
Continue pugnant , decem totos annos.*

*Neque ullus erat contentionis gravis exitus , neque finis
Neutris : aequaliter autem finis extendebatur belli.
Sed quando jam illis praeiuit congruentia omnia ,
Nectarque ambrosiamque , quibus Dii ipsi vescuntur,
Omnium in pectoribus accendebatur animus generosus.
Vbi vero nectar comederunt & ambrosiam amabilem,
Iam tum ipsos sic affatus est pater hominumque Deorumque :*

*Audite me, Terraque & Caeli inclyti liberi,
Ut dicam quae me animus in pectoribus jubet ,
Iam enim admodum diu adversi nobis mutuo,
Pro victoria & imperio pugnavimus dies omnes,
Titanesque Dii, & quotquot e Saturno sati sumus.
Vos vero magnamque vim & manus invictas
Ostendite Titanibus contrarii in pugna gravi,
Memores amicitiae placidae , quibus perpeffis
Ad lucem redieritis molesto a vinculo,
Nostra per consilia , a caligine obscura.*

*Sic dixit. illū vero rursū excepit Cottus irreprehensibilis :
Venerande , non ignota loqueris : sed & nos
Scimus, quod excellas prudentia & intellectu,*

Ἀλκτὴρ δ' Ἀθανάτοισιν δ' ἔης γένεο κρυεροῖο.
 Σῆς δ' ὑποφραδμοσυνήσιν ἀπὸ ζόφου ἡερόεντα
 Ἀψορρόν δ' ἐξαυτὶς ἀμειλίκιων ἀπὸ δεσμῶν
 Ἡλύθαμεν, Κρόνους ἤε ἀνάξ, ἀνάελπτα παθόντες. 660

Τῷ καὶ νῦν ἀπενεῖ τε νόῳ καὶ ὀπίφρονι βυλῇ
 Ῥυσόμεθα κρεῖττον ὑμὸν ἐν αἰνῇ θηϊοτήτι,
 Μαργάμενοι Τιτῇσιν ἀνὰ κρεατερὰς ὕσμινας.

Ὡς φασ· ἐπήνησαν ἧ θεοὶ δωτῆρες ἐάων,
 Μῦθον ἀκέσσαντες. πολέμους δ' ἐλιλαίετο θυμὸς 665

Μᾶλλον ἔτ' ἢ τοπάρουθε· μάχῃ δ' ἀμέγαλτον ἔγειραν
 Πάντες, θήλειαί τε καὶ ἄρσενες, ἡμάλι κείνῳ,
 Τιτῶές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνους ἐξεγνώοντο,
 Οὓς τε Ζεὺς ἐρέβουσφιν ὑπὸ χθονὸς ἦκε Φόως δε,
 Δεινοὶ τε κρεῖτεροί τε, βίῃ ὑπέρροπλον ἔχοντες. 670

Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων αἴσσοντο
 Πᾶσιν ὁμῶς. κεφαλὰί ἧ ἑκάσῳ πεντήκοντα
 Ἐξ ὤμων ἐπέφυγον ὀπί σιβαροῖσι μέλεσσι.

Οἱ γὰρ Τιτῶεσσιν κατέστανεν ἐν δαίλυρῃ,
 Πέτραις ἡλιβάτῃσι σιβαρῆς ἐν χερσὶν ἔχοντες. 675

Τιτῶες δ' ἐτέρωθεν ἐκαρλιώαντο Φάλαγγας
 Προφρονέως, χειρῶν τε βίης θ' αἶμα ἔργον ἔφαινον
 Ἀμφοτέραι. δεινὸν ἧ πείαχε πέντα ἀπείρων.

Γῇ ἧ μὲν ἐσμαράγησεν· ἐπέσενε δ' ἐργαῖος Ὀυρὸς
 Σειόμενον, πεδόθεν δ' ἐπινάσσετο μακρὸς Ὀλύμπος 680

Ῥίπῃ ὑπὸ Ἀθανάτων. ἔνοσις δ' ἵκανε βαρεῖα
 Τάρταρον ἡερόεντα, ποδῶν αἰπεῖά τ' ἰωή
 Ἀσπέτῃ ἰωχμοῖο, βολαῶν τε κρεῖτεράων.

Ὡς ἄρ' ἐπ' ἀλλήλοισι ἴεσαν βέλεα στυγέοντα.
 Φωνὴ δ' ἀμφοτέρων ἵκετ' ἐργαῖον ἀσπρόεντα 685

Κεκλομένων. οἱ ἧ ξυνίσταν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.

οὐδ'

Depulfore immortalibus damni fuisti horrendi.

Tua vero prudentia ab caligine opaca

Retro iterum acerbis a vinculis

Venimus, Saturni fili rex, qua nollemus, passi.

Ideoque nunc intento animo, & prudenti consilio,

Vindicabimus vestrum imperium in gravi conflictu,

Pugnantes cum Titanibus per acria praelia.

Sic dixit. collaudarunt vero Dii datores bonorum,

Sermone audito. bellum vero cupiebat animus

Magis etiam quam antea: pugnam vero arduam ciebant

Omnes, scæmineque & mares, die illo,

Titanesque Dii, & quotquot Saturno prognati sunt,

Quosque Iupiter ex Erebo sub terra misit ad lucem,

Acres robustique, vires immensas habentes.

Horum centum quidem manus ab humeris promanabant

Omnibus simul. capita vero unicuique quinquaginta

Ex humeris enata erant in robustis artubus.

Qui tum Titanibus oppositi sunt in pugna luctuosa,

Rupes magnas validis in manibus gestantes.

Titanes vero ab altera parte confirmabant phalanges

Alacriter, manuumque viriumque simul opus ostentabant

Virique. horrende vero insonuit pontus immensus.

Terra vero valde stridebat: ingemiscebat vero latum cœlum

Quassatum, penitus vero concutiebatur amplus Olympus

Impetu a Deorum. concussio vero venit gravis

Ad Tartarum tenebricosum, & pedum altus fragor,

Immodici tumultus, iētuumque fortium.

Ita sane in sese mutuo jaciebant tela gemebunda.

Vox autem utrorumque pervenit ad cœlum stellatum

Adhortantium. at illi congregiebantur magno cum clamore.

Neque

Neque sane amplius Iupiter cohibebat suum robur, sed ipsius
Statim robore implebatur animus, & omnem
Exeruit vim. simul etiam a cœlo atque ab Olympo
Fulgurans incedebat assidue: fulmina autem
Celerrime una cum tonitru & fulgure volabant
Manu a robusta, sacram flammam circumvolventia
Crebra. circum vero terra alma reboabat
Ardens: crepitabat vero undique igne valde magna sylva.
Fervebat vero terra tota, & Oceani fluentia,
Pontusque immensus. circumdedit autem calidus vapor
Titanes terrestres: flamma vero ad aërem divinum pervenit
Magna. oculos vero visu privabat quantumvis fortium
Splendor radians fulminisque fulgurisque.
Incendium autē magnū corripuit Erebū: simile autē videbatur
Oculis aspiceret, ac auribus vocem audiret, (ac si quis corā
Eodem modo cum olim & terra & cœlum latum superne
Appropinquabat. talis enim maximus strepitus excitabatur,
Hac quidem diruta, illo autem ex alto diruente.
Tantus fragor erat Diis pugna confligentibus.
Simul quoque venti motumque pulveremque cum strepitu ex-
Tonitruque, fulgurque, & ardens fulmen, (citabant.
Tela Iovis magni. ferebant autem fremitum clamoremque
In medium utrorumque: strepitus autem ingens excitabatur
Stupenda pugna: robur autem exerebatur operum.
Inclinata vero est pugna. prius vero sibi mutuo imminentes,
Fortiter pugnabant in sorti pralio,
Illi vero inter primos pugnam acrem ciebant,
Cottusque, Briareusque, Gygesque insatiabilis belli.
Hi sane trecentas petras robustis e manibus
Mittebant frequentes: obumbrarunt autem jaculis

Τιτῶας· καὶ σὺ μὲν ὑπὸ χθονὸς Ὀρυοδείης
 Πέμψαν, καὶ δεσμοῖσιν ἐν δ' ἔργαλέοισιν ἔδησων,
 Νικήσωνες χερσὶν, ὑπερθύμους περ ἐόντας,
 Τόσον ἐνεργθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον ἔργανός ἐς ἀπὸ γαίης. 710
 Ἴσον γάρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς Τάρταρον ἠερόεντα.
 Ἐννέα γ' οὐκῆτας τε καὶ ἡμάτα χαλκεῷ ἄκμων
 Οὐρανόθεν καλῶν, δεκάτῃ ἐς γαῖαν ἵκησιν·
 Ἐννέα δ' αὖ οὐκῆτας τε καὶ ἡμάτα χαλκεῷ ἄκμων
 Ἐκ γαίης καλῶν, δεκάτῃ ἐς Τάρταρον ἵκησι. 725
 Τὸν οὖν χαλκεον ἔρκετο ἑλήλαται· ἀμφὶ δέ μιν νύξ
 Τεισσιχὴ κέχυται οὐδὲ δειρῶν. αὐτὰρ ὕπερθε
 Γῆς ῥίζαι πεφύκασιν καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
 Ἐνθα θεοὶ Τιτῶες ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντι
 Κεκρύφαται, βελλῆσι Διὸς νεφεληγερέταο, 730
 Χώρῳ ἐν Ὀρώεντι, πελώρης ἔχοντα γαίης.
 Τοῖς οὖν ἐξίτον ἐστὶ πύλας δ' ἐπέθηκε Ποσειδῶν
 Χαλκείας· τείχεσσι οὐδὲ δειρῶν δ' ἀμφοτέρωθεν.
 Ἐνθα Γύγης, Κότις τε, καὶ Ὀβριάρεως μεγάθυμος
 Ναῖσιν, φύλακες πρὸς Διὸς αἰγιόχοιο. 735
 Ἐνθα δὲ γῆς Ὀνοφερῆς, καὶ Ταρτάρου ἠερόεντι,
 Πόνιός τ' ἀτρυγέτοιο, καὶ ἔργαν' ἀερόεντι,
 Ἐξείης πάντων πηγῶν καὶ πείρατ' ἔασιν,
 Ἀργαλέ' Ὀρώεντα, τὰ τε συγέσσι θεοὶ περ
 Χάσμα μέγ'. ἔδ' ἐκε πᾶντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν 740
 Οὐδας ἵκησι, εἰ πρῶτα πυλέων ἐντοσφ' ἔχουσιν.
 Ἀλλὰ κεν ἔνθα καὶ ἔνθα φέροι πρὸ θυέλλης θυέλλης
 Ἀργαλήν· δεινὸν τε καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
 Τῶτο πέρας· καὶ νυκτὶς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ
 Ἔστηκεν, νεφέλης κεκαλυμμένη· κυανέησι. 745
 Τῶν οὖν οὐρανὸν ἰαπετοῖο πᾶσις ἔχει· ἔργαν' Ὀρώεντι

Ἔσθως,

Titanas : atque hos quidem sub terram longe patentem
Miserunt, & vinculis molestis alligarunt,
Vincentes manibus, superbos licet existentes,
Tantum infra sub terram, quantum cœlum distat a terra.
Par enim spatium a terra in Tartarum caliginosum.
Novem enim noctes ac dies ferrea incus,
Cœlitus delapsa, decimo die ad terram perveniret :
Novem rursus noctes & dies ferrea incus,
Ex terra descendens, decimo die ad Tartarum perveniret.
Quem circa ferreum septum ductū est. circum vero ipsum nox
Triplici ordine fusa est circa collum. sed superne
Terre radices sunt & infructuosi maris.
Illic Dii Titanes sub caligine obscura
Absconditi sunt, consiliis Iovis nubicogi,
Loco in squalido, vastæ ultima terra.
His non exitus patet : portas vero imposuit Neptunus
Ferreas : murus etiam circumdatus utrimque.
Illic Gyges, Cottusque, & Briareus magnanimus
Habitant, custodes fidi Iovis Ægiocchi.
Ibidem terra tenebricosa, & Tartari caliginosi,
Pontique infructuosi, & cœli stelligeri,
Ex ordine omnium fontes & fines sunt,
Molesti, squalidi, quos oderunt etiam ipsi Dii :
Hiatus ingens. nec vero toto integro anno
Solum attingeret, ubi primum portas intra venerit.
Sed sane huc & illuc ferret impetuosâ procella
Molesta : horrendumque etiam immortalibus Diis
Hoc monstrum : & noctis obscura domus horrenda
Stans, nubibus obtecta nigris.
Has ante Iapeti filius sustinebat cœlum latum,

Stans,

Ἔσθως, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτησι χέρεσσιν
 Ἀσμεφέως, ὅθι Νύξ τε καὶ Ἡμέρα ἀμφὶς ἰῶσιν
 Ἀλλήλας προσέειπον, ἀμειβόμενα μέγαν ἔδον
 Χάλκεον. ἡ μὲν ἔσω κατὰβήσεται, ἡ δὲ θύραζεν 750
 ἔρχεταί, ἔδέ ποτ' ἀμφοτέρως δόμοιο ἐντὸς ἔεργε.
 Ἀλλ' αἰεὶ ἐτέρη γε δόμων ἐκποσθεν ἔσσει,
 Γαῖαν ὀπισρέφεταί· ἡ δὲ αὖ δόμος ἐντὸς ἔσσει,
 Μίμνῃ τῆς αὐτῆς ὥρῳ ὁδῷ, ἔς' αὖ ἵκηται.
 Ἡ μὲν ὀπιχθονίοισι φάτο πολυδερκὲς ἔχουσα· 755
 Ἡ δὲ γ' ὕπνον μὲν χερσὶ, κασίγνητον Θανάτοιο,
 Νύξ ὅλοή, νεφέλη κεκαλυμμένη ἠεροειδεῖ.
 ἔνθα δὲ Νυκτὸς παῖδες ἐρεμνῆς οἰκί' ἔχουσιν,
 γ' ὕπνοιο καὶ Θανάτοιο, δεινοὶ θεοί· ἔδέ ποτ' αὐτὰς
 Ἡέλιος φαέθων ὀπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν, 760
 Οὐρανὸν εἰσπαιών, ἔδ' ἔρξαντόθεν κατὰβαίνων.
 τῶν ἑτέρω μὲν γλυτὴ τε καὶ δῖρα νῶτα θαιλάσσης
 Ἡσυχίη ἀνσρέφεταί καὶ μέλιχος ἀνθρώποισι.
 Τῷ δὲ σιδηρῇ μὲν κραδίη, χάλκεον δέ οἱ ἦτορ
 Νηλεὲς ἐν στήθεσσιν· ἔχῃ δὲ ὅν περ ὦτα λάβησιν 765
 ἀνθρώπων· ἐχθρὸς δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
 ἔνθα θεῶν χθονίᾳ πρὸσθεν δόμοι ἠχήμεντες
 Ἰφθίμω τ' Αἴδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
 ἔσσειν. δεινὸς δὲ κύων προπάροιθε φυλάσσει,
 Νηλεΐης· τέχνῳ δὲ κακίῳ ἔχῃ. ἐς μὲν ἰόντας 770
 Σαίνῃ ὁμῶς ἔρῃ τε καὶ ἔασιν ἀμφοτέροισιν·
 ἔξελθεῖν δὲ σὺν αὐτῇ ἐὰν πάλιν, ἀλλὰ δοκῶν
 ἔσσει· ὅνκε λάβησι πυλέων ἐκποσθεν ἰόντας
 Ἰφθίμω τ' Αἴδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης.
 ἔνθα δὲ ναιετάει συγερὴ θεὸς ἀθανάτοισι, 775
 Δεινὴ Στύξ, θυγάτηρ ἀψορόος Ὠκεανοῖο

*Stans, capiteque & indefessis manibus
Firmiter, ubi Noxque & Dies prope euntes
Sese mutuo compellabant, alternis subeuntes magnum limen
Ferreum. hac quidem intrat, illa vero foras
Egreditur, neque unquam utrasque domus intus cohibet :
Sed semper altera saltem extra domum existens,
Terram super movetur : altera rursus in domo existens,
Expectat sui tempus itineris, donec veniat.
Hac quidem terrestribus multa cernens lumen habens,
Illa vero Somnum in manibus, fratrem Mortis,
Nox noxia, nube tecta atra.
Ibi autem Noctis obscura filii domus habent,
Somnus & Mors, graves Dii : neque unquam eos
Sol lucidus intuetur radiis,
Cælum scandens, nec cœlitus descendens.
Horum alter quidem terramque & lata dorsa maris
Quietus percurrit & placidus hominibus.
Alterius vero ferreum quidem cor, areum vero ei pectus
Crudele in praeordiis : tenet autem quem primum arripuerit
Hominum : hostis vero etiam immortalibus Diis.
Illic Dei inferi in anteriore parte ades resonantes,
Fortisque Plutonis & terribilis Proserpina
Stant. Horrendus autem canis pro foribus custodit,
Sevius. artem autem malam habet. introeuntes quidem
Adulatur pariter caudaque & auribus ambabus :
Exire vero non iterum permittit denuo, sed observans
Devorat, quemcunque prenderit extra portas euntem
Fortisque Plutonis & terribilis Proserpina.
Ibidem habitat abominanda Dea immortalibus,
Horrenda Styx, filia reciprocantis Oceani,*

Πρεσβυτάτη. νόσφιν ἣ θεῶν κλυτὰ δώματα ναίει
Μακρῆσι πέτρῃσι κατηρεφέ. ἀμφὶ ἣ πάντι
Κίοσιν δρυρῆοισι πρὸς ἔρπονδον ἐσήρικται.

Παῦρε ἣ Θαύμαντι θυγάτηρ πόδας ὠκέα Ἴρις 780

Ἀγγελίης πωλείτω ἐπ' οὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Ὅπποτ' ἔρις καὶ νεῖκε ἐν ἀθανάτοισιν ὄρηται.

Καί ῥ' ὅστις ψεύδεται ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
Ζεὺς δέ τε Ἴριν ἐπεμψε θεῶν μέγαν ὄρκον ἐνεῖκαι

Τηλόθεν ἐν χρυσῇ περὶ πόσσιν ὀλυμπιονύμφῃ 785

Ψυχρὸν, ὃ, τ' ἐκ πέτρης καταλείβεται ἡλιβάτιο
Υψηλῆς· πολλὸν ἣ ὑπὸ χθονὸς οὐροδείης

Ἐξ ἱερῶ ποταμοῖο ῥέει Διὶ νύκτα μέλαιναν
Ὠκεανοῖο κέρας. δεκάτη δ' ἔστι μοῖρα δέδασται.

Ἐννέα μὲν πρὶν γένεσθαι θεῶν δώματα θαλάσσης 790

Δίνης δρυρῆς εἰλιγμύτι· εἰς ἄλλα πίπῃ,

Ἡ ἣ μί' ἐκ πέτρης περὶ πόσσιν, μέγα πῆμα θεοῖσιν.

Ὅσκειν τ' ἔστι ποταμὸν δακρυόεντα ἐπομέουσι

Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντι ὀλύμπῳ,

Κεῖται νήϊτι· τελεσμένον εἰς ἐνιαυτὸν 795

Οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρ ἐρχεται ἄσπον

Βρώσι, ἀλλὰ τε κεῖται ἀνάπνους καὶ ἀναυδ

Στρωτοῖς ἐν λεχέεσσιν, κακὸν δ' ἔστι κῶμα καλύπτει.

Αὐτὰρ ἐπὶ νῦν τελέσει μέγαν εἰς ἐνιαυτὸν,

Ἀλλὰ δ' ἐξ ἄλλων δέχεται χαλεπώτατον ἄθλον. 800

Ἐννέατες ἣ θεῶν δακρυόεντα αἶν ἐόντων,

Οὐδέ ποτ' ἐς βελὴν ἐπιμίσγεται, εἴδ' ἔστι δαῖτας,

Ἐννέα πάντ' ἔπειτα· δεκάτῃ δ' ἐπιμίσγεται αὖτις

Εἰρέας ἀθανάτων, οἳ ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.

Τοῖον ἄρ' ὄρκον ἔθεντο θεοὶ Στυγρὸς ἄφθιτον ὕδωρ, 805

Ὠκύροισιν, τὸ δ' ἴησι κατὰ σφύρας Διὶ χώρῃ.

Ἐνθα

*Maxima natu. seorsum vero a Diis inclytas ades incolit
Ingentibus saxis superne tectas : circum vero quaque
Columnis argenteis ad cœlum firmata sunt.
Raro vero Thaumantis filia pedibus velox Iris,
Nuncii causa versatur super lata dorsa maris,
Quando lis & contentio inter Deos exorta fuerit.
Et sane quisquis mentiatur cœlestes domos tenentium,
Iupiter tū Irim mittere solet Deorū magnū iusjurandū ut ferat
E longinquo in aureo vase aquario celeberrimam aquam
Frigidam, quæ e petra destillat alta
Excelsa. multum vero subtus terram spatiosam
E sacro flumine fluit per noctem nigram,
Oceani cornu. decima vero pars attributa est.
Novem quidem circa terramque & lata dorsa maris
Vorticibus argenteis intortus in mare cadit,
Vna vero ex petra profluit, magnum damnum Diis.
Quisquis perjurium libans peieraverit
Immortalium, qui tenent verticem nivosi Olympi,
Iacet spiritus expers integrum per annum :
Neque ambrosia & nectaris fruitur
Cibo, sed jacet non respirans, & mutus,
Stratis in lectis, malus autem veterius obtegit.
Sed postquam morbo defunctus est magnum per annum,
Alia ex alia excipit molestissima erumna.
Novennio autem a Diis separatur aternus,
Neq₃ unquā ad consiliū ineundū cū iis versatur, neq₃ ad epulas,
Novem totis annis : decimo tandem versatur iterum
In cœtibus immortalium, qui cœlestes domos incolunt.
Tale itaq₃ iusjurandū constituerunt Dii Stygis perennē aquam,
Antiquam istam, quæ tranat valde asperum locum.*

Ἐνθα ᾗ γῆς θνοφερῆς, καὶ Ταρτάρου ἡερόενι Θ,
 Πόνιός τ' αἰετὺ γέτοιο καὶ ἔρκεν ἄσερόενι Θ,
 Ἐξείης πάντων πηγῶν καὶ πείρεται ἔασιν,
 Ἀργαλέ, Διρῶεντα, τά τε συγέσσι θεοὶ περ.
 Ἐνθα δὲ μαρμαίρεαί τε πύλαι, καὶ χάλκεα ἔδος
 Ἀσεμφῆς, ρίζησι διλωκέεσσιν ὄρηρως,
 Αὐτοφυῆς. πρῶθεν ᾗ, θεῶν ἐκίοσθεν αἰπῶντων,
 Τιτῶνες ναίεσι, πέριω χᾶε Θ ζοφεροῖο.
 Αὐτὰρ ἐρυσμαρχοῖο Διὸς κλειτοὶ δῆπικροὶ
 Δώματα ναιετάουσιν ἐπ' Ὠκεανοῖο θεμέθλοισι,
 Κότι Θ τ' ἡδὲ Γύγης. Βερέων γε μὲν ἦν ἐόντα,
 Γαμβρόν ἐόν ποίησε βαρύκλυπ Θ ἔννοσίγαι Θ.
 Δῶκε ᾗ Κυμοπόλειαν ὀπῆειν, θυγατέρα ἰώ.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ Τιτῶας ἀπ' ἔρκεν ἐξέλασσε Ζῶς,
 Ὀπλότατον τέκε παῖδα Τυφωέα Γαῖα πελώρη,
 Ταρτάρου ἐν Φιλότῃ, Διὰ χρυσῷ Ἀφροδίτῃ.
 Οὐ χεῖρες μὲν ἔασιν ἐπ' ἰσχυρῶν ἔργματ' ἔχουσι,
 Καὶ πόδες αἰπᾶματοι κρατερῶν θεῶν. ἐκ δὲ οἱ ὤμων
 Ἦν ἑκατὸν κεφαλὰ ὄφι Θ, δεινοῖο δράκοντι Θ,
 Γλώσσησι θνοφερῇσι λελειχμότες. ἐκ δὲ οἱ ὄσων
 Θεαπεσίης κεφαλῇσιν ὑπ' ὀφρύσι πῦρ αἰμάρυσσε.
 Πασέων δ' ἐκ κεφαλέων πῦρ καίετο δερκομήοιο,
 Φωναὶ δ' ἐν πάσῃσιν ἔσαν δεινῆς κεφαλῇσι,
 Παντοίῳ ὅπ' ἰεῖσιν ἀθέσφατον. ἄλλοτε μὲν γὰρ
 Φθείγονθ', ὥς θεοῖσι στανιέμεν. ἄλλοτε δ' αὖτε
 Ταύρῳ ἐριβρύχεω μὲν Θ αἰχέτε ὄσαν ἀγανρῶ.
 Ἄλλοτε δ' αὖτε λέοντι Θ ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντι Θ.
 Ἄλλοτε δ' αὖ σκυλάκεσσιν εἰοικότα, θαύματ' ἀκῶσαι.
 Ἄλλοτε δ' αὖ βοίζαρχ', ὑπὸ δ' ἤχεεν ἔρεα μακρά.
 Καὶ νῦν κεν ἐπλετο ἔργον ἀμήχανον ἡμῶν κείνων,

810

815

820

825

830

835

καί

Ibi autem terra caliginosa, & Tartari obscuri,
Pontique infructuosi, & cœli stellati,
Ex ordine omnium fontes & fines sunt,
Molesti, squalidi, quos oderunt etiam Dii ipsi.
Illic splendidaque porta, & arcum limen
Immotum, radicibus longè compactum,
Sua sponte natum. ante illud vero extra omnes Deos
Titanes habitant, ultra Chaos caligine obductum.
Caterum valde tonantis Iovis inclyti auxiliariis
Domus incolunt in Oceani fundamentis
Cottus atque Gyges. Briareum quippe sortem existentem
Generum suum fecit graviter fremens Neptunus.
Dedit autem Cymopoliam, ut ducat in uxorem, filiam suam.
Ast ubi Titanes e Cœlo expulit Iupiter,
Minimum natu peperit filium Typhœum Terra magna,
Tartari in amore, per auream Venerem.
Cujus manus quidem sunt ob robur occupata,
Et pedes indefessi robusti Dei: ex humeris vero ei
Erant centum capita serpentis, horrendi draconis,
Linguis nigris lambentia: præterea ex oculis ei
Admirandis in capitibus sub superciliis ignis micabat:
Omnibus autem ex capitibus ignis flagrabat cernentis.
Voces quoque in omnibus erant horrendis capitibus,
Omnigenum sonitum emittentes ineffabilem. interdum enim
Sonabant, ut Diis intelligere liceret: interdum rursus
Tauri valde mugientis robore indomiti vocem ferocis:
Interdum rursus leonis sævum animum habentis:
Interdum rursus catulis similia, mira auditu:
Interdum vero stridebat, resonabantque montes alti.
Et sane evenisset res inevitabilis die illo,

Καί κεν ὅγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάξεν,
 Εἰ μὴ ἄρ' ὅξ' ὀνόητε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
 Σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον. ἀμφὶ δ' ἡ γαῖα
 Σμερδαλέον κλονάβησε, καὶ ἔρκενός δ' ὤρις ὑπερθεν, 840
 Πόνιόν τ' ὠκεανὸν τε ῥοαὶ καὶ τάρταρος γαίης.
 Ποσσὶ δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζετ' Ὀλυμπόν·
 Ὀρνευμένοιο ἀνακλόν· ἐπεσενάχζε δ' ἡ γαῖα.
 Καῦμα δ' ὑπ' ἀμφοτέρων κάτεχεν ἰοειδέα πόντον,
 Βροντῆς τε, σεροπῆς τε, πυρὸς ἀπὸ τοῦ πελώρου. 845
 Πρησῆρων ἀνέμων τε, κεραυνὸν τε φλεγέθον·
 Ἐζέε δ' ἡ χθονὶ πᾶσα, καὶ ἔρκενός, ἡ δὲ θάλασσα
 Θυε δ' ἄρ' ἀμφ' αἰκταῖς, παρὶ τ' ἀμφὶ τε κύματ' ἀμακρά·
 Ρίπῃ ὑπ' ἀθανάτων· ἔνοστις δ' ἄσβεστος ὁρώρη.
 Τρέας· Αἰδῆς δ' ἐνέροις κατὰ φθιμένοισιν ἀνάσων, 850
 Τιτῶν δ' ὑποταρτάριοι, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες,
 Ἀσβέστος κελαῖδοιο καὶ αἰνῆς δηϊότητης.
 Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὕτω κέρθωνεν ἐὼν μέγας, εἴλετο δ' ὄπλα,
 Βροντῇ τε σεροπῇ τε, καὶ αἰθαλόεντα κεραυνόν.
 Πλῆξεν ἀπ' ἐλύμπιο ἐπάλμῳ· ἀμφὶ δ' ἡ πᾶσα 855
 Ἐπρεσε θεσπεσίας κεφαλὰς δεινοῦ πελώρου.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ μιν δάμασε πλεγῆσιν ἱμάσας,
 Ἦειπε γυναιεῖς, σενάχζε δ' ἡ γαῖα πελώρη.
 Φλόξ δ' ἡ κεραυνωθέν· ἀπέστυλο τοῦτο ἀνακλόν·
 Οὔρεσιν ἐν βήσῃσιν αἰδνῆς παιπαλοέσσης 860
 Πληγῷ τ'· πολλὴ δ' ἡ πελώρη καίετο γαῖα
 Ἀτμῇ θεσπεσίῃ, καὶ ἐτήκετο κασιγέρων· ὥς,
 Τέχνη ὑπ' αἰζηῶν ὑπὸ τ' αἰετῆς χοάνοιο
 Θαλφθεῖς, ἢ σίδηρος, ὅπερ κρατερώτατός ἐστιν,
 Οὔρεσιν ἐν βήσῃσι δαμαζόμενον περὶ κηλέῃ, 865
 Τήκεται ἐν χθονὶ δῖῃ, ὑφ' Ἠφαίστου παλάμῃσιν.

Atque ipse mortalibus & immortalibus imperasset,
Nisi statim intellexisset pater hominumque Deorumque.
Graviter autem intonuit atque fortiter. circum vero terra
Horrende edidit fragorem, & cælum latum superne,
Pontusque & Oceani fluxus, & infima loca terra.
Pédibus vero sub immortalibus magnus contremuit Olympus
Insurgente rege: ingemiscebat autem tellus.
Ardor autem ab utrisque occupabat nigrum pontum
Tonitruque, & fulguris igne ab isto immani,
Igneorumque turbinum, & fulminis ardentis.
Fervebat autem terra omnis, & cælum, atque mare.
Furebant autem circum litora undique fluctus magni
Imperua Deorum: concussio autem sedatu difficilis oriebatur.
Expavit autem Pluto inferis mortuis imperans,
Titanesque sub tartarum detrusi, circa Saturnum existentes,
Ob inextinguibilem fremitum, & gravem conflictum.
Iupiter vero postquam incitavit suum robur, sumpsitque arma,
Tonitruque fulgurque, & coruscans fulmen,
Percussit ab Olympo insiliens. circum vero omnia
Combussit ingentia capita savi portentis.
Caterum ubi ipsum vicit ictibus percutiens,
Cecidit mutilatus, ingemiscebat autem terra vasta.
Flamma autem fulmine icto prosiliebat a rege,
Montis in saltibus opacis asperis
Percusso. multa autem ac vasta ardebat terra
Vapore ingenti, & liquecebat stanni instar,
Quod arte juvenum & in magnum foramen habente catino
Calefactum, vel ut ferrum, quod solidissimum est,
Montis in cavitatibus victum igne urente,
Liquefcit in terra divina sub Vulcani manibus.

Ὡς ἄρα τήκετο γαῖα σέλα πυρός αἰθομένοιο.

Ῥίψε δέ μιν θυμῷ αἰκάχων ἐς Τάρταρον ὄριον.

Ἐκ δ' ἢ Τυφώεσσι ἔσ' αἰνέμων μῆν' ὅς ὕπερ ἄντων,

Νόσφι Νότῃ, Βορέῳ τε, καὶ δρυγέσσω Ζεφύροιο.

870

Οἳ γε μὲν ἐκ θεόφιν γλυεῖ, θνητοῖς μέγ' ὄνειαρ.

Αἱ δ' ἄλλαι μαψαῦραι ὀπιπνεῖσαι θάλασσαν,

Αἱ δὴ τοι πίπυσσι ἐς ἡεροειδέα πόντον,

Πῆμα μέγα θνητοῖσι, κακῇ θύσιν ἀέλλη.

Ἄλλοι δ' ἄλλαι αἶσι, Διῶσιν δ' αἰσι τε νῆας,

875

Ναύτας τε φθείρσαι. κακῶ δ' ἔ γίνεται αἰλή,

Ἄνδράσιν οἳ κείνοισι στυγαντῶσιν καὶ πόντον.

Αἱ δ' αὖ καὶ καὶ γαῖαν ἀπείριον ἀνθεμόεσσαν

Ἔργ' ἐρατὰ φθείρσαι χαμαιγλέων ἀνθρώπων,

Πιμπλῶσσι κόνιός τε καὶ δρυγᾶν κολοσυρίῃ.

880

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα πόνον μάκαρες θεοὶ ἐξετέλεσαν,

Τιτνώεσι δ' ἢ πριάων κείναντο βίηφι,

Δή ῥα τότε ὥτρουον βασιλδέμεν ἡδὲ αἰνάσκειν,

Γαίης φρεσμοσυῶσιν, Ὀλύμπιον δ' ὀρύσσει Ζεῦ,

Ἀθανάτων. ὃ δ' ἢ τοῖσιν εὖ διεδάσσατο πριάς.

885

Ζεὺς δ' ἢ θεῶν βασιλὺς πρῶτῳ ἄλοχον θέτο Μῆτιν,

Πλεῖστα θεῶν εἰδῆν ἰδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.

Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἤμελλε θεὰν γλαυκῶπιν Ἀθηνῆν

Τέξεσθαι, τότε ἔπειτα δόλῳ φρένας ἐξαπατήσας

Αἰμυλίοισι λόγοισιν ἑλὼν ἐγκάτθετο νηδυν

890

Γαίης φρεσμοσυῶσι, καὶ Οὐρανῷ ἀστερόεντι.

Τῶς γάρ οἱ ἐφροσάτῃ, ἵνα μὴ βασιληΐδα πμῶ

Ἀλλ' ἔχη, Διὸς ἀντι, θεῶν αἰετλητάων.

Ἐκ γάρ τ' εἴμαρτο φείφρονα τέκνα γλυέσθαι.

Πρῶτῳ γὰρ κέρει γλαυκῶπιδα Τειτογλήειαν,

895

Ἴσταν ἔχουσαν παλὲν μῆν' ὅς ὀπίφρονα βελλῶ.

Αὐτὰρ

Sic sane liquescebat terra fulgore ignis ardentis.

Abjecit autem ipsum animo mœstus in Tartarum vastum.

*Ex Typhoëo autem est ventorum vis humide flantium,
Excepto Noto, Boreaue, & celeri Zephyro.*

Qui sane ex Diis sunt nati, hominibus magna utilitas.

Ast alii sine usu venti inspirant mare,

Qui utique incidentes in obscurum pontum,

Clades magna hominibus gravi saviunt turbine,

Alibi autem alii flant, dissipantque naves,

Nautasque perdunt. mali autem non est remedium

Viris qui illis occurrerint in ponto.

Iidem rursus per terram immensam floribus ornatam

Opera jucunda corrumpunt humo prognatorum hominum,

Replentes pulvereque & molesto palearum strepitu.

Sed postquam sane laborem Dii beati perfecerunt.

Cum Titanibus autem pro honore pugnarunt vi,

Iam tum jubebant regnare atque imperare,

Ex Terra consilio Olympium late cernentem Iovem

Immortalibus. Hic vero inter illos rite distribuit munia.

Iupiter autem Deorum rex primam uxorem duxit Metin,

Plurimum ex Diis edoctam, & mortalibus hominibus.

Sed cum jam esset Deam castis oculis Minervam

Paritura, tum demum dolis animo decepto

Blandis sermonibus in suam condidit alvum.

Telluris consiliis, & Cœli stellati.

Sic enim ei consuluerunt, ne regium honorem

Alius haberet Iovis loco Deorum sempiternorum.

Ex hac enim in satis erat prudentes liberos nasci.

Primam quidem virginem castis oculis apud Tritonē genitam,

Par habentem patri robur, & prudens consilium:

Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄρα παῖδα θεῶν βασιλῆα καὶ ἀνδρῶν
 Ἥμελλεν τέξεσθαι, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντα·
 Ἀλλ' ἄρα μιν Ζεὺς πρόθεν ἑλωῖ ἐκάτθετο νηδυνί,
 ὧς δὴ οἱ φροῖσταιτο θεὰ ἀγαθὸν τε κακὸν τε. 900
 Δώτερον ἠγάγετο λιπαρὴν Θέμιν, ἣ τέκεν Ωῖρας,
 Εὐνομίην τε, Δίκην τε, καὶ Εἰρήνην τε θαλῆαν·
 Αἵτ' ἔργ' ὠραῖσσι κατὰ θνητοῖσι βροτοῖσι
 Μοίρας θ', ἧς πλείη πρὶν πόρε μητιέτα Ζεὺς,
 Κλωθὴν τε, Λάχεσιν τε, καὶ Ἄτροπον· αἵ τε διδῶσι 905
 Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθὸν τε κακὸν τε.
 Τρεῖς δέ οἱ Εὐρυνόμῃ Χάριτας τέκε καλλιπαρήες,
 Ωκεανὸς κῆρη, πολυήρατον εἶδ' ἔχουσα,
 Ἀγλαΐην καὶ Εὐφροσύνην, Θαλίην τ' ἐρατεινὴν·
 Τῶν καὶ ἀπὸ βλεφάρων ἔρ' εἶβeto δερκομηναίων 910
 Λυσιμελής· καλὸν γ' ὑπ' ὀφρύσι δερκιδόωνται.
 Αὐτὰρ ὁ Δήμητ' πολυφόρης ἐς λέχ' ἦλθεν,
 ἣ τέκε Περσεφόνειν λυκώλενον, ἣν Αἰδωνὸς
 Ἠρπασεν ἧς ὡρὰ μητρὸς, ἔδωκε γ' μητιέτα Ζεὺς.
 Μνημοσύνης δ' ἐξαῦτις ἐφρόσατο καλλιθέμοιο, 915
 Ἐξ ἧς αἱ Μῆσαι χρυσάμπυκες ἐξεγύνοντο
 Ἐννέα, τῇσιν αἶδον θαλία, καὶ τέρψις αἰοιδῆς.
 Λητώ δ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἀρτεμιν ἰοχέαιραν,
 Ἰμερόεντα γόνον παρ' πάντων ἔρανιῶνων,
 Γείνατ' ἄρ', αἰγιόχοιο Διὸς Φιλότῃ μιγείσα. 920
 Λοιοθοτάτην δ' Ἥρην θαλερὴν ποιήσατ' αἰγιόην.
 Ἡδ' Ἡΐην, καὶ Ἀῤῥην, καὶ Εἰλείθυαν ἐπικλῆ,
 Μιχθεῖσ' ἐν Φιλότῃ θεῶν βασιλῆϊ καὶ ἀνδρῶν.
 Αὐτὸς δ' ἐκ κεφαλῆς γλαυκώπιδα Τριτοχμείαν,
 Δεινὴν, ἐρεκύδοιμον, ἀγέσρατον, ἀτρυτώνην, 925
 Πότνιαν ἣν κέλαδοί τε αἶδον, πόλεμοί τε, μάχαι τε.

*Caterum deinde sane filium Deorum regem & virorum
Erat paritura, magnum animum habentem :
Sed illam sane Iupiter ante in suum condidit ventrem,
Ut nempe ei indicaret Dea bonumque malumque.
Postea duxit splendidam Themis, qua peperit Horas,
Eunomiamque, Dicenque, & Irenen florentem :
Qua opera matura faciunt mortalibus hominibus :
Parcasque, quibus maximum honorem dedit prudens Iupiter,
Clothoque, Lachesisque, & Atropon : qua dant
Mortalibus hominibus habere bonumque malumque.
Tres vero ei Eurynome Gratias peperit pulchras genas habentes,
Oceani filia, peroptabilem formam habens,
Aglaia & Euphrosynen, Thaliaque amabilem :
Quarum e palpebris amor destillat contuentium
Solvens membra : jucundum vero sub superciliis aspiciunt.
Porro hic Cereris multa nutrientis ad lectum venit,
Qua peperit Proserpinam formosam, quam Pluto
Rapuit sua a matre, dedit autem sapiens Iupiter.
Mnemosynen vero deinceps amavit pulchricomam,
Ex qua Musa aureis reticulis revincta nata sunt
Novem, quibus placent convivium, & oblectatio cantus.
Latona autem Apollinem, & Dianam sagittis gaudentem,
Suavissimos liberos pra omnibus coelicolis,
Peperit sane, Aegiochi Iovis amoris mixta.
Postremam vero Iunonem floridam duxit uxorem.
Hac autem Heben, Martem, & Lucinam peperit,
Mixta amore Deorum regi & hominum.
Ipse vero ex capite, cassis oculis praeclatam Tritogeniam,
Acrem, tumultum excitantem, ducem exercitus, indomitam,
Venerandam: cui clamoresque placuerunt, bellaque pugnaque.*

Ἡρῇ δὲ Ἡφαιστον κλυτὸν ἐν Φιλότῃ μιγῆσαι
 Γαίνατο, (καὶ ζαμύησε, καὶ ἤρσεν ὧ παρθενίῃ)
 Ἐκ πάντων τέχνησι κεκασμῶν ἐργαζώων.
 Ἐκ δὲ Ἀμφιλείτης καὶ ἐρακλύπῃς Ἐννοσιγαίῃς 930
 Τρίτων Διρυβίης γένετο μέγας· ὅς τε θαλάσσης
 Πυθμῶ· ἔχων, παρὰ μῆλ' ἐφίλη καὶ παρὰ ἄνακτι
 Ναΐφ χρυσέα δῶ, δεινὸς θεός. αὐταῖς Ἀρῇ
 Ρίνοτόρῳ Κυθήρεια Φόβον καὶ Δαῖμον ἔπκλειν
 Δεινὸς, οἳ τ' ἀνδρῶν πυκινὰς κλονέουσι Φάλαγγας 935
 Ἐν πολέμῳ κρυόεντι σὺν Ἀρῇ πολυπόρθω,
 Ἀρμονίῳ θ', ἰὼ Κάδμῳ· ὑπὲρ θυμῷ θέτ' ἀκροῖν.
 Ζηνὶ δὲ ἄρ' Ἀτλαντὶς Μαίῃ τέκε κύδιμον Ἑρμῖν,
 Κήρυκ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχῳ· εἰσαναβᾶσα.
 Καδμείῃ δὲ ἄρ' οἱ Σεμέλῃ τέκε Φαίδιμον υἱόν 940
 Μιχθεῖς· ἐν Φιλότῃ Διώνυσον πολυμηθέα,
 Ἀθάνατον θνητῇ· νύῃ δὲ ἀμφοτέροι θεοὶ εἰσιν.
 Ἀλκιδιώῃ δὲ ἄρ' ἔπκλει βίῳ Ἡρακλεΐῳ,
 Μιχθεῖς· ἐν Φιλότῃ Διὸς νεφεληγερέταο.
 Ἀγλαΐῳ δὲ Ἡφαιστῷ ἀγακλυτὸς ἀμφιγυῆς, 945
 Ὀπλοτάτῳ Χαρίτων, θαλερῶ ποιήσατ' ἀκροῖν.
 Χρυσσοθήμῃς δὲ Διώνυσῳ· ξανθῶν Ἀελαίδνι,
 Κέρῳ Μίνῳ, θαλερῶ ποιήσατ' ἀκροῖν.
 Τῶν δέ οἱ ἀθάνατον καὶ ἄγῃρω θῆκε Κρονίων.
 Ἡβῇ δὲ Ἀλκιδιώῃς κακκισφύρε· ἄλκιμῳ υἱός, 950
 Ἰς Ἡρακλῆῳ, τελέσας στυγέοντας αἰέθλας,
 Παῖδα Διὸς μέγαλοιο καὶ Ἡρῆς χρυσοπέδιλος,
 Λιδοίῳ θέτ' ἀκροῖν ἐν Οὐλύμπῳ νιφόεντι·
 Ὀλβίῳ, ὅς μεγα ἔργον ἐν ἀθανάτοισιν ἀνύσας,
 Ναΐφ ἀπήμαντ' καὶ ἀγήρεα· ἡμαρὰ πάντα. 955
 Ἡελίῳ δὲ αἰκάμαντι τέκε κλυτὴ Ὠκεανίνη

Iuno autem Vulcanum inclytum, amoris indulgens,
Peperit, (& vires intendit, & contendit cum suo marito)
Prae omnibus artibus ornatum coelicolis.
Ex Amphitrite autem & valde resonante Neptuno
Triton late potens natus est magnus: qui maris
Fundum tenens apud matrem charam & patrem regem
Incolit aureas ades, magnus Deus. sed Marti
Clypeos dissecanti Venus Terrorem & Metum peperit
Graves, quique virorum densas turbant phalanges
In bello horrido, una cum Marte urbes devastante,
Et Harmoniam, quam Cadmus magnanimus duxit uxorem.
Iovi vero Atlantis filia Maia peperit gloriosum Mercurium,
Praeconem Deorum, sacrum lectum conscendens.
Cadmi filia vero ei Semele peperit clarum filium,
Rem cum eo habens, Bacchum hilarem,
Immortalem mortalis: nunc vero ambo Dii sunt.
Alcmene vero peperit sortem Herculem,
Mixta in amore Iovis nubes cogentis.
Aglaiam vero Vulcanus percelebris utroque pede claudicans
Minimam natu e Gratiis floridam duxit uxorem.
Sed aureo crine conspicuus Bacchus flavam Ariadnen,
Filiam Minois, floridam fecit conjugem.
Hanc vero ei immortalem expertemque senii fecit Saturnius.
Heben autem Alcmena pulchros talos habentis fortis filius
Hercules, peractis luctuosis certaminibus,
Filiam Iovis magni & Iunonis aureis calceamentis utentis,
Pudicam duxit uxorem in Olympo niveo:
Felix, qui magno facinore inter Deos confecto
Habitat illaesus & expers senii omnibus diebus.
Soli autem indefesso peperit inclyta Oceanis

Περσηὶς Κίρκῳ τε, καὶ Αἰήτῳ βασιλῆα.

Αἰήτης δ' ἦος Φαεσιμβρότῃς Ἡλίοιο,

Κέρῳ Ωκεανοῖο τελήενι ποταμοῖο

Γῆμε θεῶν βελησιν Ἰδύαν καλλιπάρηον. 960

Ἡ δέ οἱ Μήδειαν εὖσφυρον ἐν Φιλότῃ

Γείναθ' ὑπερμνηθεῖσα Διὰ χρυσίῳ Ἀφροδίτῳ.

Ὑμεῖς μὲν νῦν χαίρετ', Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,

Νῆσόν τ', ἡπειροί τε, καὶ ἀλμυρὸς ἐνδοθὶ πόνι .

Νῦν ὃ θεάων φύλον αἰεῖσατε ἡδυνέπειαι 965

Μῆσαμ Ὀλυμπιάδες, κῆραι Διὸς Αἰγίοχοιο,

Ὅσας δὴ θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν δύνηθεῖσιν

Ἀθάναται, γείναντο θεοῖς ὀπείκελα τέκνα.

Δημήτηρ μὲν Πλῆστον ἐγείνατο, δῖα θεάων,

Γασίῳ ἥρωϊ μιγεῖσ' ἐρατῇ Φιλότῃ 970

Νειῶ ἐνὶ τριπόλῳ, Κρήτης ἐν πτόνι δῆμῳ,

Ἐσθλόν· ὃς εἶσ' ὀπὶ γλῶττι καὶ δῖρα νῶτα θαλάσσης,

Πᾶσαν τῷ ὃ τυχόνῃ, καὶ ἔκ' ἐς χεῖρας ἵκηται,

Τὸν δ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν τέ οἱ ὤπασεν ὄλβον.

Καδμῷ δ' Ἀρμονίῃ, θυγάτηρ χρυσῆς Ἀφροδίτης, 975

Ἰνώ καὶ Σεμέλλῳ, καὶ Ἀγαυίῳ καλλιπάρηον,

Λυτονόῳ δ', ἡ γῆμῳ Ἀρισαῖ βαθυχαίτης,

Γείνατο καὶ Πολύδωρον εὖσεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.

Κέρῃ δ' Ωκεανῷ Χρυσάορα καρτεροθύμῳ

Μιχθεῖσ' ἐν Φιλότῃ πολυχρῦσα Ἀφροδίτης, 980

Καλλιρόῃ τέκε παῖδα βροτῶν κάρλισον ἀπάντων,

Γηρυονέα, τὸ κλεῖνε βίῃ Ἡρακλεΐῃ,

Βοῶν ἕνεκ' εἰλιπόδων ἀμφιρρύτῳ εἰν Ἐρυθείῃ.

Τιθωνῷ δ' Ἡὼς τέκε Μέμνονα χαλκοθυρῳ, 985

Αἰθιόπων βασιλῆα, καὶ Ἡμαθίωνα ἀνακτα.

Αὐτὰρ τοὶ Κεφάλῳ φυτῆσιντο Φαίδιμον υἱόν,

Perseis Circenque, & Ætē regem.

Ætēs autem filius lucem hominibus dantis Solis

Filiam Oceani perfecti fluvii

Duxit, Deorum ex consiliis, Idyiam pulchris genis pradam.

Hæc autem ei Medeam pulchros talos habentem in amore

Peperit subacta per auream Venerem.

Vos quidem nunc valete cœlestes domos tenentes,

Insulaque, & continentes terra, & salsus intus Pontus.

Nunc autem Dearum genus cantate blandiloqua

Musa Olympiades, filia Iovis Ægiœchi,

Quacunque mortales apud viros cubantes

Immortales pepererunt Diis similem prolem.

Ceres quidem Plutū genuit, præstantissima Dearum,

Lasio heroi mixta jucundo amore

Novali in ter proscisso, Creta in pingui populo,

Bonum: qui vadit super terram, & lata dorsa mari,

Omnes: qui vero obviam fuerit, & cuius ad manus venerit,

Illum locupletem fecit, multamque ei præbuit felicitatem.

Cadmo præterea Harmonia, filia aurea Veneris,

Ino & Semelen, & Agaven pulchras genas habentem,

Autonoēque, quam duxit Aristæus densa casarie pradam,

Peperit & Polydorum in mania pulchra habentibus Thebis.

Filia vero Oceani Chrysaori magnanimo

Mixta amore aurea Veneris

Calliroē peperit filium mortalium robustissimum omnium

Geryonem, quem interfecit Hercules,

Boves propter flexipedes circumflua in Erythea.

Tithono vero Aurora peperit Memnona ærea galea munitum,

Æthiopum regem, & Emathionem regem.

Verum Cephalo peperit inclytum filium,

Fortem

Ἰφθιμον Φαέθοντα, θεοῖς ὀπείκελον ἄνδρα.

Τόν ῥα νέον, τέρεν αἰνέειν ἔχοντ' ἐρικυδέει ἥβης,

Παῖδ' αἵπαλὰ φρονέοντα φιλομμειδῆς Ἀφροδίτῃ

ὦρετ' ἀνερειψαμένη, καί μιν ζαθέοις ἐνὶ νηοῖς

990

Νηοπόλον νύχον ποιήσατο, δαίμονα δῖον.

Κέρειω δὲ Λιήταο διοτρεφέει βασιλῆει

Λισονίδης, βελήσσι θεῶν αἰεττοεταίων,

ἦγε παρ' Αἰήτα, τελέσας συνόεντας αἰέθλας,

Τὸς πολλὰς ἐπέτελλε μέγας βασιλῆς ὑπερήνωρ,

995

Υἱοῦσιν Πελίδης, καὶ αἰτάσθαι, ὄβριμοεργός.

Τὸς τελέσας ἐς Ἰωλκὸν ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,

ὦκείης ὀπὶ νηὸς ἄγων ἐλικώπιδα κέρειω,

Λισονίδης, καί μιν θαλερῶ ποιήσατ' ἀκρίν.

Καί ῥ' ἦγε δμηθεῖς ὑπὸ Ἰήσωνι ποιμνί λαῶν,

1000

Μήδειον τέκε παῖδα, τὸ ἔρεσιν ἔτρεφε Χείρων

Φιλυρίδης· μεγάλην δὲ Διὸς νόον ἐξετελείτο.

Αὐτὰρ Νηρῆει κῆραι ἀλίοιο γέροντι,

ἦτοι μὲν Φῶκον Ψαμάθῃ τέκε δῖα θεάων,

Λιακῇ ἐν φιλότῃ Διὰ χρυσίῳ Ἀφροδίτῃ.

1005

Πηλεῖ δὲ δμηθεῖσα θεὰ Θέτις δρυρόπεζα

Γείνατ' Ἀχιλλῆα ῥήξιν ὄρεα, θυμολέοντα.

Λινείαν δὲ ἄρ' ἐπικλεν εὐσέφανον Κυθήρεια,

Ἀΐχῃ ἡρωϊμιγείῃ ἐρατῇ φιλότῃ,

Ἰδῆς ἐν κρυφῇσι πολυπύχῃς ὑληέσσης.

1010

Κίρκῃ δὲ Ἠελίῃ θυγάτηρ Ὑπεριονίδαο

Γείνατ' Ὀδυσῆα τελασίφρονον ἐν φιλότῃ

ἄγγελον, ἡδὲ Λαπῆνον ἀμύμονά τε, κρατερὸν τε,

Οἳ δὴ τοι μάλα τῆλε μυχῶν νησῶν ἱερῶν,

Πᾶσιν Τυρσηνοῖσιν ἀγασκλυτοῖσιν ἀνασσει.

1015

Ναυσίθοον δὲ Ὀδυσῆϊ Καλυψὼ δῖα θεάων

Γείνα-

Fortem Phaëthontem, Diis similem virum,
Quem sane juvenem tenerum florem habentem gloriosa puber-
Puerum juvenilia sapientem amans risus Venus (tatis,
Incitavit, abripiens & ipsum in templis
Ædituum nocturnum fecit, demonem divinum.
Filiam vero Aëta a Iove nutriti regis
Æsonides, voluntate Deorum aternorum
Abduxit ab Aëta, peractis suspiriosis certaminibus,
Qua multa imperabat magnus rex superbus,
Injurius Pelias, & impius sortium facinorum patrator.
Quibus peractis ad Iolcum rediit multa perpeffus,
Veloci in nave vehens blandis oculis pradam puellam
Æsonides, & ipsam floridam fecit uxorem.
Et sane hac subacta ab Iasone pastore populorum
Medcum peperit filium, quem in montibus educabat Chiron
Phillyrides: magni vero Iovis voluntas perficiebatur.
Ceterum Nerei filia marini senis,
Phocum quidem Psamathe peperit, præstantissima Dearum,
ÆEaci in amore, per auream Venerem.
A Peleo autem subacta Dea Thetis argenteos pedes habens,
Peperit Achillem prostermentem viros, leonis animo praditum.
ÆEneam porro peperit pulchre coronata Cytherea
Anchisa heroi mixta jucundo amore
Idæ in verticibus habentis multa iuga sylvosa.
Circe vero, Solis filia, filii Hyperionis,
Peperit Vlyssis æumnosi in amore
Agrium, atque Latinum inculpatumque, sortemque.
Qui sane valde procul in recessu insularum sacrarum
Omnibus Tyrrhenis valde inclytis imperabant.
Na:sithoum vero Vlyssi Calypso excellentissima Dearum

Γείνατο, Ναυσίνοόν τε, μιγῆσ' ἐρατῇ φιλότυκῃ.

Αὐτὰ μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσι βίηθεῖσσι
Ἀθάναται γείναντο θεοῖς Ὀπείκελα τέκνα.

Νῦν δ' ἡ γυναικῶν φύλον αἰείσατε, ἡδυέπειαι

Μῆσσι Ὀλυμπιάδες, κῆραι Διὸς αἰγόχοισι.

1020

Τέλει δ' Ἡσιόδῳ Θεογονίας.

Peperit, Nansinounque, mixta grato amore. †

*Ha quidem, mortales apud viros cubantes
Immortales pepererunt Diu pares filios.
Nunc vero foeminarum genus cantate suaviloqua
Musa Olympiades, filia Iovis AEgiuchi.*

† Finis Theogoniæ Hesiodi.

Η Σ Ι Ο Δ Ο Τ Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α Τ Ι Α.

Η Ε Σ Ι Ο Δ Ι F R A G M E N T A.

Ex Eustathio.

Υφανίη δ' ἄρ' ἔπλεε Δίον πολυήρατον ἔδον,
ὃν δὴ ὅσπερ βροτοὶ εἰσιν αἰοῦσθαι καὶ κερταίῃ
Πάντες μὲν ἠρώμεσιν ἐν εἰλαπίναις τε χοροῖς τε
Ἀρχαῖοι καὶ Δίον καὶ λήγοντες καλέουσι.

Ex eodem.

Ἀκρον ἐπ' ἀνθερείκων καρπὸν θέν, ἔδ' ἐκατέκλα.
Ἀλλ' ἐπὶ πυραμίνων ἀθέρωνδρομῆς πεπύδασι.

Ex eodem.

— ἔνεκα Νύμφῳ.
Εὐραῖοι γ' ἔλπον μίχθη ἐρατὴν φιλότῃ.

Ex eodem.

Εὐδὴ γ' εἰς Βοιωτὴν ἔτρεφε κέρῳ.

Ex eodem.

Καὶ γὰρ σφιν κεφαλῇσι καὶ κρύος αἶνόν ἔχουσιν
Ἀλφος γ' ἄρ' ἔλπον πάντα κατέχευεν· ἐκ δὲ νυχαῖται
Ἐρρίον ἐκ κεφαλῆων. ψίλωτο καὶ ἡλὰ κέρῳ.

Ex eodem.

Ὅτε Λιλαίηθεν ὠρεῖ καλὴ ῥοοὺς ὕδωρ.

Ex eodem.

Τηλεμάχῳ δ' ἄρ' ἔπλεε εὐζωνος Πολυκράτης

HESIODI FRAGMENTA.

Νέστωρ ὁπλοτάτη κέρη Νηληϊάδαο
Περσέπολιν ρειχθείσα Διὶ χρυσῷ Ἀφροδίτῃ.

Ex Strabone.

Καὶ κέρῃ Ἀφροδίτῃ, πλὴν Ἑρμείων ἀγκυκλήσας
Γαίαν, καὶ Θρονίη κέρη Βήλοιο ἀνακλῆσας.

Ex eodem.

Υἱὲς ἐξεργάζοντο Λυκαίων ἀντιθέοιο,
Ὅν ποτε πικτε Πελασγός.

Ex eodem.

Ἡ τοι γὰρ Λοκρὸς Λιλέγων ἐγήσατο λαῶν,
Τὸς ῥα ποτὲ Κρονίδης Ζεὺς ἀφδιζέμεντα εἰδώς
Δεκίχες ἐκ γαίης Ἀλίας πόρε Δουκαλίωνι.

Ex eodem.

Ὡκεὶ δὲ Ὡλενίῳ πύτῃ πύλας παρ' ὄχθαις
Εὐρεῖ Πείροιο.

Ex eodem.

Ἐξ ὧν ἔρριπα νύμφας τε καὶ ἐξεργάζοντο,
Καὶ γὰρ ἐπιδανῶν Σατύρων ἀμνηχανοειργῶν,
Κέρη τίς τε θεοὶ, φιλοπαύγοντες ἐρχεσθῆρες.

Ex eodem.

Θαῦμα μ' ἔχει καὶ θυμὸν, ὅσους ἐρμειὶς ὀλυμπίων
Οὐτ' ἔχει, μικρὸς ὡς εἶναι, εἴποις ἂν ἀειθρόν.

Responsio ex eodem.

Μυεῖοι εἰσὶν ἀειθρόν, ὅτε μέγας γε μέδηνται.
Εἷς δὲ φεισάμεν, τὸ ἐπὶ γένει σὺν ἰδύαο.
Ὡς φάτο, καὶ σφιν ἀειθρόν ἐτήτυμον εἶδεν μέγας,
Καὶ τότε δὴ Κάλχανθ' ὅπν' ἔειπεν ἀνὰ τοιοῦτον.

Ex eodem.

Ὅς ὦρ' ἀπὸ Πανοπίδα Γληκῶνατ' ἱρυμένῳ,
Καὶ περὶ Ὀρχομήνῃ ἐλίσσμενται εἴσι, δρόκων ὥς.

Ex eodem.

Γλαυφάγων εἰς αἶαν ἀπλώαις οἰκί' ἐχόντων.

Ex eodem.

Αἰθίοπας Λίγυάς τ', ἡδὲ Σκύθας ἱππημολγύς.

Ex eodem.

Δωδώνῳ φηγόντε Πελασγῶν ἔδρανον ἦεν,

Apud eundem, ἐκ τῆς Ἡοίαν.

Ἡ' οἴη διδύμους ἱερὴς ναίεσσι κελωνύς
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ πολυδότρευσ' ἀντ' Ἀ' μύροιο
Νίψχῳ φοιτιάδ' ἑλμύνης πόδα παρθέν' ἀδμής.

Ex Pausania.

Υἱὸν δὲ Μόλυρον Ἀ' εἰσβαλὼν φίλον ἦν
Κλείνας ἐν μεγάροις Διὸς ἔνεχ' ἥς ἀλόχοιο,
Οἶκον ἀποπερλιπὼν φεύγ' Ἀ' ἔρχετο ἱπποδότοιο.
Ἰξεν δὲ Ὀρχομήδον Μινυηῖον καὶ μιν ὄγ' Ἡ' ἔως
Δέξχῳ, καὶ κτεάνων μετῖραν πόρην, ὡς ἐπικεύς.

Ex eodem.

Φύλας δὲ ἄπεν κέρλῳ κλειῖν' ἰολάμ
Λειποφίλῳ· ἡ δὲ εἶδ' ὀλυμπιάδ' ἐστιν ὁμοῖη.
Ἡ' δέ οἱ ἦν ἐν μεγάροις ἐπικύειν,
Θηρώτ' Ἀ' εἰδὴ ἱκέλῳ φαίεσσι σελιώης.
Θηρῶ δὲ Ἀ' πόλλων' ἐν ἀγκλήνῃσι πισύσσει
Γεῖνα' Χείρων' κρατερὸν μῦθ' ἱπποδάμοιο.

Ex Scholiaste Apollonii.

Δώδεκα γὰρ Νηληϊῶν ἀμύμονος υἱεὶς ἦσαν,
Νέστωρ τε Χρόμιός τε, Περικλύμενός τ' ἀγέρωνος
Ὀλβιῶν, ὃς πῶρ δῶρε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Παυλοῖ· ἄλλοτε μὲν γὰρ ἐν ὀρνίθεσσιν φαίνεσκεν
Αἰετός· ἄλλοτε δὲ αὖτε πελίσκε' ἑλμύμας ἰδέσθαι
Μύρμηξ· ἄλλοτε δὲ αὖτε μελισσῶν ἀγλαὰ φύλα,
Ἄλλοτε δεινὸς ὄφεις καὶ ἀμείλιχος· εἶχε δὲ δῶρε
Παυλοῖ· ὅσ' ὀνομαστά, ταῖ μιν καὶ ἐπειθε δόλωσι
Βελῆ Ἀ' Τίλωαίης.

Ex

Ex eodem.

Θισάμειος ἤνελ' Κλειθαίμης κυδαλίμειο.

Ex eodem.

Εὐδ' οἶγ' Ἀχαιοὶ * Αἰνεία υἱοῖμιδον.

Ex eodem.

Αὐτὸς δ' ἐν πλῆσιν διπιπτός ποταμῶ.

Ex Scholiaste Pindari & Lycophronis.

ἐν τῇ ἡρώϊκῇ ἡγεαλογίᾳ.

Ἐκλῶες δ' ἐχθρόν τε μειστοπόλοι βασιλῆες,
Χῳός τε Ξῆθος τε καὶ Αἴολος ἱπποχάρμης.
Λιολίδα καὶ Ἰφιδάμαν μειστοπόλοι βασιλῆες
Κρηθῶς ἡδ' Ἀθάμας καὶ Σίσυφος αἰολομήτης,
Σαλμωνῶς ἄδικοι, καὶ ὑπὲρ θυμῶς ἀεὶ κηρί.

Ex eodem Scholiaste Pindari.

Τῇ μὲν ἄρ' ἄλγος ἦλθε κῆραξ ἱερῆς ὑπὸ δαιμόνι
Πυθὶ ἐς ἡγάθειον, καὶ ἔφραστον ἔργ' αἰδῆλα
Φοῖβον ἀκροατὴν, ὅτε Ἰχθὺς γῆμι Κόρωνιν
Εἰλαπιδῆς Φλεγιάας Διογνήτοιο θυγατέρα.

Ex eodem.

Τὴν δ' Ἀμφρυγκείδης ἱπποχάρμης ὄζος Ἀρης
Φυκτίας ἀγλαὸς υἱὸς ἑπειῶν ὄρχαμος ἀνδρῶν.

Ex eodem.

Ἡδὲ δὲ οἱ καὶ θυμὸν αἰεὶ φαίνεται βελή,
Αὐτὸν μὲν χεῖρ. κρύψαι δ' ἀδόκητον * μάχαιραν,
Καλῶν, ὡς οἱ ἔτ' ἔξει φεικλυτὸς ἀμφιγυῖαις.
Ὡς τὴν μάσδων οἶον καὶ Πήλιον αἰπὺν
Αἰψ' ὑπὸ Κενταύροις ὀρεσκάοισι δαμείη.

Ex eodem.

Αἴων, ὃς τέκεθ' ὑπὸν ἰάσθαι ποιμήνα λαῶν,
Ὅν Χείρων θρέψεν ἐν Πηλῶν ὑλήεντι.

Ex eodem. ἐν ὕποθῆκαις.

Εὐνὺ τοι παῖδ' ἔχεται μετὰλλα * ἀειχλυέτησι.

Ex eodem.

Εἰς Δήλῳ τέτι πρῶτ' ἐγὼ καὶ Ὀμηρ' αἰδοῖ
Μέλπομεν ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥά ψαυτες αἰοῖδ' ὧ
Φοῖβον Ἀ' πόλιν αἰ χερυσιόρον, ὃν τίκει Λητώ.

Ex eodem. ἐκ τῶν Ἡοίων.

Ἡ' οἷη Φοῖν Χαρίτων ἀπο κἀλλ' ἔχεται
Πῶκε' παρ' ὕδαρ καλὴ ναῖσκι Κυρλήη.

Ex eodem. ex iisdem.

Ἡ' οἷη Ὑεῖη πυκινόφρων Μυκιοσίκη,
Ἡ' τίκειν Εὐφημῶν Γαιήχῳ ἐνοσιγαίῳ,
Μίχθει' ἐν φιλότῃ πολυχρῦσ' Ἀ' φροδίτης.

Ex eodem.

Ἡ' δ' ὑποκυσαμένη τίκειν Αἰαχὸν ἱπποχάρμῳ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἦδ' ἔσσι πολυηρώτα ἱκίῃ μέτροι,
Μῦθ' ἐὼν ἡχαλὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ὅσοι ἴσαν μύεμης ἐπηρώτα ἔνδοθι νῆσ' αἰ,
Τὴς ἀνδρας ποίησε, βαθυζώνες τε γυναικάς,
Οἳ δὴ τοι, πρῶτον ζῶσαν νείας ἀμφιελίσσας,
Πρῶτοι δ' ἰστία θέντο νεῶς κυανοπρώραιο.

Ex Scholiaste Sophoclis.

Εἴσι τις Εἰδοπὴ πολυλήϊ' ἢ δ' ὀλκίμων,
Ἀ' φρεῖν μήλοισι καὶ εἰλιπότεσι βόεσσιν·
Εἴ δ' ἄνδρες ναῖσσι πολυῤῥώες, πολυβῆται
Πολλοί, ἀπειρέσιοι, φύλα θνητῶν ἀνθρώπων,
Εἴθ' αἰ Δαδώνη τις ἐκ' ἐχάλη πεπόλισται.
Τῶν δ' ὧς ἐφίλησε, καὶ ὃν χερσὶ ἥμιον εἶναι
Τίμιον ἀνθρώποις, ναῖον δ' ἐνὶ πυθμῶνι φηγεῖ.
Εἴθ' ἐπιχθόνιοι μαγιστὰ πάντα φέρονται.
Ὅς δὴ κεῖθι μελῶν θεὸν ἄμβροτον ἐξερεῖν
Δῶρα φέρον ἔλθῃσι σὺν οἰανοῖς ἀγαθοῖσιν.

Ex eodem.

Ἡ' τίκειθ' Ἐρμιόνη δ' ἀνελκυστὰς Μενελάω,
Ὀπλόπευ' δ' ἔπκει Νικῶς ἔρ' ὅσον Ἀρηθ'.

Ex eodem.

Ἰκτὺς δ' εἰς Κρείοντα καὶ Ἡνιόχῳ.

Ex Eschylæ Scholiastæ.

Ἡ' δ' ὑποκυοσάμνη καλλιζωνοῦ Στρατονίκη
Εὐρυτον ἐν μεγάροισιν ἐγείνατο φίλ' ἔχον ἦόν·
Τῷ δ' ἡεῖς τ' ἐχέοντο Δήϊον τε Κλύπός τε,
Τοξόος τ' ἀντίθετος, ἡδ' Ἰφίλοῦ ὅσον Ἀρηθ'·
Τὰς δ' αὖ μείθ' ὀπλοτάτῳ τίκειτο ξανθὴν Ἰόλειαν
Ἀνιόχη κρείσσει παλαιὸν γένος Ἀυβολίδας.

Ex Athenæo. ἐν τῷ δευτέρῳ Μελαμποδίας.

—— τῷδε Μάρης θοὸς ἄγγελος ἦλθε δι' οἴκου·
Πλήσας δ' ὀργύριον σκύπφον φέρε, δῶκε δ' ἀνακτὶ.

Ex eodem.

Καὶ τότε μῆνις μὲν δεσμὸν βίβ' αἰνυτοῦ χερσίν,
Ἰφικλῶ δ' ἐπὶ νῶτ' ἐπιμαίετο· τῷ δ' ἐπὶ πρὸς
Σκύπφον ἔχων ἐπὶ ῥῆ, ἐπὶ ῥῆ δ' οὐκ ἔπ' ἔρον αἰέτας
Ἐστῆκεν Φύλακας, καὶ ἐνὶ θυμῷ ἔειπε.

Apud eundem. ἐκ τῶν Ἡοίων.

Οἷα Διώνυσος δῶκε' ἀνδράσι χάριμα καὶ ἔχθ'·
Ὅπως αἰδῶν· πίνῃ, οἶνον δ' οἱ ἐπ' ἔλ' ἡμέρας.
Συνὸν δ' πόδας χεῖρας τε δίδ' ὑλῶσαν τε νόον τε
Θεομοῖς ἀφράττοις· φιλεῖ δ' ἐμμελὲς ὕμνον.

Ex eodem.

Τὰς δ' βροτὶ καλίσσι Πειλειάδας.

Ex eodem.

Εὐρυζύγης δ' ἐπ' ἔρ' Ἀθηνάων ἱεράων.

Ex eodem.

— κὺ ἔσιν ἐσκεῖτο καρπὸν.

Ex eodem.

Ἡ δὲ γῆ ἔσ' ἐν δαιτὶ κὺ εἰλαπίνῃ πεθαλήῃ
Τέρπει' ὅς μιν μοῖσιν, ἐπὶ δαιτὸς χορεύονται.

Ex Stephano. ἐν κατὰ λόγῳ.

Κτείνει Νηλεΐ' ὅς ταλασίφρον' ἤϊας ἐσθλὰς
Εἶδε καὶ δωδέκατ' ὃ Γερῶν' ἐκ ποταμῶν Νέστωρ
ἔειπ' ἐὼν ἐτύχους παρ' ἐκ ποταμῶν Γερῶν.

Ex eodem.

Νέστωρ οἶ' ἄλυσεν ἐν ἀνθεμόεντι Γερῶν.

Apud eundem. ἐν Αἰγίνῃς δ' αὖτ' ἔρω.

— νήσῳ ἐν Ἀἰγίῳ δὲ δῖῃ,
Τὴν περὶ Ἀἰγίαν κίχλησιν θεοὶ αἰὲν ἔοντες,
Τὴν τὸτ' ἐπὶ νηυσὶν Εὐβοίαν βοὸς ἀνόμωσι Ζεύς.

Ex Suida.

Ἀλλὰ μὲν γὰρ ἔδωκεν Ὀλύμπῳ Αἰακίδῃσι,
Νῆν δ' Ἀμυμονίδαις, πλεῖστον δὲ περ' Ἀτρεΐδῃσιν.

Ex Suida & Polybio.

Αἰακίδας πολέμοι κεχαρηότας ἦντι δαίτι.

Ex Plutarcho.

— αἷτ' ἄλυστα καλὰ νέμονται,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, κὺ πείσεια ποιήεντα.

Ex eodem.

Ἐννέα τοι ζώῃ γῆρας λακέρυζα χορῶν
Ἀνδρῶν ἡβώντων, ἔλαφ' ὃ δὲ τι πτέρων.
Τρεῖς δ' ἐλάφους ὁ χορὰς γηράσκειται· αὐτὰρ ὁ φοῖνιξ
Ἐννέα τὰς χορὰς· δέκα δ' ἡμεῖς τὰς φοῖνικας
Νύμφαι ἐπὶ λόχῳ κυραὶ Διὸς Αἰγεόχοιο.

Ex